

Lagrådsremiss

Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 23 maj 2019

Per Bolund

Erik Eldhagen
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism är prioriterade frågor för regeringen. I denna lagrådsremiss föreslås ytterligare åtgärder, utöver dem regeringen tidigare vidtagit. Här föreslås hur 2018 års ändringsdirektiv till det fjärde penningtvättsdirektivet ska genomföras i svensk rätt.

Förslagen i huvudsak:

- Fler kategorier av företag – fysiska och juridiska personer som förvaltar och handlar med virtuella valutor samt fysiska och juridiska personer som förmedlar, förvarar eller handlar med konstverk – ska vara verksamhetsutövare enligt 2017 års penningtvättslagstiftning.
- Skärpta åtgärder för kundkännedom ska vidtas i förhållande till kunder i högriskredjeländer.
- Utrymmet för att vidta förenklade åtgärder för kundkännedom i fråga om anonyma betalningsinstrument ska begränsas.
- Skyddet för visseblåsare ska utökas, framför allt genom nya bestämmelser om rätt till skadestånd.
- Finansinspektionen ska i större utsträckning samarbeta och utbyta information med Europeiska centralbanken och utländska tillsynsmyndigheter.

I lagrådsremissen föreslås dessutom att skyldigheten för t.ex. verksamhetsutövare att lämna uppgifter till Finanspolissektionen vid Polismyndigheten också ska gälla i förhållande till Säkerhetspolisen.

Lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2020.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	8
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	9
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet	10
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	11
2.6	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	13
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	14
2.8	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)	15
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar	16
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	17
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter	18
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	19
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän	30
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution	34
3	Ärendet och dess beredning	35
4	Regelverket om penningtvätt och finansiering av terrorism	35
5	Tillämpningsområde och definitioner	36
6	Riskbedömning och rutiner	40
6.1	Skydd mot repressalier	40
6.2	Förbud mot att tillhandahålla anonyma värdefack	41
7	Kundkännedom	42
7.1	Elektronisk identifiering	42
7.2	Identifiering och kontroll av verklig huvudman	44
7.3	Uppföljning av affärsförbindelsen i vissa fall	45
7.4	Affärsförbindelser eller transaktioner med högriskredjeländer	46
7.5	Korrespondentförbindelser	48
7.6	Elektroniska pengar	49

8	Övervakning och rapportering	50
9	Intern kontroll och anmälningar om misstänkta överträdelser	53
10	Skadestånd	56
10.1	Rätt till skadestånd	56
10.2	Handläggningen i domstol.....	58
10.3	Sekretess.....	61
11	Tillsyn och ingripanden.....	63
11.1	Tillsyn.....	63
11.2	Samarbete och utbyte av information	66
12	Bemyndiganden	74
13	Registret över verkliga huvudmän	77
13.1	Truster	77
13.2	Uppgiftsskyldighet	79
13.3	Anmälningsskyldighet.....	80
13.4	Felaktiga uppgifter.....	82
13.5	Tillgången till uppgifterna i registret.....	85
14	Ikraftträdande	89
15	Konsekvensanalys.....	90
16	Författningskommentar	94
16.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet	94
16.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	95
16.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	95
16.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.....	96
16.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	96
16.6	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	97
16.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	97
16.8	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).....	98
16.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.....	98
16.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	99
16.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter.....	99
16.12	Förslaget till lagen om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	99
16.13	Förslaget till lagen om ändring i lagen om (2017:631) registrering av verkliga huvudmän	111

16.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.....	114
Bilaga 1	Ursprungsdirektivet	115
Bilaga 2	Ändringsdirektivet.....	160
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	192
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	225
Bilaga 5	Parallelluppställning över genomförandet i svensk rätt av ändringsdirektivet.....	226

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,
2. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
3. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
4. lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
6. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
7. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
8. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
9. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
10. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
11. lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,
12. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
13. lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän,
14. lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet²

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 b §, och närmast före 7 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³

I denna lag avses med

1. *valutaväxling*: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta eller som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och

3. *finansiellt institut*: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling eller annan finansiell verksamhet.

Samarbete och utbyte av information

7 b §

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin verksamhet enligt denna lag

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Lagen omtryckt 2004:319. Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:639.

³ Senaste lydelse 2010:759.

*samarbeta och utbyta information
med
– andra behöriga myndigheter,
och
– Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs¹ att 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

5 §³

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten *samt* Europeiska systemrisknämnden *i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG.*

Finansinspektionen ska, *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen,* i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- *andra* behöriga myndigheter,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
- Europeiska bankmyndigheten,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden, *och*
- *Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

³ Senaste lydelse 2012:191.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ att 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

6 a §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med *utländska* behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska systemrisknämnden *och* Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.*

Finansinspektionen ska, *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen,* i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- *andra* behöriga myndigheter,
- Europeiska bankmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, *och*
- *Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2014:982.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet²

dels att nuvarande 10 a § ska betecknas 10 b §,

dels att rubriken närmast före 10 a § ska sättas närmast före 10 b §,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 a §, och närmast före 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samarbete och utbyte av information

10 a §

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin verksamhet enligt denna lag samarbeta och utbyta information med

– andra behöriga myndigheter, och

– Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse av 10 a § 2014:556.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ att 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

5 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av direktivet om marknader för finansiella instrument, förordningen om marknader för finansiella instrument och öppenhetsdirektivet, samarbeta och utbyta information med

1. behöriga myndigheter,
2. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
3. Europeiska systemrisknämnden,

4. byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer),

5. offentliga organ som har behörighet för tillsyn över spotmarknader och auktionsmarknader,

6. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014, och

7. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruksmarknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruks-

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

1. *andra* behöriga myndigheter,

4. *Europeiska centralbanken,*

5. byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer),

6. offentliga organ som har behörighet för tillsyn över spotmarknader och auktionsmarknader,

7. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014, och

8. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruksmarknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruks-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2017:679.

produkter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007. produkter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2.6 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs¹ att 36 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 kap.

4 §²

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. mål om kollektivavtal, och
2. mål om tillämpningen av
 - lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet,
 - lagen (1982:80) om anställningsskydd,
 - 6 kap. 7–12 §§ skollagen (2010:800),
 - 31–33 §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning,
 - 4–11 §§ lagen (1994:261) om fullmaktsanställning,
 - 16 och 17 §§ föräldraledighetslagen (1995:584),
 - 3–7 §§ lagen (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning,
 - 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567), *eller* – 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567),
 - lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden, *eller* – lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden, *eller*
 - 6 a kap. lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2016:750.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av betalkontodirektivet och betaltjänstdirektivet, samarbeta och utbyta information med motsvarande behöriga myndigheter inom EES. Samarbete och informationsutbyte ska även ske med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker, Europeiska kommissionen, Europeiska bankmyndigheten och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska centralbanken,
- nationella centralbanker,
- Europeiska kommissionen, och
- Europeiska bankmyndigheten.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får delegera uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett betalningsinstitut som står under dess tillsyn till en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2018:175.

2.8 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs¹ att 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

3 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska kommissionen,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2015:700.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs¹ att 5 kap. 4 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG, i den ursprungliga lydelsen, samarbeta och utbyta information med motsvarande behöriga myndigheter inom EES. Samarbete och informationsutbyte ska även ske med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker, Europeiska kommissionen, Europeiska bankmyndigheten och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på utgivare av elektroniska pengar.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska centralbanken,
- nationella centralbanker,
- Europeiska kommissionen, och
- Europeiska bankmyndigheten.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får till en behörig myndighet i ett annat land inom EES överlåta uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett institut för elektroniska pengar som står under dess tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2018:176.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs¹ att 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

10 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden, i den utsträckning som följer av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

Härigenom föreskrivs¹ att det i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska införas en ny paragraf, 19 a §, och närmast före 19 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samarbete och utbyte av information

19 a §

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter, och*
- Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 6 och 15 §§, 3 kap. 7, 8, 13, 17, 18 och 31 §§, 4 kap. 6 §, 6 kap. 4 §, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 §, och rubriken närmast före 2 kap. 6 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 6 a kap.,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 32 § och 6 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:125 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
13. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),
14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spelagen (2018:1138),
15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,
15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,
16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),
17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,
18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 17,
19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),
20. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,
21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket, *eller*
21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än *den* som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,
22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21.
22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21, *eller*
23. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.
- Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

2 kap.**Förbud mot anonyma konton
och korrespondentförbindelser
med brevlådebanks****Förbud mot anonyma tjänster
och korrespondentförbindelser
med brevlådebanks**

6 §

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte *föra* anonyma konton *eller utfärda anonyma* motböcker.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte *tillhandahålla* anonyma konton, motböcker *eller värdefack*.

Fysiskt skydd och förbud mot
repressalierSkydd och förbud mot repressalier

15 §

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, *hämnd* eller *andra* fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, uppdragstagare eller annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, *en* uppdragstagare eller *någon* annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.

3 kap.

7 §

En verksamhetsutövare ska identifiera kunden och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa.

När första stycket tillämpas får man använda medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Andra säkra

identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg som är reglerade, erkända, godkända eller accepterade av relevanta myndigheter får också användas.

Om kunden företräds av en person som uppger sig handla på kundens vägnar, ska verksamhetsutövaren kontrollera den personens identitet och behörighet att företräda kunden.

8 §

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. *En sådan utredning ska åtminstone avse sökning i registret över verkliga huvudmän enligt lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.* Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

Första stycket gäller inte om kunden är ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Om kunden är en juridisk person och det efter åtgärder enligt första stycket står klart att den juridiska personen inte har en verklig huvudman, ska den person som är styrelseordförande, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare anses vara verklig huvudman. Detsamma gäller om verksamhetsutövaren har anledning att anta att den person som identifierats enligt första stycket inte är den verkliga huvudmannen.

13 §

En verksamhetsutövare ska löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden enligt 7, 8 och 10–12 §§ är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare ska löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden enligt 7, 8 och 10–12 §§ är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare som är ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut ska vidta åtgärder som avses i första stycket även när kontakt måste tas med kunden för att fullgöra skyldigheterna att

granska finansiella konton enligt lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton.

17 §

Skärpta åtgärder enligt 16 § ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som av *Europeiska kommissionen* har identifierats som ett högrisk-tredjeland.

Skärpta åtgärder enligt 16 § ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som har identifierats som ett högrisk-tredjeland av *Europeiska kommissionen*.

Sådana åtgärder ska åtminstone avse skärpning av övervakningen av pågående affärsförbindelser och bedömningen av enstaka transaktioner enligt 4 kap. 1 § och omfatta inhämtande av

1. ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen,

2. ytterligare information om affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och art,

3. information om kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska situation och varifrån kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska medel kommer, och

4. godkännande från en behörig beslutsfattare att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse.

Sådana åtgärder behöver inte vidtas i förhållande till filialer eller dotterföretag till juridiska personer som är etablerade inom EES, om

1. den juridiska personen omfattas av denna lag eller motsvarande krav enligt utländsk rätt,

2. risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kunden inte bedöms som hög vid riskbedömning enligt 2 kap. 3 §, och

3. kunden tillämpar rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där kunden finns eller har hemvist.

Skärpta åtgärder behöver inte vidtas i förhållande till filialer eller dotterföretag till juridiska personer som är etablerade inom EES, om

18 §

Vid *korrespondentförbindelser* mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut *med hemvist* utanför EES ska *verksamhetsutövare* utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ *alltid*

När en *korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras* mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut *från ett land* utanför EES, ska *verksamhetsutövaren* utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ *åtminstone*

1. inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten och utifrån offentligt tillgänglig information bedöma motpartens anseende och tillsynens kvalitet,

2. bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,

4. inhämta godkännande från behörig beslutsfattare innan *en ny korrespondentförbindelse* ingås, och

4. inhämta godkännande från *en behörig beslutsfattare innan korrespondentförbindelsen* ingås, och

5. förvissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet eller det finansiella institutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

31 §

En verksamhetsutövare får besluta att inte vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 7, 8 och 10–13 §§ i fråga om elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar, om

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 250 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 150 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 250 euro,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 150 euro,

3. betalningsinstrumentet kan användas uteslutande för inköp av varor eller tjänster,

4. betalningsinstrumentet inte kan finansieras med anonyma elektroniska pengar, och

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 100 euro.

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 50 euro.

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om utgivaren av

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om

instrument för elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och transaktionerna så noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §.

1. utgivaren av elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och transaktionerna så noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §, eller

2. en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom något annat medel för distanskommunikation avser ett belopp som uppgår till motsvarande högst 50 euro.

32 §

Kreditinstitut och finansiella institut får bara ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.

4 kap.

6 §

På begäran av Polismyndigheten ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten begär.

På begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller något annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen begär.

6 kap.

4 §²

En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda och uppdragstagare som vill göra an-

En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda, uppdragstagare och andra som på lik-

² Senaste lydelse 2018:332.

mälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

nande grund deltar i verksamheten och som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

För verksamhetsutövare som omfattas av förordning (EU) 2015/847 ska rapporteringssystemen även möjliggöra anmälningar av misstänkta överträdelser av bestämmelserna i den förordningen.

4 a §

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, en uppdragstagare eller någon annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har gjort en anmälan.

6 a kap. Skadestånd

1 §

En verksamhetsutövare som bryter mot 2 kap. 15 § andra stycket eller 6 kap. 4 a § andra stycket ska betala ersättning för den skada som uppkommer. Skadeståndet kan avse både ersättning för den förlust som uppkommer och ersättning för den kränkning som lagbrottet innebär.

Ersättning som avser en förlust som uppkommit efter det att en anställning upphört får bestämmas till högst det belopp som anges i 39 § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

2 §

Om den som anser sig ha blivit utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för repressalier, är det verksamhetsutövaren som ska visa att några repressalier inte har förekommit.

3 §

Mål enligt 1 § som rör en anställd eller någon som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. I sådana mål ska även den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft anses som arbetstagare. Den verksamhetsutövare hos vilken praktiken eller arbetet utförs ska anses som arbetsgivare. Detta gäller också när reglerna om tvisteförhandling i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas.

Mål enligt 1 § som rör någon annan än den som avses i första stycket ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten.

4 §

I mål som avses i 3 § första stycket ska följande bestämmelser i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas:

- 64 § om tidsfrist för att påkalla förhandling,*
- 65 § om tidsfrist för att väcka talan,*
- 66 § om förlängd tidsfrist för den som inte företräds av en arbetstagarorganisation, och*
- 68 § om förlorad talerätt på grund av preskription.*

7 kap.

1 §

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19, 21 och 22. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 20 finns i 8 kap. rättegångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot annan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket finns i de lagar som reglerar dessa verksamhetsutövare.

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19 och 21–23. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda och andra företrädare enligt 2 kap. 15 §, och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas *till* Polismyndigheten enligt 4 kap. 6 §, enligt 4 kap. 6 §,
14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,
15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,
16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,
17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,
18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,
19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,
20. det särskilda rapporteringssystemet enligt 6 kap. 4 §, och
21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020 i fråga om 3 kap. 32 § och i övrigt den 1 januari 2020.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

dels att 1 kap. 1, 2 och 7 §§, 2 kap. 2, 7 och 8 §§ och 3 kap. 4, 7, 9 och 10 §§ och rubrikerna närmast före 2 kap. 8 § och 3 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 2 kap. 7 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag syftar till att genom krav på ökad insyn och registrering av verkliga huvudmän i juridiska personer samt trustar och liknande juridiska konstruktioner förhindra att juridiska personer eller konstruktioner utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

För att förhindra att juridiska personer eller trustar utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism finns i denna lag bestämmelser om krav på registrering av verkliga huvudmän i juridiska personer och trustar.

Med trustar avses i denna lag även liknande juridiska konstruktioner som har bildats enligt utländsk rätt.

2 §²

Lagen är tillämplig på

1. svenska juridiska personer,
2. utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige,
3. fysiska personer som har hemvist i Sverige och som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner.

3. fysiska personer med hemvist i Sverige som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust, och
4. fysiska personer med hemvist i utlandet som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust.

Lagen är inte tillämplig på

1. staten, landsting, kommuner och kommunalförbund samt juridiska personer över vilka staten,

1. staten, landsting, kommuner eller kommunalförbund eller juridiska personer som staten, land-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2018:1349.

landsting, kommuner *och* kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande,

sting, kommuner *eller* kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande
över,

2. aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller motsvarande marknad utanför EES,

3. dödsbon, *och*

3. dödsbon, *eller*

4. konkursbon.

Truster

7 §

En fysisk person ska antas vara verklig huvudman i en trust *eller liknande juridisk konstruktion*, om han eller hon

En fysisk person ska antas vara verklig huvudman i en trust, om han eller hon

1. är instiftare,

2. är förvaltare eller, om förvaltaren är en juridisk person, företrädare för förvaltaren,

3. är beskyddare,

4. är förmånstagare eller tillhör förmånstagarkretsen, eller

5. på annat sätt utövar den yttersta kontrollen över trusten *eller den juridiska konstruktionen*.

5. på *något* annat sätt utövar den yttersta kontrollen över trusten.

2 kap.

2 §

En juridisk person ska på begäran av en myndighet utan dröjsmål lämna ut den dokumentation som anges i 1 §.

En juridisk person ska på begäran av en verksamhetsutövare tillhandahålla den dokumentation som anges i 1 §, om verksamhetsutövaren genomför åtgärder för kundkännedom med anledning av en transaktion eller en affärsförbindelse med den juridiska personen.

En verklig huvudman i en juridisk person ska på begäran av den juridiska personen tillhandahålla de uppgifter som anges i 1 § första stycket första meningen.

7 §

För en fysisk person som är förvaltare av en trust *eller liknande juridisk konstruktion* gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§.

För en fysisk *eller juridisk person* som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§ *i fråga om trusten*.

Vid tillämpningen av 3 § andra stycket ska fristen räknas från det att förvaltarens uppdrag inleds.

När 3 § andra stycket tillämpas ska fristen räknas från det att verksamheten startar.

Utländska juridiska personer med Undantag henvist inom EES

8 §

För en utländsk juridisk person med henvist inom EES som driver verksamhet i Sverige gäller inte 3 §, om den juridiska personen anmält uppgifter om sin verkliga huvudman i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

Bestämmelsen i 3 § gäller inte om uppgifter om verklig huvudman i en juridisk person eller trust har anmälts i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

3 kap.

4 §

Om det kan antas att uppgifter i registret över verkliga huvudmän är felaktiga, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta uppgifterna eller visa att de är korrekta. Detsamma gäller om uppgifterna i en anmälan om registrering kan antas vara felaktiga.

Om det kan antas att en uppgift i en anmälan om registrering eller i registret över verkliga huvudmän är felaktig, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta uppgiften eller visa att den inte är felaktig.

Om föreläggandet inte följs, får Bolagsverket besluta att uppgiften inte ska registreras eller att uppgiften ska tas bort från registret och förelägga den juridiska personen att lämna in en ny anmälan.

7 §

Om en juridisk person inte lämnar ut dokumentation till en myndighet enligt 2 kap. 2 § första stycket, ska Bolagsverket på begäran av myndigheten förelägga den juridiska personen, den verkställande direktören, en styrelseledamot eller en motsvarande befattningshavare att vid vite lämna ut dokumentationen.

Om en verklig huvudman inte tillhandahåller uppgifter enligt 2 kap. 2 § tredje stycket, får Bolagsverket på begäran av den juridiska personen förelägga den verkliga huvudmannen att vid vite tillhandahålla uppgifterna.

Förvaltare av en trust eller liknande juridisk konstruktion

Truster

9 §

För en fysisk person som är förvaltare av en trust eller liknande juridisk konstruktion gäller det som

För en fysisk person som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust gäller det som sägs om

sågs om en juridisk person i 2–4, 6 och 7 §§. en juridisk person i 2–4 §§, 6 § och 7 § första stycket.

10 §

Bolagsverkets beslut *om vitesföreläggande och om utdömande av vite* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Bolagsverkets beslut *enligt denna lag* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 7 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska kommissionen,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

3 Ärendet och dess beredning

Inom EU finns bestämmelser om åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (ursprungsdirektivet), se *bilaga 1*. I maj 2018 antogs ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018 om ändring i direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU (ändringsdirektivet), se *bilaga 2*.

Av det skälet har promemorian Genomförande av 2018 års ändringsdirektiv till EU:s fjärde penningtvättsdirektiv upprättats inom Finansdepartementet. I den föreslås dels de lagändringar som krävs för att genomföra ändringsdirektivet i svensk rätt, dels att skyldigheten för t.ex. verksamhetsutövare att lämna uppgifter till Finanspolissectionen vid Polismyndigheten ska gälla också i förhållande till Säkerhetspolisen.

Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga på www.regeringen.se och i Finansdepartementet (Fi2018/03025/B).

Ett utdrag ur utkast till lagrådsremiss har beretts under hand med Företagarna, Sparbankernas Riksförbund, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen och Swedish Fintech Association.

I lagrådsremissen behandlas promemorians förslag utom förslaget om ett nytt system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och värdefack, som behandlas i ett annat sammanhang.

4 Regelverket om penningtvätt och finansiering av terrorism

Ursprungsdirektivet har i svensk rätt genomförts i framför allt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) och i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän (registerlagen).

Penningtvättslagen gäller fysiska och juridiska personer som driver verksamhet i Sverige i vilken det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism, s.k. verksamhetsutövare (1 kap. 2–5 §§). Verksamhetsutövare ska förebygga, upptäcka och förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism på olika sätt. Det gäller riskbedömning och rutiner (2 kap.), kundkännedom (3 kap.), övervakning och rapportering (4 kap.) samt intern kontroll och anmälningar om misstänkta överträdelser (6 kap.). För verksamhetsutövare som inte omfattas av någon särskild rörelselag

finns bestämmelser om tillsyn och ingripanden i penningtvättslagen (7 kap.). Dessa verksamhetsutövare står under tillsyn av länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. För verksamhetsutövare som omfattas av en särskild rörelselag finns bestämmelser om tillsyn och ingripanden i stället i den lagen. Dessa verksamhetsutövare står under tillsyn av Finansinspektionen, Spelinspektionen, Revisorsinspektionen, Fastighetsmäklarinspektionen respektive Sveriges advokatsamfund.

Ändringsdirektivet syftar till att förbättra det unionsrättsliga regelverket om penningtvätt och finansiering av terrorism och på ett mer effektivt sätt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom ändringsdirektivet görs ändringar i ursprungsdirektivet i flera olika avseenden. I den följande framställningen behandlas ändringarna med utgångspunkt i penningtvättslagens kapitelindelning.

5 Tillämpningsområde och definitioner

Regeringens förslag: Fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen och anses som verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen.

Fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk ska vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Regeringens bedömning: Svensk rätt omfattar redan ändringsdirektivets utökade definition av begreppet skatterådgivare.

Några överväganden i fråga om ändringsdirektivets krav på att hyresförmedlare ska vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen bör inte göras inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Promemorians förslag innebär att handlare med virtuella valutor bara ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen om de driver yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att växla virtuella valutor som är betalningsmedel mot svenska eller sedlar eller mynt eller elektroniska pengar. I promemorians förslag har förvaring av konstverk begränsats till vissa geografiska platser (frihamnar).

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* anser att skyldigheten för växlare av virtuella valutor att registrera sig hos Finansinspektionen varken ska begränsas till handlare med virtuella valutor som huvudsakligen driver sådan verksamhet eller till handlare med virtuella valutor som är betalningsmedel. Finansinspektionen föreslår dessutom – i likhet med *Ekobrottsmyndigheten* – att personer som driver

yrkesmässig verksamhet som avser växling mellan olika virtuella valutor ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen och vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen. *Svenska Bankföreningen* föreslår att förvaltare av och handlare med virtuella valutor ska omfattas av tillståndskrav. Svenska Bankföreningen anser att begreppet konstverk är oklart. *Länsstyrelsen i Skåne län*, *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anser att uttrycket förvaring av konstverk är oklart. Länsstyrelsen i Stockholms län och Svenska Bankföreningen anser att begreppet frihamn är oklart. Länsstyrelsen i Skåne län anser att det är oklart hur den nya kategorin av verksamhetsutövare i form av konsthandlare förhåller sig till den befintliga kategorin av verksamhetsutövare i form av kontantvaruhandlare.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Förvaltning av och handel med virtuell valuta

Enligt ändringsdirektivet ska leverantörer som erbjuder växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor och tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor vara verksamhetsutövare (de nya artiklarna 2.1.3 g och h i ursprungsdirektivet). Med fiatvalutor avses nationella och utländska sedlar och mynt och elektroniska pengar (skäl 8 i ändringsdirektivet). Vidare ska medlemsstaterna se till att sådana aktörer är registrerade (den nya artikel 47.1 i ursprungsdirektivet).

Penningtvättslagen omfattar fysiska och juridiska personer som driver verksamhet som kräver ansökan om registrering hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet, valutaväxlingslagen (1 kap. 2 § första stycket 4 penningtvättslagen).

Skyldigheten att ansöka om registrering hos Finansinspektionen gäller bl.a. fysiska och juridiska personer som avser att ägna sig åt yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i s.k. annan finansiell verksamhet, vilket t.ex. är att tillhandahålla betalningsmedel (1 § 1 och 2 § valutaväxlingslagen).

Det innebär att personer som driver yrkesmässig verksamhet som består i växling av virtuella valutor – dels växling mellan virtuella valutor och fiatvalutor, dels växling mellan olika virtuella valutor – redan är verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen, om den har en viss verksamhetsgrad (huvudsakligen) och gäller tillhandahållande av betalningsmedel.

För att genomföra ändringsdirektivet bör emellertid, som *Finansinspektionen* framhåller, även personer som driver yrkesmässig verksamhet som består i växling av virtuella valutor och fiatvalutor vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen, oavsett om den har en viss verksamhetsgrad eller om den gäller tillhandahållande av betalningsmedel.

Ändringsdirektivet kräver inte att personer som driver yrkesmässig verksamhet som består i växling mellan olika virtuella valutor ska registreras och vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen. I likhet med Finansinspektionen och *Ekobrottsmyndigheten* anser emellertid regeringen att sådan verksamhet bör omfattas av förslaget.

Tillhandahållare av plånböcker för virtuell valuta omfattas inte av valutaväxlingslagen. För att genomföra ändringsdirektivet bör även personer som driver yrkesmässig verksamhet som består i att förvalta virtuella

valutor för någon annans räkning omfattas av förslaget. Sammanfattningsvis bör yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta utgöra annan finansiell verksamhet enligt valutaväxlingslagen.

Förslaget innebär att de nya verksamheterna ska registrera sig hos Finansinspektionen och underkastas därmed den tillsyn och krav på bl.a. kontroll av personer i ledningen som följer av valutaväxlingslagen. Till skillnad från *Svenska Bankföreningen* anser regeringen att det är tillräckligt att den som driver förvaltning av eller handel med virtuell valuta omfattas av de krav som ställs i valutaväxlingslagen.

Förmedling, förvaring eller handel med konstverk

Enligt ändringsdirektivet ska de som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk, även när detta utförs av konstgallerier och auktionshus, där värdet av en transaktion eller en serie av sammanhängande transaktioner uppgår till 10 000 euro eller mer vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen (den nya artikel 2.1.3 i i ursprungsdirektivet). Samma sak gäller personer som förvarar, handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk när detta utförs av frihamnar, där värdet av en transaktion eller en serie av sammanhängande transaktioner uppgår till 10 000 euro eller mer (den nya artikel 2.1.3 j i ursprungsdirektivet).

Penningtvättslagen gäller för fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer (1 kap. 2 § första stycket 15). Det innebär att viss verksamhet som avses i ändringsdirektivet redan omfattas av penningtvättslagen. Omfattningen är emellertid begränsad till verksamhet som består i handel med konstverk mot kontant betalning.

För att genomföra ändringsdirektivet bör därför personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling eller förvaring av eller handel med konstverk omfattas av penningtvättslagen. I likhet med bestämmelsen om kontantvaruhandlare bör de nya bestämmelserna ges en framåtsyftande utformning, som innebär att en person som yrkesmässigt förmedlar, förvarar eller handlar med konstverk är verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen redan när det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Svenska Bankföreningen anser att begreppet konstverk är oklart. Regeringen konstaterar att ändringsdirektivet inte innehåller någon definition av begreppet. Med konstverk bör t.ex. kunna avses ett två- eller tredimensionellt alster med konstnärlig verkshöjd och konstnärlig unicitet som vanligen uttrycks i måleri och skulpturala former av marmor, gips, brons, keramik, glas, silver, guld, textil, trä m.m. Även serietillverkade konstverk förekommer.

Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län anser att uttrycket förvaring av konstverk

är oklart. Länsstyrelsen i Stockholms län och Svenska Bankföreningen anser dessutom att begreppet frihamn är oklart. Regeringen konstaterar att förslaget har getts en allmänt hållen utformning och omfattar förmedling eller förvaring av eller handel med konstverk. Det innebär att förslaget inte har begränsats till vissa platser, t.ex. frihamnar. Genom uttrycket förvaring av konstverk omfattar bestämmelsen olika slag av lagerhållning, t.ex. vid anläggningar för tillfällig lagring, tullager och frizoner enligt tullagen (2016:253) eller motsvarande utländska företeelser.

Länsstyrelsen i Skåne län anser att det är oklart hur den nya kategorin av verksamhetsutövare i form av konsthandlare förhåller sig till den nuvarande kategorin av verksamhetsutövare i form av kontantvaruhandlare (1 kap. 2 § första stycket 16 penningtvättslagen). Regeringen konstaterar att i den utsträckning en och samma person omfattas av såväl den nya kategorin av verksamhetsutövare i form av konsthandlare som den nuvarande kategorin av verksamhetsutövare i form av kontantvaruhandlare, ska personen anses tillhöra den nya kategorin.

Skatterådgivare

I ändringsdirektivet utvidgas begreppet skatterådgivare till att även avse varje annan person som åtar sig att direkt eller genom någon som personen i fråga är kopplad till att lämna materiellt bistånd, stöd eller rådgivning i skattefrågor som huvudsaklig affärs- eller yrkesverksamhet så att även sådana personer ska vara verksamhetsutövare i penningtvättslagen (den nya artikel 2.1.3 a i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen är fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare) verksamhetsutövare (1 kap. 2 § första stycket 19). Skatterådgivare är inte en egen definierad yrkeskår i Sverige. De kan vara anställda inom olika företag eller bedriva egen verksamhet (se prop. 2003/04:156 s. 46 och 2016/17:173 s. 506). Den verksamhet som avses i bestämmelsen omfattar, vid sidan av renodlad rådgivning i skattefrågor, även angränsat materiellt bistånd och stöd i skattefrågor som ges inom ramen för en yrkesmässig verksamhet. Även när verksamhetsutövaren inte själv direkt ger materiellt bistånd, stöd eller rådgivning omfattas verksamhetsutövaren av bestämmelsen, om denne har åtagit sig att tillhandahålla sådan verksamhet. I sådana fall får verksamhetsutövaren anses bedriva yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter. Enligt regeringens mening omfattar svensk rätt därför redan den utökade definitionen av begreppet skatterådgivare i ändringsdirektivet.

Hyresförmedlare

I ändringsdirektivet finns krav på att mäklare som förmedlar hyresrätter med en månadshyra som motsvarar eller överstiger 10 000 euro ska vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen (den nya artikel 2.1.3 d i ursprungsdirektivet). Den frågan behandlas av 2017 års fastighetsmäklarutredning. Utredningens betänkande (SOU 2018:64) är föremål för beredning i Regeringskansliet. Några överväganden i fråga om ändringsdirektivets krav i denna del bör därför inte göras inom ramen för detta lagstiftningsärende.

6 Riskbedömning och rutiner

6.1 Skydd mot repressalier

Regeringens förslag: Det ska i lag förtydligas att skyddet mot repressalier omfattar åtgärder som kan betraktas som hämnd.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna se till att enskilda personer, inbegripet anställda och företrädare vid den ansvariga enheten, som rapporterar misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till en finansunderrättelseenhet skyddas från att utsättas för hot eller fientliga handlingar och i synnerhet från ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder (artikel 38). Genom ändringsdirektivet görs tillägg i artikeln som innebär att skyddet för den rapporterade personen ska vara rättsligt och, utöver hot och fientliga handlingar, omfatta även hämnd (den nya artikel 38.1 i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen ska verksamhetsutövare ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter. Verksamhetsutövaren får inte utsätta en anställd, uppdragstagare eller annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Finanspolissektionen vid Polismyndigheten (2 kap. 15 § penningtvättslagen). Med repressalier avses som utgångspunkt samma typ av åtgärder som omfattas av repressalieförbudet i diskrimineringslagen (2008:567). Som repressalier räknas bl.a. sådana mer ingripande åtgärder som uppsägning, avskedande och omplaceringar. Vidare omfattas även fråntagande av arbetsuppgifter, orimligt hög arbetsbelastning, försämrade förmåner, andra negativa förändringar av anställningsförhållandena, trakasserier, oberättigat dåliga vitsord, tillrättavisande utskällningar och utfrysning på arbetsplatsen (se prop. 2016/17:173 s. 519).

Anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten som rapporterar misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism ska därmed skyddas av och mot verksamhetsutövaren. En verksamhetsutövare som brister i sin skyldighet att erbjuda skydd eller bryter mot förbudet mot repressalier riskerar att bli föremål för ingripande från tillsynsmyndigheten. Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt redan kravet i ändringsdirektivet på att den rapporterade personen skyddas rättsligt mot de handlingar som anges i direktivet.

Enligt regeringens uppfattning omfattas hämndåtgärder av uttrycket fientliga åtgärder. För att det ska vara tydligt att ändringsdirektivets krav är uppfyllda bör det emellertid uttryckligen anges i bestämmelsen att skyddet omfattar även sådana handlingar.

6.2 Förbud mot att tillhandahålla anonyma värdefack

Regeringens förslag: En verksamhetsutövare får inte tillhandahålla anonyma värdefack.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* anser att begreppet värdefack är oklart.

Skälen för regeringens förslag: Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna förbjuda sina kreditinstitut och finansiella institut att föra anonyma konton eller utfärda anonyma motböcker. Medlemsstaterna ska i alla händelser kräva att ägarna och förmånstagarna till befintliga anonyma konton eller anonyma motböcker så snart som möjligt, och under alla förhållanden innan kontona eller motböckerna nyttjas, omfattas av åtgärder för kundkännedom (artikel 10.1). Genom ändringsdirektivet ändras artikeln på det sättet att även anonyma bankfack omfattas av förbudet och att åtgärder för kundkännedom för befintliga anonyma konton, anonyma motböcker och anonyma bankfack ska vara gjorda senast den 10 januari 2019 (den nya artikel 10.1 i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare vidta åtgärder för kundkännedom. Kundens och den verkliga huvudmannens identitet ska bl.a. kontrolleras och information rörande affärsförbindelsens syfte och art ska inhämtas (3 kap. 7 och 12 §§). Detta ska ske löpande och vid behov (3 kap. 13 §). Om kundkännedom inte uppnås får en affärsförbindelse inte etableras och i vissa fall krävs att etablerade affärsförbindelser måste avslutas (3 kap. 1 §). Av detta följer att verksamhetsutövare inte kan tillhandahålla anonyma konton, motböcker eller värdefack och att sådana inte heller förekommer i Sverige. Det innebär att svensk rätt redan uppfyller kraven i ändringsdirektivet. Emellertid gäller ett uttryckligt förbud mot att tillhandahålla anonyma konton eller motböcker (2 kap. 6 § penningtvättslagen). Regeringen anser därför att ett uttryckligt förbud mot att tillhandahålla anonyma värdefack bör införas.

Svenska Bankföreningen anser att begreppet värdefack är oklart. Begreppet har samma innebörd som i 7 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. I det avseendet ska framhållas att verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen inte får etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion med kund som är anonym, oavsett vara eller tjänst.

7 Kundkännedom

7.1 Elektronisk identifiering

Regeringens förslag: Det ska anges i penningtvättslagen att en verksamhetsutövare som ska identifiera och kontrollera en kunds identitet får använda sig av medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster eller andra säkra identifieringsprocesser, på distans eller på elektronisk väg, som är reglerade, erkända, godkända eller accepterade av relevanta myndigheter.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Ekobrottsmyndigheten* och *Åklagarmyndigheten* anser att en möjlighet till elektronisk identifiering vid åtgärder för kundkännedom skulle kunna innebära en minskad benägenhet hos verksamhetsutövare att kräva personlig inställelse när en affärsförbindelse etableras. En sådan utveckling kan leda till en ökad risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Myndigheterna anser att det behöver tydliggöras att förslaget inte innebär en ändring i sak. Myndigheterna lyfter frågan om det bör uppställas ett krav på att elektronisk identifiering ska kräva såväl kod som biometrisk autentisering för att förhindra brottsliga upplägg.

Skälen för regeringens förslag: Enligt ursprungsdirektivet ska åtgärder för kundkännedom omfatta bl.a. identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet utifrån handlingar, uppgifter eller information som erhållits från en tillförlitlig och oberoende källa (artikel 13.1 a). En ansvarig enhet (verksamhetsutövare) får anlita en tredje part att uppfylla kraven på kundkännedom, men ansvaret för att kraven uppfylls ligger emellertid på den enhet som anlitar den tredje parten. Den anlitate tredje parten, som en ansvarig enhet hänvisar kunden till, ska vidta lämpliga åtgärder för att se till att tredje part omedelbart på begäran överlämnar relevanta kopior av identifierings- och kontrolluppgifter och andra relevanta handlingar om kundens eller den verkliga huvudmannens identitet, och att den ansvariga enheten lagrar en kopia av de dokument och uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla kraven som fastställs i fråga om åtgärder för kundkännedom, för en period på fem år efter det att affärsförbindelsen med kunden har upphört eller efter den dag då en enstaka transaktion utfördes (artiklarna 27.2 och 40.1 a).

I ändringsdirektivet tydliggörs att identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet utifrån handlingar, uppgifter eller information som erhållits från en tillförlitlig och oberoende källa ska inkludera medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EU:s förordning om elektronisk identifiering) eller andra säkra identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg, som reglerats, erkänts, godkänts eller godtagits av relevanta nationella myndigheter (den nya artikel 13.1 a i ursprungsdirektivet). Motsvarande tillägg har även gjorts i fråga om när en

verksamhetsutövare kan förlita sig på åtgärder för kundkännedom som har utförts av en utomstående samt de handlingar och uppgifter om åtgärder för kundkännedom som verksamhetsutövarna ska lagra (de nya artiklarna 27.2 och 40.1 första stycket a i ursprungsdirektivet).

I EU:s förordning om elektronisk identifiering – som kompletteras av lagen (2016:561) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering – fastställs de villkor under vilka medlemsstaterna erkänner medel för identifiering av fysiska och juridiska personer som omfattas av ett anmält system för elektronisk identifiering hos en annan medlemsstat. I den finns också regler om betrodda tjänster, bl.a. elektroniska underskrifter och elektroniska dokument.

Enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare identifiera kunden och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa (3 kap. 7 §). I fråga om åtgärder för kundkännedom som har utförts av en utomstående får en verksamhetsutövare förlita sig på åtgärder som den utomstående har utfört om verksamhetsutövaren utan dröjsmål får del av de uppgifter som den utomstående har inhämtat och på begäran kan få del av den dokumentation som ligger till grund för uppgifterna (3 kap. 21 §). En verksamhetsutövare ska i fem år bevara handlingar och uppgifter som avser åtgärder för kundkännedom (5 kap. 3 §).

Penningtvättslagen är teknikneutral och utesluter inte att en verksamhetsutövare vid identifiering av kunden och kontroll av kundens identitet använder sig av de medel för identifikation som ändringsdirektivet anger. För att genomföra ändringsdirektivet bör det emellertid uttryckligen anges att de medel för identifikation som direktivet anger kan användas. Som *Ekobrottsmyndigheten* och *Åklagarmyndigheten* framhåller, är avsikten inte att åstadkomma någon förändring i sak.

Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. För att säkerställa att ändringar i EU-förordningar får omedelbart genomslag är det ändamålsenligt att hänvisningen dit görs dynamisk, vilket överensstämmer med den hänvisningsteknik som har använts i senare propositioner (jfr t.ex. prop. 2016/17:22 s. 96 f., prop. 2016/17:162 s. 244 f. och prop. 2017/18:77 s. 104 f.).

Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten lyfter frågan om det bör uppställas ett krav på att elektronisk identifiering ska kräva såväl kod som biometrisk autentisering för att förhindra brottsliga upplägg. Frågan faller emellertid utanför ramen för detta lagstiftningsärende.

7.2 Identifiering och kontroll av verklig huvudman

Regeringens förslag: En verksamhetsutövares skyldighet att utreda en kunds verkliga huvudman ska åtminstone avse sökning i registret över verkliga huvudmän.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller ändringsdirektivets krav på att den alternativa verkliga huvudmannens identitet ska kontrolleras och att de åtgärder som vidtagits för detta ska dokumenteras.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Svenska Bankföreningen anser att det ska vara tillräckligt att uppvisa dataloggar för att styrka att registerkontroll har skett.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Registerkontroll

Enligt ändringsdirektivet ska ansvariga enheter, när en ny affärsförbindelse ingås med ett företag eller annan juridisk enhet, eller en trust eller en juridisk konstruktion med trustliknande struktur eller funktioner som är föremål för registrering av uppgifter om verkligt huvudmannaskap samla in bevis på registrering eller ett utdrag från registret (den nya artikel 14.1 i ursprungsdirektivet).

Det finns inte något krav på kontroll mot registret över verkliga huvudmän i syfte att identifiera en kunds verkliga huvudman (3 kap. 8 § penningtvättslagen). För att genomföra ändringsdirektivet bör därför ett sådant krav införas.

En verksamhetsutövare kan på egen hand göra en sökning i registret. Det bör därför inte krävas att ett särskilt bevis eller utdrag ska hämtas in från Bolagsverket. I stället får det ankomma på verksamhetsutövaren att visa att kravet har uppfyllts. Det bör, t.ex. som *Svenska Bankföreningen* framhåller, kunna ske genom dataloggar över att sökning har skett.

Identifiering och kontroll av en alternativ verklig huvudman

I ursprungsdirektivet anges vilka åtgärder som krävs för kundkänedom avseende verkliga huvudmän (artikel 13.1 b). Om ingen person på grund av ägande av eller genom kontroll över en juridisk person ska anses vara verklig huvudman ska enligt ursprungsdirektivet de fysiska personer som innehar ledande befattningar anses vara verklig huvudman (s.k. alternativ huvudman) (artikel 3.6 a ii). När en alternativ verklig huvudman har utsetts ska ansvariga enheter enligt ändringsdirektivet vidta de rimliga åtgärder som krävs för att kontrollera identiteten på den fysiska person som innehar ställningen som ledande befattningshavare och dokumentera de åtgärder som vidtagits samt eventuella svårigheter som uppstått under kontrollprocessen (nya artikel 13.1 b i ursprungsdirektivet).

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman och vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet (3 kap. 8 § penningtvättslagen). Om kunden är en juridisk person och det

efter en genomförd utredning står klart att den juridiska personen inte har en verklig huvudman, ska den person som är styrelseordförande, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare anses vara verklig huvudman (alternativ huvudman). Detsamma gäller om verksamhetsutövaren har anledning att anta att den person som identifierats genom utredningen inte är den verkliga huvudmannen. Den verkliga huvudmannens identitet ska kontrolleras (3 kap. 9 § penningtvättslagen). En verksamhetsutövare är skyldig att bevara handlingar och uppgifter som avser vidtagna åtgärder för kundkännedom (5 kap. 3 § penningtvättslagen). Detta omfattar även uppgifter om de åtgärder som verksamhetsutövaren vidtagit vid identifieringen av en alternativ verklig huvudman samt eventuella svårigheter som påträffats i samband med sådan identifiering. Svensk rätt uppfyller därmed redan ändringsdirektivets krav i denna del.

7.3 Uppföljning av affärsförbindelsen i vissa fall

Regeringens förslag: En verksamhetsutövare som är ett rapporterings-skyldigt finansiellt institut ska vidta åtgärder för kundkännedom även när kontakt måste tas med kunden för att fullgöra skyldigheterna att granska finansiella konton enligt lagen om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens, men regeringens förslag är något annorlunda utformat.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. Enligt *Svenska Bankföreningen* bör ändringsdirektivet tolkas på så sätt att kravet avser uppgifter om kundens verkliga huvudman.

Skälen för regeringens förslag: Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter inte bara vidtar åtgärder för kundkännedom gentemot alla nya kunder utan även vid lämpliga tidpunkter gentemot befintliga kunder, efter en riskkänslighetsanalys, bland annat när en kunds relevanta omständigheter förändras (artikel 14.5). Genom ändringsdirektivet görs ett tillägg som innebär att medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter också vidtar åtgärder för kundkännedom när den ansvariga enheten har en rättslig skyldighet att under det berörda kalenderåret kontakta kunden för att granska alla relevanta uppgifter om den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännen, eller om den ansvariga enheten har haft denna skyldighet enligt rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG, det s.k. DAC (den nya artikel 14.5 i ursprungsdirektivet).

DAC har genomförts i svensk rätt bl.a. genom lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton. I 4–8 kap. den lagen finns bestämmelser om att rapporteringsskyldiga finansiella institut för finansiella konton ska vidta vissa åtgärder bl.a. för att utreda den skatterättsliga hemvisten för en kontohavare och för att fastställa vilka personer som har ett bestämmande inflytande över kontohavare. Om omständigheterna gör

att det finns skäl att anta att en uppgift är oriktig eller otillförlitlig ska institutet från kontohavaren inhämta nya uppgifter.

Enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism (3 kap. 13 § penningtvättslagen). Ändringsdirektivet innebär att en verksamhetsutövare som är ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut ska vidta sådana åtgärder även vid fullgörandet av skyldigheterna att granska finansiella konton enligt lagen om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton. Penningtvättslagen innehåller inget krav på att sådana institut ska vidta åtgärder för kundkännedom vid de tidpunkter som anges i ändringsdirektivet. För att genomföra ändringsdirektivet, bör ett sådant krav införas.

Regeringen delar inte *Svenska Bankföreningens* uppfattning att det nya kravet är begränsat till vissa åtgärder för kundkännedom (uppgifter om kundens verkliga huvudman).

7.4 Affärsförbindelser eller transaktioner med högrisktredjeländer

Regeringens förslag: Vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner med en kund från ett högrisktredjeland ska skärpta åtgärder för kundkännedom åtminstone avse skärpning av övervakningen av pågående affärsförbindelser och bedömningen av enstaka transaktioner och omfatta inhämtande av

- ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen,
- ytterligare information om affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och art,
- information om kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska situation samt om varifrån kundens eller den verkliga huvudmannens ekonomiska medel kommer, och
- godkännande från en behörig beslutsfattare att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse.

Regeringens bedömning: Ändringsdirektivets möjlighet att kräva att en verksamhetsutövare ska säkerställa att den första betalningen genomförs genom ett konto i vissa kreditinstitut bör inte utnyttjas.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Svenska Bankföreningen* konstaterar att det i åtskilliga fall är omöjligt att inhämta information om varifrån en kunds verkliga huvudmans medel och förmögenhet kommer.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Skärpta åtgärder för kundkännedom

För att på unionsnivå harmonisera vilka åtgärder för kundkännedom som ska vidtas i förhållande till högriskredjeländer införs genom ändringsdirektivet en ny artikel (artikel 18 a). I fråga om åtgärder för kundkännedom vid affärsförbindelser eller transaktioner med en kund i ett högriskredjeländ ska medlemsstaterna kräva att de ansvariga enheterna tillämpar följande skärpta åtgärder för kundkännedom:

- Inhämta ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännen.
- Inhämta ytterligare information om affärsförbindelsens avsedda natur.
- Inhämta information om varifrån kundens och den verkliga huvudmannens eller de verkliga huvudmännens medel och förmögenhet kommer.
- Inhämta information om skälen till planerade eller genomförda transaktioner.
- Inhämta godkännande från företagsledningen att inleda eller fortsätta en affärsförbindelse.
- Förstärka övervakningen av affärsförbindelserna genom att öka antalet kontroller och förbättra tidpunkterna för deras genomförande samt välja ut de transaktionsmönster som bör analyseras ytterligare (den nya artikel 18 a 1 första stycket i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen ska särskilt omfattande kontroller för identifiering och kontroll av kunden vitas om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen bedöms som hög. Åtgärderna ska i sådant fall kompletteras med de ytterligare åtgärder som krävs för att motverka den höga risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Sådana åtgärder kan avse inhämtande av ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation och uppgifter om varifrån kundens ekonomiska medel kommer (3 kap. 16 § penningtvättslagen). Skärpta åtgärder ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som av Europeiska kommissionen har identifierats som ett högriskredjeländ (3 kap. 17 § första stycket penningtvättslagen). En verksamhetsutövare ska övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enstaka transaktioner i syfte att upptäcka avvikande aktiviteter och transaktioner (4 kap. 1 och 2 §§ penningtvättslagen).

Ändringsdirektivet innebär att de angivna åtgärderna för kundkännedom alltid ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner med en kund i ett högriskredjeländ. För att genomföra ändringsdirektivet bör därför ett krav på att sådana åtgärder ska vidtas vid aktuella affärsförbindelser eller enstaka transaktioner införas.

I andra länder förekommer att verksamhetsutövare – framför allt kreditinstitut – i stället för att vidta skärpta åtgärder för kundkännedom väljer att avstå från att ingå affärsförbindelser eller transaktioner eller avsluta affärsförbindelser med kunder i ett högriskredjeländ. Det är inte avsikten med bestämmelserna om skärpta åtgärder för kundkännedom. Avsikten är att bestämmelserna ska tillämpas från kund till kund, inte från land till land.

I avsnitt 12 behandlas de nya artiklarna 18 a 2 och 3 i ursprungsdirektivet.

Första betalningen

Ändringsdirektivet erbjuder medlemsstaterna en möjlighet att i fråga om betalningar ytterligare skärpa kraven på att åtgärder för kundkännedom vidtas. Medlemsstaterna får nämligen kräva att ansvariga enheter i tillämpliga fall säkerställer att den första betalningen genomförs genom ett konto i kundens namn hos ett kreditinstitut som omfattas av standarder för åtgärder för kundkännedom som inte är mindre robusta än de som fastställs i ursprungsdirektivet (den nya artikel 18 a 1 andra stycket i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen får en verksamhetsutövare inte etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion, om verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner (3 kap. 1 §). Om skärpta åtgärder för kundkännedom inte leder till erforderlig kundkännedom, får en betalning överhuvudtaget inte genomföras. Enligt regeringens mening är det därför inte nödvändigt att utnyttja den möjlighet som ändringsdirektivet ger.

7.5 Korrespondentförbindelser

Regeringens förslag: Bestämmelsen om skärpta åtgärder för kundkännedom vid korrespondentförbindelser ska gälla när en förbindelse som innefattar en betalning etableras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: När det gäller gränsöverskridande korrespondentförbindelser med ett motpartsinstitut i ett tredjeland ska medlemsstaterna enligt ursprungsdirektivet kräva att deras kreditinstitut och finansiella institut vidtar vissa skärpta kundkännedomsåtgärder (artikel 19). Enligt ändringsdirektivet ska sådana skärpta åtgärder vidtas om korrespondentförbindelsen involverar utförande av betalningar. Det anges också att åtgärderna ska vidtas i samband med att en affärsförbindelse inleds (den nya artikel 19 i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen ska vissa verksamhetsutövare vid korrespondentförbindelser med kreditinstitut eller finansiella institut från länder utanför EES vidta skärpta åtgärder för kundkännedom (3 kap. 18 §). För att genomföra ändringsdirektivet, bör bestämmelsen gälla vid etablerandet av en korrespondentförbindelse som innefattar en betalning.

7.6 Elektroniska pengar

Regeringens förslag: Tröskelvärdena i bestämmelsen om elektroniska pengar ska sänkas så att de överensstämmer med värdena i ändringsdirektivet.

Förenklade åtgärder för kundkännedom ska få tillämpas endast om en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom något annat medel för distanskommunikation avser ett belopp som uppgår till motsvarande högst 50 euro.

Kreditinstitut och finansiella institut ska bara ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES om instrumentet uppfyller de krav som ställs på motsvarande instrument som getts ut inom EES.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna får enligt ursprungsdirektivet tillåta att ansvariga enheter inte vidtar åtgärder för kundkännedom avseende elektroniska pengar, förutsatt att vissa riskreducerande villkor är uppfyllda (artikel 12). Villkoren för undantag innebär att högst 250 euro får lagras på betalningsinstrumentet. Instrumentet ska vidare inte kunna återuppladdas eller ha en månatlig gräns för betalningstransaktioner om 250 euro och endast kunna användas i den medlemsstat där det getts ut. För att undantag ska kunna medges krävs därutöver att instrumentet uteslutande används för inköp av varor och tjänster samt att det inte kan finansieras med anonyma elektroniska pengar. Utgivaren måste trots de förenklade åtgärderna avseende kunden övervaka transaktioner och affärsförbindelser så pass noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas. Undantaget är inte tillämpligt vid kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde om det överstiger 100 euro.

De riskreducerande villkoren ändras genom ändringsdirektivet. Det högsta belopp som får lagras på instrumentet sänks från 250 till 150 euro (den nya artikel 12.1 b i ursprungsdirektivet). Dessutom sänks den månatliga gränsen för betalningstransaktioner med instrumentet från 250 till 150 euro (den nya artikel 12.1 a i ursprungsdirektivet). Beloppsgränsen för när åtgärder för kundkännedom ska vidtas vid kontantinlösen eller kontantuttag sänks från 100 till 50 euro. Medlemsstaterna ska dessutom se till att undantaget avseende skyldigheten att utföra kundkännedomsåtgärder inte är tillämpligt i fråga om betalningstransaktioner på distans enligt definitionen i artikel 4.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG, om betalningsbeloppet överstiger 50 euro per transaktion (den nya artikel 12.2 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna ska vidare kräva att kreditinstitut och finansiella institut i egenskap av förvärvare endast godtar betalningar med anonyma förbetalda kort som utfärdats i ett tredjeland om dessa kort uppfyller krav motsvarande de riskreducerande villkoren och som tillåter att ansvariga

enheter inte vidtar åtgärder för kundkännedom (den nya artikel 12.3 första stycket i ursprungsdirektivet).

Enligt ändringsdirektivet får medlemsstater besluta att inte acceptera betalningar som utförs av anonyma betalningsinstrument på deras territorium (den nya artikel 12.3 andra stycket i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen får en verksamhetsutövare i fråga om elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar besluta att inte vidta åtgärder för kundkännedom under vissa förutsättningar (3 kap. 31 §). Sådana åtgärder får underlåtas bl.a. om instrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 250 euro och endast kan användas för betalning i Sverige, det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 250 euro och kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 100 euro.

För att genomföra ändringsdirektivet, bör tröskelvärdena sänkas så att de överensstämmer med värdena i det direktivet.

Vidare bör den möjlighet att vidta förenklade åtgärder för kundkännedom vid en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom annat medel för distanskommunikation som ändringsdirektivet erbjuder införas. Tröskelvärdet bör motsvara det som anges i ändringsdirektivet.

Enligt regeringens mening bör det också i fortsättningen vara möjligt att använda anonyma betalningsinstrument. För att genomföra ändringsdirektivet, bör emellertid kreditinstitut och finansiella institut få ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES endast om instrumentet uppfyller de krav som ställs för motsvarande instrument som getts ut inom EES.

8 Övervakning och rapportering

Regeringens förslag: Skyldigheten för t.ex. verksamhetsutövare att lämna uppgifter till Finanspolissectionen ska också gälla i förhållande till Säkerhetspolisen.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan följande krav i ändringsdirektivet:

- verksamhetsutövarnas uppgiftsskyldighet i förhållande till Finanspolissectionen,
- hur Finanspolissectionen får använda de uppgifter som den får från en verksamhetsutövare,
- att verksamhetsutövarna ska granska bakgrunden till och syftet med vissa transaktioner, och
- att Finanspolissectionen kan få tillgång till uppgifter om fysiska och juridiska personers fastighetsinnehav.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. Enligt *Svenska Bankföreningen* omfattar uttrycket fast egendom i ändringsdirektivet såväl fastigheter som bostadsrätter. Föreningen föreslår därför att ett register över innehavare av andelar i bostadsrättsföreningar inrättas. Också *Polismyndigheten* föreslår att ett sådant register ska inrättas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Uppgiftsskyldighet i förhållande till Finanspolissectionen

Enligt ursprungsdirektivet ska ansvariga enheter samarbeta fullt ut genom att på finansunderrättelseenhetens begäran, direkt eller indirekt, ge den all nödvändig information i enlighet med de förfaranden som inrättats genom tillämplig rätt (artikel 33.1 b). Enligt ändringsdirektivet ska informationen i stället lämnas direkt på finansunderrättelseenhetens begäran (den nya artikel 33.1 b i ursprungsdirektivet).

Enligt ändringsdirektivet ska finansunderrättelseenheterna från de ansvariga enheterna kunna begära, inhämta och använda information för det ändamål som särskilt anges även om ingen rapport om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism först lämnats in. Detta ska dock inte gälla notarier, andra oberoende jurister, revisorer, externa revisorer och skatterådgivare (den nya artikel 32.9 i ursprungsdirektivet).

Finanspolissectionen vid Polismyndigheten är finansunderrättelseenhet vid tillämpning av regelverket om penningtvätt och finansiering av terrorism. På begäran av Finanspolissectionen ska t.ex. verksamhetsutövare utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism (4 kap. 6 § penningtvättslagen). Vissa undantag görs (4 kap. 8 § samma lag).

Uppgiftsskyldigheten i förhållande till Finanspolissectionen gäller direkt och utan att det ställs krav på något särskilt förfarande samt oberoende av om någon rapport om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism har lämnats. Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt redan i dag kraven i ändringsdirektivet.

Uppgiftsskyldighet i förhållande till Säkerhetspolisen

Uppgiftsskyldigheten i 4 kap. 6 § penningtvättslagen gäller inte i förhållande till Säkerhetspolisen. Till Säkerhetspolisens uppgifter hör att förebygga, förhindra och upptäcka viss brottslig verksamhet, inbegripet brott mot lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall. Sekretess hindrar inte att uppgift om en enskild lämnas mellan Finanspolissectionen och Säkerhetspolisen, om den mottagande myndigheten behöver uppgiften i sin brottsbekämpande verksamhet (35 kap. 10 a § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], OSL).

I dag tillämpas en ordning som innebär att Säkerhetspolisen genom Finanspolissectionen begär de uppgifter från t.ex. verksamhetsutövare som behövs för att utreda finansiering av terrorism. Vissa uppgifter kan vara känsliga i Säkerhetspolisens verksamhet. I sådana fall kan den nuvarande ordningen medföra att Säkerhetspolisen underlåter att begära uppgifter.

Av dessa skäl framstår det som en lämplig ordning att Säkerhetspolisen – som har ansvaret för att förebygga, förhindra och upptäcka brott som har koppling till finansiering av terrorism – kan begära de uppgifter från t.ex. verksamhetsutövare som behövs för att utreda finansiering av terrorism. Uppgiftsskyldigheten bör därför gälla även i förhållande till Säkerhetspolisen. Regeringen förutsätter att Finanspolissektionen så långt som möjligt hålls informerad av Säkerhetspolisen så att Finanspolissektionen kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 32 i ursprungsdirektivet, t.ex. att genomföra analyser av risker för finansiering av terrorism.

I avsnitt 12 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur uppgifter ska lämnas till Säkerhetspolisen.

Avvikande aktiviteter och transaktioner

Medlemsstaterna ska enligt ursprungsdirektivet kräva att ansvariga enheter i möjligaste mån granskar bakgrunden till och syftet med alla komplexa och ovanligt stora transaktioner, och alla ovanliga transaktionsmönster som inte förefaller ha något ekonomiskt eller lagligt syfte. Ansvariga enheter ska särskilt skärpa övervakningen av affärsförbindelsen för att avgöra om dessa transaktioner eller aktiviteter framstår som misstänkta (artikel 18.2). Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter så långt det är rimligen möjligt granskar bakgrunden till och syftet med alla transaktioner som uppfyller åtminstone ett av följande villkor, i) de är komplexa transaktioner, ii) de är ovanligt stora transaktioner, iii) de genomförs enligt ett ovanligt transaktionsmönster, iv) de förefaller inte ha något tydligt ekonomiskt eller lagligt syfte. Ansvariga enheter ska särskilt skärpa omfattningen och karaktären på övervakningen av affärsförbindelsen för att avgöra om dessa transaktioner eller aktiviteter framstår som misstänkta (den nya artikel 18.2 i ursprungsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enstaka transaktioner i syfte att upptäcka aktiviteter och transaktioner som avviker från vad verksamhetsutövaren har anledning att räkna med utifrån den kännedom om kunden som verksamhetsutövaren har, som avviker från vad verksamhetsutövaren har anledning att räkna med utifrån den kännedom som verksamhetsutövaren har om sina kunder, de produkter och tjänster som tillhandahålls, de uppgifter som kunden lämnar och övriga omständigheter, eller som utan att vara avvikande kan antas ingå som ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Inriktningen och omfattningen av övervakningen ska bestämmas med beaktande av de risker som identifierats i den allmänna riskbedömningen, den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och annan information om tillvägagångssätt för penningtvätt eller finansiering av terrorism (4 kap. 1 § penningtvättslagen). Om avvikelser eller misstänkta aktiviteter eller transaktioner uppmärksammas ska en verksamhetsutövare genom skärpta åtgärder för kundkännedom och andra nödvändiga åtgärder bedöma om det finns skäligen grund att misstänka att det är fråga om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling (4 kap. 2 § penningtvättslagen).

Bestämmelserna i penningtvättslagen (4 kap. 1 och 2 §§) har getts en utformning som innebär att de rymmer ändringsdirektivets krav på att en verksamhetsutövare ska granska bakgrunden till och syftet med vissa transaktioner. En verksamhetsutövare har därför redan en motsvarande skyldighet enligt penningtvättslagen. Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt därmed redan ändringsdirektivets krav.

Identifikation av fysiska och juridiska personer som äger fast egendom

Medlemsstaterna ska enligt ändringsdirektivet ge finansunderrättelseenheter och behöriga myndigheter tillgång till information som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet identifiera alla fysiska eller juridiska personer som äger fast egendom, bl.a. genom register eller elektroniska datasöksystem, om sådana register eller system finns tillgängliga (den nya artikel 32 b 1 i ursprungsdirektivet).

Direktivet innehåller ingen definition av uttrycket fast egendom. Med fast egendom avses i svensk rätt jord. Denna är indelad i fastigheter (1 kap. 1 § jordabalken). I Sverige finns ett offentligt register med uppgifter om fastigheter och ägarna till dessa (1 och 7 §§ lagen [2000:224] om fastighetsregister och 44 och 64 §§ förordningen [2000:308] om fastighetsregister). Genom fastighetsregistret kan Finanspolissektionen genom direktåtkomst redan i dag få tillgång till uppgifter om fysiska och juridiska personers fastighetsinnehav. Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt därmed redan de krav som ändringsdirektivet ställer i denna del.

Svenska Bankföreningen och *Polismyndigheten* föreslår att ett register över innehavare av andelar i bostadsrättsföreningar inrättas. En andel i en bostadsrättsförening utgör lös egendom enligt svensk rätt. I fastighetsregistret finns därför endast uppgifter om den bostadsrättsförening som äger en fastighet. Detta innebär att Finanspolissektionen genom registret inte kan få information om och i vilken utsträckning en person äger en andel i bostadsrättsföreningen. Till skillnad från *Svenska Bankföreningen* anser regeringen att ändringsdirektivet tar sikte på just uppgifter om ägandet av fastigheter. Frågan om ett register över andelar i bostadsrättsföreningar faller därmed utanför ramen för detta lagstiftningsärende. Det ska emellertid framhållas att fastighetsmäklare och kreditinstitut – i egenskap av verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen – ska rapportera misstankar om penningtvätt och finansiering av terrorism till Finanspolissektionen (4 kap. 3 § penningtvättslagen).

9 Intern kontroll och anmälningar om misstänkta överträdelser

Regeringens förslag: Bestämmelsen om rapporteringssystem ska – utöver anställda och uppdragstagare – omfatta andra som på liknande grund deltar i verksamheten.

En verksamhetsutövare ska vara skyldig att ha rutiner och att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda dem som omfattas av bestämmelsen från hot, hämnd eller fientliga åtgärder till följd av att de

gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i lagen eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Verksamhetsutövare ska förbjudas att utsätta dessa personer för repressalier på grund av en sådan anmälan.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Skydd för den som rapporterar överträdelser

Medlemsstaterna ska enligt ursprungsdirektivet kräva att ansvariga enheter inrättar lämpliga rutiner, så att deras anställda eller personer i jämförbar ställning kan rapportera överträdelser internt genom en särskild, självständig och anonym kanal som står i proportion till den berörda ansvariga enhetens typ och storlek (artikel 61.3). Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna även se till att enskilda personer, inbegripet anställda och företrädare vid den ansvariga enhet som rapporterar misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till en finansunderrättelseenhet, skyddas rättsligt från att utsättas för hot, hämnd eller fientliga handlingar, och i synnerhet från ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder (den nya artikel 61.3 andra stycket i ursprungsdirektivet).

Bestämmelser om rapportering av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism och rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser av de nationella bestämmelser genom vilka ursprungsdirektivet införlivas, finns på skilda håll i det direktivet (artikel 38 respektive 61). Att ursprungsdirektivet ska ges en annan systematik genom ändringsdirektivet förefaller inte vara avsedd. Ändringsdirektivet i denna del har emellertid fått samma utformning som den nya bestämmelsen om skydd för enskilda personer som rapporterar om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism och som behandlas i avsnitt 6.1. Enligt regeringens mening får ändringsdirektivet i denna del i stället för rapportering av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism ta sikte på rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser av de nationella bestämmelser genom vilka ursprungsdirektivet införlivas.

Enligt penningtvättslagen ska verksamhetsutövare tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda och uppdragstagare som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av penningtvättslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen (6 kap. 4 §). I begreppet ändamålsenliga ligger att det ska vara möjligt att den interna rapporten kan göras anonymt (prop. 2016/17:173 s. 326).

För att genomföra ändringsdirektivet bör bestämmelsen om rapporteringssystem i 6 kap. 4 § penningtvättslagen – utöver anställda och uppdragstagare – omfatta också andra som på liknande grund deltar i verksamheten.

I penningtvättslagen finns inga bestämmelser om skydd mot repressalier för personer som har rapporterat överträdelser av lagen. För att genomföra ändringsdirektivet bör ett skydd mot repressalier för den som rapporterar överträdelser av penningtvättslagen införas.

I avsnitt 12 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda den som har rapporterat överträdelser.

Mekanismer för rapportering

Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna etablerar effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering till de behöriga myndigheterna om potentiella eller faktiska överträdelser av de nationella bestämmelser genom vilka ursprungsdirektivet införlivas (artikel 61.1). Enligt ändringsdirektivet ska även självreglerande organ ha sådana mekanismer (den nya artikel 61.1 första stycket i ursprungsdirektivet). De behöriga myndigheterna och de självreglerande organen ska vidare tillhandahålla en eller flera säkra kommunikationskanaler för personer som gör den rapporteringen. Sådana kanaler ska säkerställa att identiteten på de personer som tillhandahåller information endast är känd för de behöriga myndigheterna, och i tillämpliga fall de självreglerande organen (den nya artikel 61.1 andra stycket i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna ska enligt ändringsdirektivet se till att enskilda personer som utsätts för hot, hämnd eller fientliga handlingar eller ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder efter att ha rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller – som det får förstås – potentiella eller faktiska överträdelser av de nationella bestämmelser varigenom ursprungsdirektivet genomförs, internt eller till en finansunderrättelseenhet har rätt att på ett säkert sätt inkomma med klagomål till respektive behörig myndighet (de nya artiklarna 38.2 första meningen och 61.3 tredje stycket första meningen i ursprungsdirektivet).

Samtliga verksamhetsutövare som omfattas av regelverket mot penningtvätt och finansiering av terrorism står under tillsyn. Tillsynsansvaret är fördelat på flera myndigheter och ett självreglerande organ, Fastighetsmäklarinspektionen, Finansinspektionen, Revisorsinspektionen, Spelmyndigheten, länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skånes län och Sveriges advokatsamfund.

Finansinspektionens ska ha rutiner för att ta emot frivilliga anmälningar om misstänkta överträdelser av penningtvättslagen (förordningen [2016:1318] om Finansinspektionens rutiner för mottagande av anmälningar om regelöverträdelser). Uppgifterna ska förvaras på ett säkert sätt så att ingen obehörig har tillgång till dem. Den telefonlinje och adress som används för anmälningar ska vara skild från Finansinspektionens övriga kommunikationskanaler, inrättas och användas så att den mottagna informationen är fullständig och skyddad, och möjliggöra lagring av de uppgifter som lämnas så att de kan användas för vidare utredning. Motsvarande gäller i fråga om Fastighetsmäklarinspektionen, Revisorsinspektionen, Spelinspektionen samt länsstyrelserna i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län (17 a § förordningen [2009:92] om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, penningtvättsförordningen, och 1 a § förordningen [2007:1077] med instruktion för Revisorsinspektionen).

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillsyn över efterlevnaden av penningtvättslagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen för en uppgift eller en utsaga om överträdelse av en bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet (30 kap. 23 a § OSL).

Advokater och advokatbolag står under tillsyn av Sveriges advokatsamfund. I tillsynsansvaret ingår att på eget initiativ eller på anmälan ta upp fråga om disciplinärt förfarande mot en advokat. Den som har deltagit i ett tillsynsärende får inte obehörigen röja vad han eller hon då har fått veta om någons personliga eller ekonomiska förhållanden (8 kap. 6 § rättegångsbalken och 40 § stadgarna för Sveriges advokatsamfund).

Sammanfattningsvis gäller att tillsynsmyndigheterna enligt gällande rätt ska ha effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering till de behöriga myndigheterna om potentiella eller faktiska överträdelser av penningtvättslagen, inbegripet det nuvarande (2 kap. 15 § penningtvättslagen) och det föreslagna förbudet mot repressalier. Det saknas visserligen uttryckliga bestämmelser om att Sveriges advokatsamfund ska ha motsvarande mekanismer men regeringen förutsätter att samfundet – som utöver tillsynsverksamheten ska tillvarata advokaters allmänna yrkesintressen – har rutiner för att ta emot anmälningar om överträdelser av penningtvättslagen. I myndigheternas och samfundets respektive tillsynsverksamhet finns vidare förutsättningar för att skydda anmälarens identitet. Enligt regeringens uppfattning uppfyller svensk rätt därmed redan ändringsdirektivets krav.

10 Skadestånd

10.1 Rätt till skadestånd

Regeringens förslag: En verksamhetsutövare som bryter mot förbuden mot repressalier ska betala ersättning för den skada som uppkommer. Skadeståndet kan avse både ersättning för den förlust som uppkommer och ersättning för den kränkning som lagbrottet innebär.

Ersättning som avser en förlust som uppkommit efter det att anställningen upphört får bestämmas till högst det belopp som anges i anställningsskyddslagen.

Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Stockholms tingsrätt* anser att det bör förtydligas dels om någon kan hållas ansvarig i verksamhetsutövarens ställe, dels vilka befattningshavare som en verksamhetsutövare ansvarar för. *Arbetsdomstolen* har synpunkter på lagtextens utformning.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 9 behandlas möjligheterna för enskilda personer som utsatts för repressalier efter att ha rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller – som det får förstås – potentiella eller faktiska överträdelser av de nationella bestämmelser

varigenom ursprungsdirektivet införlivas, internt eller till en finansunder-rättelseenhet har rätt att på ett säkert sätt inkomma med klagomål till de behöriga myndigheterna. Utan att det påverkar konfidentialiteten för de uppgifter som en finansunderrättelseenhet samlat in, ska medlemsstaterna enligt ändringsdirektivet se till att sådana enskilda personer även har rätt till ett effektivt rättsmedel för att tillvarata sina rättigheter (de nya artiklarna 38.2 andra meningen och 63.3 tredje stycket andra meningen i ursprungsdirektivet).

Det finns enligt gällande rätt vissa möjligheter för arbetstagare och andra att tillvarata sina rättigheter om de utsätts för repressalier på sin arbetsplats till följd av rapportering av misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism eller överträdelser av penningtvättslagen. Av lagen (1982:80) om anställningsskydd (anställningsskyddslagen) framgår vad som krävs för att en arbetstagare ska sägas upp eller avskedas (7 och 18 §§). En uppsägning eller ett avskedande kan under vissa förutsättningar ogiltigförklaras (34 och 35 §§ anställningsskyddslagen). En arbetsgivare som bryter mot anställningsskyddslagen eller vägrar rätta sig efter en dom, varigenom bl.a. en uppsägning eller ett avskedande har förklarats ogiltig, ska betala skadestånd till arbetstagaren (38 och 39 §§ anställningsskyddslagen). En arbetsgivare får inte utsätta en arbetstagare för repressalier på grund av att arbetstagaren slår larm om allvarliga missförhållanden i arbetsgivarens verksamhet under förutsättning att arbetstagaren slår larm på vissa sätt (4–7 §§ lagen [2016:749] om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden, visseblåsarlagen). Med allvarliga missförhållanden avses brott med fängelse i straffskalan eller därmed jämförliga missförhållanden. En arbetsgivare som utsätter arbetstagaren för repressalier på grund av att arbetstagaren slår larm om allvarliga missförhållanden i arbetsgivarens verksamhet ska betala skadestånd för den förlust som uppkommer och för den kränkning som repressalien innebär (9 § samma lag). Samma skydd har den som utför arbete som inhyrd, om larmet avser förhållanden i inhyrarens verksamhet (2 § samma lag).

Den krets av personer som erbjuds skydd i de angivna lagarna är snävare än den som ändringsdirektivet tar sikte på (jfr prop. 2016/17:173 s. 223). Anställningsskyddslagen erbjuder vidare i huvudsak skydd mot osakligt skiljande från anställningen. Skyddet i visseblåsarlagen begränsas till missförhållanden i arbetsgivarens verksamhet, vilket innebär att t.ex. misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism i verksamheten hos någon av verksamhetsutövarens kunder inte omfattas. Inte heller förbudet mot repressalier för rapportering av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism i penningtvättslagen (2 kap. 15 §) eller det föreslagna förbudet mot repressalier för rapportering om överträdelser av penningtvättslagen (se avsnitt 9) ger den personen några rättsliga möjligheter att tillvara ta sina rättigheter, om han eller hon trots förbuden har utsatts för repressalier. Enligt regeringens mening ger den befintliga regleringen inte rapporterade personer rätt till ett effektivt rättsmedel för att tillvarata sina rättigheter på det sätt ändringsdirektivet kräver. Det finns därför behov av att komplettera lagstiftningen.

För att skyddet mot repressalier ska vara effektivt bör detta förenas med en möjlighet till sanktioner mot verksamhetsutövaren. Som framgått är skadestånd den sanktion som förekommer i författningar som syftar till att

skydda arbetstagare från repressalier. Samtidigt som ett skadestånd innebär en ekonomisk kompensation för den skada som repressalien inneburit, kan risken för skadeståndsansvar förväntas ha en avhållande effekt på den som överväger någon form av repressalier mot någon i verksamheten. Skadeståndsansvar framstår därmed som en lämplig sanktion mot den som överträder repressalieförbudet. En sådan sanktion stämmer vidare väl överens med ändringsdirektivets krav på att den enskilde ska ges rätt till ett effektivt rättsmedel för att tillvarata sina rättigheter.

Ett skadeståndsansvar för verksamhetsutövaren bör därför införas. En förutsättning för skadeståndsansvar bör vara att repressalien från verksamhetsutövarens sida har vidtagits på grund av att den enskilde har rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller överträdelser av penningtvättslagen.

För att en person som utsätts för en repressalie ska bli ekonomiskt kompenserad, bör skadestånd kunna lämnas både för den ekonomiska förlust som uppkommer och ersättning för den kränkning som repressalien innebär (jfr 38 § andra stycket första meningen anställningsskyddslagen).

I t.ex. anställningsskyddslagen är skadeståndsansvaret begränsat i fråga om ersättning för förlust. Sådan ersättning som avser tid efter anställningens upphörande får under alla förhållanden bestämmas till högst det belopp som motsvarar ett visst antal månadslöner, beroende på anställningstidens längd (38 § andra stycket andra meningen). En fråga som aktualiseras är om det bör införas någon motsvarande begränsning för hur högt skadestånd som ska kunna dömas ut. En sådan begränsning är lämplig, eftersom det saknas anledning att döma ut ett högre ekonomiskt skadestånd i tvister som rör den föreslagna lagen än i tvister som rör motsvarande brott mot anställningsskyddslagen. Enligt regeringens mening bör alltså motsvarande begränsning av det ekonomiska skadeståndets storlek som uppställs i anställningsskyddslagen gälla även för skadestånd enligt förbuden mot repressalier. Detta bör gälla oavsett om anställningsskyddslagen är tillämplig eller inte. Lagtexten bör i förtydligande syfte utformas i enlighet med *Arbetsdomstolens* förslag.

På motsvarande sätt som i anställningsskyddslagen bör skadeståndet kunna sättas ned eller bortfalla helt om det är skäligt.

Stockholms tingsrätt anser att det bör förtydligas dels om någon kan hållas ansvarig i verksamhetsutövarens ställe, dels vilka befattningshavare som en verksamhetsutövare ansvarar för. Regeringen konstaterar att det är verksamhetsutövaren som har skadeståndsansvar. När det gäller frågan om skadeståndsansvarets räckvidd får den bestämmas i rättstillämpningen.

I avsnitt 10.3 föreslås att sekretess ska gälla hos domstol för vissa uppgifter.

10.2 Handläggningen i domstol

Regeringens förslag: Om den som anser sig ha blivit utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för repressalier, är det verksamhetsutövaren som ska visa att repressalier inte har förekommit.

Mål som gäller en anställd eller någon som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft, ska handläggas enligt arbetstvistlagen. I sådana mål ska även den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft anses som arbetstagare. Den verksamhetsutövare hos vilken praktiken eller arbetet utförs ska anses som arbetsgivare. Detta gäller också när reglerna om tvisteförhandling i medbestämmandelagen tillämpas.

Mål som gäller någon annan person ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten.

I mål som gäller en anställd eller någon som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska bestämmelserna i medbestämmandelagen tillämpas när det gäller

- den tid inom vilken förhandling ska begäras eller talan väckas, och
- förlorad talerätt på grund av preskription.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås inte att mål som rör praktikanter eller inhyrd eller inlånad arbetskraft hos en verksamhetsutövare ska handläggas enligt arbetstvistlagen.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Arbetsdomstolen*, *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* och *Finansförbundet* väcker frågan om det i lag bör framgå att verksamhetsutövaren i förhållande till den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad ska anses som arbetsgivare i mål som handläggs enligt arbetstvistlagen. Arbetsdomstolen och TCO väcker dessutom frågan om det bör finnas en förlängd tidsfrist för den som inte företräds av en arbetstagarorganisation och om bestämmelserna om preskription i anställningsskyddslagen ska gälla om talan hade kunnat grundas på den lagen. *Finansinspektionen* anser att en annan utformning av bevislätnadsregeln bör övervägas. .

Skälen för regeringens förslag

Handläggningen vid domstol

Frågan om skadestånd ska utgå är en fråga som rör förhållandet mellan verksamhetsutövaren och arbetstagaren. Den typen av frågor handläggs som huvudregel enligt lagen om (1974:371) om rättegången i arbetstvister (arbetstvistlagen). Det kan också vara aktuellt att i vissa mål åberopa flera grunder för skadeståndsansvar, t.ex. att en och samma åtgärd – såsom en uppsägning – strider mot såväl anställningsskyddslagen som penningtvättslagen. Det lämpligt att dessa frågor behandlas i ett och samma mål.

Arbetstvister prövas av en tingsrätt eller Arbetsdomstolen, beroende på vem som väcker talan och på vad tvisten avser. En tingsrätts avgörande kan överklagas till Arbetsdomstolen. Arbetsdomstolen är slut- och prejudikatinstans i arbetstvister. Inom domstolen finns hög arbetsrättslig kompetens och erfarenhet. Mål om skadestånd som rör förbudet mot repressalier bör därför handläggas som arbetstvister.

Intresset av en snabb och säker rättstillämpning får anses väl tillgodosett genom att tvister om skadestånd enligt penningtvättslagen prövas slutligt i Arbetsdomstolen.

Det aktualiserar frågan om även tvister mellan verksamhetsutövaren och andra personer än arbetstagare bör handläggas i samma ordning. Tvister om skadestånd enligt diskrimineringslagen mellan arbetsgivare och t.ex. den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft handläggs som arbetstvister (6 kap. 1 §). Enligt regeringens mening framstår det som lämpligt att även en tvist mellan verksamhetsutövaren och den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft handläggs som arbetstvister. *Arbetsdomstolen*, *TCO* och *Finansförbundet* väcker frågan om det i lag bör framgå att verksamhetsutövaren i förhållande till den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad ska anses som arbetsgivare i mål som handläggs enligt arbetstvistlagen. Enligt regeringens mening bör verksamhetsutövaren i förhållande till den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad anses som arbetsgivare i sådana mål. I lagen bör det vidare anges att den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska anses som arbetstagare. Detsamma bör gälla vid tillämpning av reglerna om tvisteförhandling i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (medbestämmandelagen).

När det gäller tvister mellan en verksamhetsutövare och t.ex. uppdragsstagare, framstår det emellertid som främmande att låta dessa tvister handläggas som arbetstvister. Dessa tvister bör i stället prövas av allmän domstol och handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten (s.k. dispositiva tvistemål).

Bevislätnadsregel

En förutsättning för skadeståndsansvar är att en repressalie från en verksamhetsutövares sida har vidtagits på grund av att den enskilde har rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller överträdelse av penningtvättslagen. Många gånger kan det vara svårt för en enskild att bevisa ett sådant samband. För att skyddet mot repressalier ska vara effektivt är det viktigt att den som anser sig ha blivit utsatt har en rimlig möjlighet att göra sin rätt gällande. Det finns därför anledning att överväga om det enskilde bör ges en bevislätnad i detta avseende.

Flera lagar på området – t.ex. diskrimineringslagen (6 kap. 3 §) – innehåller en sådan bevislätnadsregel för den enskilde. Innebörden är att om den enskilde visar omständigheter som ger anledning att anta att ett visst förhållande föreligger, är det den som påstås ha brutit i sina åligganden som ska visa att de påstådda förhållandena inte förekommit. Enligt regeringens mening framstår det som lämpligt att även i fråga om skadestånd enligt penningtvättslagen införa en bevislätnadsregel. Regeringen anser att den bör utformas efter förebild av diskrimineringslagen (jfr prop. 2007/08:95 s. 443–446).

Preskription

På arbetsrättens område skiljer sig preskriptionsreglerna på flera sätt från preskriptionsreglerna inom andra rättsområden. Det gäller t.ex. preskriptionstidens längd och sättet att avbryta preskription på. Tidsfristerna inom arbetsrätten är kortare än vad som gäller inom andra rättsområden och det krävs kvalificerade åtgärder för att undvika preskription.

Arbetsdomstolen och TCO väcker frågan om det bör finnas en förlängd tidsfrist för den som inte företräds av en arbetstagarorganisation. Det finns ett intresse av att preskriptionsreglerna inom olika delar av det arbetsrättsliga området inte skiljer sig från varandra alltför mycket, särskilt eftersom skadeståndstalan i vissa fall kan föras med stöd av flera lagar. Att nu införa särskilda preskriptionsregler skulle enligt regeringens mening snarast riskera att göra situationen mer komplex och svåröverskådlig. I diskrimineringslagen hänvisas till preskriptionsreglerna i anställningsskyddslagen, när talan förs med anledning av uppsägning eller avskedande, och medbestämmandelagen, när talan förs av annan anledning än uppsägning eller avskedande. I fråga om preskriptionstider för talan om skadestånd enligt penningtvättslagen som ska prövas som arbetstvister bör hänvisningar därför göras till bestämmelserna om preskription i medbestämmandelagen. Enligt diskrimineringslagen omfattas arbetstagare som inte företräds av en arbetstagarorganisation av en frist om två månader i stället för den månadslånga fristen i medbestämmandelagen. Enligt regeringens mening bör dock preskriptionsreglerna motsvara vad som gäller enligt visselblåsarlagen.

Arbetsdomstolen och TCO väcker dessutom frågan om bestämmelserna om preskription i anställningsskyddslagen ska gälla om talan hade kunnat grundas på den lagen. För det fall den påstådda repressalien är t.ex. en uppsägning eller ett avskedande kan talan om skadestånd föras även enligt anställningsskyddslagen och då gäller preskriptionsreglerna i den lagen. Man skulle därför kunna överväga att införa en reglering som innebär att preskriptionsreglerna i anställningsskyddslagen ska tillämpas i sådana fall. Enligt regeringens mening bör dock preskriptionsreglerna även i detta avseende motsvara vad som gäller enligt visselblåsarlagen, som inte innehåller någon hänvisning till preskriptionsreglerna i anställningsskyddslagen.

10.3 Sekretess

Regeringens förslag: Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i mål om skadestånd enligt penningtvättslagen.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan ändringsdirektivets krav på att enskildas rätt att tillvarata sin rätt inte ska påverka konfidentialiteten för de uppgifter som Finansunderrättelseenheten samlat in.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås en bestämmelse om sekretess för en uppgift som hänför sig till sådan verksamhet som avses i 2 kap. 1 § 1 lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område ska gälla hos domstol om den förekommer i ett mål om skadestånd enligt penningtvättslagen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I 36 kap. offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess till skydd för enskild i vissa mål och ärenden hos domstol, i vissa fall av medling, i ärenden om rättshjälp, m.m. Sekretess gäller hos domstol till skydd för enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i t.ex. mål om tillämpningen av diskrimineringslagen och visselblåsarlagen (36 kap. 4 § OSL). Det beror på att intresset av sekretess kan vara starkt i dessa mål. Det kan nämligen tänkas att det förekommer anklagelser mot enskilda eller avslöjanden av känsliga uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Motsvarande gäller i mål om skadestånd enligt penningtvättslagen. Den tystnadsplikt som följer av sekretessen inskränker inte rätten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Sekretess bör därför gälla hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i mål om skadestånd enligt penningtvättslagen.

Mål om skadestånd enligt penningtvättslagen är av samma karaktär som mål om tillämpningen av diskrimineringslagen och visselblåsarlagen. Den nya sekretessbestämmelsen bör därför placeras i 36 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen .

Enligt ändringsdirektivet ska enskildas rätt att tillvarata sin rätt inte påverka confidentialiteten för de uppgifter som Finansunderrättelseenheten samlat in (de nya artiklarna 38.2 andra meningen och 61.3 tredje stycket andra meningen i ursprungsdirektivet).

En skadeståndstalan får i många fall antas grunda sig på en redogörelse inte bara för själva repressalieåtgärden utan även för den händelse som föranlett åtgärden, dvs. rapporten om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller överträdelse av penningtvättslagen. En sådan redogörelse kan därför innehålla uppgift om verksamhetsutövarens kundrelationer (misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism) eller egna affärsbeslut (överträdelse av penningtvättslagen). De förhållanden som uppgifterna gäller kan alltså vara sådana som är eller kan bli föremål för utredning vid Finanspolissektionen, och det kan därför finnas ett intresse av att uppgifterna skyddas för att underrättelse- eller utredningsverksamheten inte ska skadas.

I ett mål om skadestånd gäller sekretess för uppgift om enskilds affärs- och driftsförhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs (36 kap. 2 § OSL). Det innebär att uppgift om verksamhetsutövarens kundrelationer och egna affärsbeslut i vissa fall kan omfattas av sekretess. Svensk rätt uppfyller därmed redan ändringsdirektivet krav.

11 Tillsyn och ingripanden

11.1 Tillsyn

Regeringens förslag: Fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk ska omfattas av bestämmelserna om tillsyn och ingripande i penningtvättslagen.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan följande krav i ändringsdirektivet:

- verksamhetsutövare är föremål för lämplig tillsyn, vilket inkluderar befogenheter att genomföra tillsyn på plats och på distans, samt vidta lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelse.
- tillsynsmyndigheterna ska samarbeta med sina utländska motsvarigheter vid tillsyn över gränsöverskridande verksamhet,
- Sveriges advokatsamfund ska offentliggöra en årsrapport med uppgifter beträffande vidtagna ingripandeåtgärder och sanktioner.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning. Promemorian innehåller inget förslag i denna del.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län anser att det är oklart vilken myndighet som ska utöva tillsyn över fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk omfattas av bestämmelserna om tillsyn och ingripande i penningtvättslagen. Om de nya verksamhetsutövarna ska stå under länsstyrelsernas tillsyn, anser länsstyrelserna och *Bolagsverket* att verksamhetsutövarna ska anmäla sin verksamhet till Bolagsverket.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Konsthandlare

Medlemsstaterna ska enligt ursprungsdirektivet kräva att de behöriga myndigheterna effektivt övervakar och vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att ursprungsdirektivet efterlevs (artikel 48.1). Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att alla ansvariga enheter är föremål för lämplig tillsyn, vilket inkluderar befogenheter att genomföra tillsyn på plats och på distans, samt vidta lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelse (den nya artikel 48.1 a tredje stycket i ursprungsdirektivet).

För verksamhetsutövare som inte omfattas av någon särskild rörelselag finns bestämmelser om tillsyn och ingripanden i 7 kap. penningtvättslagen. Dessa verksamhetsutövare står under tillsyn av länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län (16 § förordningen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism).

För verksamhetsutövare som omfattas av en särskild rörelselag finns bestämmelser om tillsyn och ingripanden i stället i den lagen (7 kap. 1 §

tredje stycket penningtvättslagen). Dessa verksamhetsutövare står under tillsyn av Finansinspektionen, Spelinspektionen, Revisorsinspektionen, Fastighetsmäklarinspektionen respektive Sveriges advokatsamfund.

I avsnitt 5 föreslås att fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk ska vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen. *Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anser att det är oklart vilken myndighet som ska utöva tillsyn över dessa verksamhetsutövare.

Det finns inte någon särskild rörelsereglering som omfattar fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk. Av det skälet och för att genomföra ändringsdirektivet bör dessa verksamhetsutövare – i likhet med alla andra verksamhetsutövare som inte omfattas av någon särskild rörelsereglering – omfattas av bestämmelserna om tillsyn och ingripanden i penningtvättslagen.

Fysiska och juridiska personer som avser att driva yrkesmässig verksamhet som består i förmedling, förvaring eller handel med konstverk ska därför – som länsstyrelserna och *Bolagsverket* framhåller – anmäla detta till Bolagsverket (7 kap. 3 § penningtvättslagen).

Tillsynen över verksamhetsutövarna

Medlemsstaterna ska enligt ursprungsdirektivet kräva att de behöriga myndigheterna effektivt övervakar och vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att ursprungsdirektivet efterlevs (artikel 48.1). Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att alla ansvariga enheter är föremål för lämplig tillsyn, vilket inkluderar befogenheter att genomföra tillsyn på plats och på distans, samt vidta lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelser (den nya artikel 48.1 a tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den ansvariga enheten driver företag utövar tillsyn över att dessa företag iakttar den medlemsstatens nationella bestämmelser för införlivandet av ursprungsdirektivet. I de fall då kreditinstitut och finansiella institut ingår i en koncern ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där ett moderföretag är etablerat samarbetar med de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där de företag som ingår i koncernen är etablerade (den nya artikel 48.4 första och andra styckena i ursprungsdirektivet).

Avseende koncerner ska medlemsstaterna också se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där ett moderföretag är etablerat utövar tillsyn över det effektiva genomförandet av koncernens riktlinjer och rutiner. För detta ändamål ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där kreditinstitut och finansiella institut som ingår i koncernen är etablerade samarbetar med de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där moderföretaget är etablerat (den nya artikel 48.5 andra stycket i ursprungsdirektivet).

Samtliga verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättslagen står under tillsyn. De myndigheter (Fastighetsmäklarinspektionen, Finansinspektionen, Revisorsinspektionen, Spelinspektionen och länsstyrelserna

i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län) och självreglerande organ (Sveriges advokatsamfund) som utövar tillsyn ska i sin tillsynsverksamhet se till att de verksamhetsutövare som de har tillsyn över driver sin verksamhet i enlighet med penningtvättslagen (8 kap. 6 § rättegångsbalken, 7 § valutaväxlingslagen, 24 § pantbankslagen [1995:1000], 3 a § revisorslagen [2001:883], 10 kap. 1 § lagen [2004:46] om värdepappersfonder, 13 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 10 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet, 23 kap. 1 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden, 8 kap. 1 § lagen [2010:751] om betaltjänster, 17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen [2010:2043], 28 § fastighetsmäklarlagen [2011:666], 5 kap. 1 § lagen om elektroniska pengar, 13 kap. 1 § lagen [2013:561] om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 16 § lagen [2014:275] om viss verksamhet med konsumentkrediter, 18 kap. 2 § spellagen [2018:1138] och 8 kap. 3 § lagen [2018:1219] om försäkringsdistribution).

Tillsynen omfattar även att ett moderbolag som är etablerat här i landet uppfyller sina skyldigheter enligt penningtvättslagen och att se till att gemensamma rutiner och riktlinjer tillämpas inom andra bolag i koncernen. Inom ramen för en sådan gränsöverskridande tillsyn ska svenska tillsynsmyndigheter samarbeta med tillsynsmyndigheterna i de medlemsstater som dotterbolagen är etablerade (4 § lagen [1992:160] om utländska filialer m.m., 3 kap. 1–5 §§ och 6 kap. 1 och 4–7 §§ lagen [1998:293] om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, 10 kap. 6 a § lagen om värdepappersfonder, 13 kap. 6 a, 7 och 8 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse, 8 kap. 7 § lagen om försäkringsdistribution, 23 kap. 6 §§ lagen om värdepappersmarknaden, 8 kap. 4 § lagen om betaltjänster, 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen, 5 kap. 4 § lagen om elektroniska pengar och 13 kap. 10–12 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Svenska tillsynsmyndigheter har även i övrigt goda möjligheter att lämna uppgifter till utländska myndigheter i den utsträckning som olika EU-direktiv föreskriver (se 8 kap. 3 § OSL och prop. 2006/07:115 s. 516).

För att tillsynsmyndigheterna ska kunna fullgöra sina tillsynsuppdrag finns det i respektive författning som reglerar verksamhetsutövarens verksamhet dels skyldigheter för verksamhetsutövarna att lämna upplysningar och ge tillgång till handlingar som behövs för tillsynen, dels möjlighet att genomföra platsundersökningar (se t.ex. 13 kap. 3 och 4 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). Tillsynsmyndigheterna har också rätt att ingripa mot åsidosättanden av gällande skyldigheter, bl.a. genom att utfärda förelägganden om rättelse. I vissa fall kan tillsynsmyndigheterna även återkalla tillstånd eller meddela en varning (se t.ex. 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Vidare kan tillsynsmyndigheterna i vissa fall besluta om sanktionsavgifter (se t.ex. 15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Enligt regeringens uppfattning möjliggör nuvarande ordning en effektiv tillsyn över de verksamhetsutövare som står under tillsyn i Sverige. I fråga om tillsyn över gränsöverskridande verksamhet ska vidare tillsynsmyndigheterna redan i dag samarbeta med sina utländska motsvarigheter. Regeringen bedömer att de ingripandemöjligheter som tillsynsmyndigheterna har i dag uppfyller ändringsdirektivets krav på lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelser.

Sammanfattningsvis uppfyller svensk rätt de krav som ändringsdirektivet ställer i denna del.

Självreglerande organ

I fråga om revisorer, skatterådgivare, notarier och andra oberoende jurister och fastighetsmäklare får medlemsstaterna enligt ursprungsdirektivet utse ett lämpligt självreglerande branschorgan till den myndighet som ska ta emot rapporter om misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism. Det självreglerande organet ska skyndsamt och i obearbetat skick överlämna uppgifterna till finansunderrättelseenheten (artikel 34.1). Självreglerande organ som utsetts av medlemsstaterna ska enligt ändringsdirektivet offentliggöra en årsrapport med uppgifter avseende följande:

- Vidtagna ingripandeåtgärder och sanktioner.
- Antalet mottagna rapporter om överträdelser av de nationella bestämmelser genom vilka ursprungsdirektivet införlivas, om tillämpligt.
- Antalet rapporter som inkommit och antalet rapporter som vidarebefordrats av det självreglerande organet till finansunderrättelseenheten, om tillämpligt.
- Antal och beskrivning av åtgärder som vidtagits för att övervaka ansvariga enheters fullgörande av sina skyldigheter enligt bestämmelserna om åtgärder för kundkännedom, rapportering av misstänkta transaktioner, registerhållning, och interna kontroller, om tillämpligt (den nya artikel 34.3 i ursprungsdirektivet).

Bestämmelser om tillsyn över och ingripande mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagen finns i 8 kap. rättegångsbalken och stadgarna för Sveriges advokatsamfund, som fastställs av regeringen. Det är ett självreglerande organ – Sveriges advokatsamfund (genom samfundets styrelse och disciplinnämnd) – som utövar tillsyn över advokatväsendet och ingriper mot advokater som inte fullgör sina skyldigheter enligt penningtvättslagen. Styrelsen ska se till att det blir allmänt känt att någon har antagits som ledamot av samfundet eller avgått ur det medan disciplinnämnden får bestämma att ett beslut av nämnden i ett disciplinärende ska offentliggöras helt eller delvis (51 § stadgarna för Sveriges advokatsamfund). Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt därmed ändringsdirektivets krav.

11.2 Samarbete och utbyte av information

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta information med Europeiska centralbanken och behöriga myndigheter i andra medlemsstater i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan följande krav i ändringsdirektivet:

- tystnadsplikt för de personer som arbetar eller har arbetat vid Finansinspektionen,
- hur Finansinspektionens får använda mottagen information som omfattas av tystnadsplikten,

- begränsningar i fråga om Finansinspektionens användning av uppgifter som har sitt ursprung i en annan medlemsstat,
- att Finansinspektionen kan samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra medlemsstater vid tillsyn enligt Solvens-II-direktivet och kapitaltäckningsdirektivet,
- att inte förbjuda eller ställa orimliga eller onödigt restriktiva villkor för informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna och behöriga myndigheter i andra medlemsstater, och
- att tillsynsmyndigheterna ska underrätta Finanspolissektionen om omständigheter som kan antas ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Regeringen kan utan riksdagens och Utrikesnämndens medverkan ge Finansinspektionen i uppdrag att ingå samarbetsavtal för samarbete och informationsutbyte enligt ändringsdirektivet.

Ändringsdirektivets möjlighet att ytterligare reglera informationsutbytet mellan å ena sidan Finansinspektionen och å andra sidan övriga tillsynsmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter och gransknings- och revisionsmyndigheter bör inte utnyttjas.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömning eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Samarbete och utbyte av information

Genom ändringsdirektivet införs detaljerade bestämmelser om samarbetet mellan myndigheter som har tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut och andra myndigheter som omfattas av tystnadsplikt.

Medlemsstaterna ska kräva att alla personer som arbetar eller har arbetat vid behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstituts och finansiella instituts efterlevnad av detta direktiv, liksom revisorer eller experter som agerar på sådana behöriga myndigheters vägnar, omfattas av tystnadsplikt. Utan att det påverkar fall som omfattas av straffrätt får konfidentiell information som dessa personer erhåller i tjänsten enligt direktivet röjas endast i sammandrag eller i sammanställning på ett sätt som gör att det är omöjligt att identifiera enskilda kreditinstitut och finansiella institut (den nya artikel 57 a 1 i ursprungsdirektivet).

Tystnadsplikten får inte utgöra hinder för utbyte av information mellan dels behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut inom en medlemsstat, dels behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut i olika medlemsstater, inbegripet Europeiska centralbanken när den agerar i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. För den senare typen av informationsutbyte ska villkoren för tystnadsplikten (den nya artikel 57 a 2 i ursprungsdirektivet).

Behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut och som mottar information som omfattas av tystnadsplikten ska endast använda denna information för att fullgöra sina skyldigheter

enligt detta direktiv eller enligt andra lagstiftningsakter inom ramen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet påförande av sanktioner, vid överklagande av ett beslut som fattats av den behöriga myndighet som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet domstolsförfaranden och vid domstolsförfaranden som har inletts enligt särskilda bestämmelser i unionsrätt antagen på området för detta direktiv eller på området för tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut (den nya artikel 57 a 3 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut vid tillämpningen av detta direktiv i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. Sådant samarbete innefattar också förmågan att inom ramen för den anmodade behöriga myndighetens befogenheter utföra utredningar på en anmodande behörig myndighets vägnar, och det påföljande utbytet av information som erhållits genom sådana utredningar (den nya artikel 57 a 4 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna får tillåta sina nationella behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut att ingå samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information med motsvarande behöriga myndigheter i tredjeländer. Sådana samarbetsavtal ska ingås på ömsesidig grund och enbart om utlämnad information omfattas av en garanti om krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i punkt 1. Konfidentiell information som utbyts enligt dessa samarbetsavtal ska användas för ändamålet att utföra dessa myndigheters tillsynsuppdrag. Om den information som utbyts har sitt ursprung i en annan medlemsstat får den inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från den behöriga myndighet som har delat med sig av den och, i lämpliga fall, endast för de ändamål för vilka den myndigheten har medgett att den lämnas ut (den nya artikel 57 a 5 i ursprungsdirektivet).

Vad först gäller punkterna 2 och 4 om informationsutbyte och samarbete kan det konstateras att vissa av de uppgifter som avses i ändringsdirektivet kan vara skyddade av sekretess hos Finansinspektionen (30 kap. 4 § OSL). En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Sekretesslagda uppgifter får enligt bestämmelsen inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om inte utlämnande sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning, eller uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller den mellanfolkliga organisationen.

Enligt flera rörelselagar på finansmarknadsområdet ska Finansinspektionen samarbeta och utbyta information med bl.a. behöriga myndigheter i andra medlemsstater (se t.ex. 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Samarbetsskyldigheten innebär bl.a. en möjlighet att för den utländska myndighetens räkning utföra utredningar på plats hos en aktör i Sverige (se t.ex. 13 kap. 6 a, 7 och 8 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). För att genomföra ändringsdirektivet bör en skyldighet

för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information i den utsträckning ursprungsdirektivet kräver införas i de rörelselagar på finansmarknadsområdet som inte redan innehåller en sådan skyldighet.

Vad därefter gäller punkten 1 om tystnadsplikt gäller i Sverige offentlighetsprincipen, som innebär att allmänheten och massmedierna ska ha insyn i det allmännas verksamhet. Principen kommer till uttryck på olika sätt, bl.a. genom yttrande- och meddelarfrihet för tjänstemän och genom allmänna handlingars offentlighet. Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas av bestämmelser om sekretess. Sekretess innebär ett förbud att röja uppgift vare sig det sker muntligen eller genom att allmän handling lämnas ut eller det sker på annat sätt. En bestämmelse om sekretess innebär därmed inte bara handlingssekretess för de handlingar som omfattas av bestämmelsen utan även tystnadsplikt för de personer som har en skyldighet att följa den. I det avseendet innebär sekretessbestämmelserna en begränsning av den grundlagsstadgade yttrandefriheten. Förbud att röja eller utnyttja sekretessbelagd uppgift gäller, utöver myndigheter, för en person som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i en myndighets verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, på grund av tjänsteplikt, eller på annan liknande grund (2 kap. 1 § OSL). Om det inte framgår uttryckligt av lag har emellertid rätten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter företräde framför tystnadsplikten.

I Finansinspektionens verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn över bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet gäller sekretess för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs, och för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser (30 kap. 4 § OSL).

I Finansinspektionens tillsyn över efterlevnaden av penningtvättslagen gäller vidare sekretess för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälares identitet (30 kap. 23 a § samma lag). Det innebär att de personer som på grund av anställning eller uppdrag har fått kännedom om sådana uppgifter i Finansinspektionens tillsynsverksamhet redan omfattas av ett förbud att röja eller utnyttja uppgifterna. Enligt regeringens mening uppfyller därmed svensk rätt redan de krav på tystnadsplikt för de personer som arbetar eller har arbetat vid Finansinspektionen som ändringsdirektivet kräver. I fråga om uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som tillsynen avser och uppgift som kan avslöja identiteten för den som anmält en överträdelse av penningtvättsregelverket är dessutom rätten att meddela och offentliggöra sådana uppgifter enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen inskränkt (30 kap. 30 § OSL).

Vad sedan gäller punkten 3 om användning av mottagen information som omfattas av tystnadsplikten gäller sekretess för uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt avtal med en annan stat

eller med en mellanfolklig organisation om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbete som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs (15 kap. 1 a § OSL). Motsvarande sekretess gäller för uppgift som en myndighet har inhämtat i syfte att överlämna den till ett utländskt organ i enlighet med en sådan rättsakt eller ett sådant avtal. Med uttrycket bindande EU-rättsakt avses förordningar, direktiv och beslut (se prop. 2012/13:192 s. 31).

Sekretessbestämmelsen blir därmed tillämplig på en uppgift som Finansinspektionen har mottagit på grund av ursprungsdirektivet. Detta innebär att det ankommer på Finansinspektionen att göra en bedömning av vilka konsekvenser ett röjande skulle kunna antas få för det fortsatta samarbetet (se prop. 2012/13:192 s. 44). Det förhållandet att det uttryckligen anges i ändringsdirektivet att uppgifter inte ska vara möjliga att sprida annat än vid vissa specifikt angivna situationer torde i praktiken innebära att det kan antas att det internationella samarbetet skulle försämras om Finansinspektionen använde uppgifterna i strid med ursprungsdirektivet.

Om sekretess enligt 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen gäller, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket samma lag inte tillämpas. Detta innebär att möjligheterna att använda uppgifter som omfattas av sekretess på annat sätt än för att fullgöra sina skyldigheter i fråga om bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism, tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut är starkt begränsade. Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt därmed redan ändringsdirektivets krav i denna del.

Vad slutligen gäller punkten 5 om samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information får regeringen enligt regeringsformen ge en förvaltningsmyndighet i uppdrag att ingå en internationell överenskommelse i en fråga där överenskommelsen inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan (10 kap. 2 §). Finansinspektionen har i förordning bemyndigats att ingå vissa internationella överenskommelser (4 a–4 c §§ förordningen [2009:93] med instruktion för Finansinspektionen). Även den typ av överenskommelser som avses i ändringsdirektivet är enligt regeringens bedömning av sådan karaktär att de inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan.

Sekretess gäller hos Finansinspektionen för uppgifter om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som inspektionen har fått enligt avtal med centralbanker och banktillsynsmyndigheter inom EU (30 kap. 7 § OSL och 8 § offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641]). Om sekretess gäller, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen inte tillämpas i strid med det aktuella avtalet. Genom regleringen säkerställs att den utbytta informationen inte får användas för annat ändamål än att utföra dessa myndigheters tillsynsuppdrag. Uppgifter som Finansinspektionen har mottagit från en behörig myndighet i en annan medlemsstat på grund av ursprungsdirektivet omfattas av sekretess enligt 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen (se ovan). Sammantaget bedömer regeringen att svensk rätt redan uppfyller ändringsdirektivets krav på begränsningar i fråga om användningen av uppgifter som har sitt ursprung i en annan medlemsstat.

Ytterligare informationsutbyte

Medlemsstaterna får tillåta informationsutbyte mellan behöriga myndigheter inom samma medlemsstat eller i olika medlemsstater, mellan behöriga myndigheter och myndigheter med ansvar för tillsyn över enheter inom finanssektorn och fysiska eller juridiska personer som vid utövandet av deras yrkesmässiga verksamhet omfattas av ursprungsdirektivet och myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsynen över finansmarknader inom ramen för deras respektive tillsynsfunktioner. Den information som mottagits ska i samtliga fall omfattas av krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 57 a 1 (den nya artikel 57 b 1 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna får vidare, med stöd av bestämmelser i nationell rätt, tillåta att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller med specifikt ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism. Konfidentiell information som utbyts enligt denna punkt ska dock enbart användas för berörda myndigheters rättsliga uppgifter. Personer med tillgång till sådan information ska omfattas av krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 57 a 1 (den nya artikel 57 b 2 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna får tillåta att viss information som rör tillsyn över att kreditinstituten efterlever detta direktiv lämnas ut till parlamentariska undersökningskommittéer, revisionsrätter och andra enheter med ansvar för undersökningar i den egna medlemsstaten, på följande villkor:

- Enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell rätt att undersöka eller granska agerandet hos myndigheter med ansvar för tillsyn över dessa kreditinstitut eller för lagstiftning om sådan tillsyn.
- Informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av mandatet.
- De personer som har tillgång till informationen enligt nationell rätt är föremål för krav avseende tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 57 a 1.
- Information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från de behöriga myndigheter som har lämnat ut den, och endast för de ändamål för vilka de myndigheterna har medgett att den lämnas ut (den nya artikel 57 b 3 i ursprungsdirektivet).

Vad först gäller punkten 1 om informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter behandlas frågan om utrymmet för tillsynsmyndigheter att utbyta information med utländska motsvarigheter ovan. När det gäller utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter i Sverige finns det inom Polismyndigheten en samordningsfunktion för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den består – utöver tillsynsmyndigheterna – av Bolagsverket, Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Samordningsfunktionen ska fungera som ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring för de myndigheter som utövar tillsyn över verksamhetsutövare, bl.a. när det gäller metoder för tillsyn och regelgivning (13 och 14 §§ förordningen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism). Inom ramen för

verksamheten i samordningsfunktionen sker inte utbyte av uppgifter som omfattas av sekretess i respektive tillsynsverksamhet. Enligt regeringens mening saknas skäl att ytterligare reglera dessa frågor. Den möjlighet som ändringsdirektivet erbjuder i denna del bör därför inte utnyttjas.

Vad därefter gäller punkten 2 om informationsutbyte med brottsbekämpande myndigheter behandlas frågan om utrymmet för tillsynsmyndigheterna att utbyta information med Polismyndigheten nedan. Polismyndigheten kan i sin tur utbyta information med Säkerhetspolisen (35 kap. 10 a § OSL). Enligt regeringens mening saknas skäl att ytterligare reglera dessa frågor. Den möjlighet som ändringsdirektivet erbjuder i denna del bör därför inte utnyttjas.

Vad slutligen gäller punkten 3 om informationsutbyte med gransknings- eller revisionsmyndigheter hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer. Sekretessen förs i så fall över till den myndigheten (10 kap. 17 § och 11 kap. 1 § OSL). Enligt regeringens mening saknas skäl att ytterligare reglera dessa frågor. Den möjlighet som ändringsdirektivet erbjuder i denna del bör därför inte utnyttjas.

Samarbete och utbyte av information enligt andra rättsakter

Enligt ändringsdirektivet ska den tystnadsplikt och användningsbegränsning i artiklarna 64 och 67 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II-direktivet) inte hindra utbyte av information, under utövandet av deras tillsynsfunktion, mellan tillsynsmyndigheter och myndigheter i samma medlemsstat som ansvarar för tillsyn över att de ansvariga enheter som nämns i artikel 2.1.1 och 2.1.2 i ursprungsdirektivet efterlever det direktivet (den nya artikel 68.1 b iv i Solvens II-direktivet). Bestämmelserna om tystnadsplikt och användningsbegränsning i artiklarna 53.1 och 54 i Europaparlamentets och rådets direktiv av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet) ska enligt ändringsdirektivet inte heller utgöra hinder för utbyte av information som sker inom ramen för tillsynsuppdraget mellan behöriga myndigheter inom en medlemsstat, mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater eller mellan behöriga myndigheter och myndigheter som ansvarar för tillsyn över att de ansvariga enheter som förtecknas i artikel 2.1.1 och 2.1.2 i ursprungsdirektivet efterlever det direktivet (den nya artikel 56 första stycket g i kapitaltäckningsdirektivet).

Finansinspektionen utövar tillsyn över företag som omfattas av Solvens II-direktivet och kapitaltäckningsdirektivet, samtidigt som den utövar tillsyn över att dessa företag följer penningtvättslagen (17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen och 13 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Det finns ingen sekretessgräns mellan de olika tillsynsverksamheterna i Finansinspektionen (8 kap. 2 § och 30 kap. 4 § OSL). Det är vidare möjligt för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information med behöriga

myndigheter i andra medlemsstater (se ovan). Svensk rätt uppfyller därmed redan ändringsdirektivets krav i dessa delar.

Villkor för samarbete och utbyte av information

Enligt ändringsdirektivet får medlemsstaterna inte förbjuda, eller föreskriva orimliga eller onödigt restriktiva villkor för informationsutbyte eller bistånd mellan behöriga myndigheter vid tillämpningen av ursprungsdirektivet. Medlemsstaterna ska särskilt se till att behöriga myndigheter inte avslår en begäran om bistånd på följande grunder:

- Begäran bedöms även omfatta skattefrågor.
- Nationell rätt kräver att ansvariga enheter ska bevara sekretessen eller konfidentialiteten, utom i de fall när de relevanta uppgifter som begärs är skyddade av lagstadgad tystnadsplikt eller andra lagstadgade yrkesmässiga privilegier.
- En utredning, undersökning eller ett förfarande pågår i den anmodade medlemsstaten.
- Den motsvarande anmodande behöriga myndigheten skiljer sig till sin karaktär eller ställning från den anmodade behöriga myndigheten (den nya artikel 50 a i ursprungsdirektivet).

Enligt regeringens uppfattning tar ändringsdirektivet sikte på de förvaltningsmyndigheter som utövar tillsyn över att verksamhetsutövarna efterlever ursprungsdirektivet (skälen 47 och 48). Sveriges advokatsamfund är ingen förvaltningsmyndighet och omfattas därmed inte av bestämmelsen i artikeln.

Penningtvätt och finansiering av terrorism har gränsöverskridande karaktär och internationellt samarbete och utbyte av information utgör ett naturligt inslag i tillsynsmyndigheternas verksamhet. I det ligger att det utan särskilda bestämmelser får förutsättas att samtliga svenska tillsynsmyndigheter vid behov bistår och i övrigt samarbetar med sina utländska motsvarigheter (se prop. 2016/17:173 s. 435). I vissa rörelselagar finns uttryckliga bestämmelser om samarbete och utbyte av information (se ovan och 27 b § revisorslagen). Utgångspunkten är därmed att de svenska tillsynsmyndigheterna samarbetar och utbyter information med sina utländska motsvarigheter i den mån sekretess eller andra bestämmelser inte hindrar det.

Beträffande tillsynsmyndigheternas möjlighet att lämna ut uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter kan det konstateras att den informations skyldighet som följer av ursprungsdirektivet till stor del avser sådana uppgifter som kan vara skyddade av sekretess (30 kap. 4 och 23 §§ OSL). En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Sekretesslagda uppgifter får enligt bestämmelsen inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om inte utlämnande sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning, eller uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller den mellanfolkliga organisationen.

Även utan uttryckliga bestämmelser om samarbete och utbyte av information har en tillsynsmyndighet goda möjligheter att lämna uppgifter till utländska myndigheter i den utsträckning som olika EU-direktiv föreskriver (se 8 kap. 3 § OSL och prop. 2006/07:115 s. 516). I sammanhanget kan framhållas att en prövning om en uppgift omfattas av sekretess alltid ska göras i det enskilda fallet. I de fall en uppgift omfattas av sekretess avser den att skydda uppgifter av särskilt känslig karaktär, vilket enligt regeringens mening får anses vara en godtagbar undantagssituation enligt punkten b) i den nya artikel 50 a i ursprungsdirektivet.

Utöver bestämmelserna om sekretess finns det i svensk rätt inte några särskilda bestämmelser som förbjuder, eller föreskriver orimliga eller onödigt restriktiva villkor för, informationsutbyte eller bistånd mellan tillsynsmyndigheterna och behöriga myndigheter i andra medlemsstater.

Sammanfattningsvis uppfyller svensk rätt ändringsdirektivets krav i denna del.

Information till brottsbekämpande myndigheter

Medlemsstaterna ska se till att deras behöriga myndigheter, när de identifierar överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder, informerar de brottsbekämpande myndigheterna med nödvändig skyndsamhet (den nya artikel 58.2 tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Om en tillsynsmyndighet vid en inspektion eller på annat sätt har upptäckt en omständighet som kan antas ha samband med eller utgöra penningtvätt eller finansiering av terrorism ska den utan dröjsmål underrätta Finanspolissektionen om detta (4 kap. 4 § penningtvättslagen). Det följer därmed redan av penningtvättslagen att en tillsynsmyndighet, som vid inspektion eller på annat sätt har upptäckt en omständighet som kan antas ha samband med eller utgöra penningtvätt eller finansiering av terrorism, utan dröjsmål ska underrätta Finanspolissektionen om detta. Svensk rätt uppfyller därmed ändringsdirektivets krav i denna del.

12 Bemyndiganden

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om

- hur uppgifter ska lämnas till Säkerhetspolisen, och
- nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda den som har rapporterat överträdelser.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan följande krav i ändringsdirektivet:

- att verksamhetsutövarna i vissa fall ska tillämpa ytterligare skärpta åtgärder för kundkännedom,
- tillsynsmyndigheterna kan vidta förstärkta tillsynsåtgärder i förhållande till svenska verksamhetsutövare som driver verksamhet i ett högriskredjeland, och

- tillsynsmyndigheterna får i sin tillsyn beakta utvärderingar, bedömningar, rekommendationer eller liknande från internationella organisationer och normgivare.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. I promemorian föreslås en föreskriftsrätt i fråga om ytterligare skärpta åtgärder för kundkänedom.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Skärpta åtgärder för kundkänedom

För att genomföra den nya artikel 18 a 1 första stycket i ursprungsdirektivet föreslås i avsnitt 7.4 att skärpta åtgärder för kundkänedom ska vidtas i förhållande till kunder i högrisktredjeländer.

Utöver de åtgärder som anges i den artikeln och i enlighet med unionens internationella åtaganden ska medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter i tillämpliga fall tillämpar en eller flera ytterligare riskreducerande åtgärder på personer och juridiska enheter som utför transaktioner som involverar högrisktredjeländer:

- Tillämpning av ytterligare skärpta åtgärder för kundkänedom.
- Införande av relevanta förbättrade mekanismer för rapportering, eller systematisk rapportering, av finansiella transaktioner.
- Begränsning av affärsförbindelser eller transaktioner med fysiska personer eller juridiska enheter från de tredjeländer som identifierats som högriskländer (den nya artikel 18 a 2 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna ska också i tillämpliga fall tillämpa en eller flera av följande åtgärder när det gäller högrisktredjeländer i enlighet med unionens internationella åtaganden:

- Vägra upprättandet av dotterbolag, filialer eller representationskontor för ansvariga enheter från det berörda landet, eller på annat sätt ta hänsyn till att den relevanta ansvariga enheten är från ett land som inte har tillfredsställande system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Förbjuda ansvariga enheter att upprätta filialer eller representationskontor i det berörda landet, eller på annat sätt ta hänsyn till att relevant filial eller representationskontor skulle befinna sig i ett land som inte har tillfredsställande system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Kräva förstärkt tillsynsgranskning eller skärpta krav på extern revision för filialer och dotterbolag för ansvariga enheter belägna i det berörda landet.
- Kräva skärpta krav på extern revision av finanskoncerner när det gäller samtliga deras filialer och dotterbolag i det berörda landet.
- Kräva att kreditinstitut och finansiella institut undersöker, ändrar eller, om nödvändigt, avbryter korrespondentförbindelser med motparts-institut i det berörda landet (den nya artikel 18 a 3 i ursprungsdirektivet).

När medlemsstaterna antar eller tillämpar åtgärderna ovan ska de på lämpligt sätt beakta relevanta utvärderingar, bedömningar eller rapporter från internationella organisationer och normgivare med befogenheter på området förhindrande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism när det gäller de risker som enskilda tredjeländer utgör (den nya artikel 18 a 4 i ursprungsdirektivet). Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen innan de antar eller tillämpar åtgärderna (den nya artikel 18 a 5 i ursprungsdirektivet).

Punkt 2 i artikel 18 a i ursprungsdirektivet innebär att en verksamhetsutövare vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner med en kund i ett högrisktredjeländ i tillämpliga fall ska vidta en eller flera av de åtgärder som anges i ändringsdirektivet, t.ex. tillämpa av ytterligare skärpta åtgärder för kundkännedom. Det finns redan i dag ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas i penningtvättslagen (8 kap. 1 § 11). Svensk rätt uppfyller därför redan ändringsdirektivets krav i denna del.

Punkt 3 i artikel 18 a i ursprungsdirektivet innebär att medlemsstaterna ska vidta en eller flera åtgärder i förhållande till högrisktredjeländer, t.ex. förstärkt tillsyn över verksamhetsutövare som driver verksamhet i ett sådant land.

Alla verksamhetsutövare står under tillsyn. Det gäller även svenska verksamhetsutövare som driver verksamhet i utlandet. Den svenska tillsynsmodellen innebär att tillsynsmyndigheterna vid tillämpning av en riskbaserad tillsynsmetod ska ha en klar uppfattning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige, ha intern och extern tillgång till all relevant information om de specifika nationella och internationella risker som är kopplade till verksamhetsutövarnas kunder, produkter och tjänster samt basera den interna och externa tillsynens frekvens och intensitet på verksamhetsutövarnas riskprofil och på risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige (se t.ex. prop. 2016/17:173 s. 347). Det innebär att tillsynsmyndigheterna redan kan vidta förstärkta tillsynsåtgärder i förhållande till svenska verksamhetsutövare som driver verksamhet i ett högrisktredjeländ. Enligt regeringens mening uppfyller svensk rätt därför redan ändringsdirektivets krav även i denna del.

Vad gäller punkt 4 och 5 i artikel 18 a i ursprungsdirektivet står det tillsynsmyndigheter fritt att beakta utvärderingar, bedömningar, rekommendationer eller liknande från internationella organisationer och normgivare i sin tillsyn, om det står i överensstämmelse med svensk rätt. Europeiska kommissionen har dessutom redan underrättats om föreskriftsrätten i 8 kap. 1 § 11 penningtvättslagen och rätten för tillsynsmyndigheterna att med stöd av t.ex. 7 kap. 2 § samma lag vidta förstärkta tillsynsåtgärder i förhållande till svenska verksamhetsutövare som driver verksamhet i ett högrisktredjeländ. Enligt regeringens mening omfattar svensk rätt därmed redan ändringsdirektivets krav i denna del.

Övervakning och rapportering

I avsnitt 8 föreslås att skyldigheten för t.ex. verksamhetsutövare att lämna uppgifter till Finanspolissektionen också ska gälla i förhållande till Säkerhetspolisen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur uppgifter ska lämnas till Finanspolissektionen enligt 4 kap. 6 § penningtvättslagen (8 kap. 1 § 13 penningtvättslagen). Motsvarande bör gälla i fråga om Säkerhetspolisen.

Intern kontroll och anmälningar om misstänkta överträdelser

I avsnitt 9 föreslås att en verksamhetsutövare ska vara skyldig att ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i lagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Kravet motsvarar bestämmelsen om skydd mot repressalier för den som har rapporterat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism (2 kap. 15 § penningtvättslagen).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda och andra företrädare enligt 2 kap. 15 § penningtvättslagen. Motsvarande bör gälla i fråga om det nu aktuella kravet.

13 Registret över verkliga huvudmän

13.1 Truster

- Regeringens förslag:** Det ska i registerlagen förtydligas att
- uttrycket truster eller liknande juridiska konstruktioner tar sikte på truster eller liknande juridiska konstruktioner som har bildats enligt utländsk rätt, och
 - skyldigheterna att dokumentera, tillhandahålla och registrera sådana uppgifter i registret över verkliga huvudmän gäller såväl fysiska som juridiska personer som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Skatteverket* anser att innebörden av uttrycket truster eller liknande juridiska konstruktioner är oklart.

Skälen för regeringens förslag: Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att förvaltare av truster som regleras av deras rätt ska inhämta och förfoga över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om trustens verkliga huvudmannaskap. I dessa uppgifter ska ingå identiteten hos trustens instiftare, förvaltare, beskyddare (om tillämpligt), förmåntagarna eller förmånstagarkategorierna och alla andra fysiska personer som utövar faktisk kontroll över trusten (artikel 31.1). En förvaltare ska

lämna sådana uppgifter och uppgift om sin status till de ansvariga enheterna (artikel 31.2). I ändringsdirektivet har skyldigheten för en förvaltare av en trust att inhämta och förfoga över uppgifter om verkligt huvudmannaskap ändrats på det sättet att den avser trusters som förvaltas i den berörda medlemsstaten (den nya artikel 31.1 andra stycket i ursprungsdirektivet). Medlemsstaterna ska vidare enligt ändringsdirektivet se till att bestämmelserna i direktivet gäller för trusters och andra typer av juridiska konstruktioner när sådana konstruktioner har trustliknande struktur eller funktioner. Medlemsstaterna ska identifiera särdragen för att avgöra om juridiska konstruktioner har trustliknande struktur eller funktioner avseende sådana juridiska konstruktioner som regleras av deras rätt (den nya artikel 31.1 första stycket ursprungsdirektivet). I ändringsdirektivet har vidare skyldigheten att lämna uppgifter om sin status och tillhandahålla uppgifter till verksamhetsutövare utökats på så sätt att den inte enbart gäller för förvaltare utan även för en person som innehar likvärdiga ställningar i liknade juridiska konstruktioner (den nya artikel 31.2 i ursprungsdirektivet).

I registerlagen finns bestämmelser om skyldighet att registrera verkliga huvudmän i juridiska personer samt trusters eller liknade juridiska konstruktioner.

Bestämmelserna i registerlagen är tillämpliga på fysiska och juridiska personer som förvaltar trusters eller liknade juridiska konstruktioner (1 kap. 2 §). Även utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige omfattas av lagen. En juridisk person är skyldig att ha tillförlitliga uppgifter om vem som är dess verkliga huvudman och om arten och omfattningen av hans eller hennes intresse i den juridiska personen samt att dokumentera, tillhandahålla och registrera sådana uppgifter i registret över verkliga huvudmän (2 kap. 1–3 §§ registerlagen). Samma skyldigheter gäller för en fysisk person som förvaltar en trust (2 kap. 7 § samma lag). Eftersom en trust inte är en juridisk person enligt svensk rätt saknar den rättskapacitet. En trust har därför inga skyldigheter enligt registerlagen. Skyldigheterna gäller i stället den som förvaltar trusten.

Innebörden av den nuvarande ordningen är att den som förvaltar en trust, oavsett om denne är en juridisk eller fysisk person, är skyldig att ha tillförlitliga uppgifter om vem som är trustens eller den juridiska konstruktionens verkliga huvudman och om arten och omfattningen av dennes intresse i trusten samt att dokumentera, tillhandahålla och registrera sådana uppgifter i registret över verkliga huvudmän (se prop. 2016/17:173 s. 474). För att genomföra ändringsdirektivet bör detta uttryckligen anges i registerlagen. Det som gäller en förvaltare av en trust bör också gälla ”en person som innehar en [med förvaltare av en trust] likvärdig ställning i en [med en trust] liknande juridisk konstruktion”.

Genom uttrycket trusters eller liknade juridiska konstruktioner omfattar skyldigheterna i registerlagen redan sådana juridiska konstruktioner som avses i ändringsdirektivet. *Skatteverket* anser att innebörden av uttrycket är oklart. Uttrycket tar sikte på trusters eller liknade juridiska konstruktioner som har bildats enligt utländsk rätt (jfr prop. 2016/17:173 s. 459). För att tydliggöra begreppet bör detta uttryckligen anges i registerlagen.

13.2 Uppgiftsskyldighet

Regeringens förslag: En verklig huvudman i en juridisk person ska på begäran av den juridiska personen tillhandahålla uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

Om en verklig huvudman inte tillhandahåller uppgifterna, får Bolagsverket på begäran av den juridiska personen förelägga den verkliga huvudmannen att vid vite tillhandahålla uppgifterna.

Frågor om utdömande av vite ska prövas av Bolagsverket.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv* anser att det är oklart vem som är verklig huvudman.

Skälen för regeringens förslag: Bolag och andra juridiska enheter är enligt ursprungsdirektivet skyldiga att inhämta och förfoga över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap, inbegripet uppgifter om sina förmånsintressen (artikel 30.1 första stycket). Medlemsstaterna ska enligt ändringsdirektivet kräva att huvudmännen för sådana enheter, som har kontroll genom aktier, rösträtter, ägarintressen, innehavaraktier eller på andra sätt, tillhandahåller dessa enheter alla de uppgifter som krävs för att företaget eller den andra juridiska enheten ska uppfylla kraven (den nya artikel 30.1 tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Enligt registerlagen är en juridisk person skyldig att ha tillförlitliga uppgifter om vem som är dess verkliga huvudman och om arten och omfattningen av hans eller hennes intresse i den juridiska personen samt att dokumentera, tillhandahålla och registrera sådana uppgifter i registret över verkliga huvudmän (2 kap. 1 §).

Registerlagen innehåller emellertid inte någon skyldighet för en verklig huvudman i en juridisk person att tillhandahålla de uppgifter som behövs för att den juridiska personen ska kunna uppfylla sin skyldighet att inhämta och förfoga över uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap. För att genomföra ändringsdirektivet bör det därför införas en sådan skyldighet.

Företagarna och *Svenskt Näringsliv* anser att det är oklart vem som är verklig huvudman. I registerlagen finns ett antal presumtionsbestämmelser som anger under vilka förutsättningar en fysisk person ska antas utöva den yttersta kontrollen över en juridisk person eller antas vara den juridiska personens förmånstagare. Liknande bestämmelser finns för stiftelser och truster (1 kap. 3–7 §§). Bestämmelserna innebär att fler än en person kan anses vara verklig huvudman. Om flera personer ska anses vara verklig huvudman eller om presumtionen för någon av dem ska brytas måste bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, t.ex. på grundval av upplysningar från den fysiska personen i fråga.

Ändringsdirektivet synes förutsätta att det finns en risk för att den som är verklig huvudman i en juridisk person inte kommer att lämna de begärda uppgifterna, trots att det är den verkliga huvudmannen som äger eller kontrollerar den juridiska personen. Uppgiftsskyldigheten bör därför kompletteras med en möjlighet för den juridiska personen att vända sig till Bolagsverket för att begära att den verkliga huvudmannen i den juridiska personen vid vite ska föreläggas att tillhandahålla den juridiska personen de aktuella uppgifterna.

Frågor om utdömande av vite bör, på samma sätt som annars gäller enligt registerlagen, prövas av Bolagsverket (3 kap. 8 §).

13.3 Anmälningsskyldighet

Regeringens förslag: Registerlagen ska vara tillämplig på utländska fysiska personer som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust.

Svenska och utländska fysiska och juridiska personer som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust ska göra en anmälan om verklig huvudman senast fyra veckor från det att verksamheten inleds. Anmälningsskyldigheten gäller inte om uppgifter om verklig huvudman i trusten anmäls i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan ändringsdirektivets krav på att uppgifter om verkligt huvudmannaskap i en trust ska registreras i registret över verkliga huvudmän när den som förvaltar trusten är en utländsk juridisk person som i Sverige etablerar en affärsförbindelse eller förvärvar en fastighet för trustens räkning.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Utländska fysiska och juridiska personer som i Sverige förvaltar en trust

Enligt ursprungsdirektivet ska uppgifter om verkligt huvudmannaskap registreras i ett centralt register när trusten får skattemässiga konsekvenser (artikel 31.4). I ändringsdirektivet ändras detta på det sättet att uppgifter om verkligt huvudmannaskap ska registreras beroende på var den som förvaltar trusten har sitt säte eller är bosatt (se nedan), eller var vissa åtgärder för trustens räkning vidtas. Om sätet eller bosättningsorten för förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion är utanför unionen, ska uppgifterna finnas i ett centralt register som inrättats av den medlemsstat där förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion ingår en affärsförbindelse eller förvärvar fastigheter i trustens eller den liknande juridiska konstruktionens namn (den nya artikel 31.3 a andra stycket i ursprungsdirektivet).

Registerlagen är tillämplig på utländska juridiska personer som i Sverige driver verksamhet som avser förvaltning av en trust (se avsnitt 13.1). En sådan verksamhet kan sannolikt variera till sitt innehåll och sin omfattning. För att det ska vara fråga om en sådan verksamhet som omfattas av registerlagen är det därför inte nödvändigt att verksamheten avser vissa särskilda åtgärder eller bedrivs i någon särskild omfattning. Varje åtgärd som vidtas för trustens intressen bör därför betraktas som en del av verksamhet som avser förvaltning av en trust. I enlighet med detta utgör etablering av en affärsförbindelse eller förvärv av en fastighet för trustens

räkning sådan verksamhet som avser förvaltning av trusten. Svensk rätt uppfyller därmed redan ändringsdirektivets krav i denna del.

Utländska fysiska personer som i Sverige driver verksamhet som avser förvaltning av en trust omfattas inte av registerlagen (1 kap. 2 §). För att genomföra ändringsdirektivet bör tillämpningsområdet för registerlagen utvidgas till att omfatta även sådana personer.

Dessa personer blir då, på samma sätt som de som redan omfattas av registerlagen, skyldiga att ha tillförlitliga uppgifter om vem som är trustens verkliga huvudman och om arten och omfattningen av dennes intresse i trusten samt att dokumentera, tillhandahålla och registrera sådana uppgifter i registret över verkliga huvudmän.

Tidpunkten för anmälningsskyldighetens inträde

Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i trusters ska återfinnas i ett centralt register när trusten får skattemässiga konsekvenser (artikel 31.4). Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna i stället kräva att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap för klassiska trusters och liknande juridiska konstruktioner finns i ett centralt register för verkligt huvudmannaskap som upprättats av den medlemsstat där förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har sitt säte eller är bosatt (den nya artikel 31.3 a första stycket i ursprungsdirektivet).

Registerlagen är tillämplig på svenska och utländska fysiska och juridiska personer som i Sverige driver verksamhet som avser förvaltning av en trust (se ovan). En förvaltare ska ha tillförlitliga uppgifter om vem som är trustens verkliga huvudman och om arten och omfattningen av hans eller hennes intresse i trusten (2 kap. 1 och 7 §§ registerlagen). Uppgifterna ska anmälas till registret över verkliga huvudmän senast fyra veckor från det att förvaltarens uppdrag inleds (2 kap. 3 och 7 §§ registerlagen).

Anmälningsskyldigheten för den som förvaltar en trust och som har hemvist eller säte i Sverige är inte beroende av några skattemässiga konsekvenser. I stället är den knuten till när förvaltarens uppdrag inleds. Svensk rätt uppfyller därmed redan ändringsdirektivets krav.

Ovan föreslås emellertid att utländska fysiska personer som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust – liksom utländska juridiska personer som driver sådan verksamhet – ska omfattas av registerlagen, t.ex. vid etableringen av en affärsförbindelse eller förvärv av en fastighet för trustens räkning i Sverige. I ett sådant fall får det antas att den utländska personens förvaltningsuppdrag redan har inletts när verksamheten i Sverige påbörjas. Anmälningsskyldigheten kan därför inte knytas till inledandet av förvaltningsuppdraget utan bör i stället knytas till inledandet av verksamheten, t.ex. etableringen av en affärsförbindelse eller förvärvet av en fastighet i Sverige. Vid den tidpunkten uppstår nämligen behovet av uppgifterna om trustens verkliga huvudmän med anledning av verksamhetsutövarens krav på vidtagande av åtgärder för kundkännedom (3 kap. 8 § penningtvättslagen). Motsvarande bör gälla även för svenska fysiska och juridiska personer som förvaltar en trust. Svenska och utländska fysiska och juridiska personer som driver verksamhet som avser

förvaltning av en trust bör därför göra en anmälan om verklig huvudman senast fyra veckor från det att verksamheten inleds.

Centrala register över verkliga huvudmän

Om förvaltare av en trust eller de personer som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har sitt säte eller bosättningsort i olika medlemsstater, eller om förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion ingår flera affärsförbindelser i trustens eller den liknande juridiska konstruktionens namn i olika medlemsstater, får ett intyg om registrering eller ett utdrag med de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som en medlemsstat har i ett register betraktas som tillräckligt för att registreringsskyldigheten ska vara uppfylld (den nya artikel 31.3 a tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Utländska fysiska och juridiska personer som i ett annat land inom EES driver verksamhet som avser förvaltning av en trust kommer att omfattas av de skyldigheter som motsvarar registerlagen i det landet. Syftet med ändringsdirektivet är att undvika registrering av uppgifter om en och samma trust i flera register över verkliga huvudmän inom EES (skäl 26 i ändringsdirektivet).

För utländska juridiska personer med hemvist inom EES som driver verksamhet i Sverige gäller inte skyldigheten att anmäla uppgifter för registrering, om den juridiska personen anmält uppgifter om sin verkliga huvudman i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES (2 kap. 8 § registerlagen). För den som förvaltar en trust finns inte något motsvarande undantag i registerlagen. För att genomföra ändringsdirektivet bör undantaget för juridiska personer gälla också för trustförvaltare i fråga om uppgifter om verklig huvudman i trusten som har anmälts i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

Ett påstående om att trustens verkliga huvudman har registrerats i ett centralt register över verkliga huvudmän ska styrkas med registerutdrag eller motsvarande (3 kap. 3 och 9 §§). Det behöver emellertid inte regleras i registerlagen.

13.4 Felaktiga uppgifter

Regeringens förslag: Om ett föreläggande att rätta en uppgift eller visa att den inte är felaktig inte följs, ska Bolagsverket få besluta att uppgiften inte ska registreras eller att uppgiften ska tas bort från registret över verkliga huvudmän samt förelägga den juridiska personen eller trustförvaltaren att lämna in en ny anmälan.

Bolagsverkets beslut ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan ändringsdirektivets krav på att överträdelser ska mötas av effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Svenska Bankföreningen* konstaterar att det är svårt att utreda vem som är verklig huvudman i en juridisk person, särskilt i fråga om indirekt ägande. Enligt *Ekobrottsmyndigheten* är utdömande av vite en otillräcklig sanktion.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Felaktiga uppgifter

Medlemsstaterna ska enligt ursprungsdirektivet kräva att de uppgifter om verkliga huvudmän i juridiska personer och trustar som finns i det centrala registret är adekvata, korrekta och aktuella (artiklarna 30.4 och 31.5). Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna införa mekanismer för detta. Sådana mekanismer ska innehålla krav på att ansvariga enheter och, om så är lämpligt och i den mån som detta krav inte i onödan inkräktar på de behöriga myndigheternas funktioner, behöriga myndigheter, ska rapportera eventuella avvikelser som de hittar mellan de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som finns tillgängliga i de centrala registren och de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som är tillgängliga för dem. I fall av rapporterade avvikelser ska medlemsstaterna se till att lämpliga åtgärder vidtas för att avhjälpa dessa avvikelser med nödvändig skyndsamtighet och, om så är lämpligt, att ett särskilt omnämnande tas med det i centrala registret under tiden (de nya artiklarna 30.4 och 31.5 i ursprungsdirektivet).

Utöver att anmäla uppgifter om verklig huvudman till Bolagsverket, ska en juridisk person hålla uppgifterna aktuella och kontrollera dem i den utsträckning det behövs. När ett förhållande som anmälts eller ska anmälas ändras ska den juridiska personen utan dröjsmål anmäla detta för registrering. Samma skyldigheter gäller för den som förvaltar en trust (2 kap. 1, 3 och 7 §§ registerlagen).

Om en juridisk person inte följer de krav som gäller för en anmälan, får Bolagsverket förelägga denne att yttra sig i frågan eller rätta till bristen. Registrering får vägras om föreläggandet inte följs (3 kap. 2 § registerlagen). Har en juridisk person inte anmält uppgifter för registrering i rätt tid, eller har registrering vägrats på grund av att anmälan är bristfällig, får Bolagsverket förelägga denne att lämna in en anmälan inom viss tid (3 kap. 3 § registerlagen). Om det kan antas att uppgifter i en anmälan eller i registret över verkliga huvudmän är felaktig, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta uppgifterna eller visa att de inte är felaktiga. (3 kap. 4 § registerlagen). Följer den juridiska personen inte ett föreläggande får Bolagsverket vid vite förelägga denne eller en person i ledningen att inom en viss tid göra en anmälan eller ge in uppgifter som den juridiska personen är skyldig att lämna (3 kap. 6 § registerlagen). Bolagsverket får vidta samma åtgärder mot den som förvaltar en trust (3 kap. 9 § registerlagen). Bolagsverket beslutar om utdömande av förelagt vite (3 kap. 8 § registerlagen). De verksamhetsutövare och myndigheter som använder registret ska anmäla till Bolagsverket om det finns anledning att misstänka att uppgifterna i registret är felaktiga (3 kap. 5 § registerlagen). Brottsbekämpande myndigheter ska göra en sådan anmälan

när det kan ske med hänsyn till utredning av brott. Om det kan antas att en uppgift i registret är felaktig, ska det framgå av registret (3 kap. 10 § förordningen [2017:667] om registrering av verkliga huvudmän [registerförordningen]).

Enligt regeringens mening säkerställer svensk rätt i allt väsentligt att uppgifterna i registret över verkliga huvudmän är adekvata, korrekta och aktuella. Verksamhetsutövare och myndigheter ska redan i dag anmäla avvikelser mellan de uppgifter som finns i registret och den information om verkligt huvudmannaskap som de har tillgång till. Inskränkningen i en brottsutredande myndighets skyldighet att anmäla misstänkt felaktiga uppgifter bedöms vidare vara förenlig med ändringsdirektivet.

Enligt regeringens mening innebär emellertid ändringsdirektivet ett krav på att en felaktig uppgift ska kunna tas bort och att åtgärder för att en korrekt uppgift registreras ska kunna vidtas. En personuppgift i registret över verkliga huvudmän ska rättas om den innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av att den som vidtagit registreringsåtgärden eller någon annan har gjort sig skyldig till skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel (3 kap. 8 § registerlagen). Det kan emellertid inte uteslutas att det kan komma att uppstå situationer när möjligheten till rättelse med stöd av registerförordningen inte är tillämplig, t.ex. om Bolagsverket är övertygat om att en uppgift i registret är felaktig, samtidigt som den juridiska personen gör gällande att den är korrekt.

För att genomföra ändringsdirektivet bör det därför införas en möjlighet att vägra registrering eller ta bort en uppgift som är felaktig. Utgångspunkten bör också i fortsättningen vara att det är den juridiska personen eller trustförvaltaren som ska se till att uppgifterna i registret är korrekta och att Bolagsverket, om det kan antas att en uppgift i en anmälan om registrering eller i registret är felaktig, får förelägga den juridiska personen att rätta uppgiften eller visa att den inte är felaktig. Först om föreläggandet inte följs, bör Bolagsverket få besluta att uppgiften inte ska registreras eller att uppgiften ska tas bort från registret och förelägga den juridiska personen eller trustförvaltaren att lämna in en ny anmälan. Förslaget innebär inte att Bolagsverket ska rätta felaktiga uppgifter, t.ex. registrera en annan uppgift än den som har registrerats i registret. Skyldigheten att ersätta den borttagna uppgiften i registret med en ny uppgift bör, i likhet med vad som gäller i dag, falla på den juridiska personen eller trustförvaltaren. Om Bolagsverket beslutat att ta bort en uppgift från registret eller inte registrera en uppgift i en anmälan bör verket få förelägga den juridiska personen eller trustförvaltaren att lämna in en ny anmälan om verklig huvudman.

Enligt regeringens mening uppfyller registerlagen i förening med den föreslagna möjligheten att besluta att en felaktig uppgift inte ska registreras eller tas bort från registret kravet i ändringsdirektivet på att lämpliga åtgärder ska vidtas för att avhjälpa avvikelser med nödvändig skyndsamt.

Bolagsverkets beslut om vitesföreläggande och om utdömande av vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten (3 kap. 10 § registerlagen). Står den juridiska personen eller trustförvaltaren fast vid att den uppgift som Bolagsverket har beslutat att ta bort eller inte registrera är korrekt, bör det

emellertid finnas en möjlighet för den juridiska personen eller trustförvaltaren att överklaga det beslutet till allmän förvaltningsdomstol.

Regeringen konstaterar att registerlagen (3 kap. 10 §) har getts en utformning som skulle kunna ge intryck av att andra beslut än de som anges i bestämmelsen – t.ex. beslut om förelägganden som inte förenas med vite – inte kan överklagas. En sådan ordning är inte avsedd och registerlagen innehåller inte heller något överklagandeförbud. Beslut som inte anges i registerlagen (3 kap. 10 §) kan därför överklagas med stöd av allmänna bestämmelser i förvaltningslagen (41 §). Av dessa skäl bör det uttryckligen anges i registerlagen att Bolagsverkets beslut enligt den lagen kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Överträdelser

Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna se till att överträdelser av artikel 30 respektive 31 mötas av effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner (de nya artiklarna 30.1 första stycket andra meningen och 31.1 tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Syftet med ändringsdirektivets bestämmelser om åtgärder eller sanktioner är enligt regeringens mening att säkerställa möjligheten att kunna vidta åtgärder för att förmå den som omfattas av ursprungsdirektivet att uppfylla sina skyldigheter. Som framgår ovan har Bolagsverket möjlighet att vid vite förelägga aktörer som omfattas av lagen att uppfylla sina skyldigheter. Bolagsverket får också döma ut det förelagda vitet. Enligt *Ekobrottsmyndigheten* är utdömning av vite en otillräcklig sanktion. När vite föreläggs ska det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom eller henna att följa det föreläggande som är förenat med vitet (3 § lagen [1985:206] om viten). Enligt regeringens mening är utdömning av vite en kännbar och proportionerlig påföljd som är tillräcklig för att uppfylla ändringsdirektivets krav på att överträdelser ska omfattas av effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner. Svensk rätt uppfyller därmed redan ändringsdirektivets krav i denna del.

13.5 Tillgången till uppgifterna i registret

Regeringens bedömning: Ändringsdirektivets möjlighet att begränsa tillgången till uppgifter i registret över verkliga huvudmän bör inte utnyttjas.

Svensk rätt uppfyller redan följande krav i ändringsdirektivet:

- hur uppgifterna i registret över verkliga huvudmän när det gäller juridiska personer och truster ska vara tillgängliga för tillsynsmyndigheterna, Finanspolissektionen, verksamhetsutövare och allmänheten,
- att tillsynsmyndigheterna och Finanspolissektionen utan kostnad kan tillhandahålla motsvarande myndigheter i andra medlemsstater uppgifter ur registret, och
- Bolagsverkets möjligheter att ta ut avgifter när uppgifter i registret lämnas ut.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens bedömning. I promemorian föreslås att uppgifter i registret över verkliga huvudmän ska omfattas av sekretess i vissa fall.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Bolagsverket* anser att det behöver klargöras i vilka fall sekretessen gäller.

Skälen för regeringens bedömning

Allmänhetens och myndigheters tillgång till uppgifter i registret

Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna, såvitt nu är av intresse, se till att uppgifterna om verkligt huvudmannskap i juridiska personer är tillgängliga i samtliga fall för varje person eller organisation som kan styrka ett berättigat intresse (artikel 30.5). En sådan person ska ha tillgång till åtminstone den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, medborgarskap och bosättningsland, samt arten och omfattning av det förmånsintresse som innehas av den verkliga huvudmannen. Enligt ändringsdirektivet ska uppgifterna vara tillgängliga för allmänheten i samtliga fall. Medlemsstaterna får vidare, enligt villkor som ska fastställas i nationell rätt, ge tillgång till ytterligare information som gör det möjligt att identifiera den verkliga huvudmannen. Denna ytterligare information ska inkludera åtminstone födelsedatum eller kontaktuppgifter, i enlighet med regler för skydd av personuppgifter (den nya artikel 30.5 i ursprungsdirektivet).

Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna om verkligt huvudmannskap avseende en trust eller en liknande juridisk konstruktion är tillgängliga i samtliga fall för behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter utan inskränkning, ansvariga enheter inom ramen för åtgärder för kundkännedom, varje fysisk eller juridisk person som kan styrka ett berättigat intresse eller som har ingivit en skriftlig begäran avseende en trust eller en liknande juridisk konstruktion som innehar eller äger en kontrollpost i något annat företag än juridiska personer som är registrerade i en medlemsstat, genom direkt eller indirekt ägande (den nya artikel 31.4 första stycket i ursprungsdirektivet). De uppgifter som ska vara tillgängliga för fysiska eller juridiska personer ska bestå av den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap, samt arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas (den nya artikel 31.4 andra stycket i ursprungsdirektivet). Vidare får medlemsstaterna, enligt villkor som ska fastställas i nationell rätt, föreskriva tillgång till ytterligare uppgifter som gör det möjligt att identifiera den verkliga huvudmannen. Sådana ytterligare uppgifter ska inkludera åtminstone födelsedatum eller kontaktuppgifter, i enlighet med regler för skydd av personuppgifter. Medlemsstaterna får medge bredare tillgång till de uppgifter som finns i registret i enlighet med sin nationella rätt (den nya artikel 31.4 tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Enligt ursprungsdirektivet ska behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter, såvitt nu är av intresse, kunna få snabb och obegränsad tillgång till uppgifterna utan att den berörda enheten varnas (artikel 30.6). Genom ändringsdirektivet ska behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter ha snabb och obegränsad tillgång till samtliga uppgifter

som finns i det centrala registret (den nya artikel 30.6 första stycket i ursprungsdirektivet).

Behöriga myndigheter som ges tillgång till det centrala registret ska vara de myndigheter som har specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism, samt skattemyndigheter, tillsynsmyndigheter för ansvariga enheter och myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism, att spåra och beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott (de nya artiklarna 30.6 andra stycket och 31.4 tredje stycket i ursprungsdirektivet).

Bolagsverkets register över verkliga huvudmän ska ge offentlighet åt den information som ingår i registret. Ändamålet med registret är att tillhandahålla uppgifter för verksamhet som myndigheter bedriver, åtgärder för kundkänedom enligt penningtvättslagen, enskild verksamhet när informationen utgör underlag för prövningar och beslut och information till allmänheten om verkliga huvudmän som har införts i registret. Bolagsverket får för dessa ändamål medge direktåtkomst till registret (3 kap. 3 § registerförordningen).

Samtliga myndigheter, verksamhetsutövare och allmänheten har redan i dag tillgång till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän. Det gäller oavsett om uppgifterna rör juridiska personer eller truster. Aktörerna ges tillgång till uppgifterna på Bolagsverkets webbplats och det finns inte någon begränsning i vilka uppgifter aktörerna ges tillgång till. Som sök-begrepp kan organisationsnummer, personnummer eller namn användas och uppgifterna lämnas tämligen omgående. Enligt regeringens mening uppfyller därmed svensk rätt ändringsdirektivets krav i denna del.

Sekretess för uppgift i registret om verkliga huvudmän

Enligt ursprungsdirektivet får medlemsstaterna i enskilda fall, under exceptionella omständigheter, föreskriva ett undantag från den tillgång till alla uppgifter eller vissa av uppgifterna om verkligt huvudmannskap när tillgången skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning, våld eller hotelser eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättslig handlingsförmåga (artikel 30.9). Ursprungsdirektivets möjlighet att begränsa tillgången till uppgifter i registret över verkliga huvudmän har inte utnyttjats.

Ändringsdirektivet innebär att utrymmet för att begränsa tillgången till registret över verkliga huvudmän inskränks ytterligare i förhållande till ursprungsdirektivet. Enligt ändringsdirektivet får i fråga om juridiska personer och truster undantag till alla eller vissa av uppgifterna i det enskilda fallet föreskrivas i nationell rätt om tillgång till uppgifterna skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk, risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hotelser, eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättshandlingsförmåga. Medlemsstaterna ska se till att dessa undantag beviljas efter en detaljerad bedömning av omständigheternas exceptionella karaktär. Rätten till en administrativ omprövning av beslutet om undantag och till ett effektivt rättsmedel ska garanteras. En medlemsstat som har beviljat undantag ska årligen publicera statistik över antalet beviljade undantag och angivna skäl, och rapportera in uppgifterna till

kommissionen. Undantag som beviljas får inte tillämpas på kreditinstitut och finansiella institut eller på de ansvariga enheter som är notarier och andra oberoende jurister och som är offentliga tjänstemän (de nya artiklarna 30.9 första och andra styckena och 31.7 a första och andra styckena i ursprungsdirektivet). Om en medlemsstat beslutar att inrätta ett undantag, får den inte begränsa de behöriga myndigheternas och finansunderrättelseenheternas tillgång till uppgifter (den nya 31.7 a tredje stycket i ursprungsdirektivet).

I offentlighets- och sekretesslagen finns en generell bestämmelse om sekretess för uppgift om en förföljd persons adress m.m. Sekretess gäller för uppgift om en enskilds bostadsadress eller annan jämförbar uppgift som kan lämna upplysning om var den enskilde bor stadigvarande eller tillfälligt, den enskildes telefonnummer, e-postadress eller annan jämförbar uppgift som kan användas för att komma i kontakt med denne samt för motsvarande uppgifter om den enskildes anhöriga, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs (21 kap. 3 § första stycket OSL). Sekretessen gäller hos alla myndigheter och organ som tillämpar offentlighets- och sekretesslagen.

Från sekretessen görs vissa undantag. Det innebär t.ex. att sekretessen inte gäller för uppgift i aktiebolagsregistret eller handelsregistret eller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i annat liknande register. Regeringen har t.ex. föreskrivit undantag från sekretessen för ett stort antal register som förs av Bolagsverket såsom bankregistret, europabolagsregistret, europakooperativregistret, filialregistret, föreningsregistret, försäkringsregistret och försäkringsförmedlarregistret (21 kap. 3 § andra stycket OSL och 5 § offentlighets- och sekretessförordningen). Registret över verkliga huvudmän förs av Bolagsverket och innehåller – såvitt nu är av intresse – uppgifter om ”fullständigt namn, medborgarskap, bosättningsland, personnummer eller samordningsnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum för den eller de fysiska personer som är verklig huvudman” (2 kap. 5 § registerförordningen). Det innebär att registret över verkliga huvudmän inte innehåller uppgifter som omfattas av sekretess enligt 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen.

I syfte att skydda förföljda personer, föreslås i promemorian att vissa uppgifter om verkligt huvudmannaskap i juridiska personer och trustar – i huvudsak namn och personnummer – i registret över verkliga huvudmän ska omfattas av sekretess i vissa fall.

Den i promemorian föreslagna sekretessbestämmelsen går utöver den sekretess som gäller enligt 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen. I det avseendet ska framhållas att uppgifter i t.ex. aktiebolagsregistret och föreningsregistret – som i viss utsträckning får antas motsvara uppgift om verklig huvudman i registret över verkliga huvudmän – inte över huvud taget omfattas av sekretess.

Enligt regeringens mening har det inte framkommit tillräckliga skäl för att utvidga sekretessen till uppgifter om namn och personnummer på verkliga huvudmän i registret över verkliga huvudmän. Regeringen lämnar därför inte ett sådant förslag.

Avgifter

Enligt ursprungsdirektivet ska medlemsstaterna se till att behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter med nödvändig skyndsamhet kan tillhandahålla behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter i andra medlemsstater uppgifterna i registret (artiklarna 30.7 och 31.7). Detta ska enligt ändringsdirektivet kunna ske utan kostnad (de nya artiklarna 30.7 och 31.7 i ursprungsdirektivet). Medlemsstater får enligt ändringsdirektivet välja att göra de uppgifter som finns i deras nationella register tillgängliga på villkor att det görs en registrering online och erläggs en avgift som inte får överstiga de administrativa kostnaderna för att göra uppgifterna tillgängliga, inklusive kostnader för underhåll och utveckling av registret (de nya artiklarna 30.5 a och 31.4 a i ursprungsdirektivet).

Bolagsverket fastställer avgifter för prövning av begäran om utlämnande av uppgifter i registret. Avgiften får inte överstiga Bolagsverkets kostnader för åtgärden (4 kap. 3 § registerförordningen). Dessa kostnader får enligt regeringens mening anses innefatta även kostnader för underhåll och utveckling av registret.

Möjligheten att ta ut en avgift gäller vid Bolagsverkets prövning av begäran om utlämnande av uppgifter i registret. Detta innebär att en svensk myndighet inte får ta ut en avgift från en utländsk behörig myndighet eller finansunderrättelseenhet i samband med att uppgifter överlämnas dit från den svenska myndigheten. Sammantaget bedömer regeringen att svensk rätt uppfyller ändringsdirektivets krav i denna del.

14 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna ska i fråga om begränsningar för kreditinstitut och finansiella institut att ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES träda i kraft den 1 juli 2020 och i övrigt den 1 januari 2020.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* anser att förslaget om registerkontroll inte ska träda i kraft förrän det är möjligt att göra massökningar i registret över verkliga huvudmän.

Skälen för regeringens förslag: Ändringsdirektivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 10 januari 2020 och de nationella bestämmelser som genomför direktivet ska tillämpas fr.o.m. samma tidpunkt (artikel 4 i ändringsdirektivet). Reglerna om verkliga huvudmän i truster och om begränsningar för kreditinstitut och finansiella institut att ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES i vissa fall ska emellertid tillämpas fr.o.m. den 10 mars 2020 respektive den 10 juli 2020 (den nya artikel 67.1 andra och tredje styckena i ursprungsdirektivet). Lagändringarna bör i fråga om begränsningar för kreditinstitut och finansiella institut att ta emot betalning med ett anonymt

betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES i vissa fall träda i kraft den 1 juli 2020 och i övrigt den 1 januari 2020.

I avsnitt 7.2 föreslås att en utredning om kunds verkliga huvudman åtminstone ska avse sökning i registret över verkliga huvudmän. *Svenska Bankföreningen* anser att förslaget inte ska träda i kraft förrän det är möjligt att göra massökningar i registret. Regeringen förutsätter att Bolagsverket ser till att det finns tekniska förutsättningar för verksamhetsutövarna att uppfylla kravet.

15 Konsekvensanalys

Regeringens bedömning: Ett begränsat antal företag kommer att omfattas av de nya kategorierna av verksamhetsutövare. Den administrativa bördan för dessa verksamhetsutövare kommer att öka i stor utsträckning.

Den administrativa bördan för nuvarande verksamhetsutövare ökar i begränsad utsträckning.

De eventuella merkostnader som förslagen kan medföra för myndigheter och domstolar ska hanteras inom befintliga ramar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Bolagsverket* anser att förslagen kommer att medföra merkostnader för verket i form av kostnader för utveckling av system och rutiner. *Finansförbundet* och *TCO* efterlyser en konsekvensanalys för arbetstagare. *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* efterlyser en konsekvensanalys för länsstyrelserna. *Regelrådet* anser konsekvensanalysen brister i vissa avseenden, bl.a. när det gäller redovisningen av berörda företag till antal och storlek och förslagens påverkan på företagens konkurrensförhållanden, såväl nationellt som internationellt, samt när det gäller behovet av speciella informationsinsatser otillräcklig.

Skälen för regeringens bedömning

Offentligfinansiella och samhällsfinansiella effekter

Förslagen har inga offentligfinansiella effekter.

I fråga om de samhällsekonomiska effekterna av förslagen har penningtvätt och finansiering av terrorism samhällsskadliga verkningar. Förslagen innebär skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Förslagen om ökat skydd mot repressalier kan öka incitamentet för arbetstagare att avslöja misstänkt penningtvätt och överträdelse av penningtvättslagen. Det underlättar för tillsynsmyndigheterna och de brottsbekämpande myndigheterna i arbetet med att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Effekter för företag

Regelrådet efterlyser en redovisning av berörda företag till antal och storlek. Förslagen innebär att det införs nya kategorier av verksamhetsutövare, dels fysiska och juridiska personer som förvaltar eller handlar med virtuella valutor, dels fysiska och juridiska personer som förmedlar konstverk, förvarar konstverk eller handlar med konstverk.

När det gäller förvaltare av och handlare med virtuella valutor omfattas flertalet av dessa företag redan av penningtvättslagen. Antalet handlare med virtuella valutor som inte redan omfattas av penningtvättslagen bedöms vara begränsat. Enligt branschföreningen Swedish Fintech Association finns det i Sverige inga förvaltare av virtuella valutor som inte också är handlare med virtuell valuta.

När det gäller fysiska och juridiska personer som förmedlar konstverk, förvarar konstverk eller handlar med konstverk innebär förslaget att de ska utgöra verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen om det kan antas att det i verksamheten kommer att genomföras transaktioner som överstiger 10 000 euro. Det saknas statistik över antalet företag där transaktionerna överstiger 10 000 euro. Det får emellertid antas att det handlar om ett begränsat antal företag.

Sammanfattningsvis handlar det om ett mycket begränsat antal nya företag som kommer att omfattas av penningtvättslagen. Den administrativa bördan för dessa företag kommer därför, framförallt inledningsvis, att öka i stor utsträckning.

När det gäller nuvarande verksamhetsutövare handlar det om ett mycket stort antal företag av varierande storlek, från publika aktiebolag till enskilda näringsidkare. En närmare redovisning av berörda företag till antal och storlek bedöms inte vara möjlig.

Vissa av förslagen – framför allt kravet på verksamhetsutövare att vid åtgärder för kundkännedom göra registerkontroll mot registret över verkliga huvudmän – kommer att öka den administrativa bördan i viss utsträckning.

Den administrativa bördan och därmed förknippade merkostnader för verksamhetsutövarna kommer i hög grad att variera mellan de olika företagen som omfattas av penningtvättslagen, bl.a. på grund av verksamhetsutövarens verksamhet och kundtäthet. Det är därför inte möjligt att uppskatta hur stor kostnad respektive förslag kan innebära för den enskilda verksamhetsutövaren. Regeringen anser emellertid att de fördelar i form av skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som förslagen medför i ett samhällsekonomiskt perspektiv står i proportion till den ökade administrativa bördan och därmed förknippade merkostnader för verksamhetsutövarna.

Regelrådet efterlyser en redovisning av förslagets påverkan på företagens konkurrensförhållanden, såväl nationellt som internationellt. Förslagen – framförallt det ökade skyddet mot repressalier – bedöms kunna bidra till förbättringar av den sunda konkurrensen mellan företagen, eftersom det kan antas att konkurrensskadliga missförhållanden avslöjas i något högre grad. Eftersom förslagen grundar sig på ett EU-direktiv bedöms de inte föranleda några negativa effekter för de nuvarande eller nya verksamhetsutövarnas konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Detta gäller såväl i ett nationellt som ett internationellt perspektiv.

Eftersom det är fråga om genomförande av ett EU-direktiv har ingen hänsyn kunnat tas till små företag.

Finansförbundet och *TCO* efterlyser en konsekvensanalys för arbetstagare.

Förslagen ökar skyddet mot repressalier för arbetstagare och innebär att alla arbetstagare får en rätt till skadestånd t.ex. om en uppsägning eller ett avsked beror på t.ex. rapportering av överträdelser av penningtvättslagen. Förslaget innebär i förlängningen att anställningstryggheten ökar, framför allt för arbetstagare som inte omfattas av anställningsskyddslagen.

Regeringen erinrar slutligen om verksamhetsutövarnas skyldighet att se till att anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism förtlöpande får relevant utbildning och information för att kunna fullgöra verksamhetsutövarens skyldigheter enligt penningtvättslagen. Utbildningen ska åtminstone avse relevanta delar av innehållet i gällande regelverk, verksamhetsutövarens allmänna riskbedömning, rutiner och riktlinjer samt information som ska underlätta för att upptäcka misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism (2 kap. 14 § penningtvättslagen). Regeringen förutsätter att verksamhetsutövarna avsätter den tid som krävs för att hålla sin personal insatta i såväl gällande rätt som de förslag som läggs fram i denna lagrådsremiss.

Effekter för myndigheter och domstolar

Förslagen innebär att det införs nya kategorier av verksamhetsutövare, dels fysiska och juridiska personer som växlar virtuella valutor eller förvaltar virtuella valutor, dels fysiska och juridiska personer som förmedlar konstverk, förvarar konstverk eller handlar med konstverk.

När det gäller fysiska och juridiska personer som växlar virtuella valutor och förvaltar virtuella valutor ska de stå de under tillsyn av Finansinspektionen. Det handlar om ett begränsat antal nya företag som kommer att omfattas av penningtvättslagen. De merkostnader som förslagen kan medföra för Finansinspektionen ska hanteras inom befintliga ramar.

Länsstyrelsen i Stockholms län och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* efterlyser en konsekvensanalys för länsstyrelserna. När det gäller fysiska och juridiska personer som förmedlar konstverk, förvarar konstverk eller handlar med konstverk ska de stå under tillsyn av länsstyrelserna i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län. Det handlar om ett begränsat antal nya företag som kommer att omfattas av penningtvättslagen. De merkostnader som förslagen kan medföra för länsstyrelserna ska hanteras inom befintliga ramar.

Bolagsverket anser att förslagen kommer att medföra merkostnader för verket i form av utveckling och system och rutiner. De merkostnader som förslagen medför för Bolagsverket ska hanteras inom ramen för den avgiftsfinansierade verksamheten.

Förslagen innebär att vissa beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det handlar om Bolagsverkets beslut om att ta bort en uppgift om verklig huvudman i registret över verkliga huvudmän eller vägra registrering av en uppgift i registret. Det kan antas att detta slag av beslut kommer att meddelas i ett fåtal fall och att måltillströmningen till

de allmänna förvaltningsdomstolarna i förlängningen kommer att påverkas i mycket begränsad utsträckning.

För de allmänna domstolarna och Arbetsdomstolen kan förslaget om rätt till skadestånd öka måltillströmningen i viss utsträckning. Regeringen konstaterar att möjligheten att enligt visselblåsarlagen väcka skadeståndstalan mot arbetsgivaren ännu inte medfört någon större måltillströmning. När den lagen infördes bedömde regeringen att det ökade antalet mål vid domstolarna som lagen kunde innebära inte innebar något behov av ökade anslag (se prop. 2015/16:128 s. 91). Den föreslagna möjligheten att väcka skadeståndstalan är mer begränsad än enligt visselblåsarlagen i och med att repressalierna förutsätts ha ett samband med en rapportering om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism alternativt regelöverträdelse. Förslaget bedöms därför inte bidra till annat än en mycket begränsad måltillströmning.

Sammanfattningsvis ska de merkostnader som förslagen kan medföra för domstolarna hanteras inom befintliga ramar.

Speciella informationsinsatser

Regelrådet anser konsekvensanalysen brister i när det gäller behovet av speciella informationsinsatser. Regeringen förutsätter att berörda myndigheter upplyser t.ex. verksamhetsutövare om den nya ordningen.

Alternativa lösningar

Förslagen genomförs i huvudsak ändringsdirektivet och det finns därför inte utrymme för alternativa lösningar.

Förenlighet med unionsrätten

EU:s grundpelare är respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inbegripet rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Som ett led i detta ska EU och medlemsstaterna respektera Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna vid tillämpningen av unionsrätten. Ändringsdirektivet respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns i stadgan, särskilt rätten till respekt för privat- och familjeliv i artikel 7, rätten till skydd av personuppgifter i artikel 8 och näringsfriheten i artikel 16 (se skäl 51 i ändringsdirektivet).

Regeringens förslag innebär att ändringsdirektivet genomförs i svensk rätt. I sak överensstämmer förslagen med kraven i ändringsdirektivet och förslagen bedöms av det skälet stå i överensstämmelse med stadgan. Ändringsdirektivet innebär att den som utsatts för repressalier efter att ha rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller överträdelse av penningtvättslagen ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel för att tillvarata sina rättigheter. I det avseendet innebär det nationella rättsmedlet en rätt till skadestånd. Mål om skadestånd handläggs i allmän domstol och Arbetsdomstolen (se avsnitt 9). En sådan ordning – som innebär att skyddet för visselblåsare stärks – står i överensstämmelse med stadgan, särskilt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol i artikel 47.

16 Författningskommentar

16.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

1 § I denna lag avses med

1. *valutaväxling*: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som *består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta* eller huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och

3. *finansiellt institut*: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling eller annan finansiell verksamhet.

Paragrafen innehåller definitioner av verksamheter och företag som omfattas av lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringarna i paragrafen genomför de nya artiklarna 2.1.3 g, 2.1.3 h, 3.18 och 3.19 samt 47.1 i ursprungsdirektivet.

Ändringen i *punkten 2* innebär att lagen omfattar yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta. Med uttrycket handel med virtuell valuta avses växling mellan virtuell valuta och i) svenska eller utländska sedlar och mynt, ii) elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar eller iii) annan virtuell valuta. Uttrycket virtuell valuta har samma innebörd som i ändringsdirektivet, dvs. en digital värderrepresentation som inte emitterats eller garanterats av en centralbank eller en offentlig myndighet, som inte nödvändigtvis är kopplad till en rättsligt etablerad valuta och som inte har rättslig status som valuta eller pengar, men som godtas av fysiska eller juridiska personer såsom betalningsmedel och som kan överföras, lagras och handlas elektroniskt (se artikel 3.18). Det innebär att uttrycket inte är begränsat till virtuell valuta som är betalningsmedel. Ytterst får det ankomma på rättstillämpningen att fylla ut eller begränsa begreppet.

Uttrycket förvaltning av virtuell valuta har samma innebörd som i ändringsdirektivet, dvs. tillhandahållande av tjänster för att säkra privata krypteringsnycklar för kunds räkning, i syfte att inneha, förvara och överföra virtuella valutor (se artikel 3.19).

Att lagen omfattar yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta innebär att den som avser att ägna sig åt sådan verksamhet ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen (2 §). Till skillnad från valutaväxling gäller i fråga om annan finansiell verksamhet inget krav på att verksamheten drivs i väsentlig omfattning för registreringskyldighet.

Personer som omfattas av paragrafen är verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen (1 kap. 2 § första stycket 4 den lagen).

7 b § *Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin verksamhet enligt denna lag samarbeta och utbyta information med*

- *andra behöriga myndigheter, och*
- *Europeiska centralbanken.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

16.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

10 kap.

5 § Finansinspektionen ska, *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- *andra behöriga myndigheter,*
- *Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,*
- *Europeiska bankmyndigheten,*
- *Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten,*
- *Europeiska systemrisknämnden, och*
- *Europeiska centralbanken.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

16.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

13 kap.

6 a § Finansinspektionen ska, *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- *andra behöriga myndigheter,*
- *Europeiska bankmyndigheten,*
- *Europeiska systemrisknämnden,*
- *Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, och*
- *Europeiska centralbanken.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet och innebär en skyldighet för Finansinspektionen att i sin verksamhet också samarbeta och utbyta information med Euro-

peiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, t.ex. ursprungsdirektivet. Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen, även om en uppgift omfattas av sekretess, får lämna ut uppgiften till en utländsk myndighet (8 kap. 3 § OSL).

16.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

10 a § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin verksamhet enligt denna lag samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter, och
- Europeiska centralbanken.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

16.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

23 kap.

5 § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

1. andra behöriga myndigheter,
2. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
3. Europeiska systemrisknämnden,
4. Europeiska centralbanken,
5. byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer),
6. offentliga organ som har behörighet för tillsyn över spotmarknader och auktionsmarknader,
7. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014, och
8. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruksmarknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringen i paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

16.6 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

36 kap.

4 § Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. mål om kollektivavtal, och
2. mål om tillämpningen av
 - lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet,
 - lagen (1982:80) om anställningsskydd,
 - 6 kap. 7–12 §§ skollagen (2010:800),
 - 31–33 §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning,
 - 4–11 §§ lagen (1994:261) om fullmaktsanställning,
 - 16 och 17 §§ föräldraledighetslagen (1995:584),
 - 3–7 §§ lagen (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning,
 - 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567),
 - lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden *eller*
 - 6 a kap. lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sekretess hos domstolar i vissa mål. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Ändringen i *första stycket 2* innebär att sekretess gäller i ett mål om tillämpning av bestämmelserna om skadestånd i 6 a kap. penningtvättslagen för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs.

16.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

8 kap.

4 § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska centralbanken,
- nationella centralbanker,
- Europeiska kommissionen, och
- Europeiska bankmyndigheten.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får delegera uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett betalningsinstitut som står under dess tillsyn till en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i 11.2.

Ändringarna i *första stycket* genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

16.8 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

17 kap.

3 § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska kommissionen,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, och
- Europeiska centralbanken.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

16.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

5 kap.

4 § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska centralbanken,
- nationella centralbanker,
- Europeiska kommissionen, och
- Europeiska bankmyndigheten.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får till en behörig myndighet i ett annat land inom EES överlåta uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett institut för elektroniska pengar som står under dess tillsyn.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringarna i *första stycket* genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

16.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

13 kap.

10 § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden, och
- Europeiska centralbanken.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

16.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

19 a § Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter, och
- Europeiska centralbanken.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

16.12 Förslaget till lagen om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

1 kap.

2 § Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,

5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),

14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att *ett* utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 17,

19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

20. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än *den* som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21, *eller*

23. *yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.*

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringarna i paragrafen genomför de nya artiklarna 2.1.3 i och 2.1.3 j i ursprungsdirektivet.

Punkten 23, som är ny, innebär att den som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling eller förvaring av eller handel med konstverk är verksamhetsutövare i vissa fall. Förmedling av konstverk omfattar olika slag av mellanmän vid handel med konstverk, t.ex. konstgallerier och auktionshus. Förvaring av konstverk omfattar olika slag av lagerhållning,

t.ex. anläggningar för tillfällig lagring, tullager och frizoner enligt tullagen eller motsvarande utländska företeelser. Handel med konstverk omfattar alla som handlar med konstverk, t.ex. konstnärer eller olika slag av återförsäljare.

Direktivet innehåller ingen definition av begreppet konstverk. Med konstverk bör t.ex. kunna avses ett två- eller tredimensionellt alster med konstnärlig verkshöjd och konstnärlig unicitet som vanligen uttrycks i måleri och skulpturala former av marmor, gips, brons, keramik, glas, silver, guld, textil, trä m.m. Även serietillverkade konstverk förekommer.

För att lagen ska vara tillämplig krävs inte att det redan har genomförts en transaktion till ett sådant värde som anges i punkten. Ett företag omfattas av bestämmelsen redan när det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

2 kap.

6 § En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte *tillhandahålla* anonyma konton, motböcker *eller värdefack*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förbud mot viss verksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Ändringarna i paragrafen genomför den nya artikel 10.1 i ursprungsdirektivet och innebär att anonyma värdefack omfattas av förbudet. Begreppet värdefack har samma innebörd som i 7 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

15 § En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, *hämnd* eller *andra* fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, *en* uppdragstagare eller *någon* annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skydd och förbud mot repressalier vid rapportering av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Ändringen i *första stycket* genomför den nya artikel 38.1 i ursprungsdirektivet och innebär att det förtydligas att hämnd omfattas av bestämmelsen.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

3 kap.

7 § En verksamhetsutövare ska identifiera kunden och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa.

När första stycket tillämpas får man använda medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Andra säkra identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg som är reglerade, erkända, godkända eller accepterade av relevanta myndigheter får också användas.

Om kunden företräds av en person som uppger sig handla på kundens vägnar, ska verksamhetsutövaren kontrollera den personens identitet och behörighet att företräda kunden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om identifikation och kontroll av kunden och kundens identitet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Ändringarna i paragrafen genomför de nya artiklarna 13.1 a, 27.2 och 40.1 a i ursprungsdirektivet.

Andra stycket, som är nytt, innebär ett förtydligande av gällande rätt. Det innebär att identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet kan göras även på elektronisk väg. Hänvisningen till förordningen är utformad på så sätt att den avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen (dynamisk hänvisningsteknik).

Hänvisningarna till bestämmelsen i 3 kap. 21 § och 5 kap. 3 § innebär att en verksamhetsutövare som har förlitat sig på åtgärder som utförts på detta sätt av utomstående även ska se till att få del av uppgifter som inhämtats på sådant sätt och att handlingar och uppgifter ska bevaras.

8 § En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. *En sådan utredning ska åtminstone avse sökning i registret över verkliga huvudmän enligt lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.* Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

Första stycket gäller inte om kunden är ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Om kunden är en juridisk person och det efter åtgärder enligt första stycket står klart att den juridiska personen inte har en verklig huvudman, ska den person som är styrelseordförande, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare anses vara verklig huvudman. Detsamma gäller om verksamhetsutövaren har anledning att anta att den person som identifierats enligt första stycket inte är den verkliga huvudmannen.

I paragrafen finns bestämmelser om utredning av en kunds verkliga huvudman. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Ändringarna i paragrafen genomför den nya artikel 14.1 i ursprungsdirektivet.

Enligt ändringen i *första stycket* ska en utredning om kundens verkliga huvudman åtminstone avse en sökning i registret över verkliga huvudmän. Det ankommer på verksamhetsutövaren att visa att kravet har uppfyllts. Bortsett från utdrag över uppgifter från registret över verkliga huvudmän, bör t.ex. loggar över att en sökning har skett vara tillräckligt för att kravet ska vara uppfyllt.

Kravet på att göra en sökning i registret över verkliga huvudmän är ett minimikrav. Verksamhetsutövaren är skyldig att vidta också andra utredningsåtgärder som omständigheterna påkallar.

13 § En verksamhetsutövare ska löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden enligt 7, 8 och 10–12 §§ är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare som är ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut ska vidta åtgärder som avses i första stycket även när kontakt måste tas med kunden för att fullgöra skyldigheterna att granska finansiella konton enligt lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppföljning av affärsförbindelser. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Ändringarna i paragrafen genomför den nya artikel 14.5 i ursprungsdirektivet.

I lagen om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton finns bestämmelser om att rapporteringsskyldiga finansiella institut – t.ex. kreditinstitut – ska granska befintliga finansiella konton som innehas av fysiska personer (4, 5 och 8 kap.) och enheter (6, 7 och 8 kap.), bl.a. i syfte att kontrollera att uppgifterna om innehavare är korrekta. I den lagen finns en självständig definition av uttrycket finansiellt institut i 2 kap. 6–10 §§. Uttrycket rapporteringsskyldigt finansiellt institut definieras i 2 kap. 21 § samma lag. Enligt *andra stycket*, som är nytt, ska en verksamhetsutövare som är ett sådant institut vidta kundkännedomåtgärder även vid fullgörandet av sådana granskningsskyldigheter som innebär att kunden måste kontaktas.

17 § Skärpta åtgärder enligt 16 § ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som har identifierats som ett högriskredjeland av *Europeiska kommissionen*.

Sådana åtgärder ska åtminstone avse skärpning av övervakningen av pågående affärsförbindelser och bedömningen av enstaka transaktioner enligt 4 kap. 1 § och omfatta inhämtande av

- 1. ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen,*
- 2. ytterligare information om affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och art,*
- 3. information om kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska situation och varifrån kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska medel kommer, och*
- 4. godkännande från en behörig beslutsfattare att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse.*

Skärpta åtgärder behöver inte vidtas i förhållande till filialer eller dotterföretag till juridiska personer som är etablerade inom EES, om

- 1. den juridiska personen omfattas av denna lag eller motsvarande krav enligt utländsk rätt,*
- 2. risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kunden inte bedöms som hög vid riskbedömning enligt 2 kap. 3 §, och*
- 3. kunden tillämpar rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där kunden finns eller har hemvist.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om skärpta åtgärder vid hög risk i fråga om kunder i högriskredjeländer. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

Andra stycket, som är nytt, genomför den nya artikel 18 a 1 första stycket i ursprungsdirektivet och innebär att vissa åtgärder alltid ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett högriskredjeland.

De angivna åtgärderna ska vidtas av verksamhetsutövaren oberoende av riskbedömningen enligt 16 §. De åtgärder som ska vidtas är generell utformade och riktar sig till flera olika typer av verksamhetsutövare. De kunder och affärsförbindelser eller enstaka transaktioner som åtgärderna avser kan vidare vara av mycket varierande karaktär. Därutöver kan riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism vara olika beroende på i vilket högriskredjeland som kunden är etablerad i. Det innebär att det i varje enskilt fall, utifrån den risk som kan förknippas med kundrelationen och övriga omständigheter, finns utrymme för verksamhetsutövaren att bedöma på vilket sätt kraven ska uppfyllas, t.ex. vilken ytterligare information som ska hämtas in.

Ändringen i *tredje stycket* är redaktionell.

18 § När en korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut från ett land utanför EES, ska verksamhetsutövaren utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ åminstone

1. inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten och utifrån offentligt tillgänglig information bedöma motpartens anseende och tillsynens kvalitet,

2. bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,

4. inhämta godkännande från en behörig beslutsfattare innan korrespondentförbindelsen ingås, och

5. förvissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet eller det finansiella institutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder för kundkännedom vid korrespondentförbindelser. Övervägandena finns i avsnitt 7.5.

Ändringarna i paragrafen genomför den nya artikel 19 i ursprungsdirektivet och innebär att kraven på skärpta åtgärder för kundkännedom vid korrespondentförbindelser ska tillämpas vid etableringen av en korrespondentförbindelse som innefattar betalning.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

31 § En verksamhetsutövare får besluta att inte vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 7, 8 och 10–13 §§ i fråga om elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar, om

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 150 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 150 euro,

3. betalningsinstrumentet kan användas uteslutande för inköp av varor eller tjänster,

4. betalningsinstrumentet inte kan finansieras med anonyma elektroniska pengar, och

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 50 euro.

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om

1. utgivaren av elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och transaktionerna så noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §, *eller*

2. *en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom något annat medel för distanskommunikation avser ett belopp som uppgår till motsvarande högst 50 euro.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om förenklade åtgärder för kundkännedom i fråga om elektroniska pengar. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Ändringarna i paragrafen genomför de nya artiklarna 12.1 och 12.2 i ursprungsdirektivet.

Ändringarna i *första stycket 1, 2 och 5* innebär att utrymmet för en verksamhetsutövare att underlåta att vidta vissa kundkännedomsåtgärder begränsas genom att beloppsgränserna sänks.

Enligt *andra stycket 2*, som är ny, får förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket tillämpas endast om en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom annat medel för distanskommunikation avser ett belopp som uppgår till motsvarande högst 50 euro. Det innebär att utrymmet för att vidta förenklade åtgärder vid sådana transaktioner begränsas.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

32 § *Kreditinstitut och finansiella institut får bara ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om förbud mot att ta emot betalningar i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Paragrafen genomför den nya artikel 12.3 i ursprungsdirektivet och innebär att kreditinstitut och finansiella institut får ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES endast om instrumentet uppfyller kraven i 31 §, dvs. kraven för att en verksamhetsutövare ska kunna vidta förenklade åtgärder för kundkännedom i fråga om elektroniska pengar. Kravet innebär i att ett företag som ger ut ett sådant instrument utanför EES behöver visa att instrumentet uppfyller de krav som ställs på motsvarande instrument inom EES.

4 kap.

6 § På begäran av Polismyndigheten *eller Säkerhetspolisen* ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller *något* annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten *eller Säkerhetspolisen* begär.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Ändringarna i paragrafen innebär att uppgiftsskyldigheten i förhållande till Polismyndigheten (Finanspolissektionen) också gäller i förhållande till Säkerhetspolisen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 8 kap. 1 § 13 meddela föreskrifter hur uppgifterna ska lämnas.

I paragrafen görs också en redaktionell ändring.

6 kap.

4 § En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda, uppdragstagare *och andra som på liknande grund deltar i verksamheten* och som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelse av bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

För verksamhetsutövare som omfattas av förordning (EU) 2015/847 ska rapporteringssystemen även möjliggöra anmälningar av misstänkta överträdelse av bestämmelserna i den förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om system för rapportering av misstänkta överträdelse. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis den nya artikel 61.3 i ursprungsdirektivet och innebär att även andra än anställda och uppdragstagare som på liknande grund deltar i verksamheten ska ges tillgång till det rapporteringssystem som en verksamhetsutövare ska tillhandahålla för anmälningar om misstänkta överträdelse av penningtvättslagen. Att en verksamhetsutövare ska tillhandahålla ett sådant rapporteringssystem regleras i 2 kap. 15 §.

I paragrafen görs också en redaktionell ändring.

4 a § *En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelse av bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.*

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, en uppdragstagare eller någon annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har gjort en anmälan.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om skydd och förbud mot repressalier. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Paragrafen genomför delvis den nya artikel 61.3 i ursprungsdirektivet.

Enligt *första stycket* ska en verksamhetsutövare ha rutiner och vidta andra nödvändiga åtgärder för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelse av penningtvättslagen.

Enligt *andra stycket* får ingen anställd, uppdragstagare eller annan som på liknande grund deltar i verksamheten utsättas för repressalier av verksamhetsutövaren till följd av att denne gjort en anmälan om misstänkta överträdelse av penningtvättslagen.

Med anställd, uppdragstagare eller annan som deltar i verksamheten och repressalier avses samma sak som i 2 kap. 15 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 8 kap. 1 § 8 meddela föreskrifter om nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda och andra företrädare.

6 a kap.

1 § En verksamhetsutövare som bryter mot 2 kap. 15 § andra stycket eller 6 kap. 4 a § andra stycket ska betala ersättning för den skada som uppkommer. Skadeståndet kan avse både ersättning för den förlust som uppkommer och ersättning för den kränkning som lagbrottet innebär.

Ersättning som avser en förlust som uppkommit efter det att en anställning upphört får bestämmas till högst det belopp som anges i 39 § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om skadestånd. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 38.2 och 61.3 i ursprungsdirektivet.

Enligt *första stycket* ska en verksamhetsutövare som bryter mot förbuden mot repressalier betala skadestånd för den förlust som uppkommer (ekonomiskt skadestånd) och för den kränkning som lagbrottet innebär (allmänt skadestånd).

Det ekonomiska skadeståndet är avsett att täcka den ekonomiska förlust som den enskilde har lidit till följd av repressalien. Genom det ekonomiska skadeståndet ska den enskilde försättas i samma situation som om repressalien inte vidtagits. Ersättningen för ekonomisk förlust bör motsvara den enskildes faktiska ekonomiska förlust. Utgångspunkten är att det är den enskilde som ska bevisa hur stor skada som uppkommit. Det kan vara förenat med svårigheter att utreda storleken på den ekonomiska förlusten som en repressalie kan ha gett upphov till, t.ex. när personen gått miste om en förmån eller en befordran som hen haft befogad anledning att räkna med. En domstol får emellertid uppskatta skadan till skäligt belopp, om det är fråga om uppskattning av en inträffad skada och full bevisning inte alls eller endast med svårighet kan föras (35 kap. 5 § rättegångsbalken och rättsfallet AD 2009:56).

Det allmänna skadeståndet avser den kränkning som repressalien har inneburit. Storleken på det allmänna skadeståndet är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Vid bedömningen kan den enskildes agerande beaktas. Det får överlämnas till rättstillämpningen att utveckla närmare principer för hur en sådan ersättning ska beräknas. Den praxis som utvecklats av Arbetsdomstolen vid bestämmande av kränkningersättning vid överträdelse av anställningsskyddslagen kan i det sammanhanget tjäna som utgångspunkt.

I *andra stycket* anges att om talan förs med anledning av uppsägning eller avskedande eller annan åtgärd som omfattas av anställningsskyddslagen får ersättning för förlust som avser tid efter anställningens upphörande bestämmas till högst det belopp som anges i 39 § den lagen. Bestämmelsen innebär således en begränsning av skadeståndets storlek. Detta gäller oavsett om anställningsskyddslagen är tillämplig eller inte.

Av *tredje stycket* följer att skadeståndet får sättas ned eller helt falla bort om det är skäligt. Möjligheten till jämkning motsvarar vad som gäller enligt t.ex. 38 § anställningsskyddslagen. Jämknings kan ske av såväl ekonomiskt som allmänt skadestånd. Arbetsdomstolens praxis vid jämkning av skadestånd kan härvidlag ge ledning. Det kan alltså beaktas t.ex. att den enskilde själv medverkat till den uppkomna situationen och att verksamhetsutövaren återtar eller rättar den förbjudna åtgärden.

2 § Om den som anser sig ha blivit utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för repressalier, är det verksamhetsutövaren som ska visa att några repressalier inte har förekommit.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bevislätnadsregel. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 38.2 och 61.3 i ursprungsdirektivet.

Bestämmelsen utgör en bevislätnadsregel, där bevisbördan i första ledet ligger på den enskilde och i det andra ledet övergår på verksamhetsutövaren. Den enskilde ska för sin del visa omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon blivit utsatt för repressalier av verksamhetsutövaren på grund av rapporteringen. För att undgå skadeståndsskyldighet har verksamhetsutövaren att motbevisa dessa omständigheter. I det läget gäller det beviskrav som gäller i tvistemål i allmänhet.

3 § Mål enligt 1 § som rör en anställd eller någon som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. I sådana mål ska även den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft anses som arbetstagare. Den verksamhetsutövare hos vilken praktiken eller arbetet utförs ska anses som arbetsgivare. Detta gäller också när reglerna om tvisteförhandling i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas.

Mål enligt 1 § som rör någon annan än den som avses i första stycket ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vilka processuella regler som ska tillämpas vid tvister. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 38.2 och 61.3 i ursprungsdirektivet.

Enligt *första stycket* ska mål som rör anställd eller den som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft handläggas enligt arbetstvistlagen. I sådana mål ska som arbetstagare anses också den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft. I förhållande till den som fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad ska verksamhetsutövaren därvid

anses som arbetsgivare. Detta gäller också när reglerna om tvisteförhandling i medbestämmandelagen tillämpas.

Enligt *andra stycket* ska mål som rör någon annan än den som avses i första stycket prövas av allmän domstol och handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten. Mål som rör t.ex. uppdragstagare ska därmed inte handläggas enligt den ordning som följer av första stycket.

4 § 1 mål som avses i 3 § första stycket ska följande bestämmelser i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas:

- 64 § om tidsfrist för att påkalla förhandling,
- 65 § om tidsfrist för att väcka talan,
- 66 § om förlängd tidsfrist för den som inte företräds av en arbetstagarorganisation, och
- 68 § om förlorad talerätt på grund av preskription.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om preskription. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 38.2 och 61.3 i ursprungsdirektivet.

I fråga om mål som avses i 3 § första stycket finns i *första stycket* hänvisningar till preskriptionsreglerna i 64–66 och 68 §§ medbestämmandelagen. En arbetstagarorganisation har rätt att påkalla förhandling inom fyra månader efter att den fått kännedom om den omständighet var till yrkandet hänför sig och senast inom två år efter det att omständigheten inträffat. Ska enligt föreskrift i kollektivavtal både lokal och central förhandling äga rum gäller detta den lokala förhandlingen. Central förhandling ska i sådant fall påkallas inom två månader efter det att den lokala förhandlingen har avslutats (64 § första stycket). Följden av att förhandling inte påkallas inom föreskriven tid är att rätten till förhandling går förlorad. Talan ska väckas inom tre månader efter det att förhandling har avslutats. När både lokal och central förhandling ägt rum räknas tiden från det att den centrala förhandlingen avslutats (65 §). Om organisationen missat att påkalla förhandling respektive väcka talan inom någon av dessa tidsfrister, får arbetstagaren själv väcka talan inom en månad efter att fristen löpt ut. Om en arbetstagare inte företräds av en organisation ska han eller hon väcka talan inom fyra månader efter det att han eller hon fått kännedom om den omständighet som yrkandet hänför sig till, men senast inom två år efter det att omständigheten inträffat (66 §). Väcker part inte talan inom föreskriven tid, förlorar han eller hon rätten till talan (68 §).

För mål som avses i 3 § *andra stycket* gäller i stället bestämmelserna i preskriptionslagen (1981:1030).

7 kap.

1 § Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19 och 21–23. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 20 finns i 8 kap. rättegångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot annan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket finns i de lagar som reglerar dessa verksamhetsutövare.

I paragrafen finns bestämmelser om tillämpningsområdet. Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

Ändringen i *första stycket första meningen* är en följd av att det införs en ny punkt, punkten 23, i 1 kap. 2 § första stycket.

8 kap.

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner enligt 2 kap. 15 § och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas enligt 4 kap. 6 §,

14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,

15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,

16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,

17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,

18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,

19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,

20. det särskilda rapporteringssystemet enligt 6 kap. 4 §, och

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

I paragrafen finns bestämmelser om bemyndiganden. Övervägandena finns i avsnitt 12.

Ändringen i *punkten 12* är en följd av att det införs en ny paragraf, 6 kap. 4 a §, medan ändringen i *punkten 13* är en följd av att 4 kap. 6 § omfattar också Säkerhetspolisen.

16.13 Förslaget till lagen om ändring i lagen om (2017:631) registrering av verkliga huvudmän

1 kap.

1 § För att förhindra att juridiska personer eller *truster* utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism finns i denna lag bestämmelser om krav på registrering av verkliga huvudmän i juridiska personer och truster.

Med *truster* avses i denna lag även liknande juridiska konstruktioner som har bildats enligt utländsk rätt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lagens syfte. Övervägandena finns i avsnitt 13.1.

I *andra stycket*, som är nytt, finns en definition av truster. Uttrycket truster i lagen avser både truster och liknande juridiska konstruktioner som har bildats enligt utländsk rätt.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

2 § Lagen är tillämplig på

1. svenska juridiska personer,
2. utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige,
3. fysiska personer med hemvist i Sverige som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust, och
4. fysiska personer med hemvist i utlandet som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust.

Lagen är inte tillämplig på

1. staten, landsting, kommuner eller kommunalförbund eller juridiska personer som staten, landsting, kommuner eller kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande över,
2. aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller motsvarande marknad utanför EES,
3. dödsbon, eller
4. konkursbon.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

Lagen gäller utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust, inbegripet ingår en affärsförbindelse enligt 1 kap. 8 § penningtvättslagen eller förvärvar en fastighet i Sverige för trustens räkning (första stycket 2). Ändringarna i *första stycket 4* genomför delvis den nya artikel 31.3 a i ursprungsdirektivet och innebär att lagen omfattar också fysiska personer med hemvist i utlandet som driver sådan verksamhet i Sverige.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

7 § En fysisk person ska antas vara verklig huvudman i en trust, om han eller hon

1. är instiftare,

2. är förvaltare eller, om förvaltaren är en juridisk person, företrädare för förvaltaren,
3. är beskyddare,
4. är förmånstagare eller tillhör förmånstagarkretsen, eller
5. på *något* annat sätt utövar den yttersta kontrollen över trusten.

Paragrafen innehåller bestämmelser verklig huvudman i en trust. Övervägandena finns i avsnitt 13.1.

Ändringarna innebär att uttrycket eller en liknande juridisk konstruktion tas bort och är en följd av ändringen i 1 kap. 1 §.

I paragrafen görs också en redaktionell ändring.

2 kap.

2 § En juridisk person ska på begäran av en myndighet utan dröjsmål lämna ut den dokumentation som anges i 1 §.

En juridisk person ska på begäran av en verksamhetsutövare tillhandahålla den dokumentation som anges i 1 §, om verksamhetsutövaren genomför åtgärder för kundkännedom med anledning av en transaktion eller en affärsförbindelse med den juridiska personen.

En verklig huvudman i en juridisk person ska på begäran av den juridiska personen tillhandahålla de uppgifter som anges i 1 § första stycket första meningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att tillhandahålla uppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

Tredje stycket, som är nytt, genomför delvis den nya artikel 30.1 i ursprungsdirektivet och innebär att en verklig huvudman i en juridisk person på begäran av den juridiska personen ska tillhandahålla de uppgifter som anges i 1 § första stycket första meningen, dvs. uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

Med verklig huvudman avses enligt 1 kap. 3 § en fysisk person som, ensam eller tillsammans med någon annan, ytterst äger eller kontrollerar en juridisk person eller en fysisk person till vars förmån någon annan handlar. Om inte annat följer av omständigheterna i det enskilda fallet, ska en fysisk person anses vara verklig huvudman, om han eller hon omfattas av en presumtion om kontroll enligt 1 kap. 4–6 §§. Bolagsverket får enligt 3 kap. 7 § andra stycket på begäran av den juridiska personen förelägga den verkliga huvudmannen att lämna de aktuella uppgifterna.

Uppgiftsskyldigheten förutsätter att den juridiska personen med stöd av presumptionsreglerna kan peka ut en viss person som verklig huvudman i den juridiska personen. Ett blankt påstående om att en viss person är verklig huvudman i den juridiska personen kan med andra ord inte vara tillräckligt för att en person ska omfattas av uppgiftsskyldigheten. Åtminstone någon form av utredning om de omständigheter på vilken presumtionen grundas bör läggas fram.

7 § För en fysisk eller juridisk person som *driver verksamhet som avser förvaltning* av en trust gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§ *i fråga om trusten*.

När 3 § andra stycket tillämpas ska fristen räknas från det att verksamheten startar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om trustar. Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

Ändringarna i *första stycket* innebär att det förtydligas att bestämmelserna i 1–3 §§ gäller för en juridisk person som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust dels i fråga om den juridiska personen, dels i fråga om trusten.

Ändringarna i *andra stycket* genomför delvis den nya artikel 31.3 a i ursprungsdirektivet. Med begreppet verksamhet avses verksamhet som avser förvaltning av en trust, inbegripet ingår en affärsförbindelse enligt 1 kap. 8 § penningtvättslagen eller förvärvar en fastighet i Sverige för trustens räkning.

8 § Bestämmelsen i 3 § gäller inte om uppgifter om *verklig* huvudman i en juridisk person eller trust har anmälts i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

Paragrafen innehåller bestämmelser om undantag från registrering i registret över verkliga huvudmän. Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis den nya artikel 31.3 a i ursprungsdirektivet och innebär att bestämmelsen omfattar också uppgifter om verklig huvudman i trust.

Ett påstående om att trustens verkliga huvudman har registrerats i ett centralt register över verkliga huvudmän ska styrkas med registerutdrag eller motsvarande.

3 kap.

4 § Om det kan antas att *en uppgift i en anmälan om registrering eller i registret* över verkliga huvudmän är *felaktig*, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta *uppgiften* eller visa att *den inte är felaktig*.

Om föreläggandet inte följs, får Bolagsverket besluta att uppgiften inte ska registreras eller att uppgiften ska tas bort från registret och förelägga den juridiska personen att lämna in en ny anmälan.

Paragrafen innehåller bestämmelser om felaktiga uppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 13.4.

Andra stycket, som är nytt, genomför delvis de nya artiklarna 30.4 och 31.5 i ursprungsdirektivet och innebär att Bolagsverket får besluta att en felaktig uppgift inte ska registreras eller att en felaktig uppgift ska tas bort från registret. I så fall får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att lämna in en ny anmälan.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

7 § Om en juridisk person inte lämnar ut dokumentation till en myndighet enligt 2 kap. 2 § första stycket, ska Bolagsverket på begäran av myndigheten förelägga den juridiska personen, den verkställande direktören, en styrelseledamot eller en motsvarande befattningshavare att vid vite lämna ut dokumentationen.

Om en verklig huvudman inte tillhandahåller uppgifter enligt 2 kap. 2 § tredje stycket, får Bolagsverket på begäran av den juridiska personen förelägga den verkliga huvudmannen att vid vite tillhandahålla uppgifterna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vite. Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

Paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 30.4 och 31.5 i ursprungsdirektivet.

Andra stycket, som är nytt, innebär att om en verklig huvudman inte tillhandahåller uppgifter enligt 2 kap. 2 § tredje stycket, dvs. uppgifter om verkligt huvudmannaskap, får Bolagsverket på begäran av den juridiska personen förelägga den verkliga huvudmannen att vid vite tillhandahålla uppgifterna.

9 § För en fysisk person som *driver verksamhet som avser förvaltning* av en trust gäller det som sägs om en juridisk person i 2–4 §§, 6 § och 7 § *första stycket*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om trustar. Övervägandena finns i avsnitt 13.4.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis den nya artikel 31.1 i ursprungsdirektivet. Fysiska personer som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust omfattas inte av 7 § andra stycket.

I paragrafen görs också redaktionella ändringar.

10 § Bolagsverkets beslut *enligt denna lag* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av Bolagsverkets beslut. Övervägandena finns i avsnitt 13.4.

Ändringarna i *första stycket* innebär att det förtydligas att Bolagsverkets beslut enligt registerlagen kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

16.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution

8 kap.

7 § Finansinspektionen ska, *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- *andra* behöriga myndigheter,
- Europeiska kommissionen,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, *och*
- *Europeiska centralbanken*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Ändringarna i paragrafen genomför delvis de nya artiklarna 57 a 2 och 4 i ursprungsdirektivet, se författningskommentaren till 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/849

av den 20 maj 2015

om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Flöden av pengar från olaglig verksamhet kan skada den finansiella sektorns integritet, stabilitet och anseende och utgöra ett hot mot såväl unionens inre marknad som internationell utveckling. Penningtvätt, finansiering av terrorism och organiserad brottslighet är fortfarande betydande problem som bör angripas på unionsnivå. Som ett komplement till att vidareutveckla den straffrättsliga ansatsen på unionsnivå är inriktade och proportionella förebyggande åtgärder för att motverka att det finansiella systemet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism oundgängliga och kan ge kompletterande resultat.
- (2) Kreditinstitutens och de finansiella institutens sundhet, integritet och stabilitet samt tilltron till hela det finansiella systemet kan allvarligt äventyras av att brottslingar och deras medhjälpare försöker dölja ursprunget till vinning av brott eller slussa lagliga eller pengar från olaglig verksamhet till finansiering av terrorism. Personer som ägnar sig åt penningtvätt och som finansierar terrorism kan för sina brottsliga handlingar försöka utnyttja den frihet för kapitalrörelser och den frihet att tillhandahålla finansiella tjänster som hör till unionens integrerade finansiella område. Därför är vissa samordningsåtgärder nödvändiga på unionsnivå. Samtidigt bör målsättningarna att skydda samhället från brott och att skydda stabiliteten och integriteten i unionens finansiella system vägas mot behovet av att skapa ett regelverk som låter bolag utöka sin affärsverksamhet utan att ådra sig oproportionerliga kostnader för efterlevnad.
- (3) Detta direktiv är det fjärde direktivet som behandlar bekämpning av penningtvätt. I rådets direktiv 91/308/EEG ⁽⁴⁾ definieras penningtvätt ur narkotikabrotts synpunkt, och skyldigheter införs endast för den

⁽¹⁾ EUT C 166, 12.6.2013, s. 2.

⁽²⁾ EUT C 271, 19.9.2013, s. 31.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 11 mars 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 20 april 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 20 maj 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽⁴⁾ Rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (EGT L 166, 28.6.1991, s. 77).

finansiella sektorn. Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/97/EG ⁽¹⁾ utvidgas tillämpningsområdet för direktiv 91/308/EEG i fråga om vilka brott, yrken och verksamheter som omfattas. Arbetsgruppen för finansiella åtgärder (*Financial Action Task Force*, nedan kallad *FATF*) reviderade i juni 2003 sina rekommendationer så att även finansiering av terrorism omfattas och fastställde mer detaljerade krav på identifiering och kontroll av kunder, situationer där högre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism kan motivera skärpta åtgärder liksom situationer där lägre risk kan motivera mildare kontroller. Dessa ändringar återspeglas i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG ⁽²⁾ samt kommissionens direktiv 2006/70/EG ⁽³⁾.

- (4) Penningtvätt och finansiering av terrorism bedrivs ofta internationellt. Att anta åtgärder enbart på nationell nivå eller unionsnivå, utan att beakta internationell samordning och internationellt samarbete, skulle få mycket begränsad verkan. De åtgärder som antagits av unionen på området bör därför vara förenliga med och minst lika stränga som andra åtgärder som internationella forum vidtar. Unionens insatser bör även i fortsättningen särskilt beakta rekommendationerna från FATF och instrumenten hos andra internationella organ som är verksamma i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. För att bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism ska kunna effektiviseras bör de relevanta unionsrättsakterna, där så är lämpligt, anpassas till de internationella standarderna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och spridning som FATF antog februari 2012 (nedan kallade *de reviderade FATF-rekommendationerna*).
- (5) Vidare innebär missbruk av det finansiella systemet för att slussa olagliga eller till och med lagliga pengar till terrorism en uppenbar risk för det finansiella systemets integritet, funktion, anseende och stabilitet. De förebyggande åtgärderna som föreskrivs i detta direktiv bör därför rikta in sig mot hantering av pengar som härrör från grova brott och insamling av pengar eller egendom för terrorismändamål.
- (6) Större kontantbetalningar kan mycket lätt användas för penningtvätt och finansiering av terrorism. För att öka vaksamheten och minska riskerna med sådana kontantbetalningar bör personer som handlar med varor omfattas av detta direktiv om de effektuerar eller mottar kontantbetalningar på minst 10 000 EUR. Medlemsstaterna bör ha rätt att anta lägre tröskelvärden, ytterligare allmänna begränsningar av användningen av kontanter och ytterligare strängare bestämmelser.
- (7) Användningen av instrument för elektroniska pengar betraktas i allt högre grad som en ersättning för bankkonton vilket berättigar, utöver de åtgärder som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽⁴⁾, att låta dessa instrument omfattas av skyldigheterna avseende bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Under vissa omständigheter där risken bevisligen är låg bör medlemsstaterna dock tillåtas att enligt strikta riskreducerande villkor undanta instrument för elektroniska pengar från vissa åtgärder för kundkännedom, t.ex. identifiering och kontroll av kunden och den verkliga huvudmannen, men inte från övervakning av transaktioner eller affärsförbindelser. De riskreducerande villkoren bör inbegripa ett krav på att instrument för elektroniska pengar som är föremål för undantag uteslutande ska användas för att köpa varor eller tjänster samt att det belopp som lagrats elektroniskt ska vara tillräckligt lågt för att hindra att reglerna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism kringgås. Ett sådant undantag bör inte påverka medlemsstaternas utrymme att efter eget skön tillåta ansvariga enheter att i enlighet med artikel 15 vidta förenklade åtgärder för kundkännedom med avseende på andra instrument för elektroniska pengar som medför lägre risker.
- (8) Vad gäller de ansvariga enheter som omfattas av detta direktiv, skulle fastighetsmäklare i tillämpliga fall kunna anses inbegripa hyresförmedlare.

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/97/EG av den 4 december 2001 om ändring av rådets direktiv 91/308/EEG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (EGT L 344, 28.12.2001, s. 76).

(2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

(3) Kommissionens direktiv 2006/70/EG av den 1 augusti 2006 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG med avseende på definitionen av "person i politiskt utsatt ställning", samt tekniska kriterier för att kunna tillämpa lägre krav på kundkontroll och göra undantag på grund av finansiell verksamhet som drivs tillfälligt eller i mycket begränsad omfattning (EUT L 214, 4.8.2006, s. 29).

(4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

- (9) Jurister enligt medlemsstaternas definitioner bör omfattas av detta direktiv om de deltar i finansiella transaktioner eller företagstransaktioner, inbegripet skatterådgivning, där risken är som störst att dessa juristers tjänster missbrukas för att tvätta pengar som härrör från vinning av brottslig handling eller för att finansiera terrorism. Emellertid bör undantag göras från skyldigheten om rapportering av information som erhållits före, under eller efter rättsliga förfaranden, eller vid utredningen av en klients rättsliga ställning. Juridisk rådgivning bör därför fortfarande omfattas av skyldigheten om tystnadsplikt, förutom då juristen medverkar till penningtvätt eller finansiering av terrorism, den juridiska rådgivningen ges i penningtvättssyfte eller i syfte att finansiera terrorism eller juristen känner till att klienten begär juridisk rådgivning i penningtvättssyfte eller i syfte att finansiera terrorism.
- (10) Direkt jämförbara tjänster bör behandlas på samma sätt om de tillhandahålls av någon av de yrkeskategorier som omfattas av detta direktiv. För att säkerställa förenligheten för de rättigheter som garanteras i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) bör revisorer, externa revisorer och skatterådgivare som i vissa medlemsstater får försvara eller företräda en klient inom ramen för ett rättsligt förfarande eller bedöma en klients rättsliga situation, när det gäller den information som dessa erhåller vid utförandet av sådana uppgifter inte omfattas av de rapporteringsskyldigheter som fastställs i detta direktiv.
- (11) Det är viktigt att uttryckligen framhålla att *skattebrott* som rör direkta och indirekta skatter ingår i detta direktivs breda definition av *brottslig handling* i enlighet med de reviderade FATF-rekommendationerna. Eftersom det i olika medlemsstater kan vara olika skattebrott som betecknas som *brottslig handling* som är straffbar genom de påföljder som avses i artikel 3.4 f i detta direktiv kan definitionerna av skattebrott i nationell rätt skilja sig åt. Trots att ingen harmonisering av definitioner av skattebrott i medlemsstaternas nationella rätt eftersträvas, bör medlemsstaterna, i så stor utsträckning som är möjlig enligt deras nationella rätt, tillåta informationsutbyte och tillhandahållande av bistånd mellan finansunderrättelseenheter i EU (nedan kallade *FIU*).
- (12) Det finns ett behov av att identifiera de fysiska personer som äger eller kontrollerar en juridisk enhet. För att säkerställa faktisk öppenhet bör medlemsstaterna se till att så många olika juridiska enheter som möjligt som registerats eller bildats genom andra mekanismer på deras territorium omfattas. Samtidigt som en viss aktieandel eller ägarandel inte automatiskt leder till den verkliga huvudmannen bör den utgöra en faktor bland andra som bör beaktas. Medlemsstaterna bör dock kunna besluta att en lägre andel kan utgöra en indikation på ägande eller kontroll.
- (13) Identifiering och kontroll av verkliga huvudmän bör när så är relevant utsträckas till juridiska enheter som äger andra juridiska enheter, och ansvariga enheter bör försöka ta reda på vilken eller vilka fysiska personer som genom ägande eller genom andra medel utövar kontroll över den juridiska enhet som är kund. Kontroll genom andra medel kan bland annat inbegripa de kriterier för kontroll som används för utarbetande av konsoliderade räkenskaper, t.ex. genom aktieägaravtal, utövande av bestämmande inflytande eller behörighet att utnämna företagsledningen. Det kan finnas fall då ingen fysisk person kan identifieras som i sista hand äger eller utövar kontroll över en juridisk enhet. I sådana undantagsfall kan ansvariga enheter, efter att ha uttömt alla andra möjligheter till identifiering och under förutsättning att skäl till misstanke inte föreligger, betrakta den eller de ledande befattningshavarna som den eller de verkliga huvudmännen.
- (14) Behovet av korrekta och aktuella uppgifter om den verkliga huvudmannen är centralt vid spårandet av brottslingar som annars kan dölja sin identitet bakom en företagsstruktur. Medlemsstaterna bör därför se till att enheter som registrerats i deras territorium i enlighet med nationell rätt, utöver grundläggande information som bolagets namn och adress och bevis på bolagets registrering och juridiska ägarskap, inhämtar och bevarar tillräckliga, korrekta och aktuella uppgifter om verkligt huvudmannaskap. I syfte att öka öppenheten för att motverka missbruk av juridiska enheter bör medlemsstaterna se till att uppgifter om verkligt huvudmannaskap lagras i ett centralt register utanför bolaget, i full överensstämmelse med unionsrätten. Medlemsstaterna kan för det ändamålet använda en central databas där information om verkligt huvudmannaskap samlas in, eller bolagsregistret, eller ett annat centralt register. Medlemsstaterna kan besluta att ansvariga enheter ska ansvara för att föra in uppgifterna i registret. Medlemsstaterna bör se till att de uppgifterna görs tillgängliga för de behöriga myndigheterna och FIU och tillhandahålls av ansvariga enheterna när de sistnämnda vidtar åtgärder för kundkännedom. Medlemsstaterna bör också se till att andra personer som kan styrka ett berättigat intresse med avseende på penningtvätt, finansiering av terrorism och associerade förbrott – såsom korruption, skattebrott och

bedrägeri – beviljas tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap, i enlighet med uppgiftsskyddsbestämmelserna. De personer som kan styrka ett berättigat intresse bör ha tillgång till information om arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas, bestående av dess ungefärliga vikt.

- (15) I det syftet bör medlemsstaterna kunna, inom ramen för nationell rätt, tillåta en mer omfattande tillgång än den som föreskrivs enligt detta direktiv.
- (16) Snabb tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap bör säkerställas på ett sådant sätt att all risk undviks för att upplysningar avslöjas till det berörda bolaget.
- (17) För att säkerställa lika villkor mellan de olika typerna av juridiska former bör förvaltare också vara skyldiga att inhämta, bevara och tillhandahålla uppgifter om verkligt huvudmannaskap till ansvariga enheter som vidtar åtgärder för kundkännedom och att förmedla de uppgifterna till ett centralt register eller en central databas, och de bör meddela ansvariga enheter sin status. Juridiska enheter såsom stiftelser och juridiska konstruktioner av samma typ som trustar bör vara underkastade likvärdiga krav.
- (18) Detta direktiv bör även tillämpas på internetverksamhet som bedrivs av ansvariga enheter.
- (19) Ny teknik erbjuder företag och kunder tids- och kostnadseffektiva lösningar och bör därför tas med i beräkningen när risker bedöms. Behöriga myndigheter och ansvariga enheter bör vara proaktiva i kampen mot nya och innovativa sätt att tvätta pengar.
- (20) Unionens representanter i ledningsorganen för Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling uppmanas att tillämpa detta direktiv och att på bankens webbplats offentliggöra sin policy för bekämpning av penningtvätt som innehåller detaljerade förfaranden som skulle ge verkan åt detta direktiv.
- (21) Det är oroande att spelsektorns tjänster används för att tvätta vinning av brottslig handling. För att minska riskerna med anknytning till speltjänster bör detta direktiv föreskriva en skyldighet för tillhandahållare av speltjänster där riskerna är högre att vidta åtgärder för kundkännedom vid enskilda transaktioner som uppgår till 2 000 EUR eller mer. Medlemsstaterna bör se till att ansvariga enheter tillämpar samma tröskelvärde på utbetalning av vinster, betalning av insatser, inbegripet köp eller inbyte av spelmarker, eller båda. Tillhandahållare av speltjänster med fysiska lokaler såsom kasinon och spelhus bör säkerställa att åtgärder för kundkännedom, om de vidtas vid inträdet i lokalerna, kan kopplas till kundens transaktioner i dessa lokaler. När det gäller förhållanden där risken bevisligen är låg bör medlemsstaterna dock tillåtas att undanta vissa speltjänster från några eller alla krav som föreskrivs i detta direktiv. En medlemsstats användning av undantag bör övervägas endast under strängt begränsade och motiverade förhållanden och när riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism är låga. Sådana undantag bör vara föremål för en särskild riskbedömning som även tar hänsyn till de tillämpliga transaktionernas sårbarhet. De bör meddelas kommissionen. Medlemsstaterna bör i riskbedömningen ange på vilket sätt de har beaktat eventuella relevanta resultat i de rapporter som kommissionen har utfärdat inom ramen för den överstatliga riskbedömningen.
- (22) Riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism är olika från fall till fall. Följaktligen bör en holistisk riskbaserad metod användas. Den riskbaserade metoden är inte ett alternativ som ger medlemsstaterna och de ansvariga enheterna alltför stor valfrihet. Den inbegriper användning av ett evidensbaserat beslutsfattande för att mer effektivt kunna hantera de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som unionen och dess aktörer står inför.
- (23) Som grund för den riskbaserade metoden behöver medlemsstaterna och unionen identifiera, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som de möter. Vikten av en överstatlig metod för riskidentifiering har erkänts på internationell nivå, och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten, EBA), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽¹⁾, Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 ⁽²⁾, och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 48).

marknadsmyndigheten, Esma), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010⁽¹⁾, bör få i uppdrag att lämna ett yttrande, genom sin gemensamma kommitté, om riskerna för unionens finansiella sektor.

- (24) Kommissionen har goda möjligheter att ha överblick över särskilda gränsöverskridande hot som kan påverka den inre marknaden och som inte kan identifieras och effektivt bekämpas av de enskilda medlemsstaterna. Den bör därför anförtros ansvaret att samordna bedömningen av de risker som har samband med gränsöverskridande verksamhet. Medverkan av relevanta experter, t.ex. expertgruppen för frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism och företrädare för FIU, samt i förekommande fall andra organ på unionsnivå, är avgörande för den processens effektivitet. Nationella riskbedömningar och erfarenheter är också en viktig informationskälla för processen. En sådan bedömning av de gränsöverskridande riskerna genom kommissionens försorg bör inte innebära behandling av personuppgifter. Under alla omständigheter bör uppgifterna vara helt anonymiserade. Nationella och unionens tillsynsmyndigheter för uppgiftsskydd bör involveras endast om bedömningen av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism påverkar enskilda personers integritet och uppgiftsskydd.
- (25) Resultaten av riskbedömningar bör vid behov göras tillgängliga för ansvariga enheter med nödvändig skyndsamhet, så de kan identifiera, förstå, hantera och minska sina egna risker.
- (26) För att i högre utsträckning identifiera, förstå, hantera och minska riskerna på unionsnivå bör medlemsstaterna dessutom dela med sig av resultaten av sina riskbedömningar åt varandra, kommissionen och EBA, Eiopa och Esma (nedan kallade *de europeiska tillsynsmyndigheterna*).
- (27) När detta direktiv tillämpas bör särdragen och behoven beaktas hos ansvariga mindre enheter som omfattas av dess tillämpningsområde och se till att de behandlas på ett sätt som motsvarar deras särskilda behov och verksamhetens natur.
- (28) För att skydda unionens finansiella system och den inre marknads funktion mot penningtvätt och finansiering av terrorism bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) delegeras till kommissionen för att identifiera de tredjeländers jurisdiktioner som har strategiska brister i sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (nedan kallade *högriskredjeländer*). Eftersom penningtvätt och finansiering av terrorism utgör hot av föränderlig art och underlättas genom en ständig utveckling av tekniken och de medel som står till brottslingars förfogande krävs det snabb och kontinuerlig anpassning av den rättsliga ramen vad beträffar högriskredjeländer för att effektivt kunna ta itu med befintliga risker och förhindra att nya uppstår. Kommissionen bör ta hänsyn till information från internationella organisationer och normgivare på området för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, som offentliga uttalanden från FATF, ömsesidiga utvärderingar eller detaljerade bedömningsrapporter eller publicerade uppföljningsrapporter, och i förekommande fall anpassa sina bedömningar till ändringarna i dessa.
- (29) Medlemsstaterna bör åtminstone föreskriva skärpta åtgärder för kundkännedom som ska vidtas av de ansvariga enheterna när de har att göra med fysiska personer eller juridiska enheter som är etablerade i högriskredjeländer som identifierats av kommissionen. Det bör även vara förbjudet att förlita sig på tredje parter som är etablerade i sådana högriskredjeländer. Länder som inte finns upptagna på förteckningen bör inte automatiskt anses ha effektiva system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och riskkänsligheten hos fysiska personer eller juridiska enheter som är etablerade i sådana länder bör bedömas.
- (30) Risker är i sig varierande, och variabler kan själva eller i förening öka eller minska de potentiella riskerna, vilket påverkar den lämpliga nivån på förebyggande åtgärder, exempelvis åtgärder för kundkännedom. Under vissa omständigheter bör därför skärpta åtgärder för kundkännedom vidtas, medan det i andra fall kan vara lämpligt med förenklade åtgärder.
- (31) Det bör noteras att vissa situationer innebär en större risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Även om alla kunders identitet och affärsprofil bör fastställas finns det fall där det krävs särskilt noggranna kundidentifierings- och kundkontrollförfaranden.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

- (32) Detta gäller särskilt vid förbindelser med enskilda som innehar eller har innehaft en viktig offentlig funktion, inom unionen eller internationellt, särskilt personer från länder med utbredd korruption. Sådana förbindelser kan göra att särskilt den finansiella sektorn avsevärt riskerar sitt anseende och utsätts för rättsliga risker. De internationella insatserna mot korruption motiverar också att sådana personer uppmärksammas särskilt och att skärpta åtgärder för kundkännedom vidtas gentemot personer som innehar eller har innehaft viktiga offentliga funktioner nationellt eller utomlands och vad gäller ledande personer i internationella organisationer.
- (33) Kraven som rör personer i politiskt utsatt ställning är av förebyggande och inte straffrättslig art och bör inte tolkas som en stigmatisering av personer i politiskt utsatt ställning genom ett påstående om att de skulle vara inblandade i brottsliga handlingar. Att vägra ingå en affärsförbindelse med en person enbart på grund av att fastställandet att denna är en person i politiskt utsatt ställning strider mot detta direktiv och de reviderade FATF-rekommendationernas bokstav och anda.
- (34) Att företagsledningens godkännande inhämtas innan affärsförbindelser ingås behöver inte alltid innebära att styrelsens godkännande inhämtas. Ett sådant godkännande bör kunna ges av någon med tillräckliga kunskaper om institutets riskexponering mot penningtvätt och finansiering av terrorism och med tillräckligt ledande ställning för att fatta beslut som påverkar dess riskexponering.
- (35) För att undvika att upprepade kundidentifieringsförfaranden drabbar affärsverksamheten i form av förseningar och ineffektivitet, är det med förbehåll för lämpliga skyddsåtgärder lämpligt att kunder som redan har identifierats på annat håll får introduceras för ansvariga enheter. När en ansvarig enhet förlitar sig på tredje man bör det slutgiltiga ansvaret för åtgärder för kundkännedom ligga på den ansvariga enhet till vilken kunden introduceras. Den tredje man eller person som introducerat kunden bör också ha ett fortsatt eget ansvar för att följa detta direktiv, inbegripet kravet att inrapportera misstänkta transaktioner och spara uppgifter, om denna har en förbindelse med kunden som omfattas av detta direktiv.
- (36) När det gäller agenturförhållanden eller utkontraktering genom avtal mellan ansvariga enheter och externa personer som inte omfattas av detta direktiv kan skyldigheter att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism bara härröra från avtalet mellan parterna och inte från detta direktiv, när det gäller dessa agenter eller utkontrakterande tjänsteleverantörer som del av de ansvariga enheterna. Skyldigheten att efterleva detta direktiv bör därför fortfarande primärt åligga den ansvariga enheten.
- (37) För att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism har alla medlemsstater inrättat eller bör alla medlemsstater inrätta operativt oberoende och självständiga FIU för att samla in och analysera mottagen information, för beläggande av samband mellan misstänkta transaktioner och bakomliggande brottslig handling. En operativt oberoende och självständig FIU bör innebära att FIU har behörighet och kapacitet att utföra sina uppgifter fritt, inbegripet självständig beslutanderätt att analysera, begära och sprida specifik information. Misstänkta transaktioner och annan information som är relevant för penningtvätt eller därmed associerade förbrott och finansiering av terrorism bör rapporteras till FIU som bör fungera som en central nationell enhet för mottagande, analys och förmedlande till behöriga myndigheter av analysresultaten. Alla misstänkta transaktioner, även försök till transaktioner, bör rapporteras oberoende av det belopp transaktionen gäller. Rapporterad information skulle också kunna inbegripa tröskelbaserad information.
- (38) Genom undantag från det allmänna förbudet mot att utföra misstänkta transaktioner bör ansvariga enheter kunna utföra misstänkta transaktioner innan de underrättar de behöriga myndigheterna, när sådant utförande inte går att undvika eller ett undvikande sannolikt skulle motverka försök att efterforska dem som gynnas av ett fall av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. Detta bör dock inte påverka tillämpningen av de internationella åtaganden som medlemsstaterna godkänt om att i enlighet med relevanta resolutioner från Förenta nationernas säkerhetsråd utan dröjsmål frysa penningmedel och andra tillgångar tillhörande terrorister, terroristorganisationer eller andra personer som finansierar terrorism.
- (39) För vissa ansvariga enheter bör medlemsstaterna ha möjlighet att utse ett lämpligt självreglerande organ till det organ som primärt ska informeras i stället för FIU. I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna är ett system med primär rapportering till ett självreglerande organ en viktig skyddsåtgärd för att upprätthålla de grundläggande rättigheterna när det gäller rapporteringsskyldigheter för advokater. Medlemsstaterna bör föreskriva hur tystnadsplikten, sekretessen och den personliga integriteten ska skyddas.
- (40) Om en medlemsstat beslutar att utse ett sådant självreglerande organ får den tillåta eller begära att det organet inte vidarebefordrar några uppgifter till FIU som erhållits från personer som företräder det organet när sådan

information har mottagits från, eller erhållits om en av deras klienter i samband med att de utreder kundens rättsliga ställning, eller när de utför sin uppgift att försvara eller företräda den klienten i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet att tillhandahålla rådgivning om att inleda eller undvika sådana förfaranden, om sådana uppgifter mottas eller inhämtas före, under, eller efter sådana förfaranden.

- (41) Det finns ett antal fall där anställda som har rapporterat sina misstankar om penningtvätt och finansiering av terrorism har utsatts för hot eller fientliga handlingar. Även om detta direktiv inte kan påverka medlemsstaternas rättsliga förfaranden är det av största vikt att denna fråga hanteras för att säkerställa ett effektivt system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Medlemsstaterna bör vara medvetna om problemet och göra vad de kan för att skydda enskilda personer, inbegripet anställda och företrädare vid den ansvariga enheten, från sådana hot eller fientliga handlingar och i enlighet med nationell rätt skydda sådana personer på lämpligt sätt, särskilt med avseende på deras rätt till skydd av personuppgifter och deras rätt till effektivt rättsligt skydd samt rätt att anlita ombud.
- (42) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ⁽¹⁾, i den form som det har införlivats i nationell rätt, är tillämpligt på behandlingen av personuppgifter vid tillämpningen av detta direktiv. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 ⁽²⁾ är tillämplig när unionens institutioner och organ behandlar personuppgifter vid tillämpning av detta direktiv. Samtliga medlemsstater erkänner att bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är ett viktigt allmänintresse. Detta direktiv påverkar inte skyddet av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete, inklusive rådets rambeslut 2008/977/RIF ⁽³⁾, i den form som genomförts i nationell rätt.
- (43) Det är nödvändigt att anpassningen av detta direktiv till de reviderade FATF-rekommendationerna görs med fullt iakttagande av unionsrätten, särskilt när det gäller unionens uppgiftsskydds rätt och skyddet av de grundläggande rättigheterna i enlighet med stadgan. Vissa aspekter av detta direktivs genomförande inbegriper insamling, analys, lagring och utbyte av uppgifter. Sådan behandling av personuppgifter bör tillåtas samtidigt som de grundläggande rättigheterna respekteras till fullo, endast för de syften som anges i detta direktiv och för den verksamhet som krävs enligt detta direktiv såsom vidtagande av åtgärder för kundkännedom, fortlopande övervakning, undersökning och rapportering av ovanliga och misstänkta transaktioner, identifiering av den verkliga huvudmannen bakom en juridisk person eller juridisk konstruktion, identifiering av en person i politiskt utsatt ställning, informationsutbyte från behöriga myndigheters och från kreditinstituts och finansiella instituts och andra ansvariga enheters sida. Ansvariga enheters insamling och efterföljande behandling av personuppgifter bör begränsas till vad som är nödvändigt för iakttagande av kraven i detta direktiv, och personuppgifter bör inte behandlas ytterligare på ett sätt som är oförenligt med det ändamålet. I synnerhet bör ytterligare behandling av personuppgifter för kommersiella ändamål vara strängt förbjuden.
- (44) De reviderade FATF-rekommendationerna visar att ansvariga enheter, för att till fullo kunna samarbeta och snabbt kunna efterkomma begäranden om information från behöriga myndigheter för att förebygga, upptäcka eller utreda penningtvätt och finansiering av terrorism, under minst fem år bör spara de nödvändiga uppgifter som erhållits genom åtgärder för kundkännedom samt uppgifterna om transaktioner. För att undvika att skiljaktiga metoder används och för att kraven avseende skydd av personuppgifter och rättslig säkerhet ska uppfyllas bör den lagringstiden fastställas till fem år efter det att en affärsförbindelse har upphört eller efter det att en enstaka transaktion har utförts. Om det emellertid efter en bedömning av nödvändighet och proportionalitet visar sig nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda penningtvätt och finansiering av terrorism, bör medlemsstaterna ha rätt att tillåta eller kräva att uppgifter lagras ytterligare för en period som inte överstiger fem år och utan att det påverkar den nationella straffrätten om bevisning som är tillämpliga på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden. Medlemsstaterna bör kräva att särskilda skyddsåtgärder vidtas för att säkerställa skyddet för uppgifter och bör fastställa vilka personer, personkategorier eller myndigheter som bör ha exklusiv tillgång till de lagrade uppgifterna.
- (45) För att säkerställa en lämplig och effektiv rättskipning under den tid då detta direktiv införlivas i medlemsstaternas nationella rättsordningar, och för att möjliggöra en smidig samverkan mellan detta direktiv och de nationella rättegångsreglerna, bör upplysningar och handlingar som är relevanta för sådana rättsliga förfaranden för att

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

(3) Rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete (EUT L 350, 30.12.2008, s. 60).

förebygga, upptäcka eller utreda eventuell penningtvätt eller finansiering av terrorism som pågår i medlemsstaterna den dag då detta direktiv träder i kraft lagras under fem år efter den dagen, och det bör vara möjligt att förlänga den perioden med ytterligare fem år.

- (46) Den registrerade har rätt att få tillgång till personuppgifter som behandlas inom ramen för detta direktiv. Emellertid skulle effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism allvarligt undergrävas om den registrerade fick tillgång till uppgifter med anknytning till en rapport om en misstänkt transaktion. Det kan därför vara motiverat att den rätten undantas och begränsas i enlighet med artikel 13 i direktiv 95/46/EG och, i relevanta fall, artikel 20 i förordning (EG) 45/2001. Den registrerade har rätt att begära att en sådan tillsynsmyndighet som avses i artikel 28 i direktiv 95/46/EG eller, i tillämpliga fall, Europeiska datatillsynsmannen kontrollerar om behandlingen är lagenlig och har rätt att söka rättslig prövning som avses i artikel 22 i det direktivet. Den tillsynsmyndighet som avses i artikel 28 i direktiv 95/46/EG får också agera på eget initiativ. Utan att det påverkar begränsningarna av rätten till tillgång bör tillsynsmyndigheten ha möjlighet att underrätta den registrerade om att tillsynsmyndighetens alla nödvändiga kontroller har ägt rum, och om resultatet när det gäller huruvida den berörda behandlingen är tillåten.
- (47) Detta direktiv omfattar inte personer som enbart omvandlar pappersdokument till elektronisk form på grundval av ett kontrakt med ett kredit- eller finansiellt institut, och inte heller personer som enbart tillhandahåller kredit- eller finansiella institut meddelandesystem eller andra stödsystem för vidarebefordring av medel eller clearing- och avvecklingssystem.
- (48) Penningtvätt och finansiering av terrorism är internationella problem och kampen mot dem bör vara global. I de fall där unionens kreditinstitut och finansiella institut har filialer och dotterföretag i tredjeländer där kraven på det området är mindre stränga än medlemsstaternas krav bör dessa, för att undvika att mycket olika normer tillämpas inom institutet eller institutets koncern, på dessa filialer och dotterbolag tillämpa unionens normer eller, om tillämpningen av sådana normer visar sig inte vara möjlig, underrätta de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat.
- (49) Där så är praktiskt genomförbart bör ansvariga enheter få återkoppling om hur användbara de rapporter om misstänkta transaktioner som dessa lagt fram har varit och om hur de följts upp. För att möjliggöra detta, och för att kunna granska effektiviteten hos deras system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, bör medlemsstaterna upprätthålla relevant statistik på området och förbättra dess kvalitet. För att ytterligare förbättra kvaliteten på och samstämmigheten hos statistiska uppgifter insamlade på unionsnivå bör kommissionen fortlöpande övervaka situationen i hela unionen beträffande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och bör offentliggöra regelbundna översikter.
- (50) När medlemsstaterna kräver att utgivare av elektroniska pengar och betaltjänstleverantörer som är etablerade i deras territorium i annan form än filialer, och vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat, utser en central kontaktpunkt på deras territorium bör de kunna kräva att en sådan central kontaktpunkt, som agerar på det utseende institutets vägnar, ser till att företagen följer reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. De bör även säkerställa att det kravet är proportionellt och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism efterföljs, inklusive genom att underlätta övervakningen.
- (51) När det gäller valutaväxlingskontor, checkinlösningskontor, tjänstleverantörer till trustar eller bolag eller tillhandahållare av speltjänster bör behöriga myndigheter se till att de personer som faktiskt direkt leder sådana enheters verksamhet samt de verkliga huvudmännen för sådana enheter är lämpliga. Kriterierna för att avgöra om en person är lämplig bör åtminstone avspegla behovet av att skydda dessa enheter från att missbrukas av sina förvaltare eller verkliga huvudmän i kriminella syften.
- (52) När en ansvarig enhet driver företag i en annan medlemsstat, inbegripet genom ett nätverk av agenter, bör den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten vara ansvarig för övervakningen av att den ansvariga enheten tillämpar riktlinjer och förfaranden på gruppnivå rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta skulle kunna inbegripa besök på plats hos företag som är baserade i en annan medlemsstat. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten bör samarbeta nära med den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten och bör informera den senare om frågor som kan påverka deras bedömning av huruvida företag uppfyller de regler rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som gäller i värdmedlemsstaten.

- (53) När en ansvarig enhet driver företag i en annan medlemsstat, inbegripet genom ett nätverk av agenter eller personer som distribuerar elektroniska pengar i enlighet med artikel 3.4 i direktiv 2009/110/EG, förblir den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten ansvarig för att se till att företaget uppfyller kraven i reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet, i förekommande fall, genom inspektioner på plats och extern övervakning och genom lämpliga och proportionella åtgärder för att ta itu med allvarliga överträdelse av dessa krav. Den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten bör samarbeta nära med den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten och informera den senare om frågor som kan påverka dess bedömning av huruvida den ansvariga enheten uppfyller riktlinjer och processer på gruppnivå rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. För att sätta stopp för sådana allvarliga överträdelse av reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som kräver omedelbara åtgärder bör den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten kunna vidta lämpliga och proportionella tillfälliga korrigerande åtgärder som i liknande fall är tillämpliga på ansvariga enheter som omfattas av dess behörighet, för att ta itu med sådana allvarliga brister, när så är lämpligt med bistånd av eller i samarbete med den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten.
- (54) Samordning och samarbete mellan FIU är av största vikt, eftersom penningtvätt och finansiering av terrorism har gränsöverskridande natur. För att förbättra sådan samordning och sådant samarbete, och särskilt för att se till att rapporter om misstänkta transaktioner kommer FIU i den medlemsstat där de skulle vara till störst nytta till handa, fastställs detaljerade regler i detta direktiv.
- (55) Plattformen för EU:s finansunderrättelseenheter (nedan kallad *EU FIU-plattformen*), en informell grupp bestående av företrädare för FIU och verksam sedan 2006, används för att underlätta samarbetet mellan FIU och diskutera samarbetsrelaterade frågor såsom effektivt samarbete mellan FIU samt mellan FIU och tredjeländers finansunderrättelseenheter, gemensam analys av gränsöverskridande fall samt trender och faktorer som är relevanta för bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism på nationell och överstatlig nivå.
- (56) För att hantera det faktum att penningtvätt och finansiering av terrorism har gränsöverskridande karaktär är det särskilt viktigt att förbättra informationsutbytet mellan FIU i unionen. Medlemsstaterna bör uppmuntra användning av säker utrustning för informationsutbyte, särskilt det decentraliserade datanätverket FIU.net eller dess efterföljare (nedan kallat *FIU.net*) och den teknik FIU.net erbjuder. Det inledande informationsutbytet mellan FIU som rör penningtvätt eller finansiering av terrorism för analysändamål och som inte vidarebehandlas eller sprids bör tillåtas, om inte ett sådant informationsutbyte skulle strida mot de grundläggande principerna i nationell rätt. De informationsutbyten om fall som FIU har identifierat som fall som eventuellt inbegriper skattebrott bör inte påverka informationsutbytet på skatteområdet i enlighet med rådets direktiv 2011/16/EU ⁽¹⁾ eller i enlighet med internationella normer för informationsutbyte och administrativt samarbete i skattefrågor.
- (57) För att fullständigt och snabbt kunna besvara förfrågningar från FIU behöver ansvariga enheter ha inrättat effektiva system som gör det möjligt för dem att genom säkra och konfidentiella kanaler få fullständig och snabb tillgång till information om de affärsförbindelser som de har eller har haft med bestämda personer. I enlighet med unionsrätten och nationell rätt skulle medlemsstaterna till exempel kunna överväga att inrätta system för bankregister eller elektroniska dataåtervinningssystem som skulle ge FIU tillgång till information om bankkonton, utan att detta påverkar kravet på domstols godkännande i tillämpliga fall. Medlemsstaterna skulle också kunna överväga att inrätta mekanismer för att säkerställa att behöriga myndigheter har infört förfaranden för att identifiera tillgångar utan att meddela ägaren på förhand.
- (58) Medlemsstaterna bör uppmuntra sina behöriga myndigheter att snabbt, konstruktivt och effektivt sörja för ett så omfattande gränsöverskridande samarbete som möjligt vid tillämpningen av detta direktiv, utan att detta påverkar tillämpningen av de regler eller förfaranden som är tillämpliga på straffrättsligt samarbete. Medlemsstaterna bör särskilt se till att deras FIU fritt, spontant eller på begäran utbyter information med tredjeländers finansunderrättelseenheter, med hänsyn till unionsrätten och de principer som rör informationsutbyte som har utarbetats av Egmontgruppen av finansunderrättelseenheter.
- (59) Bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism är så viktig att medlemsstaterna i sin nationella rätt bör fastställa effektiva, proportionella och avskräckande administrativa sanktioner och åtgärder som ska tillämpas om de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv inte efterlevs. Medlemsstaterna har för närvarande en rad olika administrativa sanktioner och åtgärder som tillämpas när de viktigaste förebyggande bestämmelserna överträds. Den mångfalden kan vara till förfång för bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism,

⁽¹⁾ Rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1).

och unionens motåtgärder riskerar att fragmenteras. Detta direktiv bör därför föreskriva en rad administrativa sanktioner och åtgärder tillgängliga för medlemsstaterna åtminstone vid allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelse av kraven om åtgärder för kundkännedom, registerhållning, rapportering av misstänkta transaktioner och interna kontroller av ansvariga enheter. Spännvidden av sanktionerna och åtgärderna bör vara så stor att medlemsstaterna och behöriga myndigheter kan beakta skillnaderna mellan ansvariga enheter, särskilt skillnaderna mellan kreditinstitut och finansiella institut och andra ansvariga enheter, när det gäller storlek, egenskaper och verksamhetens natur. Vid införlivandet av detta direktiv bör medlemsstaterna se till att påförande av administrativa sanktioner och åtgärder i enlighet med detta direktiv och av straffrättsliga påföljder i enlighet med nationell rätt inte strider mot principen *ne bis in idem*.

- (60) För att bedöma om personer som innehar en ledande befattning i eller på annat sätt kontrollerar ansvariga enheter är lämpliga bör allt informationsutbyte om fällande domar i brottmål ske i enlighet med rådets rambeslut 2009/315/RIF ⁽¹⁾ och rådets beslut 2009/316/RIF ⁽²⁾, i den form som de har införlivats i nationell rätt, och med andra relevanta bestämmelser i nationell rätt.
- (61) Tekniska standarder för tillsyn för finansiella tjänster bör säkerställa en konsekvent harmonisering och ett adekvat skydd för insättare, investerare och konsumenter i hela unionen. Det skulle vara ändamålsenligt och lämpligt att de europeiska tillsynsmyndigheterna med sin mycket specialiserade sakkunskap anförtros att utarbeta och för kommissionen förelägga förslag till tekniska standarder för tillsyn som inte inbegriper politiska val.
- (62) De förslag till tekniska standarder för tillsyn som de europeiska tillsynsmyndigheterna utarbetar enligt detta direktiv bör kommissionen anta genom delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artiklarna 10–14 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010.
- (63) Givet de mycket omfattande ändringar som skulle behöva göras av direktiven 2005/60/EG och 2006/70/EG mot bakgrund av det här direktivet, bör dessa slås samman och ersättas för klarhetens och enhetlighetens skull.
- (64) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att skydda det finansiella systemet genom att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, eftersom enskilda åtgärder som vidtas av medlemsstaterna för att skydda sina finansiella system kan vara oförenliga med en fungerande inre marknad och med vad som föreskrivs enligt rättsstatsprincipen och unionens allmänna ordning, utan snarare, på grund av åtgärdernas omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (65) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i stadgan, framför allt rätt till respekt för privatliv och familjeliv, rätt till skydd av personuppgifter, näringsfrihet, förbudet mot diskriminering, rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol samt presumptionen för oskuld och rätten till försvar.
- (66) I enlighet med artikel 21 i stadgan som förbjuder diskriminering ska medlemsstaterna säkerställa att detta direktiv genomförs utan diskriminering vid riskbedömningar inom ramen för åtgärder för kundkännedom.
- (67) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011 ⁽³⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i nationella instrument för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (68) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 och avgav ett yttrande den 4 juli 2013 ⁽⁴⁾.

(1) Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (EUT L 93, 7.4.2009, s. 23).

(2) Rådets beslut 2009/316/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) i enlighet med artikel 11 i rambeslut 2009/315/RIF (EUT L 93, 7.4.2009, s. 33).

(3) EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

(4) EUT C 32, 4.2.2014, s. 9.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

1. Detta direktiv syftar till att förhindra att unionens finansiella system används för penningtvätt och finansiering av terrorism.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att penningtvätt och finansiering av terrorism förbjuds.
3. Följande handlingar ska vid tillämpningen av detta direktiv anses som penningtvätt när de begås uppsåtligen:
 - a) Omvandling eller överföring av egendom, i vetskap om att egendomen härrör från brottslig handling eller från medverkan till brottslig handling, i syfte att hemlighålla eller dölja egendomens olagliga ursprung eller för att hjälpa någon som är delaktig i en sådan verksamhet att undandra sig de rättsliga följderna av sitt handlande.
 - b) Hemlighållande eller döljande av en viss egendoms rätta beskaffenhet eller ursprung, av dess belägenhet, av förfogandet över den, av dess förflyttning, av de rättigheter som är knutna till den, eller av äganderätten till den, i vetskap om att egendomen härrör från brottslig handling eller från medverkan till en sådan handling.
 - c) Förvärv, innehav eller brukande av egendom, i vetskap om, vid tiden för mottagandet, att egendomen härrörde från brottslig handling eller från medverkan till en sådan handling.
 - d) Deltagande, sammanslutning för att utföra, försöka att utföra och medhjälp, underlättande och rådgivning vid utförandet av någon av de handlingar som avses i leden a, b och c.
4. Penningtvätt ska anses som sådan även om de handlingar som frambringat den egendom som ska tvättas begåtts inom en annan medlemsstats territorium eller i ett tredjeland.
5. I detta direktiv avses med *finansiering av terrorism* allt tillhandahållande eller insamling av medel, oavsett tillvägagångssätt, direkt eller indirekt, i uppsåt att de ska användas eller med vetskap om att de helt eller delvis kommer att användas för att genomföra något av de brott som avses i artiklarna 1–4 i rådets rambeslut 2002/475/RIF ⁽¹⁾.
6. Vetskap, uppsåt eller ändamål som utgör rekvisit för de handlingar som avses i punkterna 3 och 5 får härledas ur objektiva, faktiska omständigheter.

Artikel 2

1. Detta direktiv ska tillämpas på följande ansvariga enheter:
 - 1) Kreditinstitut.
 - 2) Finansiella institut.
 - 3) Följande fysiska eller juridiska personer vid utövandet av deras yrkesmässiga verksamhet:
 - a) Revisorer, externa revisorer och skatterådgivare.
 - b) Notarier och andra oberoende jurister, där de på en klients vägnar och för dennes räkning deltar i finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller bistår vid planering eller utförande av transaktioner för dennes räkning i samband med
 - i) köp och försäljning av fast egendom eller företag,
 - ii) förvaltning av en klients pengar, värdepapper eller andra tillgångar,
 - iii) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdepapperskonton,

⁽¹⁾ Rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3).

- iv) säkerställande av nödvändigt kapital för att bilda, driva eller leda bolag,
 - v) bildande, drift eller ledning av trustar, bolag, stiftelser eller liknande strukturer.
- c) Tjänsteleverantörer till trustar eller bolag som inte redan omfattas av led a eller b.
- d) Fastighetsmäklare.
- e) Andra personer som handlar med varor, i den utsträckning som betalt eller mottaget belopp är minst 10 000 EUR i kontanter, oavsett om transaktionen utfördes vid ett tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband.
- f) Tillhandahållare av speltjänster.
2. Med undantag för kasinon får medlemsstaterna efter en lämplig riskbedömning besluta att helt eller delvis undanta vissa tillhandahållare av speltjänster från de nationella bestämmelser genom vilka detta direktiv införlivas, på grundval av belägg för att sådana tjänster på grund av sin art och, i förekommande fall, driftsomfattning utgör en låg risk.
- Medlemsstaterna ska, bland andra faktorer som de beaktar i sin riskbedömning, bedöma de tillämpliga transaktionernas sårbarhet, även med hänsyn till det betalningssätt som används.
- Medlemsstaterna ska i sin riskbedömning ange på vilket sätt de har beaktat eventuella relevanta resultat i de rapporter som kommissionen har utfärdat enligt artikel 6.
- Varje beslut som fattas av en medlemsstat enligt denna punkt ska meddelas kommissionen, tillsammans med en motivering grundad på en specifik riskbedömning. Kommissionen ska underrätta de övriga medlemsstaterna om beslutet.
3. Medlemsstaterna får besluta att fysiska eller juridiska personer som endast tillfälligt eller i mycket begränsad omfattning bedriver finansiell verksamhet, där risken för att penningtvätt eller finansiering av terrorism är mycket liten, inte ska omfattas av detta direktiv, om samtliga följande kriterier är uppfyllda:
- a) Den finansiella verksamheten är begränsad i absoluta termer.
 - b) Den finansiella verksamheten är begränsad när det gäller transaktioner.
 - c) Den finansiella verksamheten är inte sådana personers huvudverksamhet.
 - d) Den finansiella verksamheten är en biverksamhet och direkt knuten till sådana personers huvudverksamhet.
 - e) Sådana personers huvudverksamhet är inte en sådan verksamhet som avses i punkt 1.3 a–d eller f.
 - f) Den finansiella verksamheten avser endast sådana personers huvudverksamhets kunder och är inte allmänt tillgänglig för allmänheten.
- Första stycket ska inte tillämpas på personer som bedriver penningöverföring enligt definitionen i artikel 4.13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG⁽¹⁾.
4. Vid tillämpningen av punkt 3 a ska medlemsstaterna kräva att den finansiella verksamhetens totala omsättning inte överstiger ett tillräckligt lågt tröskelvärde. Det tröskelvärdet ska fastställas på nationell nivå och bero på typen av finansiell verksamhet.
5. Vid tillämpningen av punkt 3 b ska medlemsstaterna tillämpa ett högsta tröskelvärde per kund och transaktion, oavsett om transaktionen utförs vid ett tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband. Detta tröskelvärde ska fastställas på nationell nivå och bero på typen av finansiell verksamhet. Det ska vara tillräckligt lågt för att säkerställa att de berörda transaktionstyperna är en opraktisk och ineffektiv metod för penningtvätt eller finansiering av terrorism och det får inte överstiga 1 000 EUR.
6. Vid tillämpningen av punkt 3 c ska medlemsstaterna kräva att den finansiella verksamhetens omsättning inte överstiger 5 % av den berörda fysiska eller juridiska personens totala omsättning.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

7. När vid tillämpningen av denna artikel risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism bedöms ska medlemsstaterna särskilt beakta finansiell verksamhet vars natur gör att sannolikheten för att den ska användas eller missbrukas för penningtvätt eller för finansiering av terrorism blir särskilt stor.

8. I beslut som fattas av medlemsstaterna enligt punkt 3 ska motiven på vilka de grundar sig anges. Medlemsstaterna får besluta att återkalla sådana beslut när omständigheterna förändras. De ska anmäla sådana beslut till kommissionen. Kommissionen ska underrätta de övriga medlemsstaterna om sådana beslut.

9. Medlemsstaterna ska inrätta en riskbaserad övervakningsverksamhet eller vidta andra lämpliga åtgärder för att se till att undantag som beviljas genom beslut enligt denna artikel inte missbrukas.

Artikel 3

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *kreditinstitut*: ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁽¹⁾, inbegripet filialer till detta enligt definitionen i artikel 4.1.17 i den förordningen, som är belägna inom unionen, oavsett om dess huvudkontor är beläget inom unionen eller i ett tredjeland.
2. *finansiella institut*:
 - a) ett företag som inte är kreditinstitut och som bedriver en eller flera av de verksamheter som anges i punkterna 2–12, 14 och 15 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽²⁾, inbegripet sådan verksamhet som bedrivs vid valutaväxlingskontor,
 - b) ett försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG⁽³⁾, i den mån som det utför sådan livförsäkringsverksamhet som omfattas av det direktivet,
 - c) ett värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG⁽⁴⁾,
 - d) ett företag för kollektiva investeringar som saluför sina andelar eller aktier,
 - e) en försäkringsförmedlare enligt definitionen i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG⁽⁵⁾ där den förmedlar livsförsäkringar och andra investeringsrelaterade tjänster, med undantag för en anknuten försäkringsförmedlare enligt definitionen i punkt 7 i den artikeln, och
 - f) filialer inom unionen till finansiella institut som avses i leden a–e, oavsett om deras huvudkontor är beläget i en medlemsstat eller i ett tredje land.
3. *egendom*: alla slags tillgångar, fysiska eller icke fysiska, fasta eller lösa, materiella eller immateriella, samt juridiska dokument eller instrument, även i elektronisk eller digital form, som styrker äganderätten till eller rättigheter knutna till sådana tillgångar.
4. *brottslig handling*: alla former av kriminell inblandning i följande grova brott:
 - a) handlingar enligt artiklarna 1–4 i rambeslut 2002/475/RIF,
 - b) samtliga brott som avses i artikel 3.1 a i 1988 års FN-konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen,

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

(2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

(3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

(4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1).

(5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling (EGT L 9, 15.1.2003, s. 3).

- c) handlingar som utförs av kriminella organisationer enligt definitionen i artikel 1 i rådets gemensamma åtgärd 98/733/RIF ⁽¹⁾,
- d) bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen, åtminstone allvarliga fall, enligt definitionen i artiklarna 1.1 och 2.1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen ⁽²⁾,
- e) korruption, och
- f) alla överträdelse, inbegripet skattebrott som rör direkta och indirekta skatter och enligt definitionen i medlemsstaternas nationella rätt, som är belagda med frihetsstraff eller frihetsberövande åtgärd med en högsta straffsats på mer än ett år eller, i medlemsstater som har en minimitröskel för brott i sitt rättssystem, alla brott som är belagda med frihetsstraff eller frihetsberövande åtgärd med en lägsta straffsats på mer än sex månader.
5. *självreglerande organ*: ett organ som representerar medlemmar i en yrkesgrupp och har i uppgift att reglera dem, utföra vissa funktioner av tillsyns- eller övervakningskaraktär och säkerställa att reglerna som rör dem följs.
6. *verklig huvudman*: fysiska personer som ytterst äger eller kontrollerar kunden och/eller den eller de fysiska personer för vars räkning en transaktion eller en verksamhet utförs och som innefattar åtminstone följande:
- a) När det gäller företagsenheter:
- i) Fysiska personer som ytterst äger eller kontrollerar en juridisk enhet genom direkt eller indirekt ägande av en tillräcklig andel av aktierna eller rösträtterna eller ägandeandelarna i den enheten, t.ex. genom innehav av innehavaraktier, eller genom kontroll genom andra medel, dock ej bolag noterade på en reglerad marknad som omfattas av informationsskyldighet enligt unionsrätten eller omfattas av motsvarande internationella normer som säkerställer tillräcklig öppenhet beträffande information om ägande.
- Ett aktieinnehav på 25 % + 1 aktie eller en ägandeandel på mer än 25 % i kunden som innehas av en fysisk person ska vara en indikation på direkt ägande. Ett aktieinnehav på 25 % + 1 aktie eller en ägandeandel på mer än 25 % i kunden som innehas av en företagsenhet, som står under en eller flera fysiska personers kontroll, eller av flera företagsenheter, som står under samma fysiska persons eller personers kontroll, ska vara en indikation på indirekt ägande. Detta ska inte påverka medlemsstaternas rätt att besluta att en lägre andel kan utgöra en indikation på ägande eller kontroll. Kontroll genom andra medel får fastställas bland annat i enlighet med kriterierna i artikel 22.1–22.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU ⁽³⁾.
- ii) Om, när alla tänkbara medel har utnyttjats och under förutsättning att det inte föreligger grund för misstankar, ingen person enligt led i har identifierats eller om det finns tvivel på att den eller de personer som har identifierats är verkliga huvudmän, den eller de fysiska personer som innehar ledande befattningar; ska de ansvariga enheterna dokumentera de åtgärder som vidtas för att identifiera det verkliga huvudmannskapet enligt led i och detta led.
- b) När det gäller trustar:
- i) Instiftaren.
- ii) Förvaltaren eller förvaltarna.
- iii) Beskyddaren, om sådan finns.
- iv) Förmånstagarna eller, om det ännu inte har fastställts vilka enskilda personer som är förmånstagare med avseende på den juridiska konstruktionen eller enheten, de personer för vilka den juridiska konstruktionen eller enheten främst har inrättats eller verkar.
- v) Eventuella andra fysiska personer som ytterst utövar kontroll över trusten genom direkt eller indirekt ägande eller genom andra medel.

⁽¹⁾ Gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K3 i Fördraget om Europeiska unionen om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott (EGT L 351, 29.12.1998, s. 1).

⁽²⁾ EGT C 316, 27.11.1995, s. 49.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

- c) När det gäller juridiska enheter såsom stiftelser och juridiska konstruktioner av samma typ som trustar, den eller de fysiska personer som innehar ställningar som är likvärdade med eller liknar dem i led b.

7. *tjänsteleverantör till trustar eller bolag*: alla personer som affärsmässigt tillhandahåller tredje man någon av följande tjänster:

- a) Bildande av bolag eller andra typer av juridiska personer.
- b) I egenskap av, eller vidtagande av åtgärder för att någon annan ska agera som styrelseledamot eller bolagsrättsligt ansvarig på ett bolag, partner i ett handelsbolag eller liknande ställning i andra juridiska personer, eller åtgärder för att någon annan ska utöva en sådan funktion.
- c) Tillhandahållande av säte, kontorsadress, postadress eller administrativ adress och andra anknutna tjänster till aktiebolag, handelsbolag eller annan form av juridisk person eller konstruktion.
- d) Förvaltning av en klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion, eller åtgärder för att någon annan ska kunna utöva en sådan funktion.
- e) Funktion som nominell aktieägare för en annan person, som inte är ett bolag noterat på en reglerad marknad som omfattas av informationsskyldighet i enlighet med unionsrätten eller omfattas av motsvarande internationella normer, eller åtgärder för att någon annan ska kunna utöva en sådan funktion.

8. *korrespondentförbindelse*:

- a) tillhandahållande av banktjänster från en bank som korrespondent till en annan bank som motpart, inbegripet tillhandahållande av ett löpande konto eller annat passivkonto och här till knutna tjänster, t.ex. likviditetsförvaltning, internationella överföringar av medel, checkavräkning, *payable-through*-konton och valutatjänster,
- b) förbindelserna mellan kreditinstitut och finansiella institut där liknande tjänster tillhandahålls av ett korrespondentinstitut till ett motpartsinstitut, och inbegripet förbindelser som etablerats för värdepapperstransaktioner eller överföring av medel.

9. *person i politiskt utsatt ställning*: en fysisk person som innehar eller har innehaft viktiga offentliga poster, bland annat

- a) stats- och regeringschefer, ministrar samt ställföreträdande eller biträdande ministrar,
- b) parlamentsledamöter eller ledamöter av liknande lagstiftande organ,
- c) ledamöter av politiska partiers styrelser,
- d) domare i högsta domstolen, författningsdomstolar eller andra rättsliga organ på hög nivå vars beslut inte kan överklagas, utom under exceptionella omständigheter,
- e) ledamöter i revisionsrätter eller i centralbankers styrelser,
- f) ambassadörer, *chargés d'affaires* samt höga officerare inom försvarsmakten,
- g) ledamöter i statsägda företags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan,
- h) direktörer, biträdande direktörer, styrelseledamöter och innehavare av liknande poster i en internationell organisation.

Inga offentliga tjänster som avses i leden a–h ska anses omfatta tjänstemän på mellannivå eller lägre tjänstemän.

10. *familjemedlemmar*, bland annat:

- a) make/maka, eller en person som likställs med make/maka, till en person i politiskt utsatt ställning,
- b) barn och deras makar/makor, eller personer som likställs med make/maka till en person i politiskt utsatt ställning,
- c) föräldrar till en person i politiskt utsatt ställning.

11. *kända medarbetare*:
 - a) fysiska personer om vilka det är känt att de gemensamt är verkliga huvudmän till juridiska enheter eller juridiska konstruktioner, eller har andra nära affärsförbindelser med en person i politiskt utsatt ställning,
 - b) fysiska personer som är den enda verkliga huvudmannen bakom juridiska enheter eller juridiska konstruktioner om vilka det är känt att de i praktiken har inrättats till förmån en person i politiskt utsatt ställning.
12. *företagsledning*: en tjänsteman eller anställd som har tillräckliga kunskaper om institutets riskexponering mot penningtvätt och finansiering av terrorism och som har tillräckliga befogenheter att fatta beslut som påverkar dess riskexponering, och behöver inte i alla fall vara styrelseledamot.
13. *affärsförbindelse*: en affärsmässig, yrkesmässig eller handelsmässig förbindelse, som är förbunden med en ansvarig enhets yrkesmässiga verksamhet och som när förbindelsen ingås förväntas ha en viss varaktighet.
14. *speltjänster*: en tjänst som innebär att penningvärden satsas på slumpspel, inbegripet spel med inslag av skicklighet, exempelvis lotterier, kasinospel, pokerspel och vadhållning som tillhandahålls på en fysisk plats eller annars på distans, på elektronisk eller annan teknisk väg för att underlätta kommunikation, och på enskild begäran av en tjänstemottagare.
- 15) *grupp* (koncern): en grupp av företag som består av ett moderföretag, dess dotterföretag och enheter i vilka moderföretaget eller dess dotterföretag har ägarintressen samt företag som står till varandra i ett sådant förhållande som avses i artikel 22 i direktiv 2013/34/EU.
16. *elektroniska pengar*: elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2. i direktiv 2009/110/EG.
17. *brevlådebank*: ett kredit- eller finansiellt institut, eller ett institut som utför verksamhet som likställs med den som utförs av kreditinstitut eller finansiella institut, som är registrerat i en jurisdiktion där det saknar en meningsfull fysisk närvaro och ledning och inte är anknutet till en reglerad finansgrupp (koncern).

Artikel 4

1. Medlemsstaterna ska, i enlighet med den riskbaserade metoden, se till att tillämpningsområdet för detta direktiv helt eller delvis utvidgas till att omfatta andra yrken och företagskategorier än de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1 och som bedriver verksamhet som med särskilt stor sannolikhet används för penningtvätt eller för finansiering av terrorism.
2. Om en medlemsstat utvidgar tillämpningsområdet för detta direktiv till att omfatta andra yrken eller företagskategorier än dem som avses i artikel 2.1 ska den meddela kommissionen detta.

Artikel 5

För förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism får medlemsstaterna, inom gränserna för unionsrätten, införa eller behålla strängare regler på det område som omfattas av detta direktiv.

AVSNITT 2

Riskbedömning

Artikel 6

1. Kommissionen ska göra en bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar den inre marknaden och berör gränsöverskridande verksamhet.

I detta syfte ska kommissionen senast den 26 juni 2017 utarbeta en rapport i vilken de riskerna identifieras, analyseras och bedöms på unionsnivå. Därefter ska kommissionen uppdatera sin rapport vartannat år, eller vid behov oftare.

2. Den rapport som avses i punkt 1 ska omfatta åtminstone följande:

- a) De delar av den inre marknaden som är utsatta för störst risk.

- b) De risker som är förknippade med varje relevant sektor.
- c) De metoder som brottslingar oftast använder för att tvätta vinster från olaglig verksamhet.
3. Kommissionen ska göra den rapport som avses i punkt 1 tillgänglig för medlemsstaterna och ansvariga enheter för att hjälpa dem med att identifiera, förstå, hantera och minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism och så att andra berörda aktörer, inklusive nationella lagstiftare, Europaparlamentet, de europeiska tillsynsmyndigheterna och företrädare för FIU, bättre kan förstå riskerna.
4. Kommissionen ska utfärda rekommendationer till medlemsstaterna om lämpliga åtgärder för att ta itu med de identifierade riskerna. Om medlemsstaterna beslutar att inte tillämpa rekommendationerna inom sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska de anmäla detta till kommissionen och tillhandahålla skälen för ett sådant beslut.
5. Senast den 26 december 2016 ska de europeiska tillsynsmyndigheterna genom sin gemensamma kommitté lämna ett yttrande om de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar unionens finansiella sektor (nedan kallat *gemensamt yttrande*). Därefter ska de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén lämna ett yttrande vartannat år.
6. När den utför den bedömning som avses i punkt 1 ska kommissionen organisera arbetet på unionsnivå, beakta de gemensamma yttranden som avses i punkt 5, samt engagera medlemsstaternas experter på området bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, företrädare för FIU och, när så är lämpligt, andra organ på unionsnivå. Kommissionen ska göra de gemensamma yttrandena tillgängliga för medlemsstaterna och ansvariga enheter för att bistå dem att identifiera, hantera och minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism.
7. Kommissionen ska vartannat år, eller vid behov oftare, till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport om resultaten av de regelbundna riskbedömningarna och om de åtgärder som vidtagits på grundval av dessa resultat.

Artikel 7

1. Varje medlemsstat ska vidta lämpliga åtgärder för att identifiera, bedöma, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som de påverkas av, liksom eventuella farhågor kopplade till skyddet av personuppgifter i detta sammanhang. Den ska uppdatera den riskbedömningen.
2. Varje medlemsstat ska utse en myndighet eller inrätta en mekanism genom vilken de nationella åtgärderna mot de risker som avses i punkt 1 samordnas. Myndighetens namn eller en beskrivning av mekanismen ska meddelas kommissionen, de europeiska tillsynsmyndigheterna och övriga medlemsstater.
3. När de gör de riskbedömningar som avses i punkt 1 i denna artikel ska medlemsstaterna använda resultaten i den rapport som avses i artikel 6.1.
4. Vad gäller de riskbedömningar som avses i punkt 1 ska varje medlemsstat
- använda den till att förbättra sina åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt genom att identifiera områden där ansvariga enheter ska vidta strängare åtgärder, i tillämpliga fall med angivande av vilka åtgärder som ska vidtas,
 - där så är lämpligt identifiera sektorer eller områden med mindre eller större risk för penningtvätt och finansiering av terrorism,
 - använda den som hjälp vid fördelning och prioritering av resurser för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism,
 - använda den för att se till att lämpliga regler utarbetas för varje sektor eller område alltefter risken för penningtvätt och finansiering av terrorism,
 - skyndsamt göra lämplig information tillgänglig för ansvariga enheter för att underlätta deras egna bedömningar av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism.

5. Medlemsstaterna ska göra resultaten av sina riskbedömningar tillgängliga för kommissionen, de europeiska tillsynsmyndigheterna och de övriga medlemsstaterna.

Artikel 8

1. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter vidtar lämpliga åtgärder för att identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism, med beaktande av riskfaktorer inbegripet de som rör deras kunder, länder eller geografiska områden, produkter, tjänster, transaktioner eller distributionskanaler. Dessa åtgärder ska stå i proportion till de ansvariga enheternas typ och storlek.

2. De riskbedömningar som avses i punkt 1 ska dokumenteras, uppdateras och göras tillgängliga för relevanta behöriga myndigheter och berörda självreglerande organ. Behöriga myndigheter får besluta att enskilda dokumenterade riskbedömningar inte krävs, när de specifika risker som är förenade med sektorn är uppenbara och väl kända.

3. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter har riktlinjer, kontroller och förfaranden på plats för att minska och effektivt hantera de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierats på unionsnivå, på medlemsstatsnivå och vid ansvariga enheter. Dessa riktlinjer, kontroller och förfaranden ska stå i proportion till de ansvariga enheternas typ och storlek.

4. De riktlinjer, kontroller och förfaranden som avses i punkt 3 ska omfatta följande:

a) Utveckling av interna riktlinjer, kontroller och förfaranden, inbegripet rutiner för modellriskhantering, åtgärder för kundkännedom, rapportering, registerhållning, intern kontroll, efterlevnadskontroll inbegripet utnämning av en efterlevnadsansvarig på ledningsnivå om det motiveras av verksamhetens storlek och natur samt bakgrundskontroll av personal.

b) En oberoende granskningsfunktion för att granska de interna riktlinjer, kontroller och förfaranden som avses i led a, om det motiveras av verksamhetens storlek och natur.

5. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inhämtar sin lednings godkännande av de riktlinjer, kontroller och förfaranden som de inför och övervakar och skärper vidtagna åtgärder, när så är lämpligt.

AVSNITT 3

Policy gentemot tredjeland

Artikel 9

1. Tredjeländers jurisdiktioner med sådana strategiska brister i sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som utgör ett betydande hot mot unionens finansiella system (nedan kallade *högriskredjeländer*) ska identifieras för att skydda en väl fungerande inre marknad.

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 64 för att identifiera högriskredjeländer, med beaktande av strategiska brister, särskilt med avseende på

a) tredjelandets rättsliga och institutionella ram för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, framför allt

i) kriminalisering av penningtvätt och finansiering av terrorism,

ii) åtgärder som rör kundkännedom,

iii) krav som rör registerhållning,

iv) krav som rör rapportering av misstänkta transaktioner,

b) tredjelandets behöriga myndigheters befogenheter och förfaranden för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism,

c) effektiviteten hos systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism vid tredjelandets insatser för att ta itu med riskerna för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

3. De delegerade akter som avses i punkt 2 ska antas inom en månad efter identifieringen av de strategiska brister som avses i den punkten.
4. Kommissionen ska, där så är lämpligt vid upprättandet av delegerade akter som avses i punkt 2, ta hänsyn till relevanta utvärderingar, bedömningar eller rapporter från internationella organisationer och normgivare med befogenheter på området förebyggande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism när det gäller de risker som enskilda tredjeländer utgör.

KAPITEL II

ÅTGÄRDER FÖR KUNDKÄNNEDOM

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 10

1. Medlemsstaterna ska förbjuda sina kreditinstitut och finansiella institut att föra anonyma konton eller utfärda anonyma motböcker. Medlemsstaterna ska i alla händelser kräva att ägarna och förmånstagarna till befintliga anonyma konton eller anonyma motböcker så snart som möjligt, och under alla förhållanden innan kontona eller motböckerna nyttjas, omfattas av åtgärder för kundkännedom.
2. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att förebygga missbruk av innehavaraktier och teckningsoptioner för innehavaraktier.

Artikel 11

Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter vidtar åtgärder för kundkännedom under följande omständigheter:

- a) När en affärsförbindelse ingås.
- b) Vid utförandet av enstaka transaktioner som
 - i) uppgår till minst 15 000 EUR, oavsett om den transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband, eller
 - ii) utgör en överföring av medel enligt definitionen i artikel 3.9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 ⁽¹⁾ som överstiger 1 000 EUR.
- c) När det gäller personer som handlar med varor, vid enstaka transaktioner om minst 10 000 EUR i kontanter, oavsett om transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband.
- d) För tillhandahållare av speltjänster: vid utbetalning av vinster, betalning av insatser, eller båda, vid transaktioner om minst 2 000 EUR, oavsett om transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband.
- e) När det finns misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism, oavsett eventuella undantag eller tröskelbelopp.
- f) När det råder osäkerhet om hur tillförlitliga eller tillräckliga tidigare erhållna kundidentifieringsuppgifter är.

Artikel 12

1. Genom undantag från artikel 13.1 första stycket a, b och c och artikel 14 och på grundval av en lämplig riskbedömning som visar på en låg risk får medlemsstaterna tillåta ansvariga enheter att inte vidta vissa åtgärder för kundkännedom i fråga om elektroniska pengar, där samtliga följande riskreducerande villkor är uppfyllda:
 - a) Betalningsinstrumentet kan inte återuppladdas eller har en månatlig gräns för betalningstransaktioner på 250 EUR som endast kan användas i den medlemsstaten.
 - b) Det högsta belopp som lagras elektroniskt överstiger inte 250 EUR.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 (se sidan 1 i detta nummer av EUT).

- c) Betalningsinstrumentet används uteslutande för inköp av varor eller tjänster.
- d) Betalningsinstrumentet kan inte finansieras med anonyma elektroniska pengar.
- e) Utgivaren övervakar transaktionen eller affärsförbindelsen så noga att denne kan upptäcka ovanliga eller misstänkta transaktioner.

Vid tillämpningen av första stycket b får en medlemsstat höja det högsta beloppet på 500 EUR för betalningsinstrument som endast kan användas i den medlemsstaten.

- 2. Medlemsstaterna ska se till att undantaget i punkt 1 inte är tillämpligt vid kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde om detta överstiger 100 EUR.

Artikel 13

- 1. Åtgärder för kundkännedom ska omfatta följande:

- a) Identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet utifrån handlingar, uppgifter eller information som erhållits från en tillförlitlig och oberoende källa.
- b) Identifiering av den verkliga huvudmannen och rimliga åtgärder för styrkande av den personens identitet, så att den ansvariga enheten anser sig ha full vetskap om vem den verkliga huvudmannen är, inbegripet rimliga åtgärder för att förstå kundens ägar- och kontrollstruktur i fallet juridiska personer, truster, bolag, stiftelser och liknande juridiska konstruktioner.
- c) Bedömning och i förekommande fall inhämtande av information om affärsförbindelsens syfte och avsedda natur.
- d) Fortlöpande övervakning av affärsförbindelsen, inbegripet granskning av transaktioner under förbindelsens hela existens för att säkerställa att de transaktioner som utförs motsvarar den ansvariga enhetens kundkännedom, verksamheten och riskprofilen, vid behov även medlems ursprung och säkerställande av att handlingarna, uppgifterna eller informationen uppdateras.

Ansvariga enheter ska också, när de utför de åtgärder som avses i första stycket a och b, kontrollera att en person som påstår sig handla på kundens vägnar verkligen är bemyndigad att göra det och identifiera den personen och kontrollera dennes identitet.

- 2. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter vidtar varje åtgärd för kundkännedom som föreskrivs i punkt 1. Ansvariga enheter får dock själva reglera sådana åtgärders omfattning utifrån en riskkänslighetsanalys.

- 3. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter vid bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism åtminstone beaktar de variabler som anges i bilaga I.

- 4. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter för de behöriga myndigheterna eller självreglerande organen kan visa att åtgärderna är lämpliga med hänsyn till de identifierade riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism.

- 5. För livförsäkringsverksamhet eller annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet ska medlemsstaterna se till att, utöver de åtgärder för kundkännedom som krävs med avseende på kunden och den verkliga huvudmannen, ska kreditinstitut och finansiella institut vidta följande åtgärder för kundkännedom i fråga om livförsäkringars och andra investeringsrelaterade försäkringars förmånstagare, så snart som dessa har identifierats eller utpekats:

- a) När det gäller förmånstagare som identifieras som specifikt namngivna personer eller juridiska konstruktioner: fastställande av personens namn.
- b) När det gäller förmånstagare som utpekats genom egenskaper eller klass eller på annat sätt: inhämtande av tillräcklig information om dessa förmånstagare, så att kreditinstitutet eller det finansiella institutet anser sig kunna avgöra förmånstagarens identitet vid utbetalningstillfället.

Vad gäller leden a och b i första stycket ska kontrollen av förmånstagarnas identitet ske vid utbetalningstillfället. Vid överlåtelse, helt eller delvis, av livförsäkring eller annan investeringsrelaterad försäkring till tredje part ska kreditinstitut och finansiella institut med kännedom om överlåtelsen fastställa den verkliga huvudmannens identitet när försäkringens värde övergår till den personen eller den juridiska konstruktionen.

6. När det gäller trusters eller liknande juridiska konstruktioners förmånstagare som utpekats genom särskilda egenskaper eller klass ska en ansvarig enhet inhämta tillräcklig information om förmånstagaren så att den ansvariga enheten anser sig kunna fastställa dennes identitet vid utbetalningstillfället eller när förmånstagaren hävdar sina förvärvade rättigheter.

Artikel 14

1. Medlemsstaterna ska kräva att kontroll av kundens och den verkliga huvudmannens identitet sker innan en affärsförbindelse ingås eller en transaktion utförs.

2. Genom undantag från punkt 1 får medlemsstaterna tillåta att kontroll av kundens och den verkliga huvudmannens identitet slutförs när affärsförbindelsen ingås, om detta är nödvändigt för att inte störa den normala affärsverksamheten och om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism är liten. I sådana situationer ska dessa förfaranden slutföras snarast möjligt efter inledande kontakt.

3. Genom avvikelse från punkt 1 får medlemsstaterna tillåta att ett konto öppnas hos ett kreditinstitut eller finansiellt institut, inbegripet konton som möjliggör transaktioner i överlåtbara värdepapper, om det finns tillräckliga skyddsåtgärder för att transaktioner inte kan utföras av kunden eller för kundens räkning innan de krav på kundkännedom som fastställs i artikel 13.1 första stycket a och b har uppfyllts.

4. Om en ansvarig enhet inte kan uppfylla de krav på kundkännedom som fastställs i artikel 13.1 första stycket a, b eller c ska medlemsstaterna kräva att vederbörande inte utför en transaktion via bankkonto, ingår en affärsförbindelse eller utför transaktionen, och att denne ska avbryta affärsförbindelsen och överväga att rapportera en misstänkt transaktion när det gäller denna kund till FIU i enlighet med artikel 33.

Medlemsstaterna ska undantagsvis inte tillämpa första stycket på notarier, andra oberoende jurister, revisorer, externa revisorer och skatterådgivare endast i den strikta utsträckning dessa personer utreder sin klients rättsliga ställning, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet att tillhandahålla rådgivning om att inleda eller undvika förfaranden.

5. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inte bara vidtar åtgärder för kundkännedom gentemot alla nya kunder utan även vid lämpliga tidpunkter gentemot befintliga kunder, efter en riskkänslighetsanalys, bland annat när en kunds relevanta omständigheter förändras.

AVSNITT 2

Förenklade åtgärder för kundkännedom

Artikel 15

1. Om en medlemsstat eller en ansvarig enhet konstaterar att riskerna är lägre på vissa områden får medlemsstaten tillåta att ansvariga enheter vidtar förenklade åtgärder för kundkännedom.

2. Innan de vidtar förenklade åtgärder för kundkännedom ska ansvariga enheter förvissa sig om att affärsförbindelsen eller transaktionen har lägre risk.

3. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter övervakar transaktionerna och affärsförbindelserna så noga att de kan upptäcka ovanliga eller misstänkta transaktioner.

Artikel 16

Vid bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism för olika typer av kunder, geografiska områden och särskilda produkter, tjänster, transaktioner eller distributionskanaler ska medlemsstater och ansvariga enheter åtminstone beakta de faktorer för potentiella situationer med lägre risk som anges i bilaga II.

Artikel 17

Senast den 26 juni 2017 ska de europeiska tillsynsmyndigheterna för behöriga myndigheter och kreditinstitut och finansiella institut utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 om de riskfaktorer som ska beaktas och åtgärder som ska vidtas i situationer där förenklade åtgärder för kundkännedom är lämpliga. Särskild hänsyn ska tas till företagets typ och storlek, och där så är lämpligt och proportionerligt ska särskilda åtgärder fastställas.

*AVSNITT 3****Skärpta åtgärder för kundkännedom****Artikel 18*

1. I de fall som avses i artiklarna 19–24 ska medlemsstaterna när de har att göra med fysiska personer eller juridiska enheter som är etablerade i tredjeländer som av kommissionen identifierats som högriskredjeländer, samt även i andra fall av större risker som medlemsstaterna eller ansvariga enheter konstaterat, kräva att de ansvariga enheterna vidtar skärpta åtgärder för kundkännedom för att hantera och minska sådana risker på lämpligt sätt.

Skärpta åtgärder för kundkännedom behöver inte med automatik åberopas för filialer eller majoritetsägda dotterföretag till ansvariga enheter som är etablerade i unionen, belägna i högriskredjeländer, när dessa filialer eller majoritetsägda dotterföretag helt och hållet följer koncernens riktlinjer och rutiner i enlighet med artikel 45. Medlemsstaterna ska se till att dessa fall hanteras av de ansvariga enheterna med användning av en riskbaserad metod.

2. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter i möjligaste mån granskar bakgrunden till och syftet med alla komplexa och ovanligt stora transaktioner, och alla ovanliga transaktionsmönster som inte förefaller ha något ekonomiskt eller lagligt syfte. Ansvariga enheter ska särskilt skärpa övervakningen av affärsförbindelsen för att avgöra om dessa transaktioner eller aktiviteter framstår som misstänkta.

3. Vid bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism ska medlemsstater och ansvariga enheter åtminstone beakta situationer med potentiellt högre risk enligt bilaga III.

4. Senast den 26 juni 2017 ska de europeiska tillsynsmyndigheterna för behöriga myndigheter och kreditinstitut och finansiella institut utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 om de riskfaktorer som ska beaktas och åtgärder som ska vidtas i situationer där skärpta åtgärder för kundkännedom är lämpliga. Särskild hänsyn ska tas till företagets typ och storlek, och där så är lämpligt och proportionerligt ska särskilda åtgärder fastställas.

Artikel 19

När det gäller gränsöverskridande korrespondentförbindelser med ett motpartsinstitut i ett tredjeland ska medlemsstaterna, utöver de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 13, kräva att deras kreditinstitut och finansiella institut

- a) samlar in så mycket information om motpartsinstitutet att de har full insikt i dess affärsverksamhet och utifrån offentligt tillgänglig information kan bedöma dess anseende och övervakningens kvalitet,
- b) gör en bedömning av motpartsinstitutets kontroller för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism,
- c) inhämtar godkännande från sin ledning innan de ingår nya korrespondentförbindelser,
- d) dokumenterar varje instituts respektive ansvar,
- e) för *payable-through*-konton försäkras sig om att motpartsinstitutet har kontrollerat kundens identitet och löpande vidtagit åtgärder för kundkännedom med avseende på de kunder som har direkt tillgång till korrespondentinstitutets konton och att det på begäran kan tillhandahålla korrespondentinstitutet relevanta kundkännedomsuppgifter.

Artikel 20

När det gäller transaktioner eller affärsförbindelser med personer i politiskt utsatt ställning, ska medlemsstaterna utöver de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 13 kräva att ansvariga enheter

- a) har lämpliga riskhanteringssystem på plats, inklusive riskbaserade förfaranden, för att kunna avgöra om kunden eller kundens verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning,
- b) tillämpar följande åtgärder vid affärsförbindelser med personer i politiskt utsatt ställning:
 - i) Inhämtar sin lednings godkännande av att affärsförbindelser med sådana personer ingås eller fortlöper.
 - ii) Vidtar lämpliga åtgärder för att fastställa varifrån förmögenheten och medlen härstammar som förknippas med affärsförbindelser eller transaktioner med sådana personer.
 - iii) Bedriver löpande skärpt övervakning av de affärsförbindelserna.

Artikel 21

Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter vidtar rimliga åtgärder för att avgöra om livförsäkringars eller andra investeringsrelaterade försäkringars förmånstagare och/eller vid behov förmånstagarens verkliga huvudman är personer i politiskt utsatt ställning. Dessa åtgärder ska vidtas senast då försäkringen helt eller delvis utbetalas eller överläts. Om högre risker konstaterats, ska medlemsstaterna utöver att tillämpa de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 13 kräva att ansvariga enheter

- a) informerar sin ledning innan försäkringsbeloppet utbetalas,
- b) skärper kontrollen av hela affärsförbindelsen med försäkringstagaren.

Artikel 22

Om en person i politiskt utsatt ställning inte längre har en viktig offentlig funktion i en medlemsstat eller ett tredjeland eller i en internationell organisation ska ansvariga enheter, åtminstone under 12 månader, vara skyldiga att beakta om personen fortfarande utgör en risk och tillämpa motsvarande lämpliga riskkänslighetsåtgärder tills personen inte längre anses utgöra någon specifik risk för personer i politiskt utsatt ställning.

Artikel 23

Åtgärderna enligt artiklarna 20 och 21 ska också tillämpas på familjemedlemmar och kända nära medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning.

Artikel 24

Medlemsstaterna ska förbjuda kreditinstitut och finansiella institut att ingå eller upprätthålla korrespondentförbindelser med brevlådebanks. De ska kräva att dessa institut vidtar lämpliga åtgärder för att se till att de inte ingår eller fortsätter att upprätthålla korrespondentförbindelser med ett kreditinstitut eller finansiellt institut som är känt för att tillåta att dess konton används av brevlådebanks.

*AVSNITT 4***Utförande av tredje part***Artikel 25*

Medlemsstaterna får tillåta ansvariga enheter att anlita tredje part för att uppfylla de krav på kundkännedom som föreskrivs i artikel 13.1 första stycket a, b och c. Det slutliga ansvaret för att uppfylla dessa krav ska dock ligga hos den ansvariga enhet som anlitar denna tredje part.

Artikel 26

1. Vid tillämpning av detta avsnitt avses med *tredje part* en ansvarig enhet som är förtecknad i artikel 2, en sådan ansvarig enhets medlemsorganisationer eller branschorganisationer eller något annat institut eller någon annan person i en medlemsstat eller ett tredjeland
 - a) som tillämpar sådana krav på åtgärder för kundkännedom och på registerhållning som överensstämmer med kraven i detta direktiv, och
 - b) vars iakttagande av kraven i direktivet övervakas i överensstämmelse med kapitel VI avsnitt 2.
2. Medlemsstaterna ska förbjuda ansvariga enheter att anlita tredje parter som är etablerade i högrisktredjeländer. Medlemsstaterna får från det förbudet undanta filialer och majoritetsägda dotterföretag till ansvariga enheter som är etablerade i unionen om dessa filialer och majoritetsägda dotterföretag helt och hållet följer koncernens riktlinjer och rutiner i enlighet med artikel 45.

Artikel 27

1. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter från anlita tredje part erhåller nödvändiga uppgifter om kraven på kundkännedom som fastställs i artikel 13.1 första stycket a, b och c.
2. Medlemsstaterna ska se till att de ansvariga enheter som kunden hänvisas till vidtar lämpliga åtgärder för att se till att tredje part omedelbart på begäran överlämnar relevanta kopior av identifierings- och kontrolluppgifter och andra relevanta handlingar om kundens eller den verkliga huvudmannens identitet.

Artikel 28

Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten (för koncernens riktlinjer och förfaranden) samt den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten (för filialer och dotterföretag) kan anse att en ansvarig enhet följer de bestämmelser som antas i enlighet med artiklarna 26 och 27 genom sitt koncernprogram, om alla följande villkor är uppfyllda:

- a) Den ansvariga enheten förlitar sig på de uppgifter som lämnats av en tredje part som ingår i samma koncern.
- b) Koncernen vidtar åtgärder för kundkännedom, följer bestämmelser om registerhållning och har program mot penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med detta direktiv eller likvärdiga bestämmelser.
- c) Det effektiva genomförandet av de krav som avses i led b övervakas på koncernnivå av en behörig myndighet i hemmedlemsstaten eller av tredjelandet.

Artikel 29

Detta avsnitt ska inte tillämpas på utkontraktering eller agenturförhållanden, där den utkontrakterande tjänsteleverantören eller agenten enligt avtalet ska anses ingå i den ansvariga enheten.

KAPITEL III

UPPGIFTER OM VERKLIGT HUVUDMANNASKAP

Artikel 30

1. Medlemsstaterna ska se till att de bolag och andra juridiska enheter som är registrerade på deras territorium är skyldiga att inhämta och förfoga över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap, inbegripet uppgifter om sina förmånsintressen.

Medlemsstaterna ska se till att dessa enheter är skyldiga att, utöver uppgifter om sin lagliga ägare, tillhandahålla ansvariga enheter uppgifter om verkliga huvudmän, när de ansvariga enheterna vidtar åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II.

2. Medlemsstaterna ska kräva att behöriga myndigheter och FIU med nödvändig skyndsamhet i tid kan få tillgång till de uppgifter som avses i punkt 1.
3. Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna som avses i punkt 1 återfinns i ett centralt register i varje medlemsstat, exempelvis ett handelsregister, ett sådant bolagsregister som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG⁽¹⁾, eller ett offentligt register. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om egenskaperna hos dessa nationella mekanismer. De uppgifter om verkligt huvudmannaskap som återfinns i den databasen får samlas in i enlighet med nationella system.
4. Medlemsstaterna ska kräva att de uppgifter som återfinns i det centrala register som avses i punkt 3 är adekvata, korrekta och aktuella.
5. Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap är tillgängliga i samtliga fall för
 - a) behöriga myndigheter och FIU utan inskränkning,
 - b) ansvariga enheter, inom ramen för åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II,
 - c) varje person eller organisation som kan styrka ett berättigat intresse.

De personer eller organisationer som avses i c ska ha tillgång till åtminstone den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, medborgarskap och bosättningsland, samt arten och omfattning av det förmånsintresse som innehas av den verkliga huvudmannen.

Vid tillämpningen av denna punkt ska tillgången till uppgifterna om verkligt huvudmannaskap vara förenlig med uppgiftsskyddsbestämmelserna och kan tillgången kopplas till ett krav på registrering online och erläggande av en avgift. De avgifter som tas ut för att lämna ut uppgifterna ska inte överstiga de administrativa kostnaderna för utlämnandet.

6. Det centrala registret som avses i punkt 3 ska se till att behöriga myndigheter och FIU kan få snabb och obegränsad tillgång utan att den berörda enheten varnas. Det ska också ge ansvariga enheter snabb tillgång när de utför åtgärder för kundkännedom.
7. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter och FIU med nödvändig skyndsamhet kan tillhandahålla behöriga myndigheter och FIU i andra medlemsstater de uppgifter som avses i punkterna 1 och 3.
8. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inte uteslutande förlitar sig på det centrala register som avses i punkt 3 för att uppfylla kraven avseende åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II. Vid fullgörandet av dessa krav ska en riskbaserad metod användas.
9. Medlemsstaterna får i enskilda fall under exceptionella omständigheter föreskriva ett undantag från den tillgång till alla uppgifter eller vissa av uppgifterna om verkligt huvudmannaskap som avses i punkt 5 b och c när tillgången skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning, våld eller hotelser eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättslig handlingsförmåga. Undantag som beviljas enligt denna punkt ska inte tillämpas på kreditinstitut och finansiella institut och de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 b som är offentliga tjänstemän.
10. Senast den 26 juni 2019 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport med en bedömning av villkoren och de tekniska specifikationerna och förfarandena för att säkerställa en säker och effektiv sammankoppling av de centrala registren som avses i punkt 3 via den centrala europeiska plattform som inrättats genom artikel 4a.1 i direktiv 2009/101/EG. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

Artikel 31

1. Medlemsstaterna ska kräva att förvaltare av trustar (*express*) som regleras av deras rätt ska inhämta och förfoga över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om trustens verkliga huvudmannaskap. I dessa uppgifter ska ingå identiteten hos
 - a) trustens instiftare,
 - b) förvaltare,
 - c) beskyddare (om tillämpligt),

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG av den 16 september 2009 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EUT L 258, 1.10.2009, s. 11).

- d) förmånstagarna eller förmånstagarkategorierna, och
- e) alla andra fysiska personer som utövar faktisk kontroll över trusten.
2. Medlemsstaterna ska se till att förvaltare lämnar uppgift om sin status och tillhandahåller de uppgifter som avses i punkt 1 till ansvariga enheter med nödvändig skyndsamhet, om de som förvaltare har en affärsförbindelse eller utför enstaka transaktioner som överstiger den tröskel som anges i artikel 11 b, c och d.
3. Medlemsstaterna ska kräva att behöriga myndigheter och FIU med nödvändig skyndsamhet kan få tillgång till de uppgifter som avses i punkt 1.
4. Medlemsstaterna ska kräva att uppgifterna som avses i punkt 1 återfinns i ett centralt register när trusten får skattemässiga konsekvenser. Det centrala registret ska se till att behöriga myndigheter och FIU kan få snabb och obegränsad tillgång utan att parterna i den berörda trusten varnas. Det får också ge ansvariga enheter snabb tillgång inom ramen för åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om egenskaperna hos dessa nationella mekanismer.
5. Medlemsstaterna ska kräva att de uppgifter som återfinns i det centrala register som avses i punkt 4 är adekvata, korrekta och aktuella.
6. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter inte uteslutande förlitar sig på det centrala register som avses i punkt 4 för att uppfylla kraven avseende åtgärder för kundkännedom som föreskrivs i kapitel II. Vid uppfyllandet av dessa krav ska en riskbaserad metod användas.
7. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter och FIU med nödvändig skyndsamhet kan tillhandahålla behöriga myndigheter och FIU i andra medlemsstater de uppgifter som avses i punkterna 1 och 4.
8. Medlemsstaterna ska se till att de åtgärder som föreskrivs i denna artikel tillämpas på andra typer av juridiska konstruktioner med trustliknande struktur eller funktioner.
9. Senast den 26 juni 2019 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport med en bedömning av villkoren och de tekniska specifikationerna och förfarandena för att säkerställa säker och effektiv sammankoppling av de centrala registren. Den rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

KAPITEL IV

RAPPORTERINGSSKYLDIGHETER

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 32

1. Alla medlemsstater ska inrätta en FIU för att förebygga, upptäcka och effektivt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.
2. Medlemsstaterna ska skriftligen underrätta kommissionen om namn på och adress till de myndigheter som utsetts till FIU.
3. Varje FIU ska vara operativt oberoende och självständig, vilket innebär att FIU ska ha behörighet och kapacitet att utföra sina uppgifter fritt, inklusive att kunna fatta självständiga beslut om att analysera, begära och sprida specifik information. FIU ska som central nationell enhet ansvara för att ta emot och analysera rapporter om misstänkta transaktioner och annan information som är relevant för penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism. FIU ska ansvara för att till behöriga myndigheter sprida resultaten av sina analyser och andra relevanta uppgifter, när det finns skäl att misstänka penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism. FIU ska kunna erhålla ytterligare uppgifter från ansvariga enheter.

Medlemsstaterna ska tillhandahålla sina FIU tillräckliga finansiella, personella och tekniska resurser för att kunna fullgöra sina uppdrag.

4. Medlemsstaterna ska se till att deras FIU med nödvändig skyndsamhet har direkt eller indirekt tillgång till de finansiella och administrativa uppgifter samt brottsbekämpningsuppgifter som de behöver för att kunna fullgöra sina uppdrag. Om behöriga myndigheter i respektive medlemsstat begär uppgifter, ska FIU kunna lämna svar, om en sådan begäran om uppgifter motiveras av farhågor om penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism. Det är FIU som ska besluta om genomförande av en analys eller spridande av uppgifter.
5. FIU har ingen skyldighet att tillmötesgå en begäran om uppgifter om det finns objektiva grunder att anta att utlämnande av sådana uppgifter skulle inverka negativt på pågående undersökningar eller analyser, eller om uppgiftslämnandet i undantagsfall skulle vara klart oproportionerligt mot en fysisk eller juridisk persons legitima intressen eller också irrelevant för det ändamål för vilket det har begärts.
6. Medlemsstaterna ska kräva att behöriga myndigheter lämnar återkoppling till FIU om användningen av de uppgifter som lämnats i enlighet med denna artikel och om resultatet av de undersökningar eller inspektioner som genomförts på grundval av de uppgifterna.
7. Medlemsstaterna ska se till att FIU har befogenheter att direkt eller indirekt vidta brådskande åtgärder om det finns en misstanke om att en transaktion är kopplad till penningtvätt eller finansiering av terrorism, och uppskjuta eller vägra samtycka till en transaktion som är under utförande för att kunna analysera den, styrka misstankarna och sprida resultatet av analysen till behöriga myndigheter. FIU ska ha befogenheter att direkt eller indirekt vidta sådana åtgärder på begäran av en FIU från en annan medlemsstat för de perioder och på de villkor som anges i den nationella rätt som omfattar den FIU som mottar begäran.
8. FIU:s analys ska bestå av följande:
 - a) En operativ analys som är inriktad på enskilda fall och särskilda mål eller på lämpliga utvalda uppgifter, beroende på de mottagna uppgifternas typ och volym och den förväntade användningen av uppgifterna efter spridningen.
 - b) En strategisk analys av trender och mönster i penningtvätt och finansiering av terrorism.

Artikel 33

1. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter, och i tillämpliga fall deras styrelseledamöter och anställda, utan dröjsmål samarbetar fullt ut genom att
 - a) självmant underrätta FIU, inbegripet genom att lämna in en rapport, i de fall den ansvariga enheten vet, misstänker eller har rimliga skäl att misstänka att medel, oberoende av vilket belopp det gäller, utgör vinning av brottslig handling eller har koppling till finansiering av terrorism, och genom att skyndsamt besvara FIU:s begäran om ytterligare uppgifter i sådana fall,
 - b) på FIU:s begäran direkt eller indirekt ge den all nödvändig information i enlighet med de förfaranden som inrättats genom tillämplig rätt.

Alla misstänkta transaktioner, även försök till transaktioner, ska rapporteras.

2. Den person som utsetts i enlighet med artikel 8.4 a ska vidarebefordra de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel till FIU i den medlemsstat där den ansvariga enhet som vidarebefordrar informationen är etablerad.

Artikel 34

1. När det gäller de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 a, b och d, får medlemsstaterna genom undantag från artikel 33.1 utse ett lämpligt självreglerande branschorgan till den myndighet som ska ta emot informationen enligt artikel 33.1.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 ska det utsedda självreglerande organet enligt första stycket i denna punkt skyndsamt och i oarbetat skick överlämna uppgifterna till FIU.

2. Medlemsstaterna ska inte tillämpa de skyldigheter som föreskrivs i artikel 33.1 på notarier, andra oberoende jurister, revisorer, externa revisorer och skatterådgivare, endast i den strikta utsträckning som ett sådant undantag gäller information som dessa får eller erhåller från en klient i samband med att de utreder dennes rättsliga ställning, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet att tillhandahålla rådgivning om att inleda eller undvika förfaranden, om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden.

Artikel 35

1. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter avstår från att utföra sådana transaktioner som de vet eller misstänker har samband med vinning av brottslig handling eller med finansiering av terrorism, tills de har avslutat de nödvändiga åtgärderna i enlighet med artikel 33.1 första stycket a och följt alla ytterligare specifika instruktioner från FIU eller de behöriga myndigheterna i enlighet med rätten i den relevanta medlemsstaten.

2. I de fall där det är omöjligt att avstå från att utföra sådana transaktioner som avses i punkt 1, eller där att utföra dem sannolikt motverkar försök att efterforska de som gynnas av en misstänkt transaktion, ska de berörda ansvariga enheterna omedelbart efteråt informera FIU.

Artikel 36

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna utan dröjsmål informerar FIU, om de vid sina kontroller av de ansvariga enheterna som avses i artikel 48 eller på annat sätt upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism.

2. Medlemsstaterna ska se till att tillsynsorgan som enligt bestämmelse i lag eller annan författning ska övervaka aktiehandeln, valutahandeln och den finansiella derivatmarknaden underrättar FIU om de upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Artikel 37

Om en ansvarig enhet, eller en anställd eller en styrelseledamot vid en sådan ansvarig enhet i god tro röjer uppgifter i enlighet med artiklarna 33 och 34 ska detta inte innebära en överträdelse av någon regel om tystnadsplikt som följer av avtal, lag eller annan författning och ska detta inte medföra ansvar för den ansvariga enheten eller dess styrelseledamöter eller anställda, även under omständigheter där de inte var medvetna om de exakta bakomliggande brottsliga handlingarna och oavsett om någon olaglig verksamhet faktiskt förekom.

Artikel 38

Medlemsstaterna ska se till att enskilda personer, inbegripet anställda och företrädare vid den ansvariga enheten, som rapporterar misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till FIU skyddas från att utsättas för hot eller fientliga handlingar och i synnerhet från ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder.

AVSNITT 2

Förbud mot röjande av uppgifter

Artikel 39

1. Ansvariga enheter samt deras styrelseledamöter och anställda får inte för berörd kund eller annan tredje person röja att uppgifter vidarebefordras, kommer att vidarebefordras eller har vidarebefordrats i enlighet med artiklarna 33 eller 34, eller att en analys avseende penningtvätt eller finansiering av terrorism pågår eller kan komma att utföras.

2. Det förbud som fastställs i punkt 1 får inte omfatta röjande av uppgifter till de behöriga myndigheterna, inbegripet de självreglerande organen, eller att uppgifter röjs i brottsbekämpande syfte.

3. Det förbud som fastställs i punkt 1 får inte hindra att uppgifter röjs mellan kreditinstitut och finansiella institut eller mellan dessa institut och deras filialer och majoritetsägda dotterföretag belägna i tredjeländer, förutsatt att dessa filialer och majoritetsägda dotterföretag helt och hållet följer koncernens riktlinjer och rutiner, inbegripet rutiner för informationsutbyte inom koncernen, i enlighet med artikel 45 och att koncernens riktlinjer och rutiner uppfyller de krav som fastställs i detta direktiv.

4. Det förbud som fastställs i punkt 1 får inte hindra att uppgifter lämnas mellan sådana ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 a och b, eller enheter från tredjeländer som tillämpar krav som är likvärdiga med dem som fastställs i detta direktiv, och som bedriver sin yrkesverksamhet som anställda eller annat inom samma juridiska person eller en större struktur som personen tillhör och som har gemensamt ägande, gemensam ledning eller efterlevnadskontroll.

5. För sådana ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.1, 2.1.2 och 2.1.3 a och b får det förbud som anges i punkt 1 i den här artikeln, i fall som avser samma kund och samma transaktion som omfattar två eller fler ansvariga enheter, inte hindra att uppgifter lämnas mellan berörda ansvariga enheter, förutsatt att de kommer från en medlemsstat, eller är enheter i ett tredjeland som tillämpar krav som är likvärdiga med dem som fastställs i detta direktiv, tillhör samma yrkeskategori och omfattas av skyldigheter i fråga om tystnadsplikt och skydd av personuppgifter.

6. Om de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 a och b försöker avråda en klient från att begå olagligheter, får detta inte betraktas som röjande av uppgifter i den mening som avses i punkt 1 i den här artikeln.

KAPITEL V

UPPGIFTSSKYDD, LAGRING AV HANDLINGAR OCH STATISTIK

Artikel 40

1. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter lagrar följande handlingar och uppgifter i enlighet med nationell rätt för att FIU eller andra behöriga myndigheter ska kunna förebygga, upptäcka och utreda möjlig penningtvätt eller finansiering av terrorism:

- a) När det gäller åtgärder för kundkännedom: en kopia av de dokument och uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla kraven som fastställs i fråga om åtgärder för kundkännedom i kapitel II, för en period på fem år efter det att affärsförbindelsen med kunden har upphört eller efter den dag då en enstaka transaktion utfördes.
- b) Styrkande handlingar och registreringar av transaktioner i form av originalhandlingar eller i rättsliga förfaranden godkända kopior enligt tillämplig nationell rätt, vilka behövs för att identifiera transaktioner, för en period på fem år efter det att affärsförbindelsen med kunden har upphört eller efter den dag då en enstaka transaktion utfördes.

Efter utgången av de lagringstider som avses i första stycket, ska medlemsstaterna se till att ansvariga enheter förstör personuppgifter, såvida inte annat föreskrivs i nationell rätt, vilket ska avgöra under vilka omständigheter ansvariga enheter därefter får eller ska lagra uppgifter. Medlemsstaterna får tillåta eller kräva att uppgifterna lagras längre, efter att ha gjort en grundlig bedömning av huruvida en sådan ytterligare lagring är nödvändig och proportionell och bedömer att den är nödvändig för att förebygga, upptäcka eller utreda penningtvätt eller finansiering av terrorism. Den ytterligare lagringstiden ska inte överstiga en period på ytterligare fem år.

2. I de fall där det den 25 juni 2015 i en medlemsstat pågår rättsliga förfaranden som rör förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, och en ansvarig enhet innehar information eller handlingar som rör dessa pågående förfaranden, får den ansvariga enheten lagra den informationen eller dessa handlingar i enlighet med nationell rätt för en period på fem år från och med den 25 juni 2015. Medlemsstaterna får, utan att det påverkar nationell straffrätt, tillåta eller kräva att sådana uppgifter eller handlingar lagras i ytterligare fem år, om det har fastställts att en sådan ytterligare lagringstid är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Artikel 41

1. Behandling av personuppgifter enligt detta direktiv omfattas av direktiv 95/46/EG, införlivat med nationell rätt. Personuppgifter som behandlas enligt detta direktiv av kommissionen eller av de europeiska tillsynsmyndigheterna omfattas också av förordning (EG) nr 45/2001.

2. Personuppgifter ska behandlas av ansvariga enheter på grundval av detta direktiv endast i syfte att förebygga sådan penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i artikel 1 och får inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa syften. Behandling av personuppgifter på grundval av detta direktiv för något annat ändamål, exempelvis kommersiella ändamål, ska vara förbjuden.
3. Ansvariga enheter ska ge nya klienter den information som krävs enligt artikel 10 i direktiv 95/46/EG innan en affärsförbindelse ingås eller en enstaka transaktion utförs. Den informationen ska särskilt innehålla ett allmänt meddelande om de ansvariga enheternas rättsliga skyldigheter enligt det här direktivet för att behandla personuppgifter för att förebygga sådan penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i artikel 1 i det här direktivet.
4. Vid tillämpningen av det förbud om röjande av uppgifter som anges i artikel 39.1 ska medlemsstaterna anta lagstiftningsåtgärder genom vilka den registrerades rätt att få tillgång till personuppgifter som rör honom eller henne begränsas helt eller delvis, i den mån som en sådan partiell eller fullständig begränsning utgör en nödvändig och proportionerlig åtgärd i ett demokratiskt samhälle med vederbörlig hänsyn till den berörda personens legitima intressen för att
 - a) göra det möjligt för den ansvariga enheten eller behöriga nationella myndigheten att på ett korrekt sätt fullgöra sitt uppdrag vid tillämpning av detta direktiv, eller
 - b) inte hindra officiella eller rättsliga utredningar, analyser, förundersökningar eller förfaranden vid tillämpning av detta direktiv och för att se till att förebyggandet, utredningen och upptäckten av penningtvätt och finansiering av terrorism inte äventyras.

Artikel 42

Medlemsstaterna ska kräva att deras ansvariga enheter inför system för att till fullo och snabbt kunna besvara förfrågningar från FIU eller andra myndigheter, i enlighet med sin nationella rätt, om huruvida de har eller under en femårsperiod som föregår den förfrågan har haft en affärsförbindelse med specificerade personer och om denna förbindelses natur, genom säkra kanaler och på ett sätt som säkerställer att förfrågningarna behandlas konfidentiellt.

Artikel 43

Behandling av personuppgifter på grundval av detta direktiv för att förebygga sådan penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i artikel 1 ska betraktas som något som är i det allmännas intresse enligt direktiv 95/46/EG.

Artikel 44

1. Medlemsstaterna ska för att bidra till utarbetandet av riskbedömningar enligt artikel 7 se till att de kan se över effektiviteten hos sina system för bekämpning av penningtvätt eller finansiering av terrorism, genom att föra omfattande statistik över frågor av betydelse för dessa systems effektivitet.
2. Statistiken som avses i punkt 1 ska omfatta följande:
 - a) Uppgifter om storlek och betydelse när det gäller de olika sektorer som omfattas av detta direktiv, inklusive antalet enheter och personer samt varje sektors ekonomiska betydelse.
 - b) Uppgifter om rapportering, utredningar och rättsliga faser i det nationella systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inklusive antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till FIU, uppföljningen av dessa rapporter och på årsbasis antalet fall som utretts, antalet personer som åtalats, antalet personer som dömts för penningtvätt eller finansiering av terrorism, typ av förbrott, där sådana uppgifter finns tillgängliga, samt värdet i euro på egendom som har frysts, beslagtogs eller förverkats.
 - c) Om tillgängligt, uppgifter om antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med årsrapporten till ansvariga enheter om hur användbara deras rapporter har varit och om hur de följts upp.
 - d) Uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av FIU.
3. Medlemsstaterna ska se till att en konsoliderad översyn av deras statistik offentliggörs.
4. Medlemsstaterna ska vidarebefordra statistiken som avses i punkt 2 till kommissionen.

KAPITEL VI

RIKTLINJER, RUTINER OCH TILLSYN

AVSNITT 1

Interna rutiner, utbildning och återkoppling*Artikel 45*

1. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inom en koncern genomför koncernens riktlinjer och rutiner, inbegripet dataskyddsriktlinjer samt riktlinjer och rutiner för informationsutbyte inom koncernen för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessa riktlinjer och rutiner ska genomföras effektivt inom filialer och majoritetsägda dotterföretag i medlemsstater och tredjeländer.

2. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter som driver företag i en annan medlemsstat ser till att dessa företag iakttar denna medlemsstats nationella bestämmelser med avseende på införlivandet av detta direktiv.

3. Om ansvariga enheter har filialer eller majoritetsägda dotterföretag i tredjeländer där minimikraven för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är mindre stränga än i medlemsstaten ska medlemsstaten se till att dessa enheters filialer och majoritetsägda dotterföretag i tredjeländer uppfyller medlemsstatens krav, inbegripet avseende uppgiftsskydd, om tredjelandets rätt så tillåter.

4. Medlemsstaterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna ska underrätta varandra om fall där tredjelandets rätt inte tillåter att den politik och de förfaranden som krävs enligt punkt 1 genomförs. I dessa fall får samordnade åtgärder vidtas för att finna en lösning.

5. Om ett tredjelands rätt inte tillåter genomförandet av den politik och de förfaranden som krävs enligt punkt 1 ska medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter säkerställer att filialer och majoritetsägda dotterföretag i det tredjelandet vidtar ytterligare åtgärder för att effektivt hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och att de informerar hemmedlemsstatens behöriga myndigheter. Om de ytterligare åtgärderna inte är tillräckliga ska hemmedlemsstatens behöriga myndigheter vidta ytterligare tillsynsåtgärder, bland annat kräva av koncernen att den inte ingår eller att den avbryter affärsförbindelser och att den inte utför transaktioner och, om så är nödvändigt, begära att koncernen avvecklar sin verksamhet i tredjelandet.

6. De europeiska tillsynsmyndigheterna ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och ange typen av sådana ytterligare åtgärder som avses i punkt 5 och de minimiåtgärder som ska vidtas av kreditinstitut och finansiella institut, om rätten i ett tredjeland inte tillåter genomförandet av de åtgärder som krävs enligt punkterna 1 och 3.

De europeiska tillsynsmyndigheterna ska till kommissionen lämna de förslag till tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket senast den 26 december 2016.

7. Till kommissionen delegeras befogenhet att anta de tekniska standarderna för tillsyn enligt punkt 6 i denna artikel i enlighet med artiklarna 10–14 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010.

8. Medlemsstaterna ska se till att informationsutbytet inom koncernen tillåts. Information om misstankar om att medel utgör vinning av brottslig handling eller har koppling till finansiering av terrorism som rapporteras till FIU ska utbytas inom koncernen, såvida inte FIU anger något annat.

9. Medlemsstaterna får kräva att utgivare av elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.3 i direktiv 2009/110/EG och betaltjänstleverantörer enligt definitionen i artikel 4.9 i direktiv 2007/64/EG som är etablerade på deras territorier i annan form än filialer och vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat utser en central kontaktpunkt på deras territorium för att på den utnämmande institutionens vägnar säkerställa att reglerna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism efterlevs samt för att underlätta de behöriga myndigheternas tillsyn, bland annat genom att på begäran förse de behöriga myndigheterna med handlingar och information.

10. De europeiska tillsynsmyndigheterna ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn om kriterierna för avgörande av när det är lämpligt att inrätta en central kontaktpunkt enligt punkt 9 och vilka funktioner denna bör ha.

De europeiska tillsynsmyndigheterna ska till kommissionen lämna det förslag till tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket senast den 26 juni 2017.

11. Till kommissionen delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 10 i den här artikeln i enlighet med artiklarna 10–14 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010.

Artikel 46

1. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter vidtar åtgärder som står i proportion till deras risker, typ och storlek, så att deras anställda är medvetna om gällande bestämmelser som antagits i enlighet med detta direktiv, inbegripet relevanta krav på skydd av personuppgifter.

Åtgärderna ska inbegripa att de anställda deltar i särskilda fortlöpande utbildningsprogram för att hjälpa dem att känna igen transaktioner som kan vara kopplade till penningtvätt eller finansiering av terrorism samt ge dem vägledning om hur de ska handla i sådana fall.

Om en fysisk person som tillhör någon av de kategorier som avses i artikel 2.1.3 bedriver yrkesverksamhet som anställd hos en juridisk person ska skyldigheterna enligt detta avsnitt gälla den juridiska och inte den fysiska personen.

2. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter har tillgång till aktuell information om tillvägagångssätt för personer som ägnar sig åt penningtvätt och finansierar terrorism samt om uppgifter som gör det möjligt att upptäcka misstänkta transaktioner.

3. Medlemsstaterna ska se till att det i de fall det är möjligt lämnas lämplig feedback till de ansvariga enheterna avseende effektiviteten och uppföljningen av rapporter om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism.

4. Medlemsstaterna ska kräva att de ansvariga enheterna i tillämpliga fall identifierar den styrelseledamot som ska ansvara för det genomförande av lagar och andra författningar som krävs för att följa detta direktiv.

AVSNITT 2

Tillsyn

Artikel 47

1. Medlemsstaterna ska föreskriva att valutaväxlings- och checkinlösningskontor samt tjänsteleverantörer till trustar eller bolag ska ha tillstånd eller vara registrerade och att tillhandahållare av speltjänster ska regleras.

2. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna ser till att de personer som har en ledande befattning inom de enheter som avses i punkt 1, eller är deras verkliga huvudmän, är lämpade.

3. När det gäller sådana ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 a, b och d ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna vidtar nödvändiga åtgärder för att hindra att brottslingar som dömts inom relevanta områden eller deras medhjälpare har en ledande befattning inom eller är verkliga huvudmän bakom dessa ansvariga enheter.

Artikel 48

1. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt övervakar och vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att detta direktiv efterlevs.

2. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna har tillräckliga befogenheter, exempelvis att kräva att det lämnas uppgifter som är relevanta för övervakning av efterlevnaden och för utförande av kontroller, samt har tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sitt uppdrag. Medlemsstaterna ska se till att dessa myndigheters personal håller hög yrkesmässig standard, bland annat när det gäller konfidentialitet och uppgiftsskydd, samt har stor integritet och rätt kompetens.

3. För kreditinstitut, finansiella institut och tillhandahållare av speltjänster ska de behöriga myndigheterna ha förstärkta tillsynsbefogenheter.
4. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den ansvariga enheten driver företag kontrollerar att dessa företag iakttar denna medlemsstats nationella bestämmelser vid införlivandet av detta direktiv. När det gäller de företag som avses i artikel 45.9 kan sådan kontroll inbegripa vidtagande av lämpliga och proportionella åtgärder för att rätta till allvarliga brister som kräver omedelbart avhjälpande. Dessa åtgärder ska vara tillfälliga och avbrytas när de identifierade bristerna rättas till, inbegripet med stöd från eller i samarbete med de behöriga myndigheterna i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat, i enlighet med artikel 45.2.
5. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den ansvariga enheten driver företag ska samarbeta med de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt säte, för att säkerställa effektiv övervakning av kraven i detta direktiv.
6. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna då de tillämpar en riskbaserad tillsynsmetod
 - a) har en klar uppfattning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i sin medlemsstat,
 - b) har intern och extern tillgång till all relevant information om de specifika nationella och internationella risker som är kopplade till de ansvariga enheternas kunder, produkter och tjänster,
 - c) baserar den interna och externa tillsynens frekvens och intensitet på de ansvariga enheternas riskprofil och på risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i den medlemsstaten.
7. Bedömningen av ansvariga enheters riskprofil för penningtvätt och finansiering av terrorism, inklusive riskerna för bristande efterlevnad, ska ses över regelbundet och vid viktiga händelser inom eller förändringar av deras ledning och verksamhet.
8. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna beaktar den ansvariga enhetens manöverutrymme och på ett lämpligt sätt granskar de riskbedömningar som ligger till grund för detta, samt huruvida denna enhets interna riktlinjer, kontroller och förfaranden är tillräckliga och genomförs.
9. För de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 a, b och d får medlemsstaterna tillåta att uppgifterna i punkt 1 i den här artikeln utförs av självreglerande organ, under förutsättning att dessa självreglerande organ överensstämmer med punkt 2 i den här artikeln.
10. Senast den 26 juni 2017 ska de europeiska tillsynsmyndigheterna i enlighet med artikel 16 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 utfärda riktlinjer åt de behöriga myndigheterna om de utmärkande dragen för en riskbaserad tillsynsmetod och vilka åtgärder som ska vidtas vid tillsyn som grundar sig på en riskbaserad metod. Särskild hänsyn ska tas till företagets typ och storlek, och där så är lämpligt och proportionerligt ska särskilda åtgärder föreskrivas.

AVSNITT 3

Samarbete

Underavsnitt I

Nationellt samarbete

Artikel 49

Medlemsstaterna ska se till att beslutsfattare, FIU, tillsynsmyndigheter och andra behöriga myndigheter som arbetar med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism har effektiva samarbets- och samordningsmekanismer för att på nationell nivå utveckla och genomföra politik och åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, bland annat så att de kan fullgöra sin skyldighet enligt artikel 7.

Underavsnitt II

Samarbete med de europeiska tillsynsmyndigheterna*Artikel 50*

De behöriga myndigheterna ska förse de europeiska tillsynsmyndigheterna med alla uppgifter de behöver för att tillåta dem att utföra sina uppgifter enligt detta direktiv.

Underavsnitt III

Samarbete mellan FIU och kommissionen*Artikel 51*

Kommissionen kan lämna den hjälp som behövs för att underlätta samordningen, bland annat informationsutbytet mellan FIU i unionen. Den får regelbundet sammankalla möten inom EU:s FIU-plattform bestående av företrädare för medlemsstaternas FIU, så att samarbete mellan FIU kan underlättas, åsikter kan utbytas och råd kan ges om genomförandeåtgärder som är relevanta för FIU och rapporterade enheter samt om samarbetsrelaterade frågor såsom effektivt FIU-samarbete, identifiering av misstänkta transaktioner med en gränsöverskridande dimension, standardisering av rapporteringsformat genom nätverket FIU.net eller dess efterföljare, gemensam analys av gränsöverskridande ärenden och identifiering av trender och faktorer av relevans för bedömning av riskerna för penningtvätt och terrorismfinansiering på både nationell och överstatlig nivå.

Artikel 52

Medlemsstaterna ska se till att FIU i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett organisatorisk ställning.

Artikel 53

1. Medlemsstaterna ska se till att FIU spontant eller på begäran utbyter alla uppgifter som kan vara relevanta för deras bearbetning eller analys av information med koppling till penningtvätt eller finansiering av terrorism och berörda fysiska eller juridiska personer, även om typen av förbrott som det kan röra sig om inte är känd vid tidpunkten för utbytet.

En begäran om upplysningar ska innehålla relevanta fakta, bakgrundsinformation, motiven till begäran och information om hur de begärda uppgifterna ska användas. Olika utbytesmekanismer får tillämpas om FIU så har beslutat sinsemellan, särskilt vad gäller utbyten via FIU.net eller dess efterföljare.

När en FIU får in en rapport enligt artikel 33.1 första stycket a ska den, om rapporten berör en annan medlemsstat, omgående vidarebefordra denna till FIU i den medlemsstaten.

2. Medlemsstaterna ska se till att den FIU som begäran ställs till är skyldig att använda samtliga tillgängliga befogenheter som den normalt skulle ha använt på nationellt plan för inhämtande och analys av information, när den besvarar en begäran om uppgifter enligt punkt 1 från en annan FIU. Den FIU som begäran ställs till ska svara med nödvändig skyndsamhet.

När en FIU önskar erhålla ytterligare information från en ansvarig enhet som är etablerad i en annan medlemsstat som verkar på dess territorium ska begäran riktas till FIU i den medlemsstat på vars territorium den ansvariga enheten är etablerad. Denna FIU ska skyndsamt förmedla begäranden och svar.

3. En FIU får endast i undantagsfall vägra att utbyta information, om utbytet skulle kunna strida mot de grundläggande principerna i dess nationella rätt. Dessa undantagsfall ska specificeras på ett sådant sätt att missbruk och onödiga begränsningar av det fria utbytet av information för analysändamål förhindras.

Artikel 54

Upplysningar och handlingar som mottas enligt artiklarna 52 och 53 ska användas för att utföra FIU:s uppgifter som föreskrivs i detta direktiv. Vid utbytet av upplysningar och handlingar enligt artiklarna 52 och 53 får vidarebefordrande FIU uppställa restriktioner och villkor för användningen av de upplysningarna. Mottagande FIU ska iaktta dessa restriktioner och villkor.

Artikel 55

1. Medlemsstaterna ska se till att de upplysningar som utbyts enligt artiklarna 52 och 53 endast används för det ändamål för vilket de begärdes eller lämnades ut och att all spridning av de upplysningarna av mottagande FIU till annan myndighet, annat organ eller annan avdelning, samt all användning av dessa upplysningar för andra ändamål än de som ursprungligen godkänts måste godkännas på förhand av den FIU som lämnar upplysningarna.

2. Medlemsstaterna ska se till att anmodade FIU omgående och så långt det är möjligt lämnar förhandsgodkännande till spridning av upplysningarna till behöriga myndigheter. Anmodade FIU får inte vägra att lämna sitt godkännande till sådan spridning såvida inte detta skulle falla utanför tillämpningsområdet för dess bestämmelser om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, skulle kunna försvåra en brottsutredning, uppenbart skulle vara oproportionerligt i förhållande till en fysisk eller juridisk persons eller den anmodade FIU:s medlemsstats legitima intressen, eller av annan anledning skulle strida mot de grundläggande principerna i den nationella rätten i den medlemsstaten. Varje vägran att lämna godkännande ska vederbörligen förklaras.

Artikel 56

1. Medlemsstaterna ska kräva att deras FIU använder skyddade kommunikationskanaler sinsemellan och uppmuntra användningen av FIU.net eller dess efterföljare.

2. Medlemsstaterna ska se till att deras FIU samarbetar vid tillämpningen av den senaste tekniken i enlighet med nationell rätt för att utföra uppgifterna enligt detta direktiv. Denna teknik ska, genom att säkra fullgott skydd av personuppgifter, ge FIU möjlighet att anonymt jämföra sina uppgifter med andra FIU, för att spåra personer av intresse för FIU i andra medlemsstater och fastställa deras inkomster och medel.

Artikel 57

Skillnader i definitioner av skattebrott i nationell rätt får inte begränsa FIU:s förmåga att i största möjliga utsträckning enligt nationell rätt utbyta information eller ge stöd åt en annan FIU.

*AVSNITT 4***Sanktioner***Artikel 58*

1. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter kan hållas ansvariga för överträdelser av de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv i enlighet med den här artikeln och artiklarna 59–61. Alla eventuella sanktioner eller åtgärder ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att föreskriva och påföra överträdare straffrättsliga påföljder ska medlemsstaterna fastställa regler om administrativa sanktioner och åtgärder och se till att deras behöriga myndigheter får påföra överträdare sådana sanktioner och föreskriva sådana åtgärder vid överträdelser av de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas samt se till att dessa tillämpas.

Medlemsstater kan besluta att inte fastställa regler för administrativa sanktioner eller åtgärder för överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder i deras nationella rätt. I det fallet ska medlemsstaterna meddela kommissionen de relevanta straffrättsliga bestämmelserna.

3. Om skyldigheter gäller juridiska personer i händelse av överträdelse av de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas ska medlemsstaterna se till att sanktioner och åtgärder kan tillämpas på ledningen och andra fysiska personer som enligt nationell rätt bär ansvar för överträdelsen.
4. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna har alla de tillsyns- och undersökningsbefogenheter som de behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag.
5. De behöriga myndigheterna ska på något av följande sätt utöva sina befogenheter att påföra administrativa sanktioner och föreskriva åtgärder i enlighet med detta direktiv och nationell rätt:
 - a) Direkt.
 - b) I samarbete med andra myndigheter.
 - c) På eget ansvar genom delegering till sådana andra myndigheter.
 - d) Genom hänvändelse till de behöriga rättsliga myndigheterna.

När de behöriga myndigheterna utövar sina befogenheter att påföra överträdare administrativa sanktioner och föreskriva åtgärder ska de föra ett nära samarbete för att se till att dessa administrativa sanktioner eller åtgärder ger önskat resultat, och de ska samordna sina åtgärder när de hanterar gränsöverskridande fall.

Artikel 59

1. Medlemsstaterna ska se till att denna artikel åtminstone tillämpas på sådana överträdelser hos ansvariga enheter som är allvarliga, upprepade, systematiska, eller en kombination härav, av de krav som anges i
 - a) artiklarna 10–24 (åtgärder för kundkännedom),
 - b) artiklarna 33, 34 och 35 (rapportering av misstänkta transaktioner),
 - c) artikel 40 (registerhållning), och
 - d) artiklarna 45 och 46 (interna kontroller).
2. I de fall som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att de administrativa sanktioner och åtgärder som kan tillämpas åtminstone inbegriper följande:
 - a) Ett offentligt meddelande vari den fysiska eller juridiska personen liksom överträdelsens karaktär anges.
 - b) En anmodan om att den fysiska eller juridiska personen ska upphöra med sitt agerande och inte upprepa detta.
 - c) Återkallande eller tillfällig indragning av auktorisering, om en ansvarig enhet är föremål för en auktorisation.
 - d) Ett tillfälligt förbud för personer med ledningsansvar inom en ansvarig enhet eller andra fysiska personer som hålls ansvariga för överträdelsen att utöva ledningsfunktioner inom ansvariga enheter.
 - e) Maximala administrativa sanktionsavgifter på minst två gånger den vinst som har erhållits genom överträdelsen, om det går att fastställa denna vinst, eller minst 1 000 000 EUR.
3. Medlemsstaterna ska genom undantag från punkt 2 e se till att också följande sanktioner kan tillämpas, om den berörda ansvariga enheten är ett kreditinstitut eller finansiellt institut:
 - a) Om det rör sig om en juridisk person, maximala sanktionsavgifter på minst 5 000 000 EUR eller 10 % av den totala årsomsättningen enligt den senaste tillgängliga redovisning som godkänts av ledningen; om den ansvariga enheten är ett moderföretag eller ett dotterföretag till ett moderföretag som är skyldigt att upprätta en koncernredovisning i enlighet med artikel 22 i direktiv 2013/34/EU ska den relevanta totala årsomsättningen vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst i enlighet med de relevanta redovisningsdirektiven enligt den senaste tillgängliga koncernredovisning som godkänts av ledningen för det yttersta moderföretaget.

b) Om det rör sig om en fysisk person, maximala sanktionsavgifter på minst 5 000 000 EUR eller, i medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i nationell valuta den 25 juni 2015.

4. Medlemsstaterna får ge behöriga myndigheter befogenhet att påföra ytterligare typer av administrativa sanktioner utöver dem som anges i punkt 2 a–d eller påföra administrativa sanktionsavgifter som överstiger de belopp som avses i punkterna 2 e och 3.

Artikel 60

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna på sin officiella webbplats offentliggör beslut som inte kan överklagas om administrativa sanktioner eller åtgärder till följd av överträdelser av de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv omedelbart efter det att den person som påförts en sanktion har informerats om beslutet. Offentliggörandet ska åtminstone innehålla information om vilken typ och art av överträdelse det rör sig om och vilka personer som är ansvariga. Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att tillämpa detta stycke på beslut om föreskrivande av åtgärder av utredningskaraktär.

Om den behöriga myndigheten anser att ett offentliggörande av identiteten hos de ansvariga personer som avses i första stycket eller personuppgifterna för sådana personer är oproportionellt, mot bakgrund av en bedömning av proportionaliteten i offentliggörandet av sådana uppgifter i det enskilda fallet, eller om offentliggörandet äventyrar finansmarknadernas stabilitet eller en pågående utredning, ska de behöriga myndigheterna

- a) skjuta upp offentliggörandet av beslutet om påförande av en administrativ sanktion eller föreskrivande av åtgärden tills det inte längre finns någon anledning att inte offentliggöra det,
- b) offentliggöra beslutet om påförande av en administrativ sanktion eller föreskrivande av åtgärden på anonym grund i enlighet med nationell rätt, om ett sådant offentliggörande på anonym grund säkerställer ett effektivt skydd av personuppgifterna i fråga; vid ett beslut om att offentliggöra en administrativ sanktion eller åtgärd på anonym grund får offentliggörandet av de relevanta uppgifterna skjutas upp under en rimlig tidsperiod, om det antas att anledningen till att offentliggörandet ska ske på anonym grund kommer att upphöra att vara giltig under denna tidsperiod,
- c) över huvud taget inte offentliggöra beslutet om påförande av en administrativ sanktion eller föreskrivande av en åtgärd om de alternativ som anges i leden a och b inte anses tillräckliga för att säkerställa att
 - i) finansmarknadernas stabilitet inte äventyras, eller att
 - ii) offentliggörandet av beslutet är proportionellt vad gäller åtgärder som bedöms vara mindre betydelsefulla.

2. Om medlemsstaterna tillåter offentliggörandet av beslut som kan överklagas ska de behöriga myndigheterna omedelbart på sin officiella webbplats också offentliggöra sådan information och eventuell senare information om resultatet av överklagandet. Dessutom ska alla beslut om ogiltigförklarande av ett tidigare beslut om påförande av en administrativ sanktion eller föreskrivande av en åtgärd offentliggöras.

3. De behöriga myndigheterna ska se till att alla offentliggöranden som görs i enlighet med denna artikel ligger kvar på deras officiella webbplats i fem år efter offentliggörandet. Personuppgifter i offentliggörandet ska dock endast finnas på den behöriga myndighetens officiella webbplats under den tidsperiod som är nödvändig i enlighet med tillämpliga regler om uppgiftsskydd.

4. När de behöriga myndigheterna fastställer typen av och nivån på administrativa sanktioner eller åtgärder, ska medlemsstaterna se till att de beaktar alla relevanta omständigheter, däribland följande, i tillämpliga fall:

- a) Överträdelsens allvarlighetsgrad och varaktighet.
- b) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens ansvar.
- c) Den finansiella ställningen för den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig, med till exempel den totala omsättningen för den juridiska person som hålls ansvarig eller årsinkomsten för den fysiska person som hålls ansvarig som indikation.
- d) Den vinst som den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig har erhållit genom överträdelsen, i den mån den kan fastställas.
- e) Förluster för tredje man som överträdelsen vållat, i den mån dessa kan fastställas.

- f) Den vilja att samarbeta med den behöriga myndigheten som den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig visar.
- g) Tidigare överträdelse som begåtts av den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig.
5. Medlemsstaterna ska se till att juridiska personer kan ställas till svars för de överträdelse som avses i artikel 59.1 och som begås till deras förmån av någon som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och som har en ledande ställning i denna, grundad på
- a) befogenhet att företräda den juridiska personen,
- b) befogenhet att besluta för den juridiska personens räkning, eller
- c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.
6. Medlemsstaterna ska också se till att juridiska personer kan ställas till ansvar när brister i den tillsyn eller kontroll som ska utföras av en sådan person som avses i punkt 5 i denna artikel har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till dennes förmån begå överträdelse enligt artikel 59.1.

Artikel 61

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna etablerar effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering till de behöriga myndigheterna om potentiella eller faktiska överträdelse av de nationella bestämmelse varigenom detta direktiv införlivas.
2. De mekanismer som avses i punkt 1 ska åtminstone omfatta följande:
- a) Särskilda förfaranden för mottagande av rapporter om överträdelse och uppföljning av dem.
- b) Tillbörligt skydd för anställda eller personer i jämförbar ställning inom ansvariga enheter som anmäler överträdelse begångna inom den ansvariga enheten.
- c) Tillbörligt skydd för den tilltalade personen.
- d) Skydd av personuppgifter avseende både den person som rapporterar en överträdelse och den fysiska person som påstås bära ansvaret för den, i enlighet med principerna i direktiv 95/46/EG.
- e) Tydliga regler som under alla omständigheter ser till att konfidentialiteten för den person som anmäler överträdelse begångna inom den ansvariga enheten garanteras, såvida inte offentliggörande krävs i enlighet med nationell rätt i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden.
3. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inrättar lämpliga rutiner, så att deras anställda eller personer i jämförbar ställning kan rapportera överträdelse internt genom en särskild, självständig och anonym kanal som står i proportion till den berörda ansvariga enhetens typ och storlek.

Artikel 62

1. Medlemsstaterna ska se till att deras behöriga myndigheter informerar de europeiska tillsynsmyndigheterna om alla administrativa sanktioner och åtgärder som i enlighet med artiklarna 58 och 59 påförts kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet eventuella överklaganden med anledning av dessa samt resultatet därav.
2. Medlemsstaterna ska se till att deras behöriga myndigheter i enlighet med sin nationella rätt kontrollerar huruvida det i kriminalregistret finns uppgift om att den berörda personen har en relevant fällande dom mot sig. Allt utbyte av information för dessa ändamål ska ske i enlighet med beslut 2009/316/RIF och rambeslut 2009/315/RIF i den form som de har genomförts i nationell rätt.
3. De europeiska tillsynsmyndigheterna ska ha en webbplats med länkar till varje behörig myndighets offentliggörande av administrativa sanktioner och åtgärder som i enlighet med artikel 60 påförts kreditinstitut och finansiella institut samt visa under vilken tidsperiod varje medlemsstat offentliggör administrativa sanktioner och åtgärder.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 63

Artikel 25.2 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 ⁽¹⁾ ska ersättas med följande:

”d) Den centrala motparten är etablerad eller auktoriserad i ett tredjeland som av kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 ^(*) inte anses ha strategiska brister i sitt nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som utgör betydande hot mot unionens finansiella system.

^(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om förhindrande av att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).”

Artikel 64

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 9 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 25 juni 2015.
3. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 9 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 9 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av en månad från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med en månad på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 65

Senast den 26 juni 2019 ska kommissionen ta fram en rapport om direktivets genomförande och lämna den till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 66

Direktiven 2005/60/EG och 2006/70/EG ska upphöra att gälla från och med den 26 juni 2017.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med den jämförelsetabell som anges i bilaga IV.

Artikel 67

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 26 juni 2017. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EUT L 201, 27.7.2012, s.1).

Artikel 68

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 69

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 20 maj 2015.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

Ordförande

BILAGA I

Följande är en icke uttömmande förteckning över riskvariabler som ansvariga enheter ska beakta när de fastställer i vilken omfattning de ska vidta åtgärder för kundkännedom i enlighet med artikel 13.3:

- i) Syftet med ett konto eller en förbindelse.
 - ii) Hur stora tillgångar som en kund deponerar eller transaktionernas storlek.
 - iii) Affärsförbindelsens regelbundenhet eller varaktighet.
-

BILAGA II

Följande är en icke uttömmande förteckning över faktorer och typer av indikatorer på potentiellt lägre risk enligt artikel 16:

1. Kundriskfaktorer:

- a) Offentliga bolag noterade på en fondbörs och med krav på uppgiftslämning (enligt fondbörsbestämmelser, lagstiftning eller annat tvingande sätt), som innebär krav på adekvat öppen redovisning av verkligt huvudmannaskap.
- b) Offentliga förvaltningar eller företag.
- c) Kunder som är etablerade i geografiska områden med lägre risk enligt punkt 3.

2. Riskfaktorer för produkter, tjänster, transaktioner eller distributionskanaler:

- a) Livförsäkringar med låg premie.
- b) Pensionsförsäkringar, om förtida återköp inte är möjligt och försäkringen inte får användas som säkerhet.
- c) Pensionsordningar, pensionskassor eller liknande system som innebär pensionsförmåner för anställda, där inbetalning sker i form av löneavdrag och systemet inte tillåter överlåtelse av rättigheter.
- d) Finansiella produkter eller tjänster som innebär väl definierade och begränsade tjänster för vissa typer av kunder, för förbättrad ekonomisk integration.
- e) Produkter där riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism styrs av andra faktorer, som ekonomiska begränsningar eller insyn i ägandet (exempelvis vissa typer av elektroniska pengar).

3. Geografiska riskfaktorer:

- a) Medlemsstater.
- b) Tredjeländer med effektiva system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- c) Tredjeländer som enligt trovärdiga källor har låg korruption eller annan brottslig handling.
- d) Tredjeländer som på grundval av trovärdiga källor såsom ömsesidiga utvärderingar, detaljerade bedömningsrapporter eller offentliggjorda uppföljningsrapporter har krav för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som överensstämmer med de reviderade FATF-rekommendationerna och som effektivt genomför dessa krav.

BILAGA III

Följande är en icke uttömmande förteckning över faktorer och typer av indikatorer på potentiellt högre risk enligt artikel 18.3:

1. Kundriskfaktorer:

- a) Affärsförbindelsen försiggår under ovanliga omständigheter.
- b) Kunder etablerade i geografiska områden med högre risk enligt punkt 3.
- c) Juridiska personer eller konstruktioner som är personliga lösningar på tillgångsförvaltning.
- d) Bolag som har nominella aktieägare eller andelar utställda på innehavaren.
- e) Kontantintensiva företag.
- f) Bolagets ägarstruktur framstår som ovanlig eller alltför komplicerad för dess verksamhet.

2. Riskfaktorer för produkter, tjänster, transaktioner eller distributionskanaler:

- a) Bankverksamhet inriktad på privatpersoner.
- b) Produkter eller transaktioner som kan gynna anonymitet.
- c) Indirekta affärsförbindelser eller transaktioner utan vissa skyddsåtgärder såsom elektroniska underskrifter.
- d) Betalningar från en tredje man som är okänd eller oberoende.
- e) Nya produkter och nya affärsmetoder, inklusive nya leveranssystem och användning av ny teknik eller teknik under utveckling för både nya och befintliga produkter.

3. Geografiska riskfaktorer:

- a) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9, länder som enligt trovärdiga källor, exempelvis ömsesidiga utvärderingar, detaljerade bedömningsrapporter eller offentliggjorda uppföljningsrapporter, har fastställts sakna effektiva system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- b) Länder som enligt trovärdiga källor har betydande korrupcion eller annan brottslig handling.
- c) Länder som är föremål för sanktioner, embargon eller liknande åtgärder från exempelvis unionens eller Förenta nationernas sida.
- d) Länder som finansierar eller stödjer terroristverksamhet eller med utpekade terroristorganisationer verksamma i landet.

BILAGA IV

Jämförelsetabell

Detta direktiv	Direktiv 2005/60/EG	Direktiv 2006/70/EG
—		Artikel 1
—		Artikel 3
—		Artikel 5
—		Artikel 6
—		Artikel 7
Artikel 1	Artikel 1	
Artikel 2	Artikel 2	
Artikel 2.3–2.9		Artikel 4
Artikel 3	Artikel 3	
Artikel 3.9, 3.10 och 3.11		Artikel 2.1, 2.2 och 2.3
Artikel 4	Artikel 4	
Artikel 5	Artikel 5	
Artiklarna 6–8	—	
Artikel 10	Artikel 6	
Artikel 11	Artikel 7	
Artikel 13	Artikel 8	
Artikel 14	Artikel 9	
Artikel 11 d	Artikel 10.1	
—	Artikel 10.2	
Artiklarna 15, 16 och 17	Artikel 11	
—	Artikel 12	
Artiklarna 18–24	Artikel 13	
Artikel 22		Artikel 2.4
Artikel 25	Artikel 14	
—	Artikel 15	
Artikel 26	Artikel 16	
—	Artikel 17	
Artikel 27	Artikel 18	
Artikel 28	—	
Artikel 29	Artikel 19	
Artikel 30	—	
Artikel 31	—	
—	Artikel 20	
Artikel 32	Artikel 21	
Artikel 33	Artikel 22	

Detta direktiv	Direktiv 2005/60/EG	Direktiv 2006/70/EG
Artikel 34	Artikel 23	
Artikel 35	Artikel 24	
Artikel 36	Artikel 25	
Artikel 37	Artikel 26	
Artikel 38	Artikel 27	
Artikel 39	Artikel 28	
—	Artikel 29	
Artikel 40	Artikel 30	
Artikel 45	Artikel 31	
Artikel 42	Artikel 32	
Artikel 44	Artikel 33	
Artikel 45	Artikel 34	
Artikel 46	Artikel 35	
Artikel 47	Artikel 36	
Artikel 48	Artikel 37	
Artikel 49	—	
Artikel 50	Artikel 37a	
Artikel 51	Artikel 38	
Artiklarna 52–57	—	
Artiklarna 58–61	Artikel 39	
—	Artikel 40	
—	Artikel 41	
—	Artikel 41a	
—	Artikel 41b	
Artikel 65	Artikel 42	
—	Artikel 43	
Artikel 66	Artikel 44	
Artikel 67	Artikel 45	
Artikel 68	Artikel 46	
Artikel 69	Artikel 47	

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/843

av den 30 maj 2018

om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 ⁽⁴⁾ utgör det huvudsakliga rättsliga instrumentet för att förhindra att unionens finansiella system används för penningtvätt och finansiering av terrorism. I det direktivet, som hade tidsfrist för införlivande den 26 juni 2017, anges en effektiv och övergripande rättslig ram för att hantera insamling av pengar eller egendom för terrorismändamål genom att medlemsstaterna åläggs att kartlägga, förstå och minska riskerna med anknytning till penningtvätt och finansiering av terrorism.
- (2) Den senaste tidens terroristattacker har visat nya tendenser, bland annat i fråga om hur terroristgrupper finansierar och bedriver sin verksamhet. Vissa moderna tekniska tjänster blir allt populärare som alternativa finansiella system, eftersom de fortfarande inte omfattas av unionsrätten eller åtnjuter undantag från rättsliga krav, som kanske inte längre är motiverade. För att hålla jämna steg med utvecklingen bör ytterligare åtgärder vidtas för att säkerställa ökad transparens avseende finansiella transaktioner, företag och andra juridiska enheter samt truster och juridiska konstruktioner med trustliknande struktur eller funktioner (nedan kallade *liknande juridiska konstruktioner*), i syfte att förbättra det befintliga förebyggande ramverket och på ett mer effektivt sätt bekämpa finansiering av terrorism. Det är viktigt att notera att de vidtagna åtgärderna bör stå i proportion till riskerna.
- (3) Förenta nationerna (FN), Interpol och Europol har i många år rapporterat om att organiserad brottslighet och terrorism i allt högre grad sammanfaller. Kopplingen mellan organiserad brottslighet och terrorism och förbindelserna mellan kriminella grupper och terroristgrupper utgör ett ökande säkerhetshot mot unionen. Att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism är en integrerad del av varje strategi för att hantera det hotet.

⁽¹⁾ EUT C 459, 9.12.2016, s. 3.

⁽²⁾ EUT C 34, 2.2.2017, s. 121.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 19 april 2018 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 maj 2018.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

- (4) Det har visserligen skett betydande förbättringar när det gäller antagande och genomförande av standarderna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) och stödjande av arbetet i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) om transparens från medlemsstaternas sida under de senaste åren, men det finns ändå ett klart behov av att ytterligare öka transparensen i unionens ekonomiska och finansiella system. Förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism kan inte vara effektivt om inte detta system motarbetar brottslingar som söker skydd för sina tillgångar genom icke-transparenta strukturer. Unionens finansiella systems integritet är beroende av transparens i företag och andra juridiska enheter, truster och liknande juridiska konstruktioner. Detta direktiv syftar inte bara till att avslöja och utreda penningtvätt utan också till att förhindra att penningtvätt sker. Ökad transparens skulle kunna vara en kraftfull avskräckande faktor.
- (5) Även om syftena med direktiv (EU) 2015/849 bör eftersträvas och eventuella ändringar av det bör överensstämma med unionens pågående insatser på området för bekämpning av terrorism och finansiering av terrorism, bör sådana ändringar göras med vederbörlig hänsyn till den grundläggande rättigheten till skydd av personuppgifter, samt efterlevnad och tillämpning av proportionalitetsprincipen. I meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén med titeln *Europeiska säkerhetsagendan* angavs behovet av åtgärder för att ta itu med finansiering av terrorism på ett effektivare och mer omfattande sätt, och det framhävdes att infiltrering av finansmarknaderna möjliggör finansiering av terrorism. I Europeiska rådets slutsatser av den 17–18 december 2015 betonades också behovet av att skyndsamt vidta ytterligare åtgärder mot finansiering av terrorism på alla områden.
- (6) I kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om en *handlingsplan för förstärkning av kampen mot finansiering av terrorism* betonas behovet av att anpassa sig till nya hot och att ändra direktiv (EU) 2015/849 i enlighet med detta.
- (7) Unionens åtgärder bör också korrekt återspegla utvecklingen och åtaganden på internationell nivå. Därför bör hänsyn tas till FN:s säkerhetsråds resolution 2195(2014) om hot mot den internationella freden och säkerheten och FN:s säkerhetsråds resolutioner 2199(2015) och 2253(2015) om hot mot den internationella freden och säkerheten till följd av terroristhandlingar. Dessa resolutioner handlar om kopplingarna mellan terrorism och internationell organiserad brottslighet, om att förhindra terroristgrupper från att få tillgång till internationella finansiella institut respektive om utvidgning av ramverket för sanktioner till att omfatta Islamiska staten i Irak och Levanten.
- (8) Leverantörer som erbjuder växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor (det vill säga ett lands mynt och sedlar som förklarats vara lagliga betalningsmedel och elektroniska pengar som accepteras som betalningsmedel i det utfärdande landet), samt tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor, omfattas inte av någon unions-skyldighet att identifiera misstänkta aktiviteter. Terroristgrupper kan därför ha möjlighet att överföra pengar till unionens finansiella system eller inom nätverk för virtuella valutor genom att dölja överföringar eller genom att utnyttja en viss grad av anonymitet på dessa plattformar. Det är därför nödvändigt att utvidga tillämpningsområdet för direktiv (EU) 2015/849 till att även omfatta leverantörer som erbjuder växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor och tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor. När det gäller bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör behöriga myndigheter, genom ansvariga enheter, kunna övervaka användningen av virtuella valutor. Sådan övervakning skulle ge ett balanserat och proportionellt tillvägagångssätt och säkra de tekniska framsteg och den höga grad av transparens som har uppnåtts när det gäller alternativ finansiering och socialt företagande.
- (9) De virtuella valutornas anonymitet gör att de kan missbrukas för brottsliga ändamål. Att inkludera leverantörer som erbjuder växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor och tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor kommer inte helt att lösa anonymitetsproblemet med överföringar i virtuella valutor, eftersom en stor del av den virtuella valutamiljön kommer att förbli anonym då användarna även kan handla utan sådana leverantörer och tillhandahållare. För att bekämpa de risker som är förknippade med anonymitet, bör nationella finansunderrättelseenheter (FIU) kunna erhålla information som gör det möjligt för dem att knyta virtuella valuta-adresser till en virtuell valutas ägare. Dessutom bör möjligheten att tillåta användarna att självdeklarerat till de utsedda myndigheterna på frivillig basis utvärderas ytterligare.

- (10) Virtuella valutor bör inte förväxlas med elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾, med det bredare konceptet *medel* enligt definitionen i artikel 4.25 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 ⁽²⁾, med penningvärde som lagrats på instrument som omfattas av undantag enligt artikel 3 k och 3 l i direktiv (EU) 2015/2366 eller med spelinterna valutor som endast kan användas inom en särskild spelmiljö. Även om virtuella valutor ofta kan användas som betalningsmedel kan de också användas för andra ändamål och ha en bredare tillämpning, till exempel som betalningsmedel, för investeringsändamål, för värdebevarande produkter eller för användning på onlinekasinon. Målet med detta direktiv är att alla potentiella användningar av virtuella valutor ska omfattas.
- (11) Lokala valutor, även kallade komplementvalutor, som används i mycket begränsade nätverk såsom en stad eller en region, och mellan ett litet antal användare, bör inte anses vara virtuella valutor.
- (12) Affärsförbindelser eller transaktioner som involverar högriskredjeländer bör begränsas när betydande brister i systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i berörda tredjeländer har fastställts, om inte lämpliga ytterligare riskreducerande åtgärder eller motåtgärder vidtas. När medlemsstater har att göra med sådana högriskfall och med sådana affärsförbindelser eller transaktioner, bör de kräva att de ansvariga enheterna vidtar skärpta åtgärder för kundkännedom för att hantera och minska dessa risker. Varje medlemsstat beslutar således på nationell nivå vilken typ av skärpta åtgärder för kundkännedom som ska vidtas med avseende på högriskredjeländer. De olika tillvägagångssätten i medlemsstaterna skapar svagheter i fråga om hanteringen av affärsförbindelser som involverar länder som av kommissionen identifierats som högriskredjeländer. Det är viktigt att göra kommissionens förteckning över högriskredjeländer effektivare genom att införa en harmoniserad behandling av dessa länder på unionsnivå. Den harmoniserade behandlingen bör främst inriktas på skärpta åtgärder för kundkännedom där sådana åtgärder inte redan krävs enligt nationell rätt. Medlemsstater bör, i enlighet med internationella skyldigheter, ha rätt att kräva att ansvariga enheter i tillämpliga fall tillämpar ytterligare riskreducerande åtgärder som komplement till de skärpta åtgärderna för kundkännedom, i enlighet med en riskbaserad metod och med beaktande av de särskilda omständigheterna för affärsförbindelserna eller transaktionerna. Internationella organisationer och normgivare med befogenheter på området förhindrande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism kan uppmana till att tillämpa lämpliga motåtgärder för att skydda det internationella systemet mot de pågående och väsentliga riskerna med avseende på penningtvätt och finansiering av terrorism från vissa länder. Dessutom bör medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter tillämpar ytterligare riskreducerande åtgärder i fråga om högriskredjeländer som identifierats av kommissionen genom att beakta sådana begäranden om motåtgärder och rekommendationer, såsom de som framförs av FATF, och åtaganden som följer av internationella avtal.
- (13) Med tanke på hur föränderliga hoten och sårbarheten med avseende på penningtvätt och finansiering av terrorism är, bör unionen anta en integrerad strategi för kontroll av att systemen för nationell bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism uppfyller kraven på unionsnivå, genom att ta hänsyn till en bedömning av de nationella systemens effektivitet. I syfte att övervaka det korrekta införlivandet av unionskraven i de nationella systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, det effektiva genomförandet av de kraven och förmågan hos dessa system att uppnå ett effektivt förebyggande ramverk bör kommissionen grunda sin bedömning på de nationella systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, oaktat de bedömningar som genomförs av internationella organisationer och normgivande organ med befogenheter på området förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, såsom FATF eller expertkommittén för utvärdering av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Moneyval).
- (14) Förbetalda kort för allmänna ändamål har legitima användningsområden och utgör ett instrument som bidrar till social och ekonomisk delaktighet. Anonyma förbetalda kort är emellertid lätta att använda för finansiering av terroristattacker och logistik. Det är därför viktigt att neka terrorister denna källa till finansiering av deras verksamhet, genom att ytterligare minska de ramar och maximibelopp inom vilka ansvariga enheter har rätt att inte tillämpa vissa åtgärder för kundkännedom som föreskrivs i direktiv (EU) 2015/849. Det är därför visserligen viktigt att ta hänsyn till konsumenternas behov av att kunna använda förbetalda instrument för allmänna ändamål och att

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

(2) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

inte förhindra användningen av sådana instrument för att främja social och ekonomisk delaktighet, men det är viktigt att sänka den nuvarande tröskeln för anonyma förbetalda kort för allmänna ändamål och att identifiera kunden vid betalningstransaktioner på distans när transaktionsbeloppet överstiger 50 EUR.

- (15) Även om användningen av anonyma förbetalda kort som utfärdas i unionen i huvudsak är begränsad till unionens territorium är så inte alltid fallet med liknande kort som utfärdats i tredjeländer. Det är därför viktigt att se till att anonyma förbetalda kort som utfärdats utanför unionen kan användas i unionen endast om de kan anses uppfylla krav som är likvärdiga med dem som fastställs i unionsrätten. Den regeln bör genomföras i full överensstämmelse med unionens skyldigheter i fråga om internationell handel, särskilt bestämmelserna i allmänna tjänstehandelsavtalet.
- (16) FIU spelar en viktig roll när det gäller att identifiera terroristnätverks finansiella verksamheter, särskilt över gränserna, och för att upptäcka deras finansiärer. Finansiell underrättelseinformation kan vara av avgörande vikt för att uppdaga främjande av terroristbrott och terroristorganisationernas nätverk och planer. På grund av att det inte finns några bindande internationella standarder uppvisar FIU stora skillnader vad gäller deras funktioner, befogenheter och ansvarsområden. Medlemsstaterna bör sträva efter ett effektivare och mer samordnat upplägg för att sköta finansiella utredningar som berör terrorism, även sådana som gäller olaglig användning av virtuella valutor. Dagens skillnader bör dock inte inverka på en FIU:s verksamhet, särskilt dess förmåga att utveckla förebyggande analyser till stöd för alla de myndigheter som ansvarar för underrättelseverksamhet, utredande, lagförande och dömande verksamhet och internationellt samarbete. När FIU utför sina uppgifter bör de ha tillgång till information och kunna utbyta den utan hinder, bland annat genom lämpligt samarbete med brottsbekämpande myndigheter. I alla fall av misstänkta brott, särskilt i fall som rör finansiering av terrorism, bör informationsflödet vara direkt och snabbt, utan onödiga dröjsmål. Det är därför viktigt att ytterligare stärka FIU:s ändamålsenlighet och effektivitet genom att klargöra deras befogenheter och hur samarbetet mellan dem ska se ut.
- (17) FIU bör från varje ansvarig enhet kunna erhålla all nödvändig information om enhetens uppgifter. Fri tillgång till information är avgörande för att penningflödena ska kunna spåras och att kriminella nätverk och flöden upptäcks på ett tidigt stadium. FIU:s behov av att få ytterligare information från ansvariga enheter på grundval av misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism kan utlösas av en tidigare rapport om en misstänkt transaktion som rapporterats till FIU, men kan också utlösas genom andra kanaler såsom FIU:s egen analys, information som tillhandahålls av behöriga myndigheter eller uppgifter som innehas av en annan FIU. FIU bör inom ramen för sina uppgifter därför kunna erhålla information från en ansvarig enhet, även utan någon föregående rapport. Detta omfattar inte ospecificerade begäranden om information från ansvariga enheter inom ramen för FIU:s analys utan endast begäranden om information som grundas på tillräckligt specificerade villkor. En FIU bör även kunna erhålla sådan information på begäran från en annan FIU i unionen och utbyta informationen med den anmodande FIU.
- (18) Syftet med FIU är att samla in och analysera mottagen information för att belägga kopplingarna mellan misstänkta transaktioner och bakomliggande brottslig verksamhet, för att förhindra och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism och att sprida resultaten av sin analys och ytterligare information till behöriga myndigheter när det finns skäl att misstänka penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism. En FIU bör inte avstå från eller vägra utbyte av information med en annan FIU, spontant eller på begäran, på grund av till exempel brist på identifiering av associerade förbrott, aspekter av nationell straffrätt och skillnader mellan rekvisiten för associerade förbrott eller avsaknad av en hänvisning till särskilda associerade förbrott. På samma sätt bör en FIU ge sitt samtycke till en annan FIU i förväg för att vidarebefordra information till behöriga myndigheter, oberoende av typen av möjligt associerat förbrott, så att spridningsfunktionen kan utföras på ett effektivt sätt. FIU har rapporterat svårigheter när det gäller att utbyta information som beror på skillnader mellan nationella rekvisit för vissa associerade förbrott, såsom skattebrott, som inte harmoniserats genom unionsrätt. Sådana skillnader bör inte försvåra det ömsesidiga utbytet, spridningen till behöriga myndigheter och användningen av denna information enligt vad som fastställs i detta direktiv. FIU bör snabbt, konstruktivt och effektivt säkerställa ett så omfattande internationellt samarbete som möjligt med tredjeländers FIU i fråga om penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism i enlighet med FATF-rekommendationerna och Egmontgruppens principer för informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter.

- (19) Information av tillsynskaraktär med anknytning till kreditinstitut och finansiella institut, exempelvis information avseende lämpligheten hos direktörer och aktieägare, de interna kontrollmekanismerna, styrelseformerna eller regelefterlevnadskontroll och riskhantering, är ofta oumbärlig för en adekvat tillsyn över sådana institut med avseende på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. På liknande sätt är information om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism även viktig för tillsynen över dessa institut med avseende på andra områden. Utbyte av konfidentiell information och samarbete mellan kreditinstitutens och de finansiella institutens behöriga tillsynsmyndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och myndigheter som på andra områden utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut bör därför inte hindras av rättslig osäkerhet som kan uppstå till följd av avsaknaden av uttryckliga bestämmelser inom detta område. Förtydligande av den rättsliga ramen är ännu viktigare eftersom tillsynen i flera fall har anförtrotts tillsynsmyndigheter som inte ansvarar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, såsom Europeiska centralbanken (ECB).
- (20) Fördröjd tillgång till information för FIU och andra behöriga myndigheter avseende identiteten hos innehavare av bank- och betalkonton och bankfack, särskilt anonyma sådana, gör det svårare att spåra överföringar av medel med anknytning till terrorism. Nationella uppgifter som gör det möjligt att identifiera bank- och betalkonton och bankfack tillhörande en viss person är fragmenterade och därför inte tillgängliga för FIU och andra behöriga myndigheter med nödvändig skyndsamhet. Det är därför viktigt att införa centraliserade automatiserade mekanismer, såsom register eller datasöksystem, i alla medlemsstater som ett effektivt sätt att få snabb tillgång till uppgifter om identiteten hos innehavare av bank- och betalkonton och bankfack, deras fullmaktshavare och deras verkliga huvudmän. Vid tillämpningen av bestämmelserna om tillgång är det lämpligt att befintliga mekanismer används, förutsatt att nationella FIU kan få tillgång till de uppgifter med avseende på vilka de gör utredningar på ett omedelbart och ofiltrerat sätt. Medlemsstaterna bör överväga att låta andra uppgifter som bedöms nödvändiga och proportionella ingå i dessa mekanismer för att på ett mer effektivt sätt minska risker med avseende på penningtvätt och finansiering av terrorism. Full konfidentialitet bör säkerställas avseende sådana utredningar och begäranden om därtill kopplad information av FIU och andra behöriga myndigheter än de myndigheter som ansvarar för lagföring.
- (21) I syfte att respektera den personliga integriteten och att skydda personuppgifter bör ett minimum av uppgifter som är absolut nödvändiga för genomförandet av utredningar rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism finnas i centraliserade automatiserade mekanismer för bank- och betalkonton, såsom register eller datasöksystem. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att bestämma vilka uppgifter som det är ändamålsenligt och proportionellt att samla in, med beaktande av befintliga system och rättsliga traditioner så de verkliga huvudmännen kan identifieras på ett meningsfullt sätt. Vid införlivandet av de bestämmelser som rör dessa mekanismer bör medlemsstaterna fastställa lagringsperioder som motsvarar lagringsperioderna för den dokumentation och information som erhålls inom ramen för tillämpningen av åtgärder för kundkännedom. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att förlänga lagringstiden generellt genom lag, utan att kräva beslut i enskilda fall. Den ytterligare lagringstiden bör inte överstiga en period på ytterligare fem år. Den perioden bör inte påverka tillämpningen av nationell rätt med andra datalagringskrav som möjliggör beslut i enskilda fall för att underlätta straffrättsliga eller administrativa förfaranden. Tillgång till dessa mekanismer bör beviljas på grundval av principen om behovslenig behörighet.
- (22) Korrekt identifiering och kontroll av personuppgifter för fysiska och juridiska personer är avgörande för bekämpning av penningtvätt eller av finansiering av terrorism. Den senaste tekniska utvecklingen inom digitalisering av transaktioner och betalningar möjliggör säker elektronisk identifiering eller identifiering på distans. Dessa identifieringsmöjligheter som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014⁽¹⁾ bör beaktas, i synnerhet när det gäller anmälda system för elektronisk identifiering och metoder som säkerställer gränsöverskridande rättsligt erkännande, som erbjuder säkra verktyg på hög nivå och utgör ett riktmärke mot vilket identifieringsmetoder som inrättats på nationell nivå kan kontrolleras. Dessutom kan andra säkra processer för elektronisk identifiering eller identifiering på distans som reglerats, erkänts, godkänts eller godtagits på nationell nivå av den nationella behöriga myndigheten beaktas. När så är lämpligt bör erkännande av elektroniska dokument och betrodda tjänster enligt förordning (EU) nr 910/2014 också beaktas vid identifieringsprocessen. Principen om teknisk neutralitet bör beaktas vid tillämpningen av detta direktiv.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

- (23) För att identifiera personer i politiskt utsatt ställning i unionen bör medlemsstaterna utfärda förteckningar som anger de särskilda funktioner som i enlighet med nationella lagar och andra författningar betraktas som viktiga offentliga funktioner. Medlemsstaterna bör begära av var och en av de internationella organisationer som är ackrediterade på deras territorier att de utfärdar en förteckning över viktiga offentliga funktioner inom den internationella organisationen och håller dessa förteckningar uppdaterade.
- (24) Metoden för granskning av befintliga kunder inom det nuvarande ramverket är riskbaserad. Med tanke på den högre risk för penningtvätt, finansiering av terrorism och associerade förbrott som uppkommer i samband med vissa mellanhandsstrukturer är det emellertid möjligt att denna metod inte alltid medger att risker upptäcks och bedöms i tid. Det är därför viktigt att se till att vissa klart angivna kategorier av befintliga kunder också övervakas på ett regelbundet sätt.
- (25) Medlemsstaterna är för närvarande skyldiga att se till att de företag och andra juridiska enheter som är etablerade på deras territorium inhämtar och förfogar över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap. Behovet av korrekta och uppdaterade uppgifter om den verkliga huvudmannen är centralt vid spårandet av brottslingar som annars kan ha möjlighet att dölja sin identitet bakom en företagsstruktur. Det globalt sammanlänkade finansiella systemet gör det möjligt att dölja pengar och att förflytta dem runt om i världen, och såväl de som ägnar sig åt penningtvätt och finansierar terrorism som andra brottslingar har i allt större utsträckning utnyttjat denna möjlighet.
- (26) Den specifika faktor som avgör vilken medlemsstat som ansvarar för övervakning och registrering av uppgifter om verkligt huvudmannaskap för trustar och liknande juridiska konstruktioner bör klargöras. Skillnader i medlemsstaternas rättssystem leder till att vissa trustar och liknande juridiska konstruktioner inte övervakas eller registreras någonstans i unionen. Uppgifter om verkligt huvudmannaskap för trustar och liknande juridiska konstruktioner bör registreras där trustförvaltare och personer som innehar likvärdiga ställningar i liknande juridiska konstruktioner är etablerade eller bosatta. För att säkerställa en effektiv övervakning och registrering av uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende trustar och liknande juridiska konstruktioner krävs dessutom samarbete mellan medlemsstaterna. Genom att sammankoppla medlemsstaternas register över verkliga huvudmän för trustar och liknande juridiska konstruktioner skulle denna information bli tillgänglig, och det skulle också säkerställas att flerfaldig registrering av samma trustar och liknande juridiska konstruktioner undviks inom unionen.
- (27) Regler som gäller för trustar och liknande juridiska konstruktioner i fråga om tillgång till uppgifter om deras verkliga huvudmannaskap bör vara jämförbara med motsvarande bestämmelser som gäller företag och andra juridiska enheter. På grund av de många olika typer av trustar som för närvarande förekommer i unionen, liksom en ännu större variation av liknande juridiska konstruktioner, bör beslutet om huruvida en trust eller en liknande juridisk konstruktion är att jämföra med företag och andra juridiska enheter fattas av medlemsstaterna. Syftet med den nationella rätt som införlivar de bestämmelserna bör vara att förhindra användningen av trustar eller liknande juridiska konstruktioner för penningtvätt, finansiering av terrorism eller associerade förbrott.
- (28) Med tanke på de olika särdragen hos trustar och liknande juridiska konstruktioner, bör medlemsstaterna kunna, inom ramen för nationell rätt och i enlighet med regler för skydd av personuppgifter, fastställa nivån av transparens avseende trustar och liknande juridiska konstruktioner som inte är jämförbara med företag och andra juridiska enheter. Riskerna för att det ska handla om penningtvätt och finansiering av terrorism kan variera utifrån egenskaperna hos typen av trust eller liknande juridisk konstruktion, och förståelsen av dessa risker kan utvecklas över tiden, till exempel till följd av de nationella och supranationella riskbedömningarna. Därför bör det vara möjligt för medlemsstaterna att föreskriva mer omfattande tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende trustar och liknande juridiska konstruktioner, om sådan tillgång utgör en nödvändig och proportionell åtgärd för att uppnå det legitima målet att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism. När medlemsstaterna fastställer transparensnivån för uppgifter om verkligt huvudmannaskap för dessa trustar eller liknande juridiska konstruktioner, bör de ta vederbörlig hänsyn till skyddet av enskilda personers grundläggande rättigheter, särskilt rätten till personlig integritet och skyddet av personuppgifter. Tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende trustar och liknande juridiska konstruktioner bör beviljas alla personer som kan visa ett berättigat intresse. Tillgång bör också beviljas varje person som har ingivit en skriftlig begäran avseende en trust eller en liknande juridisk konstruktion som innehar eller äger en kontrollpost i något företag eller någon annan juridisk enhet med säte utanför unionen, genom direkt eller indirekt ägande, inbegripet

genom innehavarakttier, eller genom kontroll på annat sätt. Kriterierna och villkoren för beviljande av tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende trustar och liknande juridiska konstruktioner bör vara tillräckligt precisa och i linje med målen för detta direktiv. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att avslå en skriftlig begäran om det finns rimliga skäl att misstänka att den skriftliga begäran inte är i linje med målen för detta direktiv.

- (29) För att säkerställa rättslig säkerhet och lika spelregler är det mycket viktigt att tydligt ange vilka juridiska konstruktioner etablerade inom unionen som bör anses likna trustar på grund av konstruktionens funktioner eller struktur. Varje medlemsstat bör därför vara skyldig att identifiera trustar, om de erkänns i nationell rätt, och liknande juridiska konstruktioner som kan inrättas enligt dess nationella rättsliga ram eller tradition och som har trustliknande struktur eller funktioner, exempelvis möjligheten att separera eller bryta kopplingen mellan den lagliga äganderätten och det verkliga huvudmannaskapet för tillgångarna. Medlemsstaterna bör därför därefter till kommissionen anmäla kategorierna av, beskrivningen av egenskaperna hos, namnet på och i tillämpliga fall den rättsliga grunden för dessa trustar och liknande juridiska konstruktioner, i syfte att de ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* så att de kan identifieras av andra medlemsstater. Det bör beaktas att trustar och liknande juridiska konstruktioner kan ha olika rättsliga egenskaper på olika håll i unionen. Om egenskaperna hos trusten eller den juridiska konstruktionen i fråga om struktur eller funktioner är jämförbara med egenskaperna hos företag och andra juridiska enheter skulle offentlig tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap bidra till att bekämpa missbruk av trustar och liknande juridiska konstruktioner, på samma sätt som offentlig tillgång kan bidra till att förhindra missbruk av företag och andra juridiska enheter för penningtvätt och finansiering av terrorism.
- (30) Offentlig tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap innebär också att civilsamhället, inbegripet media eller det civila samhällets organisationer, får större möjlighet att granska uppgifterna och bidrar till att bevara förtroendet för affärstransaktioner och det finansiella systemets integritet. Offentlig tillgång kan bidra till att bekämpa missbruk av företag och andra juridiska enheter och juridiska konstruktioner för penningtvätt eller finansiering av terrorism, både genom att underlätta utredningar och genom ökad tilltro, eftersom de verkliga huvudmannens identitet är känd för alla som kan utföra transaktioner med dem. Det underlättar dessutom en snabb och effektiv tillgång till uppgifter för finansiella institut och myndigheter, inklusive myndigheter i tredjeländer, som deltar i kampen mot sådana brott. Tillgången till uppgifterna skulle också underlätta utredningar om penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism.
- (31) Förtroendet för finansmarknaderna hos investerare och allmänheten är till stor del beroende av ett tillförlitligt system för offentlig tillgång till information som skapar transparens om det verkliga huvudmannaskapet och företagets kontrollstrukturer. Detta gäller i synnerhet för system för företagsstyrning som kännetecknas av ett koncentrerat ägarskap, till exempel i unionen. Å ena sidan kan stora investerare med betydande rösträtt och kapitalandelar främja långsiktig tillväxt och långsiktiga företagsresultat. Å andra sidan kan kontrollerande verkliga huvudmän med stora röstandelar ha incitament att styra företagets tillgångar och möjligheter för personlig vinning på bekostnad av minoritetsinvestorerna. Den potentiella ökningen av förtroendet för finansmarknader bör ses som en positiv sidoeffekt och inte som syftet med att öka transparensen, vilket är att skapa förhållanden som i mindre utsträckning kan användas för penningtvätt och finansiering av terrorism.
- (32) Investerares och allmänhetens förtroende för finansmarknaderna är till stor del beroende av ett tillförlitligt system för offentlig tillgång till information som skapar transparens om det verkliga huvudmannaskapet och kontrollstrukturerna för företag och andra juridiska enheter samt för vissa typer av trustar och liknande juridiska konstruktioner. Medlemsstaterna bör därför ge tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap på ett tillräckligt konsekvent och samordnat sätt genom att fastställa tydliga regler för offentlig tillgång, så att tredje parter kan bedöma, i hela unionen, vilka som är de verkliga huvudmännen för företag och andra juridiska enheter samt för vissa typer av trustar och liknande juridiska konstruktioner.
- (33) Medlemsstaterna bör därför ge tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende företag och andra juridiska enheter på ett tillräckligt konsekvent och samordnat sätt med hjälp av de centrala registren för uppgifter om verkligt huvudmannaskap genom att fastställa tydliga regler för offentlig tillgång, så att tredje parter över hela unionen har möjlighet att ta reda på vilka som är de verkliga huvudmännen för företag och andra juridiska enheter. Det är viktigt att också fastställa en enhetlig rättslig ram som säkerställer bättre tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap för trustar och liknande juridiska konstruktioner, när de väl är registrerade i unionen. Regler som tillämpas på trustar och liknande juridiska konstruktioner i fråga om tillgång till uppgifter om deras verkliga huvudmannaskap bör vara jämförbara med motsvarande regler som tillämpas på företag och andra juridiska enheter.

- (34) I samtliga fall, med avseende på såväl företag och andra juridiska enheter som trustar och liknande juridiska konstruktioner, bör en rimlig balans eftersträvas, i synnerhet mellan allmänhetens intresse för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism och den registrerades grundläggande rättigheter. Den uppsättning uppgifter som ska göras offentligt tillgänglig bör vara begränsad, tydligt och uttömmande definierad och av allmän karaktär, för att minimera den potentiella skadan för de verkliga huvudmännen. Samtidigt bör de uppgifter som görs offentligt tillgängliga inte väsentligt skilja sig från de uppgifter som för närvarande samlas in. För att begränsa intrånget i rätten till respekt för privatlivet i allmänhet, och i rätten till skydd för personuppgifter i synnerhet, bör uppgifterna huvudsakligen hänföra sig till statusen hos verkliga huvudmän för företag och andra juridiska enheter och för trustar och liknande juridiska konstruktioner, och bör endast avse det område för ekonomisk verksamhet inom vilket de verkliga huvudmännen är verksamma. I fall då den ledande befattningshavaren har identifierats som den verkliga huvudmannen enbart ex officio, och inte på grund av ägarintresse eller kontroll genom andra medel, bör detta tydligt anges i registren. När det gäller uppgifter om verkligt huvudmannaskap kan medlemsstaterna föreskriva att uppgifter om medborgarskap ska ingå i det centrala registret, särskilt för icke-infödda verkliga huvudmän. För att underlätta registerförfarandena, och eftersom de allra flesta verkliga huvudmän kommer att vara medborgare i den stat som upprätthåller det centrala registret, får medlemsstaterna presumera att en verklig huvudman är medborgare i landet när ingen uppgift om motsatsen läggs in.
- (35) Den skärpta offentliga kontrollen kommer att bidra till att förhindra missbruk av juridiska enheter och juridiska konstruktioner, inbegripet skatteflykt. Därför är det av avgörande betydelse att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap förblir tillgängliga via de nationella registren och genom systemet för sammankoppling av register under minst fem år efter det att skälen för att registrera uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har upphört att existera. Medlemsstaterna bör dock ha möjlighet att i sin lagstiftning föreskriva behandling av uppgifterna om verkligt huvudmannaskap, inbegripet personuppgifter för andra ändamål om sådan behandling svarar mot ett mål av allmänintresse och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till det legitima mål som eftersträvas.
- (36) Med syfte att säkerställa en proportionell och välvägd hantering och att garantera rätten till privatliv och skydd av personuppgifter bör medlemsstaterna dessutom ha möjlighet att föreskriva undantag från offentliggörandet genom registren för uppgifter om verkligt huvudmannaskap och från tillgången till sådana uppgifter, under exceptionella omständigheter, om uppgifterna skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hotelser. Det bör också vara möjligt för medlemsstaterna att kräva onlineregistrering i syfte att identifiera alla personer som begär uppgifter från registret, samt betalning av en avgift för att få tillgång till uppgifterna i registret.
- (37) Den sammankoppling av medlemsstaternas centrala register med uppgifter om verkligt huvudmannaskap genom den centrala europeiska plattform som inrättats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 ⁽¹⁾ förutsätter en samordning av nationella system med olika tekniska särdrag. Detta innebär antagande av tekniska åtgärder och specifikationer som måste ta hänsyn till skillnader mellan olika register. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att hantera dessa tekniska och operativa frågor. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽²⁾. Medlemsstaternas deltagande i driften av hela systemet bör under alla omständigheter säkerställas med hjälp av en regelbunden dialog mellan kommissionen och medlemsstaternas företrädare i frågor som rör driften av systemet och dess framtida utveckling.
- (38) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽³⁾ är tillämplig på behandling av personuppgifter enligt detta direktiv. Därför bör fysiska personer vars personuppgifter finns i nationella register som uppgifter om verkligt huvudmannaskap informeras i enlighet med detta. Dessutom bör endast personuppgifter som är aktuella och motsvarar de verkliga huvudmännen göras tillgängliga, och huvudmännen bör informeras om sina rättigheter

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt (EUT L 169, 30.6.2017, s. 46).

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

(3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

enligt unionens nuvarande rättsliga ram för uppgiftsskydd som fastställs i förordning (EU) 2016/679 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁽¹⁾, och om de förfaranden som är tillämpliga för utövandet av dessa rättigheter. För att förhindra missbruk av uppgifter som registren innehåller och för att balansera den verkliga huvudmannens rättigheter, kan medlemsstaterna därutöver anse att det är det lämpligt att överväga att också den verkliga huvudmannen får tillgång till uppgifter om den person som begär uppgifter, tillsammans med den rättsliga grunden för begäran.

- (39) Om FIU och de behöriga myndigheternas rapportering av avvikelser skulle äventyra en pågående undersökning, bör FIU eller de behöriga myndigheterna skjuta upp rapporteringen av avvikelserna tills den tidpunkt då orsakerna till att inte rapportera inte längre föreligger. Dessutom bör FIU och behöriga myndigheter inte rapportera en avvikelse om detta skulle stå i strid med en konfidentialitetsbestämmelse i nationell rätt eller utgöra en straffbar informationsläcka.
- (40) Detta direktiv påverkar inte skyddet av personuppgifter som behandlas av behöriga myndigheter enligt direktiv (EU) 2016/680.
- (41) Tillgång till uppgifter och definitionen av berättigat intresse bör regleras av lagen i den medlemsstat där förvaltaren av en trust eller en person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion är etablerad eller bosatt. Om förvaltaren av trusten eller personen som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion inte är etablerad eller bosatt i en medlemsstat bör tillgången till uppgifter och definitionen av berättigat intresse regleras av lagen i den medlemsstat där uppgifterna om verkligt huvudmannaskap för trusten eller den liknande juridiska konstruktionen registreras i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv.
- (42) Medlemsstaterna bör i sin nationella rätt definiera begreppet berättigat intresse, både som ett allmänt begrepp och som ett kriterium för tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap. Dessa definitioner bör i synnerhet inte begränsa begreppet berättigat intresse till fall av pågående administrativa eller rättsliga förfaranden, och bör göra det möjligt att beakta det förebyggande arbetet på området för bekämpning av penningtvätt, finansiering av terrorism och associerade förbrott som genomförs av icke-statliga organisationer och undersökande journalister, där så är lämpligt. När sammankopplingen av medlemsstaternas register över verkligt huvudmannaskap väl är på plats bör både nationell och gränsöverskridande tillgång till varje medlemsstats register beviljas på grundval av definitionen av berättigat intresse i den medlemsstat där uppgifterna om verkligt huvudmannaskap avseende trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har registrerats i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv, genom ett beslut som fattas av de relevanta myndigheterna i den medlemsstaten. Det bör också vara möjligt för medlemsstaterna att med avseende på sina register över verkligt huvudmannaskap fastställa mekanismer för överklagande av beslut som beviljar eller nekar tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap. I syfte att säkerställa samstämmiga och effektiva former för registrering och informationsutbyte bör medlemsstaterna se till att deras myndigheter med ansvar för registret som upprättats för uppgifterna om verkligt huvudmannaskap avseende trustar och liknande juridiska konstruktioner samarbetar med motsvarande myndigheter i andra medlemsstater, och delar information om trustar och liknande juridiska konstruktioner som regleras av lagen i en medlemsstat och förvaltas i en annan medlemsstat.
- (43) Gränsöverskridande korrespondentförbindelser med ett tredjelands motpartsinstitut kännetecknas av sin fortlöpande och upprepade karaktär. Medlemsstaterna bör därför, samtidigt som de kräver att skärpta åtgärder för kundkännedom antas i detta särskilda sammanhang, beakta att korrespondentförbindelser inte omfattar transaktioner av engångskaraktär eller enbart utbyte av meddelandekapacitet. Dessutom kan intensiteten i de åtgärder som fastställs i detta direktiv, med erkännande av att inte alla gränsöverskridande korrespondentbanktjänster medför samma risker för penningtvätt och finansiering av terrorism, fastställas genom tillämpning av principerna i den riskbaserade metoden och föregriper inte nivån på risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippad med det finansiella motpartsinstitutet.
- (44) Det är viktigt att se till att regler för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism genomförs korrekt av ansvariga enheter. I detta sammanhang bör medlemsstaterna stärka rollen för de myndigheter som fungerar som behöriga myndigheter och har specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism, inbegripet FIU, de myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, därmed associerade förbrott och finansiering av terrorism, att spåra och beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

brott, myndigheter som erhåller rapporter om gränsöverskridande förflyttningar av valuta och överlåtbara innehavarpapper, och de myndigheter som har ansvar för tillsyn eller övervakning som syftar till att se till att ansvariga enheter uppfyller sina skyldigheter. Medlemsstaterna bör stärka rollen för andra relevanta myndigheter, däribland korruptionsbekämpande myndigheter och skattemyndigheter.

- (45) Medlemsstaterna bör säkerställa en effektiv och oberoende tillsyn över alla ansvariga enheter, helst genom myndigheter via en separat och oberoende nationell reglerings- eller tillsynsmyndighet.
- (46) Brottslingar flyttar vinster från olaglig verksamhet via flera finansiella mellanhänder för att undgå upptäckt. Det är därför viktigt att tillåta kreditinstitut och finansiella institut att utbyta information inte bara inom koncernen utan även med andra kreditinstitut och finansiella institut, med vederbörlig hänsyn till regler för skydd av personuppgifter i nationell rätt.
- (47) Behöriga myndigheter som utövar tillsyn över att ansvariga enheter efterlever detta direktiv bör ha möjlighet att samarbeta och utbyta konfidentiell information, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. För detta ändamål bör sådana behöriga myndigheter ha en lämplig rättslig grund för utbyte av konfidentiell information, och samarbetet mellan de behöriga tillsynsmyndigheterna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och andra tillsynsmyndigheter bör därför inte oavsiktligt hindras av rättslig osäkerhet som kan bero på att det inte finns några uttryckliga bestämmelser på detta område. Tillsynen av det effektiva genomförandet av koncernpolicy för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör ske i enlighet med de principer och metoder för den gruppbaseerade tillsyn som fastställs i relevant europeisk sektorslagstiftning.
- (48) Informationsutbytet och tillhandahållandet av bistånd mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna är av avgörande betydelse vid tillämpningen av detta direktiv. Medlemsstaterna får därför inte förbjuda eller föreskriva orimliga eller onödigt restriktiva villkor för detta informationsutbyte och bistånd mellan behöriga myndigheter.
- (49) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ⁽¹⁾ av den 28 september 2011 har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (50) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att skydda det finansiella systemet genom att förhindra, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, eftersom enskilda åtgärder som vidtas av medlemsstaterna för att skydda sina finansiella system kan vara oförenliga med en fungerande inre marknad och med vad som föreskrivs enligt rättsstatsprincipen och unionens allmänna ordning, utan snarare, på grund av åtgärdernas omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (51) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheterna och iaktar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), särskilt rätten till respekt för privat- och familjeliv (artikel 7 i stadgan), rätten till skydd av personuppgifter (artikel 8 i stadgan) och näringsfriheten (artikel 16 i stadgan).
- (52) När kommissionen utarbetar en rapport om utvärdering av genomförandet av detta direktiv bör den ta vederbörlig hänsyn till de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan.
- (53) Med tanke på det brådskande behovet av att genomföra åtgärder i syfte att stärka unionens system för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, och på medlemsstaternas åtaganden att snabbt gå vidare med införlivandet av direktiv (EU) 2015/849, bör ändringarna till det direktivet vara införlivade senast den 10 januari 2020. Medlemsstaterna bör upprätta register över verkligt huvudmannskap för företag och andra juridiska enheter senast den 10 januari 2020 och för trustar och liknande juridiska konstruktioner senast den 10 mars 2020. Centrala register bör vara sammankopplade via den centrala europeiska plattformen senast den 10 mars 2021. Medlemsstaterna bör upprätta centraliserade automatiserade mekanismer som tillåter identifiering av innehavare av bank- och betalkonton och bankfack senast den 10 september 2020.

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- (54) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 ⁽¹⁾ och avgav ett yttrande den 2 februari 2017 ⁽²⁾.
- (55) Direktiv (EU) 2015/849 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av direktiv (EU) 2015/849

Direktiv (EU) 2015/849 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2.1.3 ska ändras på följande sätt:

a) Led a ska ersättas med följande:

”a) Revisorer, externa revisorer och skatterådgivare samt varje annan person som åtar sig att tillhandahålla – antingen direkt eller genom någon som personen i fråga är kopplad till – materiellt bistånd, stöd eller rådgivning i skattefrågor som huvudsaklig affärs- eller yrkesverksamhet.”

b) Led d ska ersättas med följande:

”d) Fastighetsmäklare, inbegripet när de agerar som mellanhänder vid uthyrning av fast egendom, men endast i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till 10 000 EUR eller mer.”

c) Följande led ska läggas till:

”g) Leverantörer som erbjuder växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor.

h) Tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor.

i) Personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk, även när detta utförs av konstgallerier och auktionshus, där värdet av en transaktion eller en serie av förbundna transaktioner uppgår till 10 000 EUR eller mer.

j) Personer som förvarar, handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk när detta utförs av frihamnar, där värdet av en transaktion eller en serie av förbundna transaktioner uppgår till 10 000 EUR eller mer.”

2. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

a) Led 4 ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

”a) terroristbrott, brott med anknytning till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet enligt avdelningarna II och III i direktiv (EU) 2017/541 (*),

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6).”

ii) Led c ska ersättas med följande:

”c) handlingar som utförs av kriminella organisationer enligt definitionen i artikel 1.1 i rådets rambeslut 2008/841/RIF (*),

(*) Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet (EUT L 300, 11.11.2008, s. 42).”

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁽²⁾ EUT C 85, 18.3.2017, s. 3.

b) I punkt 6 ska led b ersättas med följande:

”b) När det gäller trustar, alla följande personer:

- i) Instiftaren eller instiftarna.
- ii) Förvaltaren eller förvaltarna.
- iii) Beskyddaren eller beskyddarna, om sådana finns.
- iv) Förmånstagarna eller, om det ännu inte har fastställts vilka enskilda personer som är förmånstagare med avseende på den juridiska konstruktionen eller enheten, den kategori av personer för vilka den juridiska konstruktionen eller enheten främst har inrättats eller verkar.
- v) Eventuella andra fysiska personer som ytterst utövar kontroll över trusten genom direkt eller indirekt ägande eller genom andra medel.”

c) Led 16 ska ersättas med följande:

”16. *elektroniska pengar*: elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG, men med undantag av penningvärde enligt artikel 1.4 och 1.5 i det direktivet.”

d) Följande led ska läggas till:

”18. *virtuella valutor*: en digital värderepresentation som inte emitterats eller garanterats av en centralbank eller en offentlig myndighet, som inte nödvändigtvis är kopplad till en rättsligt etablerad valuta och som inte har rättslig status som valuta eller pengar, men som godtas av fysiska eller juridiska personer såsom betalningsmedel och som kan överföras, lagras och handlas elektroniskt.

19. *tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor*: en enhet som erbjuder tjänster för att säkra privata krypteringsnycklar för sina kunders räkning, i syfte att inneha, förvara och överföra virtuella valutor.”

3. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 2 ska leden b och c ersättas med följande:

”b) De risker som är förknippade med varje relevant sektor, inbegripet i förekommande fall Eurostats beräkningar av de monetära volymerna av penningtvätt för var och en av dessa sektorer.

c) De metoder som brottslingar oftast använder för att tvätta vinster från olaglig verksamhet, inbegripet, i förekommande fall, de som särskilt används i transaktioner mellan medlemsstater och tredjeländer, oberoende av om ett tredjeland har identifierats som ett högrisktredjeland enligt artikel 9.2.”

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Kommissionen ska göra den rapport som avses i punkt 1 tillgänglig för medlemsstaterna och ansvariga enheter för att hjälpa dem med att identifiera, förstå, hantera och minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism och så att andra berörda aktörer, inklusive nationella lagstiftare, Europaparlamentet, de europeiska tillsynsmyndigheterna och företrädare för FIU, bättre kan förstå riskerna. Rapporter ska offentliggöras senast sex månader efter att de har gjorts tillgängliga för medlemsstaterna, utom för de rapportdelar som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.”

4. Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 4 ska följande led läggas till:

”f) redovisa den institutionella strukturen och de allmänna förfarandena i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket bland annat omfattar FIU, skattemyndigheter och åklagare, samt de tilldelade personella och finansiella resurserna i den mån denna information finns tillgänglig,

g) redovisa nationella insatser och resurser (arbetskraft och budget) som anslås för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.”

b) Punkt 5 ska ersättas med följande:

"5. Medlemsstaterna ska göra resultaten av sina riskbedömningar, inbegripet uppdateringar, tillgängliga för kommissionen, de europeiska tillsynsmyndigheterna och de övriga medlemsstaterna. Andra medlemsstater får tillhandahålla relevant ytterligare information, när så är lämpligt, till den medlemsstat som utför riskbedömningen. En sammanfattning av bedömningen ska göras allmänt tillgänglig. Denna sammanfattning får inte innehålla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter."

5. Artikel 9 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 64 för att identifiera hög-risktredjeländer, med beaktande av strategiska brister, särskilt på följande områden:

a) Tredjelandets rättsliga och institutionella ram för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, framför allt

i) kriminalisering av penningtvätt och finansiering av terrorism,

ii) åtgärder som rör kundkänedom,

iii) krav som rör registerhållning,

iv) krav som rör rapportering av misstänkta transaktioner,

v) tillgång till korrekt och aktuell information om det verkliga huvudmannskapet för juridiska personer och konstruktioner för behöriga myndigheter.

b) Tredjelandets behöriga myndigheters befogenheter och förfaranden för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet lämpliga effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, samt tredjelandets metoder för samarbete och informationsutbyte med medlemsstaternas behöriga myndigheter.

c) Effektiviteten hos tredjelandets system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism när det gäller hantering av riskerna för penningtvätt eller finansiering av terrorism."

b) Punkt 4 ska ersättas med följande:

"4. Kommissionen ska vid upprättandet av de delegerade akter som avses i punkt 2 ta hänsyn till relevanta utvärderingar, bedömningar eller rapporter från internationella organisationer och normgivare med befogenheter på området för förhindrande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism."

6. Artikel 10.1 ska ersättas med följande:

"1. Medlemsstaterna ska förbjuda sina kreditinstitut och finansiella institut att föra anonyma konton, utfärda anonyma motböcker eller tillhandahålla anonyma bankfack. Medlemsstaterna ska i alla händelser kräva att ägarna och förmånstagarna till befintliga anonyma konton, anonyma motböcker eller anonyma bankfack omfattas av åtgärder för kundkänedom senast den 10 januari 2019, och under alla förhållanden innan sådana konton, motböcker eller bankfack nyttjas."

7. Artikel 12 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) I första stycket ska leden a och b ersättas med följande:

"a) Betalningsinstrumentet kan inte återuppladdas eller har en månatlig gräns för betalningstransaktioner på 150 EUR som endast kan användas i den medlemsstaten.

b) Det högsta belopp som lagras elektroniskt överstiger inte 150 EUR."

ii) Andra stycket ska utgå.

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Medlemsstaterna ska se till att undantaget i punkt 1 i denna artikel inte är tillämpligt vid kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde om detta överstiger 50 EUR, eller i fråga om betalningstransaktioner på distans enligt definitionen i artikel 4.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*) om betalningsbeloppet överstiger 50 EUR per transaktion.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).”

c) Följande punkt ska läggas till:

”3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut och finansiella institut i egenskap av förvärvare endast godtar betalningar med anonyma förbetalda kort som utfärdats i ett tredjeland om dessa kort uppfyller krav motsvarande dem som anges i punkterna 1 och 2.

Medlemsstaterna får besluta att på sitt territorium inte godta betalningar som genomförs med hjälp av anonyma förbetalda kort.”

8. Artikel 13.1 ska ändras på följande sätt:

a) Led a ska ersättas med följande:

”a) Identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet utifrån handlingar, uppgifter eller information som erhållits från en tillförlitlig och oberoende källa, inklusive, i förekommande fall, medel för elektronisk identifiering, betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 (*) eller andra säkra identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg, som reglerats, erkänts, godkänts eller godtagits av relevanta nationella myndigheter.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).”

b) I slutet av led b ska följande mening läggas till:

”Om den verkliga huvudmannen identifierats som den ledande befattningshavare som avses i artikel 3.6 a ii ska ansvariga enheter vidta de rimliga åtgärder som krävs för att kontrollera identiteten på den fysiska person som innehar ställningen som ledande befattningshavare och ska dokumentera de åtgärder som vidtagits samt eventuella svårigheter som uppstått under kontrollprocessen.”

9. Artikel 14 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska följande mening läggas till:

”När en ny affärsförbindelse ingås med ett företag eller annan juridisk enhet, eller en trust eller en juridisk konstruktion med trustliknande struktur eller funktioner (nedan kallad *liknande juridisk konstruktion*) som är föremål för registrering av uppgifter om verkligt huvudmannaskap enligt artikel 30 eller 31, ska de ansvariga enheterna samla in bevis på registrering eller ett utdrag från registret.”

b) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inte bara vidtar åtgärder för kundkännedom gentemot alla nya kunder utan även vid lämpliga tidpunkter gentemot befintliga kunder, efter en riskkänslighetsanalys, eller när en kunds relevanta omständigheter förändras eller om den ansvariga enheten har en rättslig skyldighet att under det berörda kalenderåret kontakta kunden för att granska alla relevanta uppgifter om den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännen, eller om den ansvariga enheten har haft denna skyldighet enligt rådets direktiv 2011/16/EU (*).

(*) Rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1).”

10. Artikel 18 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

"I de fall som avses i artiklarna 18a–24 och i andra fall av högre risk som medlemsstaterna eller ansvariga enheter konstaterat, ska medlemsstaterna kräva att de ansvariga enheterna vidtar skärpta åtgärder för kundkännedom för att hantera och minska sådana risker på lämpligt sätt."

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter så långt det är rimligen möjligt granskar bakgrunden till och syftet med alla transaktioner som uppfyller åtminstone ett av följande villkor:

- i) De är komplexa transaktioner.
- ii) De är ovanligt stora transaktioner.
- iii) De genomförs enligt ett ovanligt transaktionsmönster.
- iv) De förefaller inte ha något tydligt ekonomiskt eller lagligt syfte.

Ansvariga enheter ska särskilt skärpa omfattningen och karaktären på övervakningen av affärsförbindelsen för att avgöra om dessa transaktioner eller aktiviteter framstår som misstänkta."

11. Följande artikel ska införas:

"Artikel 18a

1. När det gäller affärsförbindelser eller transaktioner som involverar högriskredjeländer som identifierats enligt artikel 9.2, ska medlemsstaterna kräva att de ansvariga enheterna tillämpar följande skärpta åtgärder för kundkännedom:

- a) Inhämta ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännen.
- b) Inhämta ytterligare information om affärsförbindelsens avsedda natur.
- c) Inhämta information om varifrån kundens och den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännens medel och förmögenhet kommer.
- d) Inhämta information om skälen till planerade eller genomförda transaktioner.
- e) Inhämta godkännande från företagsledningen att inleda eller fortsätta en affärsförbindelse.
- f) Förstärka övervakningen av affärsförbindelserna genom att öka antalet kontroller och förbättra tidpunkterna för deras genomförande samt välja ut de transaktionsmönster som bör analyseras ytterligare.

Medlemsstaterna får kräva att ansvariga enheter i tillämpliga fall säkerställer att den första betalningen genomförs genom ett konto i kundens namn hos ett kreditinstitut som omfattas av standarder för åtgärder för kundkännedom som inte är mindre robusta än de som fastställs i detta direktiv.

2. Utöver de åtgärder som anges i punkt 1 och i enlighet med unionens internationella åtaganden ska medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter i tillämpliga fall tillämpar en eller flera ytterligare riskreducerande åtgärder på personer och juridiska enheter som utför transaktioner som involverar högriskredjeländer som identifierats enligt artikel 9.2. Dessa åtgärder ska bestå av en eller flera av följande:

- a) Tillämpning av ytterligare skärpta åtgärder för kundkännedom.
- b) Införande av relevanta förbättrade mekanismer för rapportering, eller systematisk rapportering, av finansiella transaktioner.
- c) Begränsning av affärsförbindelser eller transaktioner med fysiska personer eller juridiska enheter från de tredjeländer som identifierats som högriskländer enligt artikel 9.2.

3. Utöver de åtgärder som anges i punkt 1 ska medlemsstaterna i tillämpliga fall tillämpa en eller flera av följande åtgärder när det gäller högriskredjeländer som identifierats enligt artikel 9.2 i enlighet med unionens internationella åtaganden:

- a) Vägra upprättandet av dotterbolag, filialer eller representationskontor för ansvariga enheter från det berörda landet, eller på annat sätt ta hänsyn till att den relevanta ansvariga enheten är från ett land som inte har tillfredsställande system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- b) Förbjuda ansvariga enheter att upprätta filialer eller representationskontor i det berörda landet, eller på annat sätt ta hänsyn till att relevant filial eller representationskontor skulle befinna sig i ett land som inte har tillfredsställande system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- c) Kräva förstärkt tillsynsgranskning eller skärpta krav på extern revision för filialer och dotterbolag för ansvariga enheter belägna i det berörda landet.
- d) Kräva skärpta krav på extern revision av finanskoncerner när det gäller samtliga deras filialer och dotterbolag i det berörda landet.
- e) Kräva att kreditinstitut och finansiella institut undersöker, ändrar eller, om nödvändigt, avbryter korrespondentförbindelser med motpartsinstitut i det berörda landet.

4. När medlemsstaterna antar eller tillämpar de åtgärder som avses i punkterna 2 och 3 ska de på lämpligt sätt beakta relevanta utvärderingar, bedömningar eller rapporter från internationella organisationer och normgivare med befogenheter på området förhindrande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism när det gäller de risker som enskilda tredjeländer utgör.

5. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen innan de antar eller tillämpar de åtgärder som anges i punkterna 2 och 3."

12. I artikel 19 ska inledningen ersättas med följande:

"När det gäller gränsöverskridande korrespondentförbindelser som involverar utförande av betalningar med ett motpartsinstitut i ett tredjeland ska medlemsstaterna, utöver de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 13, kräva att deras kreditinstitut och finansiella institut vid ingående av en affärsförbindelse"

13. Följande artikel ska införas:

"Artikel 20a

1. Varje medlemsstat ska utfärda och uppdatera en förteckning som anger exakt vilka funktioner som enligt nationella lagar och andra författningar betecknas som viktiga offentliga funktioner för tillämpning av artikel 3.9. Medlemsstaterna ska kräva att varje internationell organisation som är ackrediterad inom deras territorium utfärdar och uppdaterar en förteckning över viktiga offentliga funktioner vid den internationella organisationen för tillämpning av artikel 3.9. Dessa förteckningar ska sändas till kommissionen och får offentliggöras.

2. Kommissionen ska sammanställa och uppdatera förteckningen över vilka exakta funktioner som betecknas som viktiga offentliga funktioner vid unionens institutioner och organ. Denna förteckning ska även innehålla alla funktioner som kan komma att anförtros åt företrädare för tredjeländer och för internationella organ som har ackrediterats på unionsnivå.

3. Kommissionen ska på grundval av de förteckningar som föreskrivs i punkterna 1 och 2 i denna artikel sammanställa en enda förteckning över alla viktiga offentliga funktioner för tillämpning av artikel 3.9. Denna enda förteckning ska offentliggöras.

4. De funktioner som ingår i den förteckning som avses i punkt 3 i denna artikel ska hanteras i enlighet med de villkor som anges i artikel 41.2."

14. Artikel 27.2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska se till att ansvariga enheter som kunden hänvisas till vidtar lämpliga åtgärder för att se till att tredje part omedelbart på begäran tillhandahåller relevanta kopior av identifierings- och kontrolluppgifter, inklusive, om det finns tillgängligt, uppgifter som erhållits med hjälp av medel för elektronisk identifiering, relevanta betrodda tjänster enligt förordning (EU) nr 910/2014 eller andra säkra identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg som reglerats, erkänts, godkänts eller godtagits av relevanta nationella myndigheter."

15. Artikel 30 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) Första stycket ska ersättas med följande:

”Medlemsstaterna ska se till att de företag och andra juridiska enheter som är registrerade på deras territorium är skyldiga att inhämta och förfoga över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap, inbegripet uppgifter om sina förmånsintressen. Medlemsstaterna ska se till att överträdelse av denna artikel omfattas av effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner.”

ii) Följande stycke ska läggas till:

”Medlemsstaterna ska kräva att huvudmännen för företag eller andra juridiska enheter, inbegripet genom aktier, rösträtter, ägarintressen, innehavaraktier eller kontroll på andra sätt, tillhandahåller dessa enheter alla de uppgifter som krävs för att företaget eller den andra juridiska enheten ska uppfylla kraven i första stycket.”

b) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Medlemsstaterna ska kräva att de uppgifter som finns i det centrala register som avses i punkt 3 är adekvata, korrekta och aktuella, och ska införa mekanismer för detta. Sådana mekanismer ska innehålla krav på att ansvariga enheter och, om så är lämpligt och i den mån som detta krav inte i onödan inkräktar på de behöriga myndigheternas funktioner, behöriga myndigheter, ska rapportera eventuella avvikelser som de hittar mellan de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som finns tillgängliga i de centrala registren och de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som är tillgängliga för dem. I fall av rapporterade avvikelser ska medlemsstaterna se till att lämpliga åtgärder vidtas för att avhjälpa dessa avvikelser med nödvändig skyndsamhet och, om så är lämpligt, att ett särskilt omnämnande tas med det i centrala registret under tiden.”

c) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap är tillgängliga i samtliga fall för

a) behöriga myndigheter och FIU utan inskränkning,

b) ansvariga enheter, inom ramen för åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II,

c) allmänheten.

De personer som avses i led c ska ha tillåtelse att få tillgång till åtminstone den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap, samt arten och omfattning av det förmånsintresse som innehas av den verkliga huvudmannen.

Medlemsstaterna får, enligt villkor som ska fastställas i nationell rätt, ge tillgång till ytterligare information som gör det möjligt att identifiera den verkliga huvudmannen. Denna ytterligare information ska inkludera åtminstone födelsedatum eller kontaktuppgifter, i enlighet med regler för skydd av personuppgifter.”

d) Följande punkt ska införas:

”5a. Medlemsstaterna får välja att göra de uppgifter som finns i deras nationella register enligt punkt 3 tillgängliga på villkor att registrering sker online och att en avgift erläggs som inte får överstiga de administrativa kostnaderna för att göra uppgifterna tillgängliga, inklusive kostnader för underhåll och utveckling av registret.”

e) Punkt 6 ska ersättas med följande:

”6. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter och FIU har snabb och obegränsad tillgång till alla uppgifter som finns i det centrala register som avses i punkt 3 utan att den berörda enheten varnas. Medlemsstaterna ska också ge ansvariga enheter snabb tillgång när de vidtar åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II.

Behöriga myndigheter som ges tillgång till det centrala register som avses i punkt 3 ska vara de myndigheter som har specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism, samt skattemyndigheter, tillsynsmyndigheter för ansvariga enheter och myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism, att spåra och beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott.”

f) Punkt 7 ska ersättas med följande:

”7. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter och FIU med nödvändig skyndsamhet och utan kostnad kan tillhandahålla behöriga myndigheter och FIU i andra medlemsstater de uppgifter som avses i punkterna 1 och 3.”

g) Punkterna 9 och 10 ska ersättas med följande:

”9. Under exceptionella omständigheter som fastställs i nationell rätt får medlemsstaterna, om den tillgång som avses i punkt 5 första stycket b och c skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk, risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hotelser, eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättshandlingsförmåga, föreskriva ett undantag från sådan tillgång till alla eller vissa av uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i det enskilda fallet. Medlemsstaterna ska se till att dessa undantag beviljas efter en detaljerad bedömning av omständigheternas exceptionella karaktär. Rätten till en administrativ omprövning av beslutet om undantag och till ett effektivt rättsmedel ska garanteras. En medlemsstat som har beviljat undantag ska årligen publicera statistik över antalet beviljade undantag och angivna skäl, och rapportera in uppgifterna till kommissionen.

Undantag som beviljas enligt första stycket i denna punkt får inte tillämpas på kreditinstitut och finansiella institut eller på de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 b och som är offentliga tjänstemän.

10. Medlemsstaterna ska se till att de centrala register som avses i punkt 3 i denna artikel är sammankopplade via den centrala europeiska plattform som inrättats genom artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 (*). Uppkopplingen av medlemsstaternas centrala register till plattformen ska inrättas i enlighet med de tekniska specifikationer och förfaranden som fastställts genom genomförandeakter som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 24 i direktiv (EU) 2017/1132 och artikel 31a i det här direktivet.

Medlemsstaterna ska se till att de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel är tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register som inrättats genom artikel 22.1 i direktiv (EU) 2017/1132 i enlighet med medlemsstaternas nationella rätt för genomförande av punkterna 5, 5a och 6 i den här artikeln.

De uppgifter som avses i punkt 1 ska vara tillgängliga via de nationella registren och genom systemet för sammankoppling av register i åtminstone fem år och inte mer än tio år efter det att företaget eller den andra juridiska enheten har strukits ur registret. Medlemsstaterna ska samarbeta med varandra och med kommissionen i syfte att genomföra olika typer av tillgång i enlighet med denna artikel.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt (EUT L 169, 30.6.2017, s. 46).”

16. Artikel 31 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att denna artikel gäller för trustar och andra typer av juridiska konstruktioner, såsom bland annat fiducie, vissa typer av Treuhand eller fideicomiso, när sådana konstruktioner har trustliknande struktur eller funktioner. Medlemsstaterna ska identifiera särdragen för att avgöra om juridiska konstruktioner har trustliknande struktur eller funktioner avseende sådana juridiska konstruktioner som regleras av deras rätt.

Varje medlemsstat ska kräva att förvaltare av klassiska trustar som förvaltas i den berörda medlemsstaten inhämtar och förfogar över adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om trustens verkliga huvudmannaskap. I dessa uppgifter ska ingå identiteten hos

a) instiftaren eller instiftarna,

- b) förvaltaren eller förvaltarna,
- c) beskyddaren eller beskyddarna (om sådana finns),
- d) förmånstagarna eller förmånstagarkategorin,
- e) eventuella andra fysiska personer som utövar faktisk kontroll över trusten.

Medlemsstaterna ska se till att överträdelse av denna artikel omfattas av effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner.”

- b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Medlemsstaterna ska se till att förvaltare, eller personer som innehar likvärdiga ställningar i liknande juridiska konstruktioner enligt punkt 1 i denna artikel, lämnar uppgift om sin status och tillhandahåller de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel till ansvariga enheter med nödvändig skyndsamhet, om de, i egenskap av förvaltare eller person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion, har en affärsförbindelse eller utför enstaka transaktioner som överstiger de tröskelvärden som anges i artikel 11 b, c och d.”

- c) Följande punkt ska införas:

”3a. Medlemsstaterna ska kräva att uppgifterna om verkligt huvudmannskap för klassiska trustar och liknande juridiska konstruktioner som avses i punkt 1 finns i ett centralt register för verkligt huvudmannskap som upprättats av den medlemsstat där förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har sitt säte eller är bosatt.

Om sätet eller bosättningsorten för förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har är utanför unionen, ska de uppgifter som avses i punkt 1 finnas i ett centralt register som inrättats av den medlemsstat där förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion ingår en affärsförbindelse eller förvärvar fastigheter i trustens eller den liknande juridiska konstruktionens namn.

Om förvaltarna av en trust eller de personer som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har sitt säte eller bosättningsort i olika medlemsstater, eller om förvaltaren av trusten eller den person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion ingår flera affärsförbindelser i trustens eller den liknande juridiska konstruktionens namn i olika medlemsstater, får ett intyg om registrering eller ett utdrag med de uppgifter om verkligt huvudmannskap som en medlemsstat har i ett register betraktas som tillräckligt för att registreringskyldigheten ska vara uppfylld.”

- d) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna om verkligt huvudmannskap avseende en trust eller en liknande juridisk konstruktion är tillgängliga i samtliga fall för

- a) behöriga myndigheter och FIU utan inskränkning,
- b) ansvariga enheter, inom ramen för åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II,
- c) varje fysisk eller juridisk person som kan styrka ett berättigat intresse,
- d) varje fysisk eller juridisk person som har ingivit en skriftlig begäran avseende en trust eller en liknande juridisk konstruktion som innehar eller äger en kontrollpost i något annat företag eller någon annan juridisk enhet än de som avses i artikel 30.1, genom direkt eller indirekt ägande, inbegripet genom innehavarkarter eller genom kontroll på annat sätt.

De uppgifter som är tillgängliga för fysiska eller juridiska personer som avses i första stycket c och d ska bestå av den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap, samt arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas.

Medlemsstaterna får, enligt villkor som ska fastställas i nationell rätt, föreskriva tillgång till ytterligare uppgifter som gör det möjligt att identifiera den verkliga huvudmannen. Sådana ytterligare uppgifter ska inkludera åtminstone födelsedatum eller kontaktuppgifter, i enlighet med regler för skydd av personuppgifter. Medlemsstaterna får medge bredare tillgång till de uppgifter som finns i registret i enlighet med sin nationella rätt.

Behöriga myndigheter som ges tillgång till det centrala register som avses i punkt 3a ska vara de myndigheter som har specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism, samt skattemyndigheter, tillsynsmyndigheter för ansvariga enheter och myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism, att spåra och beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott.”

e) Följande punkt ska införas:

”4a. Medlemsstater får välja att göra de uppgifter som finns i deras nationella register enligt punkt 3a tillgängliga på villkor att det görs en registrering online och erläggs en avgift som inte får överstiga de administrativa kostnaderna för att göra uppgifterna tillgängliga, inklusive kostnader för underhåll och utveckling av registret.”

f) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Medlemsstaterna ska kräva att de uppgifter som finns i det centrala register som avses i punkt 3a är adekvata, korrekta och aktuella, och ska införa mekanismer för detta. Sådana mekanismer ska innehålla krav på att ansvariga enheter och, om så är lämpligt och i den mån som detta krav inte i onödan inkräktar på deras funktioner, behöriga myndigheter, ska rapportera eventuella avvikelser som de hittar mellan de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som finns tillgängliga i de centrala registren och de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som är tillgängliga för dem. I fall av rapporterade avvikelser ska medlemsstaterna se till att lämpliga åtgärder vidtas för att avhjälpa dessa avvikelser med nödvändig skyndsamhet och, om så är lämpligt, att ett särskilt omnämnande tas med i det centrala registret under tiden.”

g) Punkt 7 ska ersättas med följande:

”7. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter och FIU med nödvändig skyndsamhet och utan kostnad kan tillhandahålla behöriga myndigheter och FIU i andra medlemsstater de uppgifter som avses i punkterna 1 och 3.”

h) Följande punkt ska införas:

”7a. Under exceptionella omständigheter som ska fastställas i nationell rätt får medlemsstaterna, om den tillgång som avses i punkt 4 första stycket b, c och d skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk, risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hotelser, eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättshandlingsförmåga, föreskriva ett undantag från sådan tillgång till alla eller vissa av uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i det enskilda fallet. Medlemsstaterna ska se till att de undantagen beviljas efter en detaljerad bedömning av omständigheternas exceptionella karaktär. Rätten till en administrativ omprövning av beslutet om undantag och till ett effektivt rättsmedel ska garanteras. En medlemsstat som har beviljat undantag ska årligen publicera statistik över antalet beviljade undantag och angivna skäl, och rapportera in uppgifterna till kommissionen.

Undantag som beviljas enligt första stycket ska inte tillämpas på kreditinstitut och finansiella institut och de ansvariga enheter som avses i artikel 2.1.3 b och som är offentliga tjänstemän.

Om en medlemsstat beslutar att inrätta ett undantag i enlighet med första stycket, får den inte begränsa de behöriga myndigheternas och FIU:s tillgång till uppgifter.”

i) Punkt 8 ska utgå.

j) Punkt 9 ska ersättas med följande:

”9. Medlemsstaterna ska se till att de centrala register som avses i punkt 3a i denna artikel är sammankopplade via den centrala europeiska plattform som inrättats genom artikel 22.1 i direktiv (EU) 2017/1132. Uppkopplingen av medlemsstaternas centrala register till plattformen ska inrättas i enlighet med de tekniska specifikationer och förfaranden som fastställts genom genomförandeakter som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 24 i direktiv (EU) 2017/1132 och artikel 31a i det här direktivet.

Medlemsstaterna ska se till att de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel är tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register som inrättats genom artikel 22.2 i direktiv (EU) 2017/1132 i enlighet med medlemsstaternas nationella rätt för genomförande av punkterna 4 och 5 i den här artikeln.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att se till att endast sådana uppgifter som anges i punkt 1 som är aktuella och motsvarar det verkliga huvudmannskapet görs tillgängliga genom deras nationella register och genom systemet för sammankoppling av register, och tillgången till sådana uppgifter ska vara förenlig med regler för skydd av personuppgifter.

De uppgifter som avses i punkt 1 ska vara tillgängliga via de nationella registren och genom systemet för sammankoppling av register i åtminstone fem år och inte mer än tio år efter det att skälen för att registrera uppgifterna om verkligt huvudmannskap enligt punkt 3a har upphört att existera. Medlemsstaterna ska samarbeta med kommissionen i syfte att genomföra de olika typerna av tillgång i enlighet med punkterna 4 och 4a.”

k) Följande punkt ska läggas till:

”10. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla kategorier, beskrivning av egenskaper, namn och i förekommande fall rättslig grund för de trustar och liknande juridiska konstruktioner som avses i punkt 1 senast den 10 juli 2019. Kommissionen ska offentliggöra den konsoliderade förteckningen över sådana trustar och liknande juridiska konstruktioner i *Europeiska unionens officiella tidning* senast den 10 september 2019.

Senast den 26 juni 2020 ska kommissionen lägga fram en rapport till Europaparlamentet och rådet där det framgår huruvida alla trustar och liknande juridiska konstruktioner enligt punkt 1 som regleras av medlemsstaternas rätt har identifierats i vederbörlig ordning och blivit föremål för de krav som fastställts i detta direktiv. Om så är lämpligt ska kommissionen vidta nödvändiga åtgärder på grundval av slutsatserna i den rapporten.”

17. Följande artikel ska införas:

”Artikel 31a

Genomförandeakter

Vid behov och utöver de genomförandeakter som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 24 i direktiv (EU) 2017/1132 och i enlighet med artiklarna 30 och 31 i det här direktivet, ska kommissionen genom genomförandeakter anta de tekniska specifikationer och förfaranden som krävs för att sammankoppla medlemsstaternas centrala register enligt artiklarna 30.10 och 31.9, med beaktande av följande:

- a) Den tekniska specifikation som anger den uppsättning tekniska uppgifter som krävs för att plattformen ska kunna fylla sin funktion och metoden för lagring, användning och skydd av sådana uppgifter.
- b) De gemensamma kriterier enligt vilka uppgifter om verkligt huvudmannskap är tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register, beroende på omfattningen av den tillgång som medlemsstaterna beviljar.
- c) De tekniska detaljerna om hur uppgifterna om de verkliga huvudmännen ska göras tillgängliga.
- d) De tekniska villkoren för tillgängligheten av de tjänster som tillhandahålls genom systemet för sammankoppling av register.
- e) De tekniska formerna för hur de olika typerna av tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannskap ska genomföras på grundval av artiklarna 30.5 och 31.4.
- f) Betalningsvillkoren när tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannskap är belagd med en avgift enligt artiklarna 30.5a och 31.4a, med beaktande av tillgängliga betalningssätt, såsom betalningstransaktioner på distans.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 64a.2.

I sina genomförandeakter ska kommissionen sträva efter att återanvända beprövade tekniker och befintliga rutiner. Kommissionen ska säkerställa att de system som ska utvecklas inte innebär kostnader som överstiger vad som är absolut nödvändigt för att genomföra detta direktiv. Kommissionens genomförandeakter ska präglas av transparens och utbyte av erfarenheter och information mellan kommissionen och medlemsstaterna.”

18. I artikel 32 ska följande punkt läggas till:

”9. Utan att det påverkar artikel 34.2 ska varje FIU, inom ramen för sina uppgifter, från varje ansvarig enhet kunna begära, inhämta och använda information för det ändamål som anges i punkt 1 i den här artikeln, även om ingen rapport först lämnats in enligt artikel 33.1 a eller 34.1.”

19. Följande artikel ska införas:

”Artikel 32a

1. Medlemsstaterna ska införa centraliserade automatiserade mekanismer, till exempel centrala register eller centrala elektroniska datasöksystem, som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet fastställa identiteten hos fysiska eller juridiska personer som innehar eller kontrollerar betalkonton och bankkonton som identifieras med IBAN-nummer, enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 (*), och bankfack som innehas av ett kreditinstitut inom deras territorium. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om egenkaperna hos dessa nationella mekanismer.

2. Medlemsstaterna ska se till att de uppgifter som finns i de centrala mekanismer som avses i punkt 1 i denna artikel är direkt tillgängliga på ett omedelbart och ofiltrerat sätt för nationella FIU. Uppgifterna ska också vara tillgängliga för nationella behöriga myndigheter för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv. Medlemsstaterna ska se till att varje FIU med nödvändig skyndsamhet kan tillhandahålla uppgifter som finns i de centraliserade mekanismer som avses i punkt 1 i denna artikel till andra FIU, i enlighet med artikel 53.

3. Följande uppgifter ska finnas tillgängliga och vara sökbara via de centraliserade mekanismer som avses i punkt 1:

- För innehavaren av kundkontot och alla personer som förmodas agera i kundens namn: namn, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt nationella bestämmelser som införlivar artikel 13.1 a eller ett unikt identifieringsnummer.
- För den verkliga huvudmannen för innehavaren av kundkontot: namn, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt nationella bestämmelser som införlivar artikel 13.1 b eller ett unikt identifieringsnummer.
- För bank- eller betalkontot: IBAN-nummer och datumet för kontots öppnande och avslutande.
- För bankfacket: hyrestagarens namn, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt nationella bestämmelser som införlivar artikel 13.1 eller ett unikt identifieringsnummer och hyresperiodens varaktighet.

4. Medlemsstaterna kan överväga att kräva att andra uppgifter som anses vara viktiga för FIU och behöriga myndigheter när de fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv finns tillgängliga och sökbara via de centraliserade mekanismerna.

5. Senast den 26 juni 2020 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport med en bedömning av villkoren och de tekniska specifikationerna och förfarandena för att säkerställa säker och effektiv sammankoppling av de centraliserade automatiserade mekanismerna. Den rapporten ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).”

20. Följande artikel ska införas:

”Artikel 32b

1. Medlemsstaterna ska ge FIU och behöriga myndigheter tillgång till information som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet identifiera alla fysiska eller juridiska personer som äger fast egendom, bland annat genom register eller elektroniska datasöksystem, om sådana register eller system finns tillgängliga.

2. Senast den 31 december 2020 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport med en bedömning av nödvändigheten och proportionaliteten i att harmonisera uppgifterna i registren och en bedömning av behovet av sammankoppling av dessa register. Den rapporten ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag.”

21. I artikel 33.1 ska led b ersättas med följande:

”b) på FIU:s begäran direkt ge den all nödvändig information.”

22. I artikel 34 ska följande punkt läggas till:

”3. Självreglerande organ som utsetts av medlemsstaterna ska offentliggöra en årsrapport med uppgifter avseende

a) vidtagna åtgärder enligt artiklarna 58, 59 och 60,

b) antalet mottagna rapporter om överträdelse enligt artikel 61, om tillämpligt,

c) antalet rapporter som inkommit till det självreglerande organ som avses i punkt 1 och antalet rapporter som vidarebefordrats av det självreglerande organet till FIU, om tillämpligt,

d) om tillämpligt, antal och beskrivning av åtgärder som vidtagits enligt artiklarna 47 och 48 för att övervaka ansvariga enheters fullgörande av sina skyldigheter enligt

i) artiklarna 10–24 (åtgärder för kundkännedom),

ii) artiklarna 33, 34 och 35 (rapportering av misstänkta transaktioner),

iii) artikel 40 (registerhållning), och

iv) artiklarna 45 och 46 (interna kontroller).”

23. Artikel 38 ska ersättas med följande:

”Artikel 38

1. Medlemsstaterna ska se till att enskilda personer, inbegripet anställda och företrädare vid den ansvariga enheten som rapporterar misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till FIU, skyddas rättsligt från att utsättas för hot, hämnd eller fientliga handlingar, och i synnerhet från ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder.

2. Medlemsstaterna ska se till att enskilda personer som utsätts för hot, hämnd eller fientliga handlingar eller ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder efter att ha rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till FIU har rätt att på ett säkert sätt inkomma med klagomål till respektive behörig myndighet. Utan att det påverkar konfidentialiteten för de uppgifter som FIU samlat in, ska medlemsstaterna även se till att sådana enskilda personer har rätt till ett effektivt rättsmedel för att tillvarata sina rättigheter enligt denna punkt.”

24. Artikel 39.3 ska ersättas med följande:

”3. Det förbud som fastställs i punkt 1 i denna artikel får inte förhindra att uppgifter lämnas mellan kreditinstitut och finansiella institut från medlemsstaterna, förutsatt att de tillhör samma koncern, eller mellan dessa enheter och deras filialer och majoritetsägda dotterbolag belägna i tredjeländer, förutsatt att dessa filialer och majoritetsägda dotterbolag helt och hållet följer koncernens riktlinjer och rutiner, inbegripet rutiner för informationsutbyte inom koncernen, i enlighet med artikel 45, och att koncernens riktlinjer och rutiner uppfyller de krav som fastställs i detta direktiv.”

25. Artikel 40.1 ska ändras på följande sätt:

a) Led a ska ersättas med följande:

”a) När det gäller åtgärder för kundkännedom: en kopia av de dokument och uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla kraven som fastställs i fråga om åtgärder för kundkännedom i kapitel II, inklusive, om det finns tillgängligt, uppgifter som erhållits med hjälp av medel för elektronisk identifiering, relevanta betrodda tjänster som fastställs i förordning (EU) nr 910/2014 eller andra säkra identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg som reglerats, erkänts, godkänts eller godtagits av relevanta nationella myndigheter, för en period på fem år efter det att affärsförbindelsen med kunden har upphört eller efter den dag då en enstaka transaktion utfördes.”

b) Följande stycke ska läggas till:

”Den lagringstid som avses i denna punkt, inbegripet den ytterligare lagringstiden som inte ska överstiga en period på ytterligare fem år, ska också tillämpas för de uppgifter som är tillgängliga via de centraliserade mekanismer som avses i artikel 32a.”

26. Artikel 43 ska ersättas med följande:

”Artikel 43

Behandling av personuppgifter på grundval av detta direktiv för att förhindra sådan penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i artikel 1 ska betraktas som en fråga om allmänt intresse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).”

27. Artikel 44 ska ersättas med följande:

”Artikel 44

1. Medlemsstaterna ska, för att bidra till utarbetandet av riskbedömningar enligt artikel 7, se till att de kan se över effektiviteten hos sina system för bekämpning av penningtvätt eller finansiering av terrorism, genom att föra omfattande statistik över frågor av betydelse för dessa systems effektivitet.

2. Den statistik som avses i punkt 1 ska omfatta följande:

a) Uppgifter om storlek och betydelse när det gäller de olika sektorer som omfattas av detta direktiv, inklusive antalet fysiska personer och enheter samt varje sektors ekonomiska betydelse.

b) Uppgifter om rapportering, utredningar och rättsliga faser i det nationella systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inklusive antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till FIU, uppföljningen av dessa rapporter och, på årsbasis, antalet fall som utretts, antalet personer som åtalats, antalet personer som dömts för penningtvätt eller finansiering av terrorism, typ av förbrott, där sådana uppgifter finns tillgängliga, samt värdet i euro på egendom som har frysts, beslagtogs eller förverkats.

c) Om tillgängligt, uppgifter om antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med årsrapporten till ansvariga enheter om hur användbara deras rapporter har varit och om hur de följts upp.

d) Uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av FIU, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran.

e) Personella resurser som anslagits till de behöriga myndigheter som ansvarar för tillsyn av bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism samt personella resurser som anslagits till FIU för att fullgöra de uppgifter som anges i artikel 32.

f) Antalet tillsynsåtgärder på plats och på distans, antalet överträdelse som konstaterats på grundval av tillsynsåtgärder och sanktioner/administrativa åtgärder som tillämpats av tillsynsmyndigheterna.

3. Medlemsstaterna ska se till att en konsoliderad översyn av deras statistik offentliggörs på årlig basis.

4. Medlemsstaterna ska varje år vidarebefordra den statistik som avses i punkt 2 till kommissionen. Kommissionen ska offentliggöra en årsrapport som sammanfattar och förklarar statistiken enligt punkt 2 och som ska göras tillgänglig på dess webbplats.”

28. Artikel 45.4 ska ersättas med följande:

"4. Medlemsstaterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna ska underrätta varandra om fall där ett tredjelands rätt inte tillåter att de riktlinjer och rutiner som krävs enligt punkt 1 genomförs. I dessa fall får samordnade åtgärder vidtas för att finna en lösning. Vid bedömningen av vilka tredjeländer som inte tillåter genomförandet av de riktlinjer och rutiner som krävs enligt punkt 1 ska medlemsstaterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna beakta eventuella rättsliga hinder som kan stå i vägen för ett korrekt genomförande av dessa riktlinjer och rutiner, inklusive sekretess, uppgiftsskydd och andra begränsningar för utbyte av information som kan vara relevanta för detta ändamål."

29. Artikel 47.1 ska ersättas med följande:

"1. Medlemsstaterna ska se till att leverantörer av växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor och tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor är registrerade, att valutaväxlings- och checkinlösningskontor samt tjänsteleverantörer till trustar eller bolag har tillstånd eller är registrerade och att tillhandahållare av speltjänster regleras."

30. Artikel 48 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

"1a. För att underlätta och främja ett effektivt samarbete, särskilt informationsutbyte, ska medlemsstaterna till kommissionen överlämna en förteckning över de behöriga myndigheterna för de ansvariga enheter som förtecknas i artikel 2.1, inklusive deras kontaktuppgifter. Medlemsstaterna ska se till att den information som tillhandahålls kommissionen hålls uppdaterad.

Kommissionen ska på sin webbplats offentliggöra en förteckning över dessa myndigheter och deras kontaktuppgifter. Myndigheterna i registret ska, inom ramen för sina befogenheter, fungera som kontaktpunkt för motsvarande behöriga myndigheter i de andra medlemsstaterna. Medlemsstaternas finansiella tillsynsmyndigheter ska också fungera som kontaktpunkt för de europeiska tillsynsmyndigheterna.

I syfte att säkerställa en korrekt tillämpning av detta direktiv ska medlemsstaterna kräva att alla ansvariga enheter är föremål för lämplig tillsyn, vilket inkluderar befogenheter att genomföra tillsyn på plats och på distans, samt vidta lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelser."

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna har tillräckliga befogenheter, inbegripet befogenhet att kräva att det lämnas uppgifter som är relevanta för övervakning av efterlevnaden och för utförande av kontroller, samt att de har tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sitt uppdrag. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa myndigheters personal har stor integritet och rätt kompetens och håller hög yrkesmässig standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, uppgiftsskydd och standarder för att hantera intressekonflikter."

c) Punkt 4 ska ersättas med följande:

"4. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den ansvariga enheten driver företag utövar tillsyn över att dessa företag iakttar den medlemsstatens nationella bestämmelser för införlivande av detta direktiv.

I de fall då kreditinstitut och finansiella institut ingår i en koncern ska medlemsstaterna se till att, för de ändamål som anges i första stycket, de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där ett moderföretag är etablerat samarbetar med de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där de företag som ingår i koncernen är etablerade.

När det gäller de företag som avses i artikel 45.9 får sådan tillsyn som avses i första stycket i denna punkt inbegripa vidtagande av lämpliga och proportionella åtgärder för att rätta till allvarliga brister som kräver omedelbart avhjälpande. Dessa åtgärder ska vara tillfälliga och avbrytas när de identifierade bristerna rättats till, inbegripet med bistånd från eller i samarbete med de behöriga myndigheterna i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat, i enlighet med artikel 45.2."

d) I punkt 5 ska följande stycke läggas till:

”I de fall då kreditinstitut och finansiella institut ingår i en koncern ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där ett moderföretag är etablerat utövar tillsyn över det effektiva genomförandet av koncernens riktlinjer och rutiner enligt artikel 45.1. För detta ändamål ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där kreditinstitut och finansiella institut som ingår i koncernen är etablerade samarbetar med de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där moderföretaget är etablerat.”

31. Artikel 49 ska ersättas med följande:

”Artikel 49

Medlemsstaterna ska se till att beslutsfattare, FIU, tillsynsmyndigheter och andra behöriga myndigheter som arbetar med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, samt skattemyndigheter och brottsbekämpande myndigheter när de agerar inom ramen för detta direktiv, har effektiva samarbets- och samordningsmekanismer för att på nationell nivå utveckla och genomföra politik och åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, bland annat så att de kan fullgöra sin skyldighet enligt artikel 7.”

32. I kapitel VI avsnitt 3 ska följande underavsnitt införas:

”U n d e r a v s n i t t I I a

S a m a r b e t e m e l l a n m e d l e m s s t a t e r n a s b e h ö r i g a m y n d i g h e t e r

Artikel 50a

Medlemsstaterna får inte förbjuda, eller föreskriva orimliga eller onödigt restriktiva villkor för, informationsutbyte eller bistånd mellan behöriga myndigheter vid tillämpningen av detta direktiv. Medlemsstaterna ska särskilt se till att behöriga myndigheter inte avslår en begäran om bistånd på följande grunder:

- a) Begäran bedöms även omfatta skattefrågor.
- b) Nationell rätt kräver att ansvariga enheter ska bevara sekretessen eller konfidentialiteten, utom i de fall när de relevanta uppgifter som begärs är skyddade av lagstadgad tystnadsplikt eller andra lagstadgade yrkesmässiga privilegier i enlighet med vad som beskrivs i artikel 34.2.
- c) En utredning, undersökning eller ett förfarande pågår i den anmodade medlemsstaten, såvida inte biståndet skulle hindra utredningen, undersökningen eller förfarandet.
- d) Den motsvarande anmodande behöriga myndigheten skiljer sig till sin karaktär eller ställning från den anmodade behöriga myndigheten.”

33. Artikel 53 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att FIU spontant eller på begäran utbyter all information som kan vara relevant för deras bearbetning eller analys av information med koppling till penningtvätt eller finansiering av terrorism och berörda fysiska eller juridiska personer, oberoende av typen av associerade förbrott och även om typen av associerade förbrott inte är känd vid tidpunkten för utbytet.”

b) I punkt 2 andra stycket ska andra meningen ersättas med följande:

”Denna FIU ska erhålla information i enlighet med artikel 33.1 och skyndsamt förmedla svar.”

34. I artikel 54 ska följande stycke läggas till:

”Medlemsstaterna ska se till att FIU utser åtminstone en kontaktperson eller kontaktpunkt som ansvarar för att ta emot begäranden om information från FIU i andra medlemsstater.”

35. Artikel 55.2 ska ersättas med följande:

”2. Medlemsstaterna ska se till att den anmodade FIU omgående och så långt det är möjligt lämnar förhandsgodkännande till spridning av upplysningarna till behöriga myndigheter, oberoende av typen av associerade förbrott. Den anmodade FIU får inte vägra att lämna sitt godkännande till sådan spridning såvida inte detta skulle falla utanför tillämpningsområdet för dess bestämmelser om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller skulle kunna försvåra en utredning eller av annan anledning skulle strida mot de grundläggande principerna i den nationella

rätten i den medlemsstaten. Varje vägran att lämna godkännande ska vederbörligen förklaras. Dessa undantagsfall ska specificeras på ett sådant sätt att missbruk och onödiga begränsningar av spridningen av upplysningar till behöriga myndigheter förhindras.”

36. Artikel 57 ska ersättas med följande:

”Artikel 57

Skillnader i definitioner i nationell rätt av förbrott enligt artikel 3.4 får inte begränsa FIU:s förmåga att bistå en annan FIU och får inte begränsa utbyte, spridning och användning av information enligt artiklarna 53, 54 och 55.”

37. I kapitel VI avsnitt 3 ska följande underavsnitt läggas till:

”Underavsnitt III a

Samarbetemellan behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut och andra myndigheter som omfattas av tystnadsplikt

Artikel 57a

1. Medlemsstaterna ska kräva att alla personer som arbetar eller har arbetat vid behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut efterlevnad av detta direktiv, liksom revisorer eller experter som agerar på sådana behöriga myndigheters vägnar, omfattas av tystnadsplikt.

Utän att det påverkar fall som omfattas av straffrätt får konfidentiell information som de personer som avses i första stycket erhåller i tjänsten enligt detta direktiv röjas endast i sammandrag eller i sammanställning på ett sätt som gör att det är omöjligt att identifiera enskilda kreditinstitut och finansiella institut.

2. Vad som sägs i punkt 1 får inte utgöra hinder för utbyte av information mellan

- a) behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut inom en medlemsstat i enlighet med detta direktiv eller andra lagstiftningsakter som avser tillsyn av kreditinstitut och finansiella institut,
- b) behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut i olika medlemsstater i enlighet med detta direktiv eller andra lagstiftningsakter som avser tillsyn av kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet Europeiska centralbanken (ECB) när den agerar i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 (*). För sådant informationsutbyte ska villkoren för tystnadsplikt enligt punkt 1 tillämpas.

Senast den 10 januari 2019 ska de behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut i enlighet med detta direktiv, och ECB, när den agerar enligt artikel 27.2 i förordning (EU) nr 1024/2013 och artikel 56 första stycket g i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU (**), med stöd av de europeiska tillsynsmyndigheterna, ingå en överenskommelse om de praktiska formerna för informationsutbyte.

3. Behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut och som mottar konfidentiell information enligt punkt 1 ska endast använda denna information

- a) för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv eller enligt andra lagstiftningsakter inom ramen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet påförande av sanktioner,
- b) vid överklagande av ett beslut som fattats av den behöriga myndighet som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet domstolsförfaranden,
- c) vid domstolsförfaranden som har inletts enligt särskilda bestämmelser i unionsrätt antagen på området för detta direktiv eller på området för tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut.

4. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut vid tillämpningen av detta direktiv i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. Sådant samarbete innefattar också förmågan att inom ramen för den anmodade behöriga myndighetens befogenheter utföra utredningar på en anmodande behörig myndighets vägnar, och det påföljande utbytet av information som erhållits genom sådana utredningar.

5. Medlemsstaterna får tillåta sina nationella behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut att ingå samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information med motsvarande behöriga myndigheter i tredjeländer. Sådana samarbetsavtal ska ingås på ömsesidig grund och enbart om utlämnad information omfattas av en garanti om krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i punkt 1. Konfidentiell information som utbyts enligt dessa samarbetsavtal ska användas för ändamålet att utföra dessa myndigheters tillsynsuppdrag.

Om den information som utbyts har sitt ursprung i en annan medlemsstat får den inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från den behöriga myndighet som har delat med sig av den och, i lämpliga fall, endast för de ändamål för vilka den myndigheten har medgett att den lämnas ut.

Artikel 57b

1. Utan hinder av artikel 57a.1 och 57a.3 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 34.2 får medlemsstaterna tillåta informationsutbyte mellan behöriga myndigheter inom samma medlemsstat eller i olika medlemsstater, mellan behöriga myndigheter och myndigheter med ansvar för tillsyn över enheter inom finanssektorn och fysiska eller juridiska personer vid utövandet av deras yrkesmässiga verksamhet enligt vad som avses i artikel 2.1.3 och myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsynen över finansmarknader inom ramen för deras respektive tillsynsfunktioner.

Den information som mottagits ska i samtliga fall omfattas av krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 57a.1.

2. Utan hinder av artikel 57a.1 och 57a.3 får medlemsstaterna, med stöd av bestämmelser i nationell rätt, tillåta att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller med specifikt ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism.

Konfidentiell information som utbyts enligt denna punkt ska dock enbart användas för berörda myndigheters rättsliga uppgifter. Personer med tillgång till sådan information ska omfattas av krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 57a.1.

3. Medlemsstaterna får tillåta att viss information som rör tillsyn över att kreditinstituten efterlever detta direktiv lämnas ut till parlamentariska undersökningskommittéer, revisionsrätter och andra enheter med ansvar för undersökningar i den egna medlemsstaten, på följande villkor:

- a) Enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell rätt att undersöka eller granska agerandet hos myndigheter med ansvar för tillsyn över dessa kreditinstitut eller för lagstiftning om sådan tillsyn.
- b) Informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av det mandat som avses i led a.
- c) De personer som har tillgång till informationen är enligt nationell rätt föremål för krav avseende tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 57a.1.
- d) Information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från de behöriga myndigheter som har lämnat ut den, och endast för de ändamål för vilka de myndigheterna har medgett att den lämnas ut.

(*) Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338)."

38. I artikel 58.2 ska följande stycke läggas till:

”Medlemsstaterna ska även se till att deras behöriga myndigheter, när de identifierar överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder, informerar de brottsbekämpande myndigheterna med nödvändig skyndsamhet.”

39. Artikel 61 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna, och i tillämpliga fall de självreglerande organen, etablerar effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering till de behöriga myndigheterna, och i tillämpliga fall de självreglerande organen, om potentiella eller faktiska överträdelser av de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.

För det ändamålet ska de tillhandahålla en eller flera säkra kommunikationskanaler för personer som gör den rapportering som avses i första stycket. Sådana kanaler ska säkerställa att identiteten på de personer som tillhandahåller information endast är känd för de behöriga myndigheterna, och i tillämpliga fall de självreglerande organen.”

b) I punkt 3 ska följande stycken läggas till:

”Medlemsstaterna ska se till att enskilda personer, inbegripet anställda och företrädare vid den ansvariga enhet som rapporterar misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till FIU, skyddas rättsligt från att utsättas för hot, hämnd eller fientliga handlingar, och i synnerhet från ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder.

Medlemsstaterna ska se till att enskilda personer som utsätts för hot, fientliga handlingar eller ogynnsamma eller diskriminerande anställningsåtgärder efter att ha rapporterat misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till FIU har rätt att på ett säkert sätt inkomma med klagomål till respektive behörig myndighet. Utan att det påverkar konfidentialiteten för de uppgifter som FIU samlat in, ska medlemsstaterna även se till att sådana enskilda personer har rätt till ett effektivt rättsmedel för att tillvarata sina rättigheter enligt denna punkt.”

40. Följande artikel ska införas:

”Artikel 64a

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté för förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism (nedan kallad *kommittén*) som avses i artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 (*). Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011 (**).

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 (EUT L 141, 5.6.2015, s. 1).

(**) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).”

41. Artikel 65 ska ersättas med följande:

”Artikel 65

1. Senast den 11 januari 2022 och därefter vart tredje år ska kommissionen utarbeta en rapport om genomförandet av detta direktiv och lägga fram den för Europaparlamentet och rådet.

Rapporten ska särskilt innehålla följande:

a) En redogörelse för särskilda åtgärder som antagits och mekanismer som inrättats på unionsnivå och medlemsstatsnivå för att förebygga och hantera framväxande problem och nya utvecklingstendenser som utgör ett hot mot unionens finansiella system.

b) Uppföljningsåtgärder som vidtagits på unionsnivå och medlemsstatsnivå på grundval av farhågor som kommit till deras kannedom, inklusive klagomål som rör nationell rätt som försvårar behöriga myndigheters och självreglerande organs tillsyns- och utredningsbefogenheter.

- c) En redogörelse för tillgängligheten till relevant information för de behöriga myndigheterna och FIU i medlemsstaterna, för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism.
- d) En redogörelse för det internationella samarbetet och informationsutbytet mellan de behöriga myndigheterna och FIU.
- e) En redogörelse för åtgärder från kommissionens sida som är nödvändiga för att kontrollera att medlemsstaterna vidtar åtgärder i enlighet med detta direktiv och för att bedöma framväxande problem och nya utvecklingstendenser i medlemsstaterna.
- f) En analys av möjligheterna att vidta särskilda åtgärder och mekanismer på unionsnivå och medlemsstatsnivå som rör möjligheterna att samla in och få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannskap för företag och andra juridiska enheter som är registrerade utanför unionen och av proportionaliteten i de åtgärder som avses i artikel 20 b.
- g) En utvärdering av hur de grundläggande rättigheterna och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har följts.

Den första rapporten, som ska offentliggöras senast den 11 januari 2022, ska vid behov åtföljas av lämpliga lagstiftningsförslag, inbegripet, där så är lämpligt, avseende virtuella valutor, befogenhet att upprätta och underhålla en central databas för registrering av användarnas identitet och plånboksadresser som är tillgänglig för FIU, liksom formulär för självdeklaration för användare av virtuella valutor, och att förbättra samarbetet mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar samt en riskbaserad modell för de åtgärder som avses i artikel 20 b.

2. Senast den 1 juni 2019 ska kommissionen utvärdera ramen för FIU:s samarbete med tredjeländer och hinder och möjligheter när det gäller att förbättra samarbetet mellan FIU i unionen, inbegripet möjligheten att inrätta en mekanism för samordning och stöd.

3. Kommissionen ska, om lämpligt, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet för att bedöma huruvida det är nödvändigt och proportionellt att sänka procentsatsen för identifiering av verkligt huvudmannskap för juridiska enheter, mot bakgrund av eventuella rekommendationer som utfärdats i detta avseende av internationella organisationer och normgivare med befogenheter på området för förhindrande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism som en följd av en ny bedömning, och lägga fram ett lagstiftningsförslag, om så är lämpligt.”

42. Artikel 67.1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska senast den 26 juni 2017 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

Medlemsstaterna ska tillämpa artikel 12.3 från och med den 10 juli 2020.

Medlemsstaterna ska inrätta de register som avses i artikel 30 senast den 10 januari 2020 och de register som avses i artikel 31 senast den 10 mars 2020 och de centraliserade automatiserade mekanismer som avses i artikel 32a senast den 10 september 2020.

Kommissionen ska säkerställa den sammankoppling av register som avses i artiklarna 30 och 31 i samarbete med medlemsstaterna senast den 10 mars 2021.

Medlemsstaterna ska genast överlämna texten till de bestämmelser som avses i denna punkt till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.”

43. I bilaga II punkt 3 ska inledningen ersättas med följande:

”3. Geografiska riskfaktorer – registrering, etablering, bosättning i:”

44. Bilaga III ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska följande led läggas till:

”g) Kunden är en tredjelandsmedborgare som ansöker om uppehållstillstånd eller medborgarskap i medlemsstaten i utbyte mot kapitalöverföringar, köp av egendom eller statsobligationer, eller investeringar i företagsenheter i den medlemsstaten.”

b) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:

i) Led c ska ersättas med följande:

”c) Indirekta affärsförbindelser eller transaktioner utan vissa skyddsåtgärder såsom medel för elektronisk identifiering eller betrodda tjänster enligt förordning (EU) nr 910/2014 eller andra säkra identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg som reglerats, erkänts, godkänts eller godtagits av relevanta nationella myndigheter.”

ii) Följande led ska läggas till:

”f) Transaktioner avseende olja, vapen, ädelmetaller, tobaksprodukter, kulturella artefakter och andra föremål av arkeologisk, historisk, kulturell och religiös betydelse eller av sällsynt vetenskapligt värde, samt elfenben och skyddade arter.”

Artikel 2

Ändring av direktiv 2009/138/EG

I artikel 68.1 b i direktiv 2009/138/EG ska följande led läggas till:

”iv) Myndigheter som ansvarar för tillsyn över att de ansvariga enheter som nämns i artikel 2.1.1 och 2.1.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 (*) efterlever det direktivet.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och rådets och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).”

Artikel 3

Ändring av direktiv 2013/36/EU

I artikel 56 första stycket i direktiv 2013/36/EU ska följande led läggas till:

”g) myndigheter som ansvarar för tillsyn över att de ansvariga enheter som förtecknas i artikel 2.1.1 och 2.1.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 (*) efterlever det direktivet.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och rådets och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).”

Artikel 4

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 10 januari 2020 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 5

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 6***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 30 maj 2018.

På Europaparlamentets vägnar

A. TAJANI

Ordförande

På rådets vägnar

L. PAVLOVA

Ordförande

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ett system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag

Härigenom förskrivs¹ följande.

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om ett system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag

1. i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt utreda brottslig verksamhet,
2. för beskattningsändamål,
3. för utsokningsändamål
4. i syfte att utöva tillsynen över personer med näringsförbud samt
5. för att fullgöra internationella förpliktelser.

Med finansiella företag enligt denna lag avses företag som omfattas av lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.

Systemet

2 § Skatteverket ska tillhandahålla ett system för att ge myndigheter åtkomst till uppgifter om enskildas tillgång till konton och bankfack hos finansiella företag. Uppgifterna ska vara omedelbart tillgängliga och sökbara i systemet till dess att fem år har förflutit från det att kontot avslutats eller, när det gäller bankfack, hyresperioden upphört.

3 § Systemet ska ge information om,

1. när det gäller fysiska personer, fullständigt namn och person- eller samordningsnummer eller, om sådant nummer saknas, födelsedatum för samtliga innehavare av ett konto eller bankfack och i förekommande fall motsvarande information om innehavares vårdnadshavare, förmyndare, förvaltare, god man och fullmaktshavare,

2. när det gäller juridiska personer, firma eller namn och i förekommande fall organisationsnummer för samtliga innehavare av ett konto eller bankfack samt fullständigt namn och person- eller samordningsnummer eller, om sådant nummer saknas, födelsedatum för innehavares verkliga huvudmän och fullmaktshavare,

¹ Jfr. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU.

3. när det gäller ett konto, Iban-nummer eller, om sådant nummer saknas, annat nummer som identifierar kontot samt datum för kontots öppnande och avslutande, och

4. när det gäller ett bankfack, hyresperiodens varaktighet.

4 § Finansiella företag ska ge systemet direkt, omedelbar och elektronisk tillgång till uppgifterna hos företaget enligt föreskrifter som Skatteverket får meddela.

5 § Om det finns särskilda skäl får Skatteverket efter ansökan besluta om undantag från kravet i 4 § på direkt, omedelbar och elektronisk tillgång till uppgifterna i 3 §. Den som beviljats ett sådant undantag ska i stället tillhandahålla uppgifterna till ett särskilt register som förs av Skatteverket. Skatteverket får meddela närmare föreskrifter om kraven på ansökan och skyldigheten att lämna uppgifter till registret.

Skatteverket får ta ut en avgift för prövning av ansökan som avses i första stycket enligt föreskrifter som verket får meddela.

Grundläggande bestämmelser om behandling av personuppgifter i systemet

6 § Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför i systemet.

7 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att

1. bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism,
2. utreda brott,
3. fullgöra Sveriges åtaganden i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder,
4. fastställa underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter,
5. kunna lämna upplysningar på begäran av en annan stat eller jurisdiktion enligt lagen (2012:843) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden,
6. utreda om det finns egendom som kan tas i anspråk för utmätning, kvarstad eller betalningssäkring,
7. utöva tillsyn över personer med näringsförbud, eller
8. fullgöra Sveriges åtaganden i ett ärende om kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur samt handräckning i fråga om sociala avgifter och återkrav.

8 § Följande ska, för de ändamål som anges i 7 §, ha tillgång till uppgifter i systemet

1. Polismyndigheten och Säkerhetspolisen om det behövs för en utredning om penningtvätt och finansiering av terrorism,
2. undersökningsledaren om det begärs under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,

3. åklagare i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål, på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder,

4. Skatteverket för kontroll av att uppgiftsskyldigheten enligt 15–35 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) har fullgjorts eller att sådan uppgiftsskyldighet kan fullgöras eller för att utföra utredning enligt 9 § lagen (2012:843) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller enligt ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden, och

5. Kronofogdemyndigheten för utredning om i vad mån egendom finns som kan tas i anspråk för utmätning, kvarstad eller betalningssäkring, för utredning enligt lagen (2014:836) om näringsförbud eller för att fullgöra förpliktelser enligt Rådets förordning (EU) nr 655/2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur samt Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghets-systemen.

Rätt att ta del av uppgifter enligt första stycket gäller i den utsträckning det finns en rätt att hos finansiella företag fråga om uppgifter.

9 § Skatteverket ska utöver vad som följer av 3 kap. 5 § brottsdatalagen (2018:1177) säkerställa att det i systemet förs loggar över personuppgiftsbehandling i den utsträckning det är särskilt föreskrivet.

Sekretess

10 § I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns bestämmelser om begränsningar i rätten att lämna ut uppgifter.

Tillsyn över finansiella företag

11 § Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot finansiella företag finns i de lagar som reglerar dessa företag.

Överklagande

12 § Skatteverkets beslut att inte medge undantag enligt 5 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 10 september 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet¹

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 b §, och närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

I denna lag avses med

1. valutaväxling: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

2. annan finansiell verksamhet: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och

2. annan finansiell verksamhet: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse *samt tillhandahålla plånböcker för virtuella valutor*, och

3. finansiellt institut: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling eller annan finansiell verksamhet.

Samarbete och utbyte av information

7 b §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Lagen omtryckt 2004:319. Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:639.

² Senaste lydelse 2010:759.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

10 kap.

5 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden *och Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG *och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2012:191.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

6 a §¹

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska systemrisknämnden *och* Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten *och Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse 2014:982.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

dels att nuvarande 10 a § ska betecknas 10 b §,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 a §, och närmast före 10 a § en ny rubrik av följande lydelse,

dels att 18 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samarbete och utbyte av information

10 a §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

18 §¹

Finansinspektionen får förelägga ett företag som driver inlåningsverksamhet att göra rättelse om företaget

1. inte uppfyller kravet i 5 § första stycket eller 6 § första stycket,

2. överträder en bestämmelse i 9 §, 10 § andra stycket, 11 §, 12 § eller 14 § andra stycket,

3. överträder en bestämmelse i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, *eller*

4. överträder någon annan bestämmelse i en författning som reglerar företagets inlåningsverksamhet.

3. överträder en bestämmelse i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen,

4. *inte uppfyller kraven i 4 eller 5 § lagen (2018:000) om ett system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, eller*

5. överträder någon annan bestämmelse i en författning som reglerar företagets inlåningsverksamhet.

Om en innehavare som avses i 6 § andra stycket inte uppfyller kravet i 6 § första stycket, får inspektionen förelägga denne att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat eller, om innehavaren är en juridisk person, att byta ut den i dess ledning diskvalificerade personen.

Om ett företag inte gör rättelse får inspektionen avföra det ur registret. Ett företag ska också avföras ur registret om det anmäler att det inte längre driver inlåningsverksamhet eller om det på annat sätt framgår att inlåningsverksamheten har upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

5 §¹

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av direktivet om marknader för finansiella instrument, förordningen om marknader för finansiella instrument och öppenhetsdirektivet, samarbeta och utbyta information med

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av direktivet om marknader för finansiella instrument, förordningen om marknader för finansiella instrument, öppenhetsdirektivet och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen, samarbeta och utbyta information med

1. behöriga myndigheter,
2. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
3. Europeiska systemrisknämnden,
4. byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer),
5. offentliga organ som har behörighet för tillsyn över spotmarknader och auktionsmarknader,
6. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014, och
7. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruks-

6. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014,
7. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruks-

marknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

marknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, och

Bilaga 3

8. *Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas fem nya paragrafer, 21 kap. 4 b och 4 c §§, 31 kap. 11 a och 11 b §§ och 36 kap. 4 §, och närmast före 21 kap. 4 b och 4 c §§, och 31 kap. 11 a och 11 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 kap.

Bolagsverkets register över verkliga huvudmän

4 b §

Sekretess gäller för uppgift i Bolagsverkets register enligt lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän om namn eller personnummer eller motsvarande identitetsbeteckning om det av särskild anledning kan antas att den enskilde kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Sekretessbrytande bestämmelse

4 c §

Sekretessen enligt 4 b § hindrar inte att uppgift om en enskild lämnas till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, undersökningsledaren i en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål, åklagare, Skatteverket eller Kronofogdemyndigheten, om den mottagande myndigheten behöver uppgiften i sin verksamhet.

**System för myndigheters
tillgång till uppgifter om
enskildas konton och bankfack
hos vissa finansiella företag**

11 a §

Sekretess gäller i verksamhet som avser förande av register enligt lagen (2018:000) om ett system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller vidare för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i en logg som sparas i det system som avses i lagen (2018:000) om ett system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att det syfte som utgjort grund för användningen av systemet motverkas eller den framtida verksamheten skadas eller att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Sekretessbrytande bestämmelse

11 b §

Sekretessen enligt 11 a § hindrar inte att en uppgift lämnas ut enligt vad som föreskrivs i lagen (2018:000) om ett system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag.

36 kap.4 §¹

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. mål om kollektivavtal, och
2. mål om tillämpningen av
 - lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet,
 - lagen (1982:80) om anställningsskydd,
 - 6 kap. 7–12 §§ skollagen (2010:800),
 - 31–33 §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning,
 - 4–11 §§ lagen (1994:261) om fullmaktsanställning,
 - 16 och 17 §§ föräldradighetslagen (1995:584),
 - 3–7 §§ lagen (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltid-arbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning,
 - 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567), *eller*
 - 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567),
 - lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden *eller*
 - 2 och 5 kap. 4 b § lagen (2017:630) om penningtvätt och finansiering av terrorism.
 - lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden *eller*
 - 2 kap. 15 a § och 6 kap. 4 b § lagen (2017:630) om penningtvätt och finansiering av terrorism.

Sekretess gäller därutöver för uppgift som hänför sig till sådan verksamhet som avses i 2 kap. 7 § 1 polisdatalagen (2010:361)², om den förekommer i ett mål om tillämpning av 2 kap. 15 a § och 6 kap. 4 b § lagen (2017:630) om penningtvätt och finansiering av terrorism och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med beslutande eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse 2016:750.

² Polisdatalagen kommer den 1 januari 2019 att ersättas av lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. I prop. 2017/18:269 återfinns aktuell bestämmelse i 2 kap. 1 § 1 den nya lagen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 §¹

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av betalkontodirektivet och betaltjänstdirektivet, samarbeta och utbyta information med motsvarande behöriga myndigheter inom EES. Samarbete och informationsutbyte ska även ske med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker, Europeiska kommissionen, Europeiska bankmyndigheten och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av betalkontodirektivet, betaltjänstdirektivet och *Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen*, samarbeta och utbyta information med motsvarande behöriga myndigheter inom EES. Samarbete och informationsutbyte ska även ske med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker, Europeiska kommissionen, Europeiska bankmyndigheten och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får delegera uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett betalningsinstitut som står under dess tillsyn till en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse 2018:175.

Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

3 §¹

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten *samt Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

10 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden, i den utsträckning som följer av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden *och Europeiska centralbanken*, i den utsträckning som följer av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder *och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska införas en ny paragraf, 19 a §, och närmast före 19 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Samarbete och utbyte av information

19 a §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 6 och 15 §§, 3 kap. 7, 8, 13, 17, 18 och 31 §§, 4 kap. 6 §, 6 kap. 4 § och 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nio nya paragrafer, 1 kap. 11 §, 2 kap. 15 a–15 c §§, 3 kap. 32 §, 6 kap. 4 a–4 d §§, och närmast före 1 kap. 11 § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:220 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,

5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),

14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:000),

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som

¹ Senaste lydelse 2018:177.

innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionsstjänster som inte omfattas av 18,

19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

20. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket, *eller*

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21.

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21,

23. yrkesmässig handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer, eller

24. yrkesmässig verksamhet som avser förvaring av konstverk i en frihamn om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

Särskilt om internationella organisationer*11 §*

De närmare funktioner hos en internationell organisation som är ackrediterad i Sverige och som avses i 8 § 5 b ska anges i en förteckning som utfärdas och hålls uppdaterad av organisationen. När förteckningen utfärdats eller uppdaterats ska organisationen sända den till Europeiska kommissionen.

2 kap.*6 §*

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte föra anonyma konton eller utfärda anonyma motböcker.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte föra anonyma konton, utfärda anonyma motböcker eller tillhandahålla anonyma bankfack.

15 §

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, uppdragstagare eller annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.

15 a §

En verksamhetsutövare som bryter mot 15 § andra stycket ska betala skadestånd för den förlust som uppkommer och för den kränkning som lagbrottet innebär.

Om talan förs med anledning av uppsägning eller avskedande eller annat förfarande som omfattas av lagen (1982:80) om anställningskydd får ersättning för förlust som

avser tid efter anställningens upphörande under alla förhållanden bestämmas till högst det belopp som anges i 39 § i den lagen.

Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

15 b §

Om den som anser sig ha blivit utsatt för repressalier som strider mot 15 § andra stycket visar omständigheter som ger anledning att anta att så är fallet, är det verksamhetsutövaren som ska visa att sådana repressalier inte har vidtagits.

15 c §

Mål enligt 15 a § som rör anställd eller den som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Mål enligt 15 a § som rör annan än den som avses i första stycket ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

I mål enligt första stycket tillämpas 64 § första stycket, 65 och 66 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet när det gäller den tid inom vilken förhandling ska begäras eller talan väckas. Om förhandling inte begärs eller talan inte väcks inom den föreskrivna tiden, är rätten till förhandling respektive talan förlorad.

3 kap.

7 §

En verksamhetsutövare ska identifiera kunden och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa.

En verksamhetsutövare ska identifiera kunden och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa, *vilket inkluderar medel för elektronisk identifiering, relevanta betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG samt andra säkra, fjärrkontrollerade eller elektroniska identifieringsprocesser som är reglerade, erkända, godkända eller accepterade av relevanta nationella myndigheter.*

Om kunden företräds av en person som uppger sig handla på kundens vägnar, ska verksamhetsutövaren kontrollera den personens identitet och behörighet att företräda kunden.

8 §

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. *Utredningen ska omfatta registerkontroll. Med registerkontroll avses att uppgifter hämtas från ett register som omfattas av lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.* Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

Första stycket gäller inte om kunden är ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Om kunden är en juridisk person och det efter åtgärder enligt första stycket står klart att den juridiska personen inte har en verklig huvudman,

ska den person som är styrelseordförande, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare anses vara verklig huvudman. Detsamma gäller om verksamhetsutövaren har anledning att anta att den person som identifierats enligt första stycket inte är den verkliga huvudmannen.

13 §

En verksamhetsutövare ska löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden enligt 7, 8 och 10–12 §§ är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare ska löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden enligt 7, 8 och 10–12 §§ är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Sådana åtgärder för kundkännedom ska åtminstone vidtas om den ansvariga enheten har en rättslig skyldighet att under det berörda kalenderåret kontakta kunden för att granska alla relevanta uppgifter om den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännen, eller om den ansvariga enheten har haft denna skyldighet enligt rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG, i den ursprungliga lydelsen.*

17 §

Skärpta åtgärder enligt 16 § ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som av Europeiska kommissionen har identifierats som ett högrisk-tredjeland.

Skärpta åtgärder ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som av Europeiska kommissionen har identifierats som ett högrisk-tredjeland. *Dessa skärpta åtgärder ska omfatta att*

1. inhämta ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen eller de verkliga huvudmännen,

2. inhämta ytterligare information om affärsförbindelsens avsedda natur,

3. inhämta information om varifrån kundens och den verkliga huvudmannen eller de verkliga

*huvudmännens medel eller för-
mögenhet kommer,*

*4. inhämta information om skäl-
len till planerade eller genomförda
transaktioner.*

*5. inhämta godkännande från
företagsledningen att inleda eller
fortsätta en affärsförbindelse och*

*6. förstärka övervakningen av
affärsförbindelserna genom att öka
antalet kontroller och förbättra
tidpunkterna för deras genom-
förande samt välja ut de trans-
aktionsmönster som bör analyseras
ytterligare.*

Sådana åtgärder behöver inte vidtas i förhållande till filialer eller dotterföretag till juridiska personer som är etablerade inom EES, om

1. den juridiska personen omfattas av denna lag eller motsvarande krav enligt utländsk rätt,

2. risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kunden inte bedöms som hög vid riskbedömning enligt 2 kap. 3 §, och

3. kunden tillämpar rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där kunden finns eller har hemvist.

18 §

Vid korrespondentförbindelser mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut med hemvist utanför EES ska verksamhetsutövare utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ alltid

Vid korrespondentförbindelser mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut med hemvist utanför EES *där betalning genomförs* ska verksamhetsutövare *när en affärsförbindelse inleds* utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ alltid

1. inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten och utifrån offentligt tillgänglig information bedöma motpartens anseende och tillsynens kvalitet,

2. bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,

4. inhämta godkännande från behörig beslutsfattare innan en ny korrespondentförbindelse ingås, och

5. förvissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet eller det finansiella institutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

En verksamhetsutövare får besluta att inte vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 7, 8 och 10–13 §§ i fråga om elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar, om

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 250 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 250 euro,

3. betalningsinstrumentet kan användas uteslutande för inköp av varor eller tjänster,

4. betalningsinstrumentet inte kan finansieras med anonyma elektroniska pengar, och

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 100 euro.

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om utgivaren av instrument för elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och transaktionerna så noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §.

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 150 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 150 euro,

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 50 euro.

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om utgivaren av instrument för elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och transaktionerna så noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §. *I fråga betalningstransaktioner som initieras via Internet eller genom annat medel för distanskommunikation får förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket inte tillämpas om betalningsbeloppet överstiger ett belopp motsvarande 50 euro per transaktion.*

32 §

Kreditinstitut och finansiella institut får inte godta betalning med anonyma förbetalda kort som utfärdats av ett land utanför EES om kortet inte uppfyller de krav som ställs i 31 §.

4 kap.

6 §

På begäran av Polismyndigheten ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten begär.

På begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen begär.

6 kap.4 §²

En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda och uppdragstagare som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

För verksamhetsutövare som omfattas av förordning (EU) 2015/847 ska rapporteringssystemen även möjliggöra anmälningar av misstänkta överträdelser av bestämmelserna i den förordningen.

En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

4 a §

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller fiendliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller

² Senaste lydelse 2018:332.

föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, uppdragstagare eller annan som på liknande grund deltar i verksamheten för represalier på grund av att denne har gjort en anmälan.

4 b §

En verksamhetsutövare som bryter mot 4 a § andra stycket ska betala skadestånd för den förlust som uppkommer och för den kränkning som lagbrottet innebär.

Om talan förs med anledning av uppsägning eller avskedande eller annat förfarande som omfattas av lagen (1982:80) om anställningsskydd får ersättning för förlust som avser tid efter anställningens upphörande under alla förhållanden bestämmas till högst det belopp som anges i 39 § i den lagen.

Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

4 c §

Om den som anser sig ha blivit utsatt för represalier som strider mot 4 a § andra stycket visar omständigheter som ger anledning att anta att så är fallet, är det verksamhetsutövaren som ska visa att sådana represalier inte har vidtagits.

4 d §

Mål enligt 4 b § som rör anställd eller den som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Mål enligt 4 b § som rör annan än den som avses i första stycket ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången

i tvistemål när förlikning om saken är tillåten. Bilaga 3

I mål enligt första stycket tillämpas 64 § första stycket, 65 och 66 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet när det gäller den tid inom vilken förhandling ska begäras eller talan väckas. Om förhandling inte begärs eller talan inte väcks inom den föreskrivna tiden, är rätten till förhandling respektive talan förlorad.

8 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda och andra företrädare enligt 2 kap. 15 § och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. skärpta åtgärder för kundkännedom som i särskilda fall ska tillämpas utöver de som anges i 3 kap 17 §,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas till Polismyndigheten enligt 4 kap. 6 §,

14. hur uppgifter ska lämnas till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen enligt 4 kap. 6 §,

14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,

15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,

16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,

17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,

18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,

19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,

20. det särskilda rapporterings-systemet enligt 6 kap. 4 §, och

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

15. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,

16. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,

17. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,

18. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,

19. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,

20. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,

21. det särskilda rapporterings-systemet enligt 6 kap. 4 §, och

22. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020 i fråga om 3 kap. 32 § och i övrigt den 1 januari 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 7 och 8 §§ och 3 kap. 4, 6, 8 och 10 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 1 a och 7 a §§ och 3 kap. 4 och 7 a §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Lagen är tillämplig på

1. svenska juridiska personer,
2. utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige,
3. fysiska personer som har hemvist i Sverige och som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner.

3. fysiska personer som har hemvist i Sverige och som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner, *och*

4. utländska juridiska och fysiska personer som har hemvist utanför EES och som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner i Sverige som ingår affärsförbindelse eller förvärvar fastighet i trusternas eller de liknande juridiska konstruktionernas namn.

2 kap.

1 a §

Den som kan antas vara verklig huvudman för en juridisk person ska på begäran av den juridiska personen tillhandahålla de uppgifter som den juridiska personen behöver enligt 1 § första stycket första meningen.

7 §

För en fysisk person som är förvaltare av en trust eller liknande juridisk konstruktion gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§.

För en fysisk person som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§.

Vid tillämpningen av 3 § andra stycket ska fristen räknas från det att förvaltarens uppdrag inleds.

7 a §

För utländska juridiska eller fysiska personer med hemvist utanför EES som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner gäller 1–3 §§ först när en uppgift om verklig huvudman lämnas till en verksamhetsutövare med anledning av åtgärder för kundkännedom.

En anmälan för registrering i registret över verkliga huvudmän ska göras inom fyra veckor från det att uppgiften lämnades till verksamhetsutövaren med anledning av en affärsförbindelse eller ett förvärv av fastighet.

8 §

För en utländsk juridisk person med hemvist inom EES som driver verksamhet i Sverige gäller inte 3 §, om den juridiska personen anmält uppgifter om sin verkliga huvudman i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

För en utländsk juridisk person med hemvist inom EES som driver verksamhet i Sverige gäller inte 3 §, om den juridiska personen anmält uppgifter om sin verkliga huvudman i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES. *Detsamma gäller för en utländsk fysisk eller juridisk person som förvaltar en trust.*

3 kap.

4 §

Om Bolagsverket får kännedom om att uppgifterna i registret kan vara felaktiga ska Bolagsverket skyndsamt utreda de faktiska förhållandena. Detsamma gäller även om Bolagsverket får kännedom om att en uppgift i en anmälan om verklig huvudman kan vara felaktig.

Om det kan antas att uppgifter i registret över verkliga huvudmän är felaktiga, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta uppgifterna eller visa att de är korrekta. Detsamma gäller om uppgifterna i en anmälan om registrering kan antas vara felaktiga.

4 a §

Om en uppgift i registret över verkliga huvudmän uppenbart är felaktig och uppgiften inte rättas av den juridiska personen ska

Bolagsverket snarast ta bort uppgiften ur registret. Om den felaktiga uppgiften finns i en anmälan om verklig huvudman ska Bolagsverket besluta att uppgiften inte ska antecknas i registret.

När Bolagsverket tagit bort en uppgift ur registret får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att lämna in en ny anmälan inom en viss tid.

6 §

Om en juridisk person inte följer ett föreläggande enligt 2, 3 eller 4 §, får Bolagsverket vid vite förelägga den juridiska personen eller den verkställande direktören, en styrelseledamot eller en annan motsvarande befattningshavare att inom en viss tid göra en anmälan eller ge in uppgifter som den juridiska personen är skyldig att lämna enligt denna lag.

Om en juridisk person inte följer ett föreläggande enligt 2, 3, 4 eller 4 a §, får Bolagsverket vid vite förelägga den juridiska personen eller den verkställande direktören, en styrelseledamot eller en annan motsvarande befattningshavare att inom en viss tid göra en anmälan eller ge in uppgifter som den juridiska personen är skyldig att lämna enligt denna lag.

7 a §

Om en fysisk person som kan antas vara verklig huvudman i en juridisk person inte tillhandahåller de uppgifter som den juridiska personen begär enligt 2 kap. 1 a §, får Bolagsverket på begäran av den juridiska personen förelägga den som kan antas vara verklig huvudman att vid vite tillhandahålla uppgifterna.

8 §

Frågor om utdömande av vite enligt 6 och 7 §§ prövas av Bolagsverket.

I anslutning till att vite döms ut får Bolagsverket även förelägga nytt vite.

Frågor om utdömande av vite enligt 6–7 a §§ prövas av Bolagsverket.

10 §

Bolagsverkets beslut om vitesföreläggande och om utdömande av vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Även Bolagsverkets beslut enligt 4 a § om att ta bort en uppgift om verklig huvudman i registret eller att inte anteckna en uppgift om

*verklig huvudman som angett i en
anmälan om verklig huvudman får
överklagas till allmän förvalt-
ningsdomstol.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Efter remiss har yttranden kommit in från Arbetsdomstolen, Bolagsverket, Brottsförebyggande rådet, Datainspektionen, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Fastighetsmäklarinspektionen, Finansförbundet, Finansinspektionen, Företagarna, Förvaltningsrätten i Stockholm, Kammarrätten i Stockholm, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Polismyndigheten, Regelrådet, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Sparbankernas Riksförbund, Spelinspektionen, Stockholms tingsrätt, Svenska Bankföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Säkerhetspolisen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det eller inte yttrat sig: Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Svensk Handel och Sveriges akademikers centralorganisation (SACO).

Parallelluppställning över genomförandet i svensk rätt av ändringsdirektivet

Artikel i direktivet (EU) 2018/843	Ny artikel i direktivet (EU) 2015/849	Svenska bestämmelser (i lagen [2017:630] om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism om inte annat anges)
1.1 a	2.1.3 a	1 kap. 2 § 19
1.1 b	2.1.3 d	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.1 c	2.1.3 g	- 1 kap 2 § - 1 och 2 §§ lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
	2.1.3 h	- 1 kap. 2 § - 1 och 2 §§ lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
	2.1.3 i	1 § 2 § första stycket 23
	2.1.3 j	1 § 2 § första stycket 23
1.2 a i	3.4 a	- 1–5 §§ lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall
1.2 a ii	3.4 c	23 kap. brottsbalken
1.2 b	3.6 b	1 kap. 7 § lagen (2017:631) om verkliga huvudmän
1.2 c	3.16	1 kap. 1 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar
1.2.d	3.18	1 § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
	3.19	1 § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
1.3 a	6.2 b	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
	6.2 c	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
1.3 b	6.3	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
1.4 a	7.4 f	13–15 §§ förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
	7.4 g	13–15 §§ förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
1.4 b	7.5	13–15 §§ förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

1.5 a	9.2	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
1.5 b	9.4	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
1.6	10.1	2 kap. 6 §
1.7 a i och ii	12.1 a och b	3 kap. 31 §
1.7 b	12.2	3 kap. 31 §
1.7 c	12.3 första stycket	3 kap. 32 §
	12.3 andra stycket	Möjligheten har inte utnyttjats
1.8 a	13.1 a	3 kap. 7 §
1.8 b	13.1 b	3 kap. 8 och 9 §§ och 5 kap. 3 §
1.9 a	14.1	3 kap. 8 §
1.9 b	14.5	3 kap. 13 §
1.10 a	18.1	3 kap. 16 och 17 §§
1.10 b	18.2	4 kap. 1 och 2 §§
1.11	18 a 1 första stycket	3 kap. 17 §
	18 a 1 andra stycket	Möjligheten har inte utnyttjats
	18 a 2	8 kap. 1 § 11
	18 a 3	- 7 kap. 2 § - 8 kap. 6 § rättegångsbalken - 7 § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet - 24 § pantbankslagen (1995:1000) - 3 a revisorslagen (2001:883) - 10 kap. 1 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder - 13 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse - 10 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet - 23 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden - 8 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster - 17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) - 28 § fastighetsmäklarlagen (2011:666) - 5 kap. 1 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar - 13 kap. 1 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder - 16 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter - 18 kap. 2 § spellagen (2018:1138)

		- 8 kap. 3 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution
	18 a 4	Se artikel 18 a 2 och 3
	18 a 5	Se artikel 18 a 2 och 3
1.12	19	3 kap. 18 §
1.13	20 a 1	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
	20 a 2-4	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
1.14	27.2	3 kap. 7 och 21 §§
1.15 a i	30.1 första stycket andra meningen	3 kap. 8 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 a ii	30.1 tredje stycket	2 kap. 2 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 b	30.4	- 2 kap. 1 och 3 §§ och 3 kap. 2–6 och 8 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän - 3 kap. 10 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 c	30.5	3 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 d	30.5 a	4 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 e	30.6	3 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 f	30.7	4 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.15 g	30.9 30.10	Möjligheten har inte utnyttjats Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.16 a	31.1 första stycket 31.1 andra stycket 31.1 tredje stycket	1 kap. 2 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän 2 kap. 1–3 och 7 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän 3 kap. 8 och 9 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 b	31.2	2 kap. 7 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 c	31.3 a första stycket 31.3 a andra stycket	1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3 och 7 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3 och 7 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
	31.3 a tredje stycket	2 kap. 8 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 d	31.4	3 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 e	31.4 a	4 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän

1.16 f	31.5	2 kap. 1 och 3 §§ och 3 kap. 2–6, 8 och 9 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 g	31.7	4 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 h	31.7 a	Möjligheten har inte utnyttjats
1.16 i	31.8	Utgår, se 1 kap. 1 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän
1.16 j	31.9	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.16 k	31.10	Truster eller liknande juridiska konstruktioner finns inte i svensk rätt
1.17	31 a	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
1.18	32.9	4 kap. 6 och 8 §§
1.19	32 a	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.20	32 b 1	- 1 och 7 §§ lagen (2000:224) om fastighetsregister - 44 och 64 §§ förordningen (2000:308) om fastighetsregister
	32 b 2	Artikeln riktar sig inte mot medlemsstaterna
1.21	33.1 b	4 kap. 6 §
1.22	34.3	- 8 kap. rättegångsbalken - 51 § stadgarna för Sveriges advokatsamfund
1.23	38.1	2 kap. 15 §
	38.2 första meningen	- 8 kap. 6 § rättegångsbalken - 30 kap. 23 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) - 40 § stadgarna för Sveriges advokatsamfund - 1 a § förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsinspektionen - 17 a § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism - Förordningen (2016:1318) om Finansinspektionens rutiner för mottagande av anmälningar om regelöverträdelser
	38.2 andra meningen	- 6 a kap. 1–3 §§ - 36 kap. 2 och 4 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
1.24	39.3	4 kap. 9 §
1.25 a	40.1 första stycket a	3 kap 7 § och 5 kap. 3 §
1.25 b	40.1 tredje stycket	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.26	43	5 kap. 2 och 5 §§

1.27	44	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.28	45.4	2 kap. 11 och 12 §§
1.29	47.1	1 och 2 §§ lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
1.30 a	48.1 a första stycket	<p>- Fastighetsmäklarinspektionen 28 § fastighetsmäklarlagen (2011:666) www.fastighetsmaklarinspektionen.se</p> <p>- Finansinspektionen 7 § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet 10 kap. 1 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder 13 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse 10 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet 23 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden 8 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster 17 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) 5 kap. 1 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar 13 kap. 1 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder 16 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter www.finansinspektionen.se</p> <p>- Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län 7 kap.1 § 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism 24 § pantbankslagen (1995:1000) www.lansstyrelsen.se</p> <p>- Revisorsinspektionen 3 a § revisorslagen (2001:883) www.revisorsinspektionen.se</p> <p>- Spelinspektionen 18 kap. 2 § spellagen (2018:1138) www.spelinspektionen.se</p> <p>- Sveriges advokatsamfund 8 kap. 6 § rättegångsbalken www.advokatsamfundet.se</p>

	48.1 a andra stycket första meningen	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna
	48.1 a andra stycket andra och tredje meningen	Förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
	48.1 a tredje stycket	<ul style="list-style-type: none"> - 7 och 7 a kap. - 8 kap. rättegångsbalken - pantbankslagen (1995:1000) - lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet - revisorslagen (2001:883) - 10 och 12 kap. lagen (2004:46) om värdepappersfonder - 13 och 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse - lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet - 23 och 25 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden - 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster - 17 och 18 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) - fastighetsmäklarlagen (2011:666) - 5 kap. lagen (2011:755) om elektroniska pengar - 13 och 14 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder - lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter - 18 kap. spellagen (2018:1138) - 8 och 9 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution
1.30 b	48.2	<ul style="list-style-type: none"> - 1 kap. 9 § regeringsformen - 4, 7 och 14 §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning - 2 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) - 5, 16 och 17 §§ förvaltningslagen (2017:900)
1.30 c	48.4 första stycket	<ul style="list-style-type: none"> - 7 kap. 2 § - 8 kap. 6 § rättegångsbalken - 7 § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet - 24 § pantbankslagen (1995:1000) - 3 a revisorslagen (2001:883)

48.4 andra
stycket

- 10 kap. 1 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder
- 13 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
- 10 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
- 23 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
- 8 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster
- 17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
- 28 § fastighetsmäklarlagen (2011:666)
- 5 kap. 1 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar
- 13 kap. 1 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
- 16 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
- 18 kap. 2 § spellagen (2018:1138)
- 8 kap. 3 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution
- 4 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
- 3 kap. 1–5 §§ och 6 kap. 1 och 4–7 §§ lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige
- 7 b § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
- 10 kap. 5 och 6 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder
- 13 kap. 6 a, 7 och 8 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
- 10 a § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
- 23 kap. 5 och 6 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
- 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster
- 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
- 5 kap. 4 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar

		- 13 kap. 10–12 §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
		- 19 a § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
		- 8 kap. 7 § lagen (2018:1138) om försäkringsdistribution
	48.4 tredje stycket	- 6 kap. 3 §
		- 5 kap. lagen (2011:755) om elektroniska pengar
		- 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster
1.30 d	48.5 andra stycket	- 4 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
		- 3 kap. 1–5 §§ och 6 kap. 1 och 4–7 §§ lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige
		- 7 b § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
		- 10 kap. 5 och 6 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder
		- 13 kap. 6 a, 7 och 8 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
		- 10 a § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
		- 23 kap. 5 och 6 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
		- 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster
		- 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
		- 13 kap. 10–12 §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
		- 19 a § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
		- 8 kap. 7 § lagen (2018:1138) om försäkringsdistribution
1.31	49	13–15 §§ förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
1.32	50 a	- 7 b § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
		- 27 b § revisorslagen (2001:883)
		- 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder

		- 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
		- 10 a § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
		- 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
		- 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
		- 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster
		- 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
		- 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
		- 19 a § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
		- 8 kap. 7 § lagen (2018:1138) om försäkringsdistribution
1.33 a	53.1 första stycket	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.33 b	53.2 andra stycket andra meningen	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.34	54 andra stycket	Förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten
1.35	55.2	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.36	57	Behandlas i ett annat lagstiftningsärende
1.37	57 a 1	2 kap. 1 §, 30 kap. 4, 23 a och 30 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
	57 a 2	- 7 b § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
		- 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder
		- 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
		- 10 a § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
		- 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
		- 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster
		- 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
		- 5 kap. 4 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar

		- 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
		- 19 a § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
		- 8 kap. 7 § lagen (2018:1138) om försäkringsdistribution
57 a 3		15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
57 a 4		- 7 b § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
		- 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder
		- 13 kap. 6 a, 7 och 8 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
		- 10 a § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
		- 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
		- 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster
		- 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
		- 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
		- 19 a § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
		- 8 kap. 7 § lagen (2018:1138) om försäkringsdistribution
57 a 5		- 15 kap. 1 a § och 30 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
		- 8 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)
		- förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen
	57 b	Möjligheten har inte utnyttjats
1.38	58.2 tredje stycket	4 kap. 4 §
1.39 a	61.1	- 8 kap. 6 § rättegångsbalken
		- 40 § stadgarna för Sveriges advokatsamfund
		- 30 kap. 23 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:900)
		- 1 a § förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsinspektionen
		- 17 a § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och

		finansiering av terrorism - förordningen (2016:1318) om Finansinspektionens rutiner för mottagande av anmälningar om regelöverträdelse
1.39 b	61.3 andra stycket 61.3 tredje stycket första meningen	6 kap. 4 och 4 a §§ - 8 kap. 6 § rättegångsbalken - 40 § stadgarna för Sveriges advokatsamfund - 30 kap. 23 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:900) - 1 a § förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsinspektionen - 17 a § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism - förordningen (2016:1318) om Finansinspektionens rutiner för mottagande av anmälningar om regelöverträdelse
	61.3 tredje stycket andra meningen	- 6 a kap. 1–3 §§ - 36 kap. 2 och 4 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
1.40	64 a	Artikel riktar sig inte till medlemsstaterna
1.41	65	Artikel riktar sig inte till medlemsstaterna
1.42	67.1	Ikraftträdandebestämmelserna
1.43	Bilaga II.3	2 kap. 4 §
1.44 a	Bilaga III.1 g	2 kap. 5 §
1.44 b i	Bilaga III.2 c	2 kap. 5 §
1.44 b ii	Bilaga III.2 f	2 kap. 5 §
Ny artikel i direktivet 2009/138/EG		
2	68.1 b iv	- 13 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse - 17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
Ny artikel i direktivet 2013/36/EU		
3	56 första stycket g	- 7 b § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet - 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder - 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

		- 10 a § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet
		- 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
		- 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster
		- 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)
		- 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
		- 19 a § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
		- 8 kap. 7 § lagen (2018:1138) om försäkringsdistribution
4	-	Ikraftträdandebestämmelserna
5	-	Artikeln riktar sig inte till medlemsstaterna